

E. RICHARD

... on ... laura ...

17117

FRANCISCI
SANCTII BRO-
CENSIS

In inclyta Salmaticensi Academia Rhetorica,
Græcæque linguæ professoris,

COMMENT. IN AND. ALCIATI
EMBLEMAT A,

*Nunc denuò multis in locis accuratè recognita,
& quamplurimis figuris illustrata.*

Cum Indice copiosissimo.

I
N
V
I
R
T
V
T
E,

E
T
F
O
R
T
V
N
A.

LUGDVNI,
APVD GVLIEL. ROVILLIVM,

M. D. LXXIII.

Cum priuilegio Regis.

Extrait du privilege du Roy.

AR grace & privilege du Roy est permis à Guillaume Rouille libraire de Lyon, d'imprimer ou faire imprimer, vne fois ou plusieurs, ce present liure intitulé *Francisci Sanctij Brocensis in inclyta Salmaticensi Academia Rhetorica, Graecaeque linguae professoris, Commentarij in Andr. Alciati Emblemata.* Pource est defendu par ledict Seigneur, à tous autres Libraires, Imprimeurs & personnes quelconques, de non imprimer, vendre, ny distribuer en son Royaume ledict liure, d'autre impresson que dudiect Rouille, ou de son consentement, & ce iusques au temps & terme de dix ans, à compter du iour & datte que sera paracheuee la premiere impresson, sur peine d'amende arbitraire, & de confiscation des liures qu'ils auroyent imprimez. Et à fin qu'aucun ne puisse pretendre ignorance du present privilege, ledict Seigneur veut & entend, que l'extrait d'iceluy estant mis au commencement, ou à la fin dudiect liure, serue pour toute notification, comme si la signification estoit faicte sur l'original. Car tel est son plaisir, comme plus à plein est contenu & declare par les lettres de privilege, sur ce donnees à Blois le premier de May, l'an de grace mil cinq cens soixante douze, & de son regne le douzieme.

Par le Roy en son Conseil,

Signé, Moré.

Et seellé du grand seau en cire iaune à simple queuë.

ILLVSTRISSIMO

DOMINO MARTINO AB

AZPILCVETA NAVARO,

Decretorum Doctore,

Gulielmus Rouillius. S.

Ogitanti mihi diu multúmque, doctissime Nauare, ecquodnam tui in me grati animi pignus, quidue illi tue eximie doctrinae consentaneum, & his tuis uirtutibus egregiis nõ alienum, offerrem atque de-

dicarem, occurrerunt sanè tandem hi Francisci Sanctij Brocensis in Alciati Emblemata commentarij, quos ad me abhinc annis aliquot ille miserat, ut eos, si uiris doctis arriderent, praelo summittere. Quúmque his nostris doctoribus, atque adeò alijs quamplurimis probari animaduertissem, eos euulgare non diutius desistendum putauit, tum uerò clientelae & fauori tuo cõmissos. Atque eò liberius id feci, quòd munus ipsum nũcupandi ab auctore fuerit mihi concessum: citius uerò, ne mihi eiusmodi procrastinatio nonnihil officeret: Ἀ χάρις γὰρ αἰ βραδύπερος, ἀ χάρις χάρις, inquit ille: & eò maximè, non ita pridem à te prouocatus, & honore (mihi quidem maximo) affectus. Etenim nostrae diligentiae plurimum tribuens, atque istud humanitatis & amicitiae ergò, elegantem illum & eruditum, de finibus humanorum actuum tractatum, ty-

pis nostris mandari uoluisti: in quo quidem si tibi si sa-
 tisfactum, haud scio: enimuero illud affirmarim, à nobis
 nihil non effectum. Neq; tamen existimes uelim, à me ea
 animo istud suscipi, quòd hoc meo beneficio ad tuæ sa-
 mæ celebritatem aliquid addi posse sperem, (sat enim
 noui quàm sit mihi curta supellex) aut inde tua laus uel
 gloria amplificari, ornariue possit: etenim illius extant
 ampla monumenta, nec desunt testes fidelissimi, qui etiam
 me obticente, illius memoriam uetustatis situ obrui, aut
 sepeliri non sinunt: sed *μισῶν φίλων ὕστερον βουλο-
 μέν,* moræq; impatiens, uideri malui desipere (hoc ta-
 men si desipere est) quàm tui immemor beneficij, turpi
 uitio ingrati animi notari. Accipe igitur hoc munusculū,
 nec illud leue tamē. sunt enim hi commētarij per elabora-
 ti, nec *ἀμύστοι ἢ ἀπαίδευτοι,* tum uerò (meo quidem iu-
 dicio) tibi non ingrati futuri, cū ob Alciati celeberrimi
 illius iuriconsulti memoriam, tum maxime Sanctij nostri,
 uiri profectò (nec inficiaberis) perquam eruditi, & in
 hoc scribēdi genere admodum uersati. Atq; id si intelle-
 xero, & me deinceps alacriorem in id genus muneribus
 suscipiendis reddideris, & timide currenti calcar ad-
 dideris. Vale tuæ ætatis delitium, & tui amantiissi-
 mum plurimū dilige. Vale etiam atque
 etiam. E museolo nostro, decimo-
 sexto Calend. Ianuar.

1573.

CLAR

CLARISSIMI VIRI

ANDREÆ ALCIATI IN LIBRUM EMBLEMATVM PRAEFATIO ad Chórādum Peutingerú Augustanum.

Dum pueros iuglans, iuuenes dum tessera fallit,

Detinet & segnes chartula picta uiros:

Hæc nos festiuis Emblemata cudimus hork,

Artificum illustri signaq; facta manu:

Vestibus ut torulos, petastis ut figere parmas,

Et ualeat tacitis scribere quisq; notis.

At tibi supremus preciosa nomismata Cæsar,

Et ueterum eximias donet habere manus.

Ipse dabo uati chartacea muner a uates,

Quæ (Chonrade) mei pignus amoris habe.

ANdreas Alciatus hoc sæculo non modò Iuris Cæsarei, verùm & omniũ studiorum decus, nec minùs suspiciendus ob rarũ quendam ingenij candorem, quàm ob exactam omnium liberallum disciplinarũ peritiam: Mediolanensis fuit, ut ipse testatur in hoc opere. Ius ciuile magna cum laude Biturigibus professus est, conductus à Gallis in singulos annos octingentis coronatis. Tandem in patriam ampliori stipendio reuocatus est anno Domini 1533. Multa opera, æterna memoria digna, scripsit: è quibus ego tantùm huic Emblematarũ librum sumpsit pro ingenio explanandum. In quo mihi vnus præcipuè scopus fuit propositus: ut vnde sumptum sit

*Alciatus
Mediola-
nensis.*

*Scopus ad:
iorn.*

vnumquodq; emblema, indicarem: id enim ad explicationē cuiuslibet rei, magni esse arbitror momēti. Hæc igitur præfatio imitatione sumpta est à Cicerone, pro Archia Poëta, vbi ille sic argumētatur, Quare quis tandē me reprehendat, aut quis iure mihi succenseat, si quantū cæteris ad suas res obeundas, quantū ad festos dies ludorum celebrandos: quantū ad alias voluptates: & ad ipsam requiem animi & corporis conceditur temporis: quantū alij tribuūt intēpestiuis conuiuiis: quantum deniq; alex, quantum pilæ: tantum mihi egomet ad hæc studia recolenda sumpsero? Nunc percurramus aliqua verba, quæ fortassis lectorem possent remorari. Id quod in sequentibus sumus facturi. *Dum pueros iuglans.* Macrobius lib. Saturnal. 3. c. 18. Nux, inquit, iuglans, secundum nonnullorū opinionē, à iuando & à glande dicta existimatur. C. Bassus verò in li. de significatione verborū hoc refert: Iuglās arbor dicta inde est, perinde ac Iouis glās. Nā id arboris genus nuces habet, quæ sunt suauiori sapore, quàm glans. Hunc fructū antiqui illi, quia egregiū, glandiq; similem, ipsamq; arborē Deo dignā existimabant, Iouis glandē appellauerūt, quæ nunc literis interlisis iuglans nominatur. Cloatius autem Verrius in lib. à Græcis tractatorū ita memorat: Iuglans, di, prætermissum est: quasi diuglans, id est, *διὸς βάλλανος*. Hæc græci & basilicam vocāt. *Iuuenes dum tessera fallit.* Ex eodem Macrobio poteris elicere tesseram esse, id quod ex omni parte quadratum est: & quod in quancunq; partem incubuerit, immotam habet stabili

*Iuglans vn
de.*

*Tessera
quid.*

stabilitatem. Octo, inquit, angulis continetur, & Græco nomine Cubus vocatur, Hispanè *dado*.

Hæc nos festiuis emblemata. Emblemata dicitur ἀπὸ τῆς ἐμβέλλω, quod est, intersero. Trifariâ solet distingui, quod fit in parietibus, vermiculatum; seu Musæatum dicitur: quod in lignis, segmentatum: quod in pauimētis, tessellatum. Confunditur tamen hæc aliquâdo. Cicero lib. de Orat: 3. loquens de coaptatione dictionum citat hos Lucilij versus,

*Quàm lepidè lexes composta, ut tesserulæ omnes
Arte, pauimento, atq; emblemate uermiculato.*

Vestibus ut torulos. Alludit ad Plauti versiculū, qui est in Amphitryone, Tum meo patri autem torulus inerit aureus sub petaso. Vbi Commentatores atq; author Thesauri linguæ Latinæ fortasse non intelligentes, quid sit hic torulus, legendum censent, Troculus: eò quòd Torulus à torus ducatur, diminutiua forma: id est, paruus lectus. Sed nos Plauti locum defendentes, Tori, orum, significare dicimus carnem extantem in brachiis hominū robustorum. Quo sensu dixit Cicero, in Orat. ad Brutum: Isq; vno tenore (vt aiunt) in dicendo fluit, nihil afferens præter facultatem, & æqualitatem: aut addit aliquos, vt in corona, toros, omnemq; orationem &c. In hac igitur significatione dixit Plautus forma diminutiua, Torulus aureus in petaso. Et Alciatus alludit ad magnatū morem nostri temporis, qui in famulorū vestibus solent addere torulos holsericos diuersi coloris, quàm sit vestis ipsa: veluti spherulam depictam extantē, vel mundum;

*Emblemata
vide.*

*Plauti lo-
cus defen-
ditur.*

Tori, qui.

*Allusio.
Alciati.*

vel globulum, aut lacertum, & similia.

Petasis *vn*
de dicatur.

Petasis ut figere parmas. Petasus $\lambda\omicron\tau\omicron\ \tau\epsilon\ \pi\epsilon\tau\alpha\sigma\upsilon\upsilon\omega$. *M.* $\pi\epsilon\tau\alpha\sigma\omega$, quod est, extendo, seu pando: significat tegmen capitis. Alio nomine galerus:

Galerus.

quanuis aliqui distinguant inter galerum & petasum. Parma autem est breue scutum, eò dicta quòd ex omnibus partibus comparatione ad medium esset par, id est, rotunda. Hispanè vertere possumus *Medallas*.

Parma.

Tacitis no-
tis scribere.

Et ualeat tacitis scribere quisq; notis. Tacitis notis scribere, est rem ita per picturam exprimere: vt non indigeat characteribus: vt si velis significare manendum esse mulieri domi, pingis *Venerem*, quæ referat muliebrè sexû, apponísque sub pedibus testudinè: hæc enim nunquã domo sua egreditur. Hoc scripturæ genus non solum apud *Ægyptios* dignitatis plurimû habuit: sed etiã voluptatis non parum. Nemo enim poterat callere *Hieroglyphicarum* mysterium (sic enim vocabant illi hoc scribendi genus) nisi rerum & animalium naturas perspectas habuisset. Quod non cõtingit, nisi illi, qui solerti contèplatione rerum naturalium causas esset perscrutatus. De *Hieroglyphicis*, id est, sacris literis duos libros scripsit *Orus Apollo Niliacus*. Húc & *Cheremonem* se fatetur *Alciatus* imitari in libr. de verb. signif. in princ.

Hierogly-
phica litera

Et ueterum eximias donet habere manus. Tabulas & signa antiquorû artificû intelligit. Artificum enim opera, manus vocãtur. Et ita dicuntur nostro idiomate. *Mart. li. 8. epig. 50. & li. 1. epig. 119.*

Mentoris hæc manus est, an Polyclete tua? Idem,

Solus

Solus Praxitelis manus scopæq̃.

Quæ Chonrade mei. Chōradus, siue Cunradus idē significat apud Germanos, quod apud Græcos Thrasybulus, id est, audacis cōsiliij. Fuit hic Chōradus à cōsiliis vrbi Augustæ in Germania, cuius extat libellus, seu Epitome de Romani imperij, & cæterarum gentium inclinatione. Ad quem etiam extat epistola Erasmi.

*Chonradus
quid signi-
ficet apud
Germanos.*

Ad Illustriss. Maximil. Ducem Mediolanen.

E M B L E M A I.

*Exiliens infans sinuosi è faucibus anguis,
Est gentilitiis nobile stemma tuis.
Talia Pellæum gessisse nomismata regem
Vidimus, hincq̃ suum concelebrasse genus.
Dum se Ammone satū, matrem anguis imagine lusam
Duini & sobolem seminis esse docet.*

Ore exit, tradunt sic quosdam enitier angues.

An quia sit Pallas de capite orta Iouis?

Vnde sit desumptum emblemata, ipse Alciatus indicat in libello, quem de singulari certamine composuit, cap. 43. cum inquit, Celebre est in Annalibus Othonis vicecomitis, cum quodam Saraceno in Asia certamen, quem ille manucaptum, confossúmque galeæ ornamento priuauit: idque gentilitiis insignibus suis addidit: hoc est, vipera vix natum, & adhuc manantem sanguine infantem ore euomens. Ab Alexandro nimirum Magno acceptum emblemata.

Othonis historia.

Vetus numisma Alexandri.

Siquidem in eius veteribus numismatis idem sigillum reperire est, quo Ioue se natum Rex ille per ambages ostendebat. Etenim serpentis forma pluribus Græciæ locis Iupiter colebatur. Suntque in Asia genera serpentum, quos ore parere hominum opinione receptum erat. Hactenus Alciatus. Mittit hoc emblemata ad Illust. Maximilianum Ducem Mediolanensem, Ludouici filium, Francisci Sforcia nepotem. Floruit hic Maximilianus anno Domini 1512. Decessit sine liberis. Habeo ego numisma Mediolanense, quod ex altera parte hoc insigne habet depictum: ex altera effigiem D. Ambrosij, episc. Mediolanensis.

Maximilianus quis.

Numisma Mediolanense.

Talia Pelleum. Pella vrbs fuit abiectissima in Macedonia: sed illam (vt Mela refert) Alumni Philippus, & Alexander illustrem reddidere. Inde dictus Pellæus Alexandri Iuuenalis Satyr. 10.

Vnus Pelleo iuueni non sufficit orbis.

Dum se Ammone satum. In Africa, Cyrenaica prouincia est: in Cyrenaica Iouis Ammonis templum

plum (teste Mela & aliis Geographis) Dicitur fuit Ammon, id est, arenosus (nam ἄμμος Græcis est arena) quòd cùm Liber pater per arentes Libyæ campos exercitū duceret, sitique premeretur, Iouem patrē fertur implorasse, statim ei apparuit aries, & in mediis arenis fons adaperatus. Hac causa Bacchus tēplo Ioui cōstituto, vbi fons eruperat, simulachrū arietina figura in tēplo collocavit. Alex. Magnus, vt inquit Curtius, ingēti ductus cupiditate adeundi Iouē, quem generis sui autorē, haud contentus mortali fastigio, aut credebat esse, aut credi volebat, nullis difficultatibus absterri potuit, quò minùs per siccas regiones, & tenacissimū sabulū ductaret exercitū ad Ammonē. Quòd cùm peruenisset, maximus natu è sacerdotibus filiū appellauit, hoc nomē illi parentē Iouē reddere affirmās. Putarchus tamē aliter hoc refert. Aserunt (inquit) sacerdotē, dū græcē ipsum salutarē, & blandiùs παιδίον (hoc est, Filiole) cōpellare vellet per barbarismū, pro, abusum σ. παιδίου (id est, Iouis fili) pronun-
 ciasse. Illum vocis errorem Alexandrum libenter perinde, ac omen audisse.

Matrem anguis imagine. Olympias Alexan. mater fuit, iuxta cuius dormiētis corpus (vt ait idē Plutarchus) draco accubuisse cōspectus est: quæ res amorē, charitatēque Philippi extinxisse fertur: adèd, vt illius per sæpe cōcubitus euitauerit, siue aliquas magicas, & veneficia reformidās, siue illius cōsuetudinē, & cōtubermū cuiquā Deo ex quadā religione permittēs. Post illa cùm Philippus hac de causa Cheronē Megalopolitanum Delphos

Pausanias
lib. 4.
Ἄμμος
quid.

Bacchus
templum
Ioui cen-
stisuit.

Iustin. lib.
22.

Olympias
Alexan-
dri mater.

*Chero Del
phos missus.*

*Olympias
aperit Ale
xandro ar-
cana gene-
rationis.*

*Serpentes
ore parie-
tes.*

*Mustella
ore parit.*

Delphos misisset, à Deo respōsum est, vt Ammō
ni rem diuinā faceret: & hunc in primis Deū ve-
neraretur, amissurūque ex oculis alterum, quo
die in draconis forma concūbentē Deum cum
Olympiade per hostij rimulā aspexisset. Olym-
pias quoque (sicut ait Eratosthenes) proficiscēti
in expeditionē Alexandro, secretò genituræ de-
texit arcana, proinde dignos genitore animos
fouere iussit. Hæc carptim ex Plutarcho.

Tradunt sic quosdam enitier angues. Dixit iam Al-
ciatus esse in Asia genera serpentum, qui ore
pariant. Adde tamen ex opinione Anaxagoræ
Philosophi, cecinisse Ouidium mustellam ore
parere. Sic enim inquit in 9. Metamorph.

Quæ quia mendacem parientem iuuerat ore:

Ore parit, nostrasq; domos, ut antè frequentat.

Hanc opinionem refutat Aristoteles lib. de ani-
maliū generatione tertio. Plinius quoque 10. li.
Lacertam (inquit) ore parere, quod vulgò cre-
ditur, Aristoteles negat.

An quia sic Pallas de capite orta Iouis? Hæc nō est
interrogatio: sed phrasis Philosophorū in dissol-
uendis problematis: qui etiā si certissima profe-
rant, veluti dubitando finiūt per particulam, an.
De Natali Palladis extat festiuus Luciani Dia-
logus, quē compendio hūc adscribā: Laborabat
Iupiter dolore capitis, iussit Vulcanū cum secu-
ri acutissima venire, qui caput diffinderet. Vul-
cano totis viribus in caput Iouis impellēte secu-
rim, virgo Pallas prosiluit armata, iā nubilis, cæ-
sia, pulchra, clypeū saltādo concutiens, cū arma-
tis tripudiās, hastā vibrans. Addit præterea Pin-
darus

darus in Olympicis adaperto Iouis capite, adeò
 vehemèter Mineruã infremuisse, vt totũ clamo-
 re perterrefaceret Olympũ. Sed nõ ab re fuerit,
 quoniã sæpe in hoc opere se nobis offert Miner-
 ua, semel dixisse, quid hæc fabula significet. Nul-
 la enim tã vilis fabula est, ex qua Plato non eli-
 ciat, aut astrologiæ mysteria, aut ad vitæ cõmo-
 da præcepta salubria. Minerua igitur, siue Pal-
 las, est artiũ omniũ & bellorũ Dea. Artes & in-
 genuæ disciplinæ ex cerebro, ceu capite Iouis,
 id est, Dei Op. Max. sapientia proueniũt. Scimus
 etenim ex sacris literis, omne datũ optimum, &
 omne donũ à patre luminũ descẽdere. Securi ca-
 put Iouis aperit Vulcanus, vt Minerua nascatur.
 Quid hoc aliud est, quàm impetu quodam, qua-
 dãmque lucta, & summo ingenij conatu artẽ tan-
 dem cõquiri? Nemo enim vnquã artiũ apicẽ con-
 sequetur, si prius nõ se vigiliis, sudoribus & al-
 goribus exercuerit. Vnde mihi potiùs videtur
 dicta Minerua, q̃ minuat nervos, quàm aliun-
 de. Sed quid est, quod addit Pindarus, cælum &
 terrã clamore Mineruæ cõtremuisse? Nihil aliud
 esse reor, quàm cælũ, terrã, stellas, mare, cũcta de-
 nique sapiẽtia gubernari. Ad cuius imperiũ at-
 que nutũ omnia moueantur, atque cõtremiscãt.
 Quid tandẽ innuit clamor ille Mineruæ recẽs
 natæ? Iustitiã, æquitatem, iura, leges, societatem
 humani generis, virtutũ præmia, scelerũ punitio-
 nem. Rectè itaque tã pium clamorẽ cælũ & ter-
 ra timet & reuerentur. Sed quoniã & bellorum
 præses est, videamus rursus, an hæc quæ diximus
 in disciplinis bellicis etiam possint adaptari. Est
 dea

*Affabula-
tio.*

*Plato ex
quavis fabu-
la aliquid
ad vitã vti-
le elicit.*

*Artes ex
cerebro Io-
uis.*

*Minerua
vnde di-
cta.*

*Clamor
Minerua.*

*Pallas belli
præses.*

dea belli Pallas, hastámq; vibrans effingitur: propterea quòd illi se in bellicis operibus gerút strenuè, qui bonas disciplinas cum arte bellica coniunxerunt. Vixque reperias in re militari ducem insignè, qui non idè summa prudètia sit præditus. Nascitur ex cerebro Iouis: quia belli gubernatio ex Deo est, vt inquit Homerus. Sed militaris ars vsu & exercitatione constat. Quapropter Vulcanus securi caput findit Iouis: vnde nascitur bellona, id est, animus fortis, agilis, strenuus, & consiliis atque stratagematis valès. Et quia Iouis est filia, propter Iustitiã defendendã clamat. Bella enim ideò suscipiuntur, vt in pace viuatur. Sed enim cū bellum adedò res sit horrèda, vt vix eius calamitas explicari possit, quid mirũ, si cælum, & terra concutiantur, ad horrèdas Bellonę voces? Nascitur Pallas armata, & iam adulta, nõ infans: quia consiliũ Ducis, antequã in lucem prodeat, iam oportet esse perfectum, & integrum, omnibúsque numeris absolutum.

*Bellona
quid.*

*Pallas cur
nascitur ar
mata.*

An quia sic Pallas. Quoniã iam de Pallade cœpimus, cantemus iterũ eiusdè natiuitatem, vt ab Hesiodo accepimus: sed tamè breuius. Primam, inquit, vxorem duxit Iupiter Metin (id est, prudètiã) quę cū iam esset Mineruã paritura: Iupiter à Cælo & Tellure monitus, filios, quos ex Metide susciperet, consilio & fortitudine patre superaturos, Mineruã ex vêtre Metidis per iocũ & dolũ erutã suomet aluo condidit. Subdit inferiùs: Ipse autè Iupiter ex capite proprio Mineruã progenuit, cæsiis oculis præditã, acré, indomitã, venerandã, cui bella, & belli clamor erãt
cordi

cordi. Hæc ille. Dicitur autē (vt ait Eustathius in prin. Iliad.) δὲ τὸ πᾶλλειν τὸ δόρυ, id est, à vibrādo hastā. Vnde à Poëtis Latinis dicitur Armifona: vel quòd Pallantē gigantē in Gigātomachia occiderit: vel ἡ ἐκ τῆς Διὸς συνεπάλλῳ κεφαλῆς, id est, ex Iouis exilierit capite. Hinc, vt ait Hesiodi interpres in Aspide, dicta est Tritonia, vel Tritogenia: quoniā lingua Æolica τριτώ caput. significat: quanquā de nomine hoc magna est opinionū diuersitas. Nā Homeri Scholastes lib. Iliad. 9. δὲ τὸ τρεῖν dictā asserit, quòd hostes cōpauescere faciat. Póponius Mela li. 1. Super hunc inquit ingēs palus amnē Tritona recipit, ipsa Tritonis: vnde & Mineruæ cognomē inditū est, vt incolæ arbitrātur, ibi genitē. Faciuntq; fabulę ei aliquā fidē, ἡ quem natalē eius putant, ludicris virginum inter se decertantium celebrant. Hoc sequutus Lūcanus sic canit de Tritonide palude,

*Pallas vn-
de dicta.*

*Tritonia
Pallas.*

*Palus Tri-
tonis.*

*Hanc & Pallas amat, patrio quæ uertice nata,
Terrarum primam Libyam (nam proxima cælo est,
Vt probat ipse calor) tetigit, stagniq; quieta
Vultus uidit aqua, posuitq; in margine plantas.
Et se dilecta Tritonida dixit ab unda.*

Porrò asserit Eustathius in 1. Iliad. vbi canit Homerus descendisse de cælo Mineruā, Achillis irā vt sedaret, ὑρανον ab antiquis pro capite vsurpāri: quia caput ex Platonis sententia ad instar mūdi sit sphericū, vbi Pallas cōmoratur, quæ nihil aliud est (Democrito interprete) quā ipsa prudentia, quæ (vt autor Allegoriarū in Hesiodum, tradit) iure dicitur è Iouis vertice prognata: quoniā ab experientia sese promit prudētia: experiētia verò ex sensibus qui in capitis ambitu cernū

tur. Alludit ad fabulá Terentius in sene seipsum
 excruciante, cùm inquit, Non si ex capite sis
 meo natus item, vt aiunt, Mineruam esse ex Io-
 ue. Et Ouidius in Fastis,

*Aut quia de capitis fertur sine matre paterni
 Vertice cum clypeo profluisse suo.*

Mediolanum.

EMBLEMA II.

Bituricis uerue, Hedus dat sacula stgnum.

Hic populis patriæ debita origo meæ est,

Quam Mediolanum sacram dixere puella

Terram: nam uetus hoc Gallica lingua sonat.

Culta Minerua fuit, nunc est, ubi numine Thecla

Mutato matris uirginis ante domum.

Laniger huic stgnum sus est, animalq; biforme,

Acribus hinc setis, lanitio inde leui.

Indicat Alciatus hoc emblemate, quodnam sit patrię suę inſigne atque origo. Sus, inquit, cuius dimidia pars ſit lanea, reliqua ſetacea, patrię meę dat inſigne: indęque Mediolanum dicitur, quaſi dicas, dimidia parte lanatum, inſigne compoſitum à duorum populorum ſigno Heduorum & Biturigum. Porcula enim Heduis inſigne eſt Biturigibus veruex. Hiſtoriam ex Tito Liuiο accipe, Priſco Tarquinio Romę regnante, Celtarum (quę pars Gallię tertiā eſt) penes Bituriges ſumma imperij fuit: ij regē Celtico dabant. Ambigatus is fuit, virtute, fortunaque cūm ſua, tum publica præpollens: quod in imperio eus Gallia adeò frugū hominumq; fertilis fuit, vt abundans multitudo vix regi videretur poſſe. Hic magno natu ipſe iam exonerare prægrauante turba regnum cupiens, Bellouefum, ac Sigouefum ſororis filios impigros iuuenes miſſurum ſe eſſe, in quas dij dediſſent auguriis ſedes, oſtendit: quātum ipſi vellent, numerum hominum excirent: ne qua gens arcere venientes poſſet. Tum Sigouefo ſortibus dati Hercynæ ſaltus: Bellouefo haud paulò lætiorē in Italiam viam dij dabant. Is Bituriges, Auernos, Senones, Heduos, Ambarros, Carnutes, Aulercos, exciuit. Profectus ingētibus peditum, equitūmq; cōpiis in Tricaſtinos venit. Alpes tranſcendit: fuſiſque acie Tuſcis, haud procul Ticino flumine: cūm in quo confederat, agrum Inſubrium appellari audiſſet, cognominem Inſubribus Heduorum: ibi omen cuncti ſequentes loci, condidere urbem, Mediolanum appellarūt.

Inſigne patrię Alciati.

Mediolanum vnde dicitur.

Ambigatus.

Bellouefus & Sigouefus.

Hęc ex Liuiio. Hinc iam lux aliqua effulget ver-
ficulis Claudiani, de nuptiis Honorij & Marię,
Iam Ligurunt terris spumantia pectora Triton
Appulerat, lassosq; fretis extenderat orbes:
Continuò sublimè uolans ad mœnia Gallis
Condita lanigeris, ouis ostentantia pellem
Peruenit. —

Claudiani
versus e-
mendatus.

Aliter tamen & rectiùs legit Alciatus hæc car-
mina in Parergis.

— ad mœnia Gallis

Condita, lanigera suis ostentantia pellem.

Bituricis uerue. Bituricis posuit pro Biturigi-
bus per enalagen, Gallicè, le país al'entour de
Bourges.

Hedui.

Heduis dat. Hedui, Gallicè, le país al'entour
d'Autun en Bourgongne. Apud Strabonè, Pro-
lemæum, Stephanum, Melam, & Cornel. Tacit.
inuenio Heduos, Eduos, Æduos, Oeduos, Ædu-
sios, pro eodem.

Mediolanũ
in Gallia.

Quam Mediolanum sacrum. Mediolanũ Alciati
patria in Italia est. Est & Mediolanum, siue
Mediolanium in Gallia, Gallicè Xainctes,
quod sanctum significat: inde Al-
ciatus dixit, Sacrà dixere puel-
læ: nam vetus hoc.

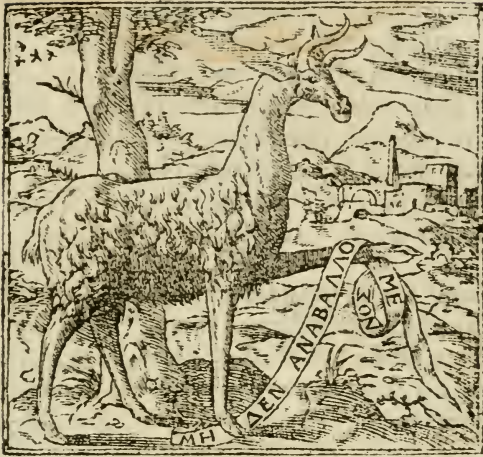
* *
*

Nunquam

ALCIATI EMBLEM.
Nunquam procrastinandum.

19

EMBLEMA III.

ALCIATAE gentis insignia sustinet Alce,
Vnguibus & μὲν εἰς φέρει ἀνὰ β. ἀλλ' ὀμῆρος.
Constat Alexandrum sic respondisse roganti,
Quī tot obiisset tempore gesta breui?
Nunquā (inquit) differre uolens, quod & indicat Alce:
Fortior hæc dubites, ocyor ἄνε fiet.

Quid quodque emblemata contineat, satis prope semper indicat titulus: proinde in explananda sententia non multū sumemus deinceps operę. In qua re non parum aliquos sollicitos video. Ponit nobis ob oculos Alciatę gentis insignia: & tacitè innuit Alciatus nō potuisse se ad tantum disciplinarum fastigiū per-

*Alciatę
gentis in-
signia.*

uenire, nisi laboribus multis, atque vigiliis, perpetuo curriculo in literarū stadio cucurrisset, iuxta illud Ouidij,

Sed propera, nec te uenturas differ in horas:

Qui non est hodie, cras minus aptus erit.

*Vnde sum-
ptum em-
blema.*

Sumptum est emblemata ex Homeri Scholiaste 2. Iliad. Subscribā & Homeri verba & Scholiastis: quoniam in vtrisque nō mediocre subest documentum. Sic igitur infit Nestor,

Μηκέτι νῦν δῆδ' αὖθι λέγωμεθα μὴ δέ τι δυρὸν
ἀμβαλλώμεθα ἔργον ὅδῃ θεὸς ἐγγυαλίξει.

Id est,

*Ne uerbis tempus fugiat: neque tempore longo
Differamus opus, pulcherrima munera Diuūm.*

Tum subdit Scholiastes, στρατηγικὴ διδασκαλία χροῖνε φεΐδεσθαι. ἔτε γὰρ παρελθόντα ἀνακαλεῖσθαι, ἔτε αἰτήσαντας λαβεῖν αὐτὸν δύναμεθα. ἐρωτηθεὶς γὰρ ἀλέξανδρος πῶς τῆς ἐλλάδος περιεγένηε, μίθεν ἀναβαλλόμενος εἶπερ. *Id est, Militare stratagemata est, tempori parcere. Non enim aut prætereuntem horam reuocare, aut comprehendere possumus. Interrogatus Alexander quo pacto Græciam superasset, Nihil procrastinās, respondit. Hæc eadem Hesiodus præcipit in Ergis lib. 2.*

Μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὖριον ἔς τ' ἔννεφιν,

Id est,

Ad cras rem differre nocet, tempusq; futurum.

*Alce fe-
ra, ex Pli-
nio & So-
lino.*

Susmet Alce. De Alce fera Plinius agit lib. 8. cap. 15. & Solinus cap. 32. Sed apponam verba Cæsaris in Commentariis de Bello Gallico, lib. 6. quoniam huius feræ mirè explicant naturam. Sunt (inquit) quæ appellantur Alces: ha-

rum

rum est confimilis capris figura, & varietas pel-
 lium: sed magnitudine paulò antecedunt: muti-
 lãque sunt cornibus, & crura sine nodis, articu-
 lĩsque habent: neque quietis causa procumbũt:
 neque si quo afflictã casu conciderint, erigere
 sese, aut subleuare possunt. His sunt arbores pro-
 cubilibus: ad eas se applicant, atque ita paulum
 modò acclinatã quietem capiunt: quarũ ex ve-
 stigiis cùm est animaduersum à venatoribus,
 quò se recipere consueuerint, omnes eo loco
 aut à radicibus subruunt, aut accidunt arbores:
 vt tantum in summa species earum stãtium re-
 linquatur. Huc cùm se consuetudine acclinaue-
 rint, infirmas arbores pondere affligunt, atque
 vnã ipsã concidunt.

Fortior hæc. ἀλκὴ ἦς. fortitudinem significat:
 vnde videtur nomen hoc deductum.

Όκυρ ἄνε fiet. Plinius loco citato, ad insi-
 dias capi ait, aliãs velocitatis memoratã. Subdit
 statim, Labrum ei superius prægrande: ob id re-
 trograditur in pascẽdo, ne in priora tendens in-
 uoluatur. Idem ait & Solinus. Vide adagium,
 Nunc tuum ferrum in igne est. Quod ad pi-
 cturam attinet, mutilas & sine cornibus dixit

*Alce re-
 trogradi-
 tur in pa-
 scendo.
 Alce an
 habet cor-
 nua.*

Cæsar esse Alcas: at verò Pausanias (Ælia-
 no de natura animalium testante) in

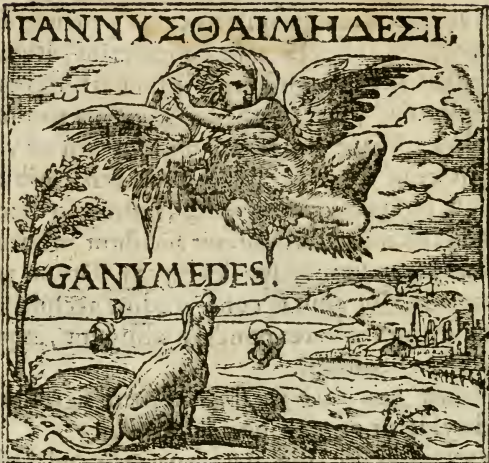
superciliis cornua habere ma-

res testatur: fœminas con-

trã omnino ca-

rere.

B 3

*Aspice ut egregius puerum Iouis alite pictor
Fecerit Iliacum summa per astra uehi.*

Quisne Iouem tactum puerili credat amore?

Dic, hæc Mæoniis finxerit unde senex

Consiliū, mens atque Dei cui gaudia præstant:

Creditur is summo raptus adesse Ioui.

EX Homeri Scholiaste lib. 4. Iliad. vt mox
subiiciemus. Epigramma est obscurum, nisi
præmittantur paucula ex Aristot. lib. Moral. ad
Nichom. 10. cap. 4. Cuius sententiam aliquanto
latius tractabo, quàm illic posita est, dummodo
eodem sensu. Inquit igitur, Est vnius cuiusque
sensus voluptas propria, vt auditionis, gustato-
nis, &c.

nis, &c. Sed ita in vnoquoque sensu perfecta erit voluptas, si sensus ille purissimus sit: & obiectum illius sensus sit præstantissimum. Fiet hæc res exemplis illustrior, Si auditionis sensus purgatus est abundè, obiiciaturque illi cælestis quædam & diuina Musica, tum ingenerabitur summa illius sensus voluptas. Sic in visu. Quid prodest, si tibi ostédatur, vel Apellis, vel Timanthis ingeniosissimè depicta tabula, si lippus, aut sis captus lumine? Opus est denique, vt oculus sit purissimus, & illius obiectum præstantissimum. Vt igitur sua cuiusque sensus voluptas est propria: ita & mentis & intellectus, & contemplationis: similique pacto summa voluptas generatur intelligentiæ nostræ, si ipsa quod fieri potest, purissima sit, & defæcata: & sibi eligat ex omnibus rebus quod sit præstantissimū, vtpote Deum in quem contempletur, & totis viribus rapiatur. Qui igitur sic collocat intellectu suū, nec vilibus & caducis huius seculi rebus intentus est, meritò Ganymedes poterit appellari. Nā

γάνυμειδος, gaudere significat, μίθδος consiliū: quasi dicas, consiliis & contēplatione gaudentē. Nūc verba commētatoris Homeri subiiciamus, quæ secutus est noster Alciatus, Γανυμήδης ἢ ἀπρετεῖ μοίω τῷ Διῖ, ὅτι ὁ μὲν Ζεὺς ἀπῶτος ἐστὶν ἄνθρωπος, μόνος δὲ ὁ νῆς ἔχει ὑπέκλειον τὸ τῶν μίθδων γάνυμειδος: τὸ γὰρ ὁ Γανυμήδης. Hoc est, Ganymedes soli Ioui ministrat. Quoniam Iupiter prima est intelligentia: solius autem intelligentiæ proprium est consiliis gaudere, atque hoc sonat Ganymedes. Gany medis autem fabula refertur ab Homero in hæc

Ganymedes quid.

sententiam, vt vertit Nicolaus Valla:

*Tros ab Erichthonia satus est de sanguine Trois
 Ilus, & Asaracus, stnulisq; Deo Ganymedes
 Egregius forma raptus sublimis in auras
 A superis celo postus diuûm inter honores
 Pulcher, ut ante Iouem misceret pocula mensis.*

*Ganyme-
 des Trois
 filius.*

*Magni vi-
 ri memoria
 laborare so-
 lent.*

Trois igitur fuit filius Ganymedes, non Laomedontis, vt videtur sensisse Cicero in prima Tusculana, lapsus videlicet memoria (quo nomine solent magni viri laborare, qui grauioribus impeditis curis, cum citant vel autores, vel autorum testimonia, toto, quod aiunt, celo aberrant: id quod diligens lector sæpe in Aristot. deprehendet in libris præsertim de moribus.) verba Ciceronis hæc sunt: Nec Homerum audio, qui Ganymedem à Diis raptum ait, propter formam, vt Ioui pocula ministraret: non iusta causa, cur Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus, & humana ad Deos transferbat, diuina mallet ad nos. Meminerunt huius fabulæ & alij Poëtæ. Virgil. lib. 5. Æneid. sic,

*Intextusq; puer frondosa regius Ida
 Veloces iaculo ceruos, cursuq; fatigat:
 Acer anhelanti similis, quem præpes ab Ida
 Sublimem pedibus rapuit Iouis armiger uncis:
 Longeui palmas nequicquam ad sydera tendunt
 Custodes, seuitq; canum latratus in auras.*

Statius lib. I. Thebaidos,

*Hinc Phrygius fuluis uenator tollitur alis:
 Gargara desidunt surgenti, & Troia recedit:
 Stant mœsti comites, frustra q; sonantia laxant,
 Ora canes, umbramq; petunt, & nubila latrant.*

Ouidius

Ouidius non ab Aquila Iouis, sed ab ipso Ioue in Aquilam transformato Ganymedem raptum canit.

*Rex superum Phrygiæ quondam Ganymedis amore
 Arsit, & inuentum est aliquid, quod Iuppiter esse,
 Quam quod erat, mallet: nulla tamen alite uerti
 Dignatur, nisi quæ posset sua fulmina ferre.
 Nec mora percusso mendacibus aëre pennis,
 Arripit Iliadem, qui nunc quoque pocula miscet,
 Inuitaque Ioui nectar Iunone ministrat.*

Sunt qui fabulam hanc ad historiam referant, & quibus Herodianus lib. 1. Licet (inquit) apud alios comperiam pugnam illic Iulum Phrygia, Tantalumque Lydum inter se conseruisse, siue de via ortam, siue potius ob raptum Ganymedis. Cùmque diu æquis viribus decertatum foret, ac permulti utrinque cecidissent, nomen ex ea clade loco esse impositum. Hic etiam fama fertur Ganymedem ipsum trahentibus in diuersa Germani atque amatoris manibus vita esse orbatum, sublatumque è medio pro calamitatis solatio relata ad Iouem raptorem fabula, diuinis fuisse honoribus affectum. Paulus Orosius lib. 1. cap. 12. Tantalus (inquit) rex Phrygiorum Ganymedem Trois Dardaniarum Regis filium cum flagitiosissime rapuisset maiori conferti certaminis fæditate detinuit: sicut Phænocles poeta confirmat, qui maximum bellum ab hoc concitatum fuisse commemorat. Eusebius in Chronicis idem ferè scribit, inquiens, Ob raptum Ganymedis, & Trois patris Ganymedis, & Tantali bellum exortum est, ut scribit

*Locus vbi
Ganymedes
fuit raptus.*

Phanocles poëta. Frustra igitur Iouis fabula, & raptrix aquila fingitur. Chalcidenses solebant ostendere locum (quem Harpiguim nominabant) vbi Ganymedes ab Ioue fuisset raptus. In fabulam hanc Ganymedis multis in locis iocatur Lucianus, quem consule, si plura de Ganymede cupis. Nunc accedamus ad explanationem. Et primùm de titulo pauca prælibemus.

In Deo letandum.) Videtur sumptus titulus ex verbis D. Pauli ad Philip. 4. cùm ait, χαίρεται ἐν κυρίῳ πάντοτε, καὶ πάλιν ἐρω, χαίρεται. Id est, Gaudete in domino semper, iterũ dico, gaudete.

*Leocra pi-
ctor.*

Aspice ut egregius. Quis fuerit hic egregius pictor, parui refert inquirere. Nam poteris hæc intelligere de pictore quodam, qui hæc emblemata depinxit: nisi malis de Leocra nobilissimo pictore sermonem fieri. Is enim (vt inquit Plinius) Aquilam sentientem quid rapiat in Ganymede, & cui ferat, parcentem vnguibus etiam per vestem fecit.

Iouis alite. Aquilam intelligit, quæ in Iouis tutela ideò esse dicitur, quia fulmine non tangitur, vt Plinius lib. 2. cap. 51. & lib. 10. cap. 3. autor est: vel quòd altissimi sit volatus, ita vt nubes trāsuolet, quod scribit Aristot. siue quòd regina sit auium, vt cecinit in Olympiis Pindarus.

Quis ne Iouem? Iupiter idem est, quod iuans pater, quem conuersis casibus appellamus à iuando Iouem. Ita Cicero lib. 2. de Natu. Deor. Simili modo dicitur à Græcis ζεύς, quòd vitæ omnium sit autor ἀπὸ τοῦ ζῆω, viuo. Eundem

dem & Δία vocant, quòd per ipsum sint omnia. Hæc & plura Diogenes Laërtius in vita Zenonis.

Dic, hæc Mæonius. Mæonia regio est minoris Asiæ teste Plinio, & Ptolemæo : nunc Lydia dicitur : inde Mæonius, & Mæonides dictus fuit Homerus, quòd inde, vt quorundam fuit opinio traxerit originem. Sed de Homeri patria varia traduntur, multaque in hanc sententiam sunt conscripta epigrammata. Addam tamen distichon ex Gellianis noctibus, lib. 3. cap. 11.

Mæonia regio.

Ἐπὶ τὰ πέντε διερίζουσι πῶς ῥίζαν ὁμίρου,
Σμύρνα, ῥόδου, κολοφῶ, σαλαμί, ἰός, ἄργος,
ἀθήναι.

Hoc est,

*Septem urbes certant de stirpe insignis Homeri,
Smyrna, Rhodos, Colophō, Salamin, Ios, Argos, Athenæ.*

Sed Plutarchus ex sententia Ephori Cumæi, non à patria, sed à genere Mæonium appellatum tradit. Tres enim enumerat fratres Cumæos, Attellem, Mæonem, Diem, horum Diem in Ascram Bæoticæ vicum migrasse, ibique ex Pycimide vxore suscepisse Hesiodum: Attellem in patria diem obiisse, filiãque nomine Critheida fratris Mæonis tutelæ reliquisse. Hanc Mæon cùm ingrauidasset, infamiam veritus, eam Phemio Grammatico in Matrimonium collocavit, quæ non multò pòst. iuxta fluuium Meletem Homerum peperit, qui Melesigenes inde fuit appellatus. Eius vitam latissimè prosequitur Herodotus. Hunc vide.

Tres Cumæi fratres.

Consilium, mens atque Dei. Respondit nunc ad interrogata, dicitque illam esse propriam lætiti-

Propria lætitia qua-

tiam

tiam, quæ à consiliis & contemplatione oritur, & in qua summum bonum nonnulli Philosophorum collocarunt. Atque ita τὸν μακροβίον, id est, beatum, ἀπὸ τοῦ χαίρειν, id est, à lætando nominauerunt, vt autor est Arist. in lib. 7. de Moribus ad Nicomachum, cap. 10. Distichon igitur sic explico, Ille cui Dei consilium atque mens præstant gaudia, is creditur adesse summo Ioui. Hoc facient planum Aristotelis verba lib. 10. cap. 8. ad Nicomachum. Etenim (inquit) si Dij res curant humanas (sicuti curant) profectò illud quidem est consentaneum: vt re delectentur, & optima, & quæ generis societate cum ipsis sit coniunctissima, qualis mens videtur esse, iisque hominibus, qui eam rem maximè ament, & colant, beneficia reddant: quòd res eas curent illi, quas habent charas, rectè que vt præclarè facta sequantur. Ergo Deo charissimus est, idèmq; beatissimus debet esse. Ita sapiens maximè est beatus futurus.

Hæc ille.

Sapientia

Sapientia humana stultitia est apud Deum.

EMBLEMA V.

Quid dicam? quoniam hoc compellam nomine monstrum
 Bisforme: quod non est homo nec est draco?
 Sed sine uir pedibus, summis sine partibus anguis,
 Vir anguipes dici, & homiceps anguis potest.
 Anguem pedit homo, hominem eructauit & anguis,
 Nec finis hominis est, initium nec est feræ.
 Sic olim Cecrops doctis regnauit Athenis,
 Sic & gigantes terra mater protulit.
 Hæc uisum species, sed religione carentem,
 Terrena tantum quiq; curet, indicat.

Titulus est ex D. Pauli epist. ad Corinth. i.
 cap. 3. ἡ σοφία τῶν ἄνθρώπων κενώσεται, καὶ ἡ
 διὰ τοῦ θεοῦ. Et eadem episto. cap. i. ex Esaia citat,
 Perdam

Perdam sapientiam sapientium, & prudentiam prudentium reprobabo. Versus sunt Exametri & Trimeri Iambici. Vtrique tamen claudicantes. Imitatio est ex lib 4. Epigrammaton Græcorum desumpta, vbi hæc carmina de Chirone leguntur:

εἰς χείρωνά τ' ἰπποκένταυρον, (ἀνὴρ.
 ἀνδρὸς θ' ἐκκέχυθ' ἵππος, ἀνδρὸς ἀμεδ' ἵπποθεν
 εἰς τὸν αὐτὸν ἀδὴλα, (ἵππθ.
 ἀνὴρ νόσφι πεδίῳ, κεφαλῆς δ' ἄτερ, αἰόλθ
 εἰς τὸν αὐτόν, (ἵπποθ.
 ἵππ' ἐρεύγεται ἀνδρῶν, ἀνὴρ δ' ἀποπέριετα
 εἰς τὸν αὐτὸν εὐόδθ,
 ἵππος ἔλω ἀκάρηνος, ἀνὴρ δ' ἀτέλεσος ἔκειτο.
 ὃν γε φύσις παίξασα θεῶν ἐνεκέντρισε ἵππῳ.

Sic vertit noster Alciatus,

Ex viro descendit equus, ascendit autem uir de equo:
 Vir quidem sine cruribus, & equus fuit sine uertice.
 Nam equum pedit uir: & uelox equus ruelat uirum.
 Non habebat finem homo, neq; quadrupes exordium.
 Sed uirum natura ludens acri equo commiscuit.

Huiusmodi monstra nullo pacto posse reperiri natura sanè festiuis carminibus indicat Lucretius lib. 5. licet Plinius naturalis Historiæ lib. 7. cap. 3. dicat Claudium Cæsarem scripsisse natum in Thessalia Hippocentaurum, eodémque die interiisse.

Sic olim Cecrops. Cecrops veniens Athenas ab Aegyptia vrbe, quæ dicitur Sais (atque ut inquit Charax, Sais apud Aegyptios Athenæ vocantur

vocantur) biformis, siue *διφύνης* vocabatur: vel quòd ex draconis dentibus fuerat prognatus (fuerat autem hic draco Atheniensium rex) vel quòd duorum virorum naturam & staturam æquaret: vel quòd vtramque linguam calle- ret, Aegyptiam & Græcam. Vel quòd, vt fabu- lantur, superiora hominis, inferiora draconis haberet. Quod sic mysticè Demosthenes inter- pretatur dicens, viribus quidem draconis præ- ditum Cecropem, at intelligentia hominis. Ego autem sic allegoricè interpretor, Cùm rex esset bonus, feram illam gentem sic in ordinem re- duxit, vt vnã concordiam omnes, ipsùmque ducem bonum, & rectorem agnoscerent. Pro- pterea ipsum *διφύνην* vocarunt (velut apud Ioannem Antiochenum inuenio) quòd priùs Græcæ fœminæ ferino ritu veluti pecora, & nõ per connubia commiscebantur. Hoc pacto pue- ri *μονοφύεις* erant, id est, vnius naturæ: matrem quippe solam noscebant. Regnante verò in At- tica Cecrope cessauit illa ferina commistio, & viris legitimè Cecrops iunxit vxores. Inde iam pueris, & patrem & matrem noscitantibus di- ctus est ipse Cecrops *διφύνης*, quòd per illum pueri hoc essent consecuti. Hęc Isacius Tzetzes in Lycophronem. Cecrops primus fuit Athe- nensium Rex, testante Eusebio in Chronicis. Cecrope regnante primùm in arce oliua orta est, & ex Mineruæ quoq; nomine Græcè, Athe- næ nuncupatæ. Dicebatur autem Cecrops di- phyes, id est, duabus naturis siue ob longitudi- nem corporis: siue idcirco quòd cùm esset

*Cecrops
quare di-
ctus diphys*

Ægyptius

*Cecrops pri-
mus bouem
immolauit.*

Aegyptius vtramque linguam sciebat, Græcam & Aegyptiacam. Primus Cecrops bouem immolans Iouem appellauit : & Cecropia regio ab eo nuncupata. Floruit tempore Moſis anno mundi 3645. Hæc ex Eusebij Chronicis, quæ omnia & in præfatione posuit latiùs. Aliter Plutarchus in libello de Sera numinis vindicta: Perinde (inquit) ambiguè priscos de Cecrope fabulatos arbitror, non, vt aliqui asserunt, ex optimo Rege crudelem, & immitem factum esse Tyrannum: sed contrà cùm sub initium morosus ac terribilis fuisset, postea perquam humanè ac placidè imperasse. Lógè aliter Iustinus, Ante Deucalionis tempora (inquit) regè habuere Cecropem, quem vt omnis antiquitas fabulata est, biforem prodidere: quia primus marem fœminæ matrimonio iunxit.

Iust. li. 2.

*Gigantes
qu.*

Sic & Gigantes. Gigantes Titanis & terræ fue-
re filij: siue, vt alij volunt, terræ tantùm sine pa-
tre, vastissimis corporibus, serpentinis pedibus,
tanta superbia, vt in Deos impetum fecerint,
montibus super montes impositis: cuius rei
causa Dij territi omnes mutatis figuris in Aegy-
pto delituerunt. Tandem ab Ioue fulmine icti
sunt, atque sub Aetnam, aliàsque insulas detrusi.

*Fabula o-
rigo.*

Quæ fabula videtur à vero traxisse originem: si
quidem legimus in lib. Geneseos, gigantes tur-
rim conatos struere, cuius cælum attingeret
culmen, nisi Deus confusione linguarum eos
ab incepto abstraheret. Dicti sunt Gigantes
αὐτοὶ τὸ ἐκ τῆς γῆς ἕρποντες; hoc est, quòd ex terra exie-
rint, vt ait Orpheus,

*Gigantes
vnde dicti.*

Οὐς καλέεσι γίγαντας ἐπ' ὠκυμον ἐν μακάρεσσιν,
 Οὐίεκα γῆς ἐγένοντο καὶ αἵματος ἑραιόσις.

Id est,

Nomine gentili Diui hos dixere Gigantes,

Quòd geniti è terra, cæli sint sanguine creti.

Hesiodus quoque in Theogonia Erimyas, & Gigantes ex cruore cæli (cùm is à Saturno filio castraretur) in gremium terræ dilapso procreatos dicit. Idem latè profequitur Gigantomachia in eodem opere. Gigantum meminit Ouidius Metamorph. 1. Vbi eos vocat superùm contemptores, & anguipedes. Meminit & lib. 5. eiusdem operis, & 5. Fastorum sic ait,

Terra feros partus immania monstra Gigantes

Edidit, ausuros in Iouis ire domum.

Mille manus illis dedit, & pro cruribus angues:

Atque ait, in magnos arma mouete deos.

Extruere hi montes ad sydera summa parabant,

Et magnum bello sollicitare Iouem.

Subnna de cæli iaculatus Iuppiter arce,

Vertit in authores pondera uasta suos.

Et Claudianus in Gigantomachia,

Terra parens quondam cælestibus inuida regnis,

Titanumq; simul crebros miserata dolores,

Omnia monstrifero complebat Tartara coetu.

Inuisum genitura nefas, Phlegramq; retexit

Tanta prole tumens, & in æthera protulit hostes

Fit sonitus, erumpunt crebri, &c.

Vide apud Erasimum Adagium, Gigantum arrogantia, & item adagium, Terræ filius. & Politianū cap. 18 Miscel. Scholiastes Homeri hanc fabulam in hanc sententiam narrat. Cùm Iupi-

ter patrem Saturnum, regno perturbasset, Deorumque sibi principatum asciuisset, Gigantes terræ filij succensentes, Tartesi, (quæ ciuitas est iuxta Oceanum) magnum bellum aduersus Iouem adornarunt. Iupiter verò illis obuiam factus, in Herebum deiecit, ac patri Saturno in ipsos imperium tradidit. Et Ophioni, qui cæteris superbia præstare videbatur, superato, montem ab eius nomine Ophionium superimpofuit. Berofus Babylonicus de antiquitatibus, Circa Libanum (inquit) fuisse Enos urbem maximam Gigantum, qui vniuerso orbi dominabantur ab occasu Solis ad ortum. Hi vastitate corporis ac robore confisi, inuentis armis omnes opprimebant: libidiniq̄e inferuientes inueniunt papiliones, & instrumenta musica, & omnes delicias. Mâducabant homines, & procurabant aborsus in eduliumque præparabant, & commiscebantur matribus, filiabus, sororibus, masculis, & brutis, & nihil erat sceleris, quod non admitterent, contemptores religionum & Deorum. Homerus quoque in Batrachomimachia, Terræ filios vocat Gigantes,

Γιγαντων ἀνδρων μιμηταί ποσειδάωνος γιγάντων.

Terrigenumq̄; virum simulantes facta Gigantum.

Quinta Luna aliquid aggredi inauspicatū erat apud antiquos: erat enim hic numerus Mineruæ consecratus, quam sterilem esse constat. Hoc die canunt Poëta natum Orcum, Eumenides, & Gigantes. Vnde Virgil. I. Georgicôn,

— quintam fuge: pallidus orcus,

Eumenidesq̄; satæ: tum partu terra nefando

Cœumq̄;

Ophion.

Gigantum
praua consuetudo.

Quinta Luna
inauspicata apud
antiquos.

Cœumq; Iapetumq; creat, sæuumq; Typhœa,
Et coniuratos cælum rescindere fratres.

Ter sunt conati imponere Pelio Ossam:

Scilicet atque Ossæ frondosum inuoluere Olympum:

Ter pater extractos deiecit fulmine montes.

Hæc uasrum est species. Cicero de senectute, Nam
quid est aliud Gigantum more bellare cū Diis,
nisi naturæ repugnare? Gigantes autem, ut ait
Macrobius in Saturnal.lib.1.cap.20. quid aliud
credendum est fuisse, quàm hominum quãdam
impiam gentem, Deos negantem, & ideo æsti-
matam Deum pellere de cœlesti sede voluisse?
Horum pedes in draconum volumina desi-
nebant: quod significat, nihil eorum re-
ctum, nihil superum cogitasse: to-
tius vitæ eorum gressu atque
processu in inferna
mergente.

More gi-
gantū pu-
gnare quid.

Pedes dra-
conum vo-
lumina.

* *

C 2

Ficta Religio.

EMBLEMA VI.

Regali resdens meretrix pulcherrima sella,
 Purpureo^o insignem gestat honore pepulum.
 Omnibus & latices pleno è cratère propinati:
 At circum cubitans ebria turba iacet.
 Sic Babylona notant quæ gentes illice forma,
 Et ficta stolidas religione capit.

Origo em-
 blematis.

EX Hieremia duxit principium huius em-
 blematis sensus. Verba Cęlij Rhodigini ad-
 scribam ex cap. II. lib. 8. In sanctis (inquit) lite-
 ris meretriculæ versutioris typum habet Baby-
 lon, quæ gentibus aureo poculo inscitiam pro-
 pinet: vnde scelerum mox agmen promicet, &
 errorû inexpugnabilis aries. Apud Hieremiam
 cap. 51.

cap. 51. sic adnotatum comperi, Calix aureus Babylon in manu Domini inebrians omnem terram. Sunt qui sermonis ornatum sic dici concipiant: quo vitis inebrientur omnes, qui sit tamen in manu Domini Pontificio constitutus. Origenes: Babylonis (inquit) calicem aureum accipe, dogmatum pravorum verba pestifera, eloquentiæ cultu decora. Omnino per parabolam à Propheta dici ea scribit Nicolaus Theologus. Indicari auté Babylonis regem: is est (vt inquit Origenes) Nabuchodonosor, qui gentibus innumeris propinavit maroris potú, superbè ac crudeliter, quod domini fiebat virtute, sibi arrogantius adscribens. Quod autem ad picturam huius attinet emblematis, latius explicatur in lib. Apocalypsis D. Ioánis cap. 17. Cuius verba huc retuli, vt passim leguntur, Et vidi mulierem sedentem super bestiam coccineam, plenam nominis blasphemiam, habentem capita septem, & cornua decé. Et mulier erat circumdata purpura & coccino, & inaurata auro & lapide pretioso, & margaritis, habens poculum aureum in manu sua plenum abominatione, & immunditia fornicationis eius: & in fronte eius nomen scriptum, Mysterium, Babylon magna, mater fornicationum, & abominationum terræ.

Purpureo insignem gestat honore peplum. Peplum, seu peplus: vtroque enim modo dicitur, teste Cælio, vestis est mulierum propria, vt annotat Eustathius. Vnde & Βαθύπεπλοι, & καλλίπεπλοι, & ελεσίπεπλοι, & τενίπεπλοι, mulierum epitheta sunt apud Homerum. Euripedes tamen viris

*Peplum
quid.*

etiam tribuit. Seruius Mineruæ consecratâ fuisse tradit Pallam, super illo Vergilij versu,

Crimibus Iliades passis, peplumq; ferebant.

Erat & hoc titulo Aristotelis Commentarius, in quo Ducum genealogias præter Aiacis exequebatur. Item velum curribus instratum ad puluerem arcendum. Ponitur & pro instratis equorum. Est etiam fruticis genus apud Dioscorid.

Babylon.

Sic Babylona notant. Babylon, de qua hîc loquitur Alciatus (Nâ fuit alia in Ægypto à Cambyse Persarum rege condita) vrbs est Mesopotamiæ Chaldæorû metropolis à Belo dicta per literarum reduplicationem & transmutationem, vt ait Magnus Etymologicus. Sed vt sacrę literæ docent à confusione potius dicitur, propter linguarum cõfusionem eorum, qui turrim ædificabant. Babel enim Hebræis confusio est. Huius vrbs pulcherrimam descriptionem, vide

Babel Hebræis.

apud Q. Curtium lib. 5. & apud Diodorum Siculum libro 3. de rebus fabulosis: & apud Herodotum in prima historia circa finem.

Non

Non tibi, sed religioni.

EMBLEMA VII.

Iſidis effigiem tardus geſtabat aſellus,
 Pando uerenda dorſo habens myſteria.
 Obuius ergo Deam quiſquis reuerenter adorat,
 Piſque genibus concipit flexis preces.
 Aſt aſinus tantum præſtari credit honorem
 Sibi, & intumeſcit admodum ſuperbiens:
 Donec cum flagris compescens dixit Agaſo:
 Non es Deus tu (Aſelle) ſed Deum uehis.

Primus quiſque verſus exameter eſt, ſecun-
 dus quiſque trimeter Iambus. Epigramma
 deſumptum ex quadam Gabriæ Græci fabella,
 cuius talis circumfertur tranſlatio, Humeris aſi-
 nus geſtabat argenteum ſimulachrum, quod

Gabria fa-
bella.

vnuquisque occurens adorabat. Superbia verò elatus nolens manere asinus, audiuit, Non es tu Deus, sed fers Deum. Affabulatio, Quòd oporteat eos, qui in dignitatibus constituti sunt, cognoscere se esse homines. Erasmus in prouerbio, Asinus portās mysteria, sic ait, ὄνος ἄγων μουσῆα, in eum dicebatur, qui præter dignitatē in munere quopiam versabatur. Veluti si quis ignarus literarum bibliothecæ præfectus esset, Aristophanes in Ranis,

Νὴ τ' ἴδι' ἐγὼν γ' ὄνος ἄγων μουσῆα.
 Ἀτὰρ ὀκατέξω ταῦτα τ' πλειωχρόνου.

Id est,

Ita per Iouem sum asinus uehens mysteria.

Verum ista non iam sustinebo diutius.

*Unde natū
 adagium.*

Interpres affirmat inde natum adagium, quòd olim quibus ad peragenda sacra Eleusina opus erat, alino imposita deportabatur. Quadrabit & & in eos, quorum opera alij duntaxat est vsui, cū ad ipsos præter molestiam, nihil interim redeat. Veluti si quis cibos alij gustet, quibus ipsi non liceat vesci. Huc allusisse videtur Apuleius, cum se fingit asinum Cererem Deam circumferērem. Suidas adscribit, Demonem ad lapidem molarem referre, quem Græci ὄνος appellant: propterea quòd in sacris, molis frumentariis coronas imponere cōsueuerint. Itaque torquetur eleganter in eos, quibus immerentibus honos habetur. Veluti cū indoctis doctoris titulus, pileum, & annulus, aliāque id genus insignia tribuuntur. Hæc Erasmus.

*Lapis molaris ὄνος
 Græcis.*

Isidis

Isidis effigiem. Io filia Inachi Regis Argiuorum cùm pristinæ figuræ fuisset restituta (nam fecerat illam Iupiter vaccam, vt in 1. Metamorpho refert Ouidius) ab Aegyptiis pro Dea culta fuit, Isisque appellata De qua multa Diodorus lib. 1. cap. 2. & alibi, qui ait, primos in Aegypto genitos homines, hunc mundi ornatum admirantes, vniuersorùmque naturam, duos tantùm Deos, & quidem æternos credidisse: Solem & Lunam, & illum quidem Osiridim, hanc verò Isidem appellasse, vnde Isidi apponunt cornua. Herodotus per Isidem intelligi Cererem ab Aegyptiis tradit: vt per Osirim Bacchum. Idem & Diodorus sentit, atque etiam ipsius verba subiiciam, Quidam (inquit ille) Isidem Iouis Aegyptij Regis filiam fuisse, eandemque cum Cerere esse, quæ ab Osiride fratre vxor accepta, multa contulerit ad vsum vitæ humanæ. Prima enim triticum & hordeum, quæ priùs incognita hominibus casu inter cæteras herbas oriebantur, inuenisse fertur. Leges quoque Isidem statuisse ferunt, quibus iustitia æquè omnibus seruaretur, vi atque iniuria timore pœnæ sublatis. Hac de causa prisca Græci Isidem legiferam appellarunt, tanquam primam legum inuentricem, & quæ sequuntur. Ex-
tat Plutarchi de Iside & Osiride Commentarius, quem vide, si plura de hac re cupis. Addam tamen aliquid quod sit auctarij vice, ex eodem libro, in Sai Pallados erat templum, quam Isim etiam arbitrantur, eiusmodi præscriptione,

Isis cur cornua habeat.

Isis legifera.

ἐξ ἧς ἡμῖν παρὰ τὸ γεγονός, καὶ οὐ, καὶ εὐόμνησι, καὶ τὸν

ἔμὲν πᾶν εἶδος ὄντων ἀπεκάλυψε. Ego sum omne quod fuit, est, erit: meum peplum mortalis reuelauit nemo. Nec his multum dissimilia sunt, quæ tradit Diodorus. Ait nanque sacris literis in Isis columnæ hæc fuisse scripta verba: Ego Isis sum Ægypti Regina, à Mercurio erudita: quæ ego legibus statui, nullus soluet. Ego sum Osiridis. Ego sum prima frugum inuentrix. Ego sum Ori Regis mater. Ego sum in astro canis refulgens. Mihi Bubasta vrbs condita est. Gaude, gaude, Ægypte quæ me nutriti. Caterùm ne illud quidem silentio prætereundum fuit, quod narrat Eusebius in Chronicis, rapuisse Iouem Io Inachi filiam, in vacamque transformasse. Quo tempore apud Hebræos Patriarcha Iacob regnabat.

Diodorus Sicul. de fabul. antiq. gestis.

Pando.

Pando ueneranda dorso. Pando, as, incuruare significat, vnde pādus, incuruus. Verg. 2. Georg.

Lancibus & pandis fumantia reddimus exta.

Et Ouidius 10. Metamorph. de apro loquens,

Protinus excussit pando uenabula rostro.

Mysteriū.

Habens mysteria. Mysterium Latinè arcanum, sub quo arcani aliquid latet res occulta; quæq; nefas est vulgo efferri. Erant autem mysteria duplicia. Magna apud Eleusinem terræ Atticæ Cereri sacra. Et parua Proserpinæ. In quibus quæ agebantur sacerdotes summo silentio occultabant. Dicuntur μυσήρια ὅτι δεῖ μύσιντας τῆσαν εἶδον, id est, quod oportet occludere intus, intus custodire, nec cuiquam profano explicare. Vide prouerbium, ante mysteria discedere.

Quisquis.

Obuius ergo Deam quisquis. Quisquis, pro, quiuis

uis Thom. Linac. lib. 2. de part.enallage autor est, hęc nomina sæpe mutari, vt quisquam, pro, quiuis.

Piásque genibus flexis concipit preces. Concipere preces pro precari tantum accipio, quidquid alij dicant. Sic aliquando loquitur Ouidius, vt in 8. Metamorph.

Concipere preces.

Concipiunt Baucisq; preces, timidusque Philemon.
Et lib. 3. Trist. Eleg. 13.

*Libaque dem pro te genitale notantia tempus?
Concipiamque bonas ore fauente preces?*

Qua

[Faint, illegible text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.]

[Small handwritten note or signature in the bottom right corner.]

Qua Dij vocant eundum.

EMBLEMA VIII.

In triuio mons est lapidum: supereminet illi
 Trunca Dei effigies, pectore facta tenus.
 Mercurij est igitur tumulus. Suspende uiator
 Serta Deo rectum qui tibi monstrat iter.
 Omnes in triuio sumus, atque hoc tranite uite
 Fallimur, ostendat ni Deus ipse uiam.

*Mercurius
 triceps.*

EX prouerbio ἕως θεῶν. id est, Deum seque-
 re. De quo Erasmus consule. Mercurius
 triceps olim effingebatur, & tricephalus dice-
 batur: quia Physicum, Ethicum, ac Logicum
 amplectebatur: seu quòd cælestis, marinus, ac
 terrestris crederetur. Solebat in triuiis apponi
 cum inscriptione in singulis capitibus, quò du-
 ceret

ceret via hæc, quò rursus illa.

In triuio mons est lapidum. Prouerbiū subest, *ἐπιπέτρα*, id est, mercuriale: quod Erasmus dum *ἐπιπέτρα* explanat multum sumit operæ: nec tamen quidquam proficit. Nos altiùs fabulam repetamus, vt loco difficili, qui Erasmus torquet, lucem aliquam afferamus. Didymus in lib. 16. Odyssæ huiusmodi fabulam narrat ex Anticlide. Mercurius (inquit) præcipiente Ioue, vitam eripiens Argo Ius custodi, ductus est in iudicium ab Iunone aliisque Deis impacta dica: eò quòd primus cæde mortalium dæmonum esset coinquinatus. Conueniunt in iudicium Dei: iudicant tamen par & æquum esse, vt Mercurius dicto Iouis audiens esset, quandoquidem illius est nuntius. Absoluentes denique à cæde Mercurium, surrexerunt, atque ad illius pedes niueas atrasque tesseras, quibus erat damnandus, vel absoluendus ille, proiecerunt. Inde mortales vsque in hæc tempora in Mercurij honorem per vias lapidum tumulum constituunt: quoniam Mercurius est viatorum Deus. Et hos tumulos vocant *ἐπιπέτρας λόφους*. Hæc Didymus, quem vide latiùs hæc narrantem. Quis iam dubitabit locum illum Prouerb. 26. ex hac antiquissima fabula posse interpretationem suscipere? Sicut qui mittit (inquit Salomon) lapidem in aceruum Mercurij: ita qui tribuit incipienti honorem. Quasi dicat, Inscitia est lapideo Deo obsequium præstare, lapides coaceruando ad illius statuam. Mittebant enim viatores lapides ad pedes Mercurij religionis gratia: atque

atque inde erat, quòd simulachrum illud effin-
gebatur pectore tenus, ne opera, & sumptus fru-
strà consumeretur in partibus inferioribus ela-
borandis, quæ mox lapidibus essent obruendæ.
Vnde malè depicta circumfertur imago in Em-
blematibus.

*Multi fuê-
re Mercu-*

Mercurij est igitur tumulus. Fuerunt multi Mer-
curij, sicuti multi Hercules: sed poëtæ vnum fa-
ciunt eloquentiæ præsidem, Deorum nuntium,
mercatorum & furum Deum. Vide adagium,
Expedi habere plura cognomina. Dictus est
Mercurius à mercibus, vt ipse videtur innuere
apud Plautum in Amphit. Aut dictus, quasi me-
dius currens, quòd sermo currat inter homi-
nes, veluti medius. Eloquentiæ nanque parens
est. Vnde si quando silentium in multorum con-
ciliabulis exoritur, dici consuevit prouerbiali-
ter, Mercurius superuenit. Dictus est
Græcè propterea quòd Græcos (vt refert Dio-
dorus) verborum docuerit interpretationem.
Vnde etiam eum Virgilius interpretem vocat.

ερμῆς.

Nunc etiam interpretes Diuûm Iouë missus ab ipsa

Et paulò pòst,

Interpres Diuûm fert horrida iussa per auras.

Nos multa consultò omisimus. Vide Cæsarem
lib. 6. de bello Gallico. Et Macrobiûm Satur-
nal. 1. cap. 19.

Omnes in triuio sumus. Vide Adagium, In tri-
uio sum.

Fidei

Fidei solum.

EMBLEMA IX.

Stet depictus Honos Tyrio uelatus amictu,
 Eiusq; iungat nuda dextram Veritas.
 Sitq; Amor in medio castus, cui tempora circum
 Rosa ut, Diones pulchrior Cupidine.
 Constituunt hæc signa fidem, reuerentia honoris,
 Quam fouet, alit Amor, parturitq; Veritas.

Versus sunt exametri cum trimetris Iam-
 bis cõiuncti. Est autem huius Emblematis
 argumentum ex pictura quadam desump-
 tum, quæ Romæ uisitur in antiquo depicta
 marmore in regione Harenulæ in domibus Do-
 minorû de Sancta cruce, cum inscriptione hu-
 iusmodi, FIDII SIMVLACHRVM. Sunt au-
 tem

*Emblema-
 tis huius
 origo.*

tem tres imagines pectore tenus insculptæ: quarum media est pueri: Dextra pro inscriptione habet, VERITAS. Sinistra, HONOR. Induti sunt omnes, honor & veritas cōiunctis cernuntur manibus. Hęc ex Iacobo Mazochio in volumine, quod ex epigrammatibus antiquę Romę collegit. Ouidius Fastorum 5. nōnihil horū attigit, cūm ex Honoris & Reuerentię coniugio ortam finxit maiestatem. Inquit enim,

*Donec honor placidoq; decens reuerentia vultu
Corpora legitimis imposuere toris.*

*Hinc sata maiestas, quę mundum temperat omnem,
Quaq; die partu est edita, magna fuit.*

Et Pylades Brixianus in Theogonia lib. 1.

*Se quondam leto Reuerentia iunxit Honori,
Et sacra maiestas protinus orta fuit.*

Fidei simulachrum.

Fidei simulachrum antiqui Romani in Capitolio statuerunt, teste Cicerone Officio. 3. Qui iusiurandum (inquit) violat, is fidem violat, quam in Capitolio vicinam Iouis Opt. Max (vt in Catonis oratione est) Maiores nostri esse voluerunt. Id quod etiam confirmat Plinius libro 35. cap. 10. dum dicit, Spectata est in æde fidei in Capitolio imago senis cum lyra puerum docentis. Quo ritu Fidei sacra facerent, indicat T. Liuius lib. 1. ab vrbe condita, qui de Numa sic inquit, Soli Fidei solenne instituit, ad id sacrariū flamines bigis curru arcuato vehi iussit: manūque ad digitos vsque inuoluta rem diuinam facere: significantes fidem tutandam, sedemque etiam in dextris sacratā esse. Cicero de Legib. 2. Nostris (inquit) extra portam Collinam ædem Honoris,

Honoris, & aram in eo loco fuisse, memoriae proditum est, ad eam cum lamina esset inuenta, & in ea scriptum, DOMINA HONORIS, ea causa fuit ædis huius dedicandæ.

Tyrio uelatus amictu. Tyrio, hoc est, purpureo. *Tyrius color.*
De inuentione purpuræ, vide Lazarum Bayfiû de re vestiaria, & Antonium Thylesium de coloribus. Et Politic. cap. 12. Miscel.

Eiusq; iungat nuda dextram. Dextra dicata est Fidei. vnde Virgilius in sexto,

Nec ueriti dominorum fallere dextras.

Sed hæc plenius enucleabuntur in titulo de concordia in illo loco, *In bellum ciuile duces, &c.*

Veritatis proprium est epitheton, Nuda. quippe *Nuda.* quæ non debeat esse tecta, nec fucata: sed simplex, & recta. Ita Horatijs in Odis, Cui pudor, & Iustitiæ soror, incorrupta fides, nudaque veritas, quando vllum inuenient parem?

Diones pulchrior cupidine. Dione Oceani, & Thyos filia fuit, & vt Cicero in lib. de natura Deorum scribit, Venus tertia filia fuit Iouis & Diones: hinc Dione sæpe apud Poëtas pro ipsa Venere ponitur. Statius 1. Syl. *Dione.*

Cædat equus Latiae qui contra templâ Diones.

Et Politianus in Nutritia,

— *Liuor & Sandalion aujus*

Carpere cum dominam asseruit sua forma Dionem.

Ouidius in Fastis,

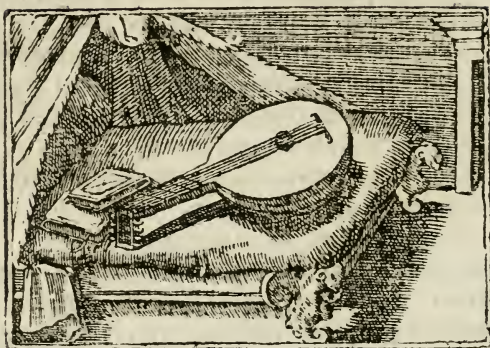
Hippolyte infelix uelles coluisse Dionem.

Et rursus,

Terribilem quondam fugiens Typhona Dionem.

Fœdera.

EMBLEMA X.

Hanc citharam, à lembi quæ forma halieutica fertur,
 Vendicat & propriam Musa Latina sibi,
 Accipe dux: placeat nostrum hoc tibi tempore musus,
 Quo noua cum sociis fœdera inire paras.
 Difficile est, nisi docto homini, tot tendere chordas:
 Vnâque si fuerit non bene tenta fides,
 Ruptâue (quod facile est) perit omnis gratia conchæ,
 Illéque præcellens cantus ineptus erit.
 Sic Itali cœunt procères in fœdera, concurs
 Nil est quod timeas, si tibi consistet amor.
 At si abquis desciscat (uti plerumque uidemus)
 In nihilum illa omnis soluitur harmonia.

Mittitur hoc emblemata ad Maximilianum
 Ducem Mediolani Ludouici filium, cuius
 antea meminimus. Sumpta est comparatio ex
 Oro Apolline Niliaco de literis hieroglyphicis
 in fine operis, cuius verba sunt, ἀνδρῶν οὐκ ἔστι

χέα κ' ἐνωτικὸν βελόωδον στήνεται λύραν ζωρεαφῶσι.
 οὕτη γ' ὁ σωχραὶν φυλάττει τῶν ἰδίῳν κρεσμάτων.

Id est, Hominem coniunctum & unitiū (ut sic dicam) significare volentes Ægyptij, lyram pingebant. Hæc enim cōtinuitatem, seu harmoniam propriarum seruat pulsationū. Huc propè pertinet illud Diogenis Cynici, qui (ut refert Laërtius) Musicos in ius vocabat, quod cūm lyræ chordas cōgruè aptarent, animi mores incōcinnos haberent. Idem videns quendam parum cordatum aptare psalterium, Nō erubescis (inquit) qui sonos ligno aptes, animum ad vitam non componas? Prima carmina sic ordino, Accipe dux hanc cytharam, quæ fertur halieutica, à forma lembi, & quam musa Latina sibi propriam vendicat.

*Diogenis
apophtheg-
ma.*

Cithara est musicum instrumētum in triquetram figuram compositum plus viginti chordis aptum, Hispanè dicimus *harpa*. In qua significatione vsus est Henricus Glareanus diligens antiquitatis scrutator in sua Musica. Hic tamen positam esse citharam ab Alciato, pro illo instrumento propè rotundo, quod Hispanè dicimus *Laúd*. Illa indicant verba, quæ à lembi forma, halieutica fertur, hoc est, dicitur piscatoria. Nam ἁλιεύω piscor significat: & illud instrumētum habet formam scaphæ piscatoriæ. Credo autem fieri allusionē ex verbo græco ad Thuscum: si quidem Thusci Liutto, vocant illud organum, veluti à Græco deriuantes.

*Cithara
proprie que*

ἁλιύω.

Vendicat & propriam. Quia Itali plurimūm exercent hanc musicam, ad eōm ut propriam sibi

illam effecisse videātur. Quapropter inquit, hoc instrumentum Italum mitto, & non aliud: quia Itali principes cōeunt in fœdera.

*Halien-
tica.*

Halienica. Vide Bayfium de re nauali. Lilius Gregorius in opusculo de nauigijs sic ait, Halias naus est maritima apud Græcos notissīma ab ipso vt liquet mari appellata scapha scilicet. Sunt qui eandem cum piscatoria faciunt, hoc est, ἁλιουτικὴ πλοία. certè & à nostris Piscatoria dicitur. In hoc genere reponuntur cymbæ, scaphæ, hōriæ, lemunculi, &c.

Fides.

Non bene tenta fides. Fides, inquit Festus Pompeius lib. 6. genus citharæ, dicta, quòd tan ùm inter se chordæ eius, quantum inter homines fides, cōcordent cuius diminutiuum fidicula est.

*Harmonia
vnde nata.*

Sonitur harmonia. Plutarchus in libello de vita Homeri explanans allegoricè Martis & Veneris adulterium, sic concludit, Hinc fiet planū, quod & ab alijs poëtis dictum est, ex Martis atque Veneris concubitu natam esse harmoniam ex contrarijs, videlicet graui & acuto pugnantibus inter se proportionem debitam siue aptam. Ad dam & illud pro Alciato: quoniam reprehenditur à multis, quòd protraxerit sententiam à fine pentametri vsque ad partem sequentis hexametri in illis verbis,

Vnaq; si fuerit non bene tenta fides.

Ruptæ.

Quod & si apud Græcos est frequentissimum, Latinorum tamen testimonio defenditur. Ouidius i. Fastorum,

Viq;

Vtq; dies incerta sacris, sic tempore certo,
 Seminibus iactis, est ubi fœius ager,
 State coronati plenum ad præsepe iuueni.

Idem lib. 2. Fastorum,

Fortè fuit Nais Lar nomine: prima sed illi
 Dicta bis antiquum syllaba nomen erat
 Ex uitio positum.

Horatius Ode 2. 1. lib.

Nêue te nostris uitis iniquum

Ocyor aura

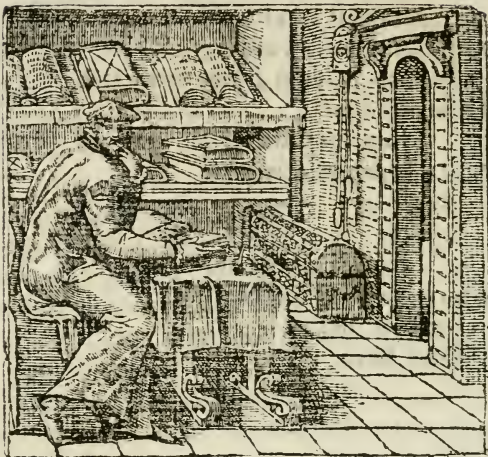
Tollat.

Idem lib. 2. Ode 16.

Apta quadrigis equate bis Afro

Murice tinctæ

Vestiunt lana.

Cum tacet: haud quicquam differt sapientibus amens.
Stultitiæ est index, linguaq; uoxq; suæ.
Ergo premat labias, digitoq; silentia signet:
Et sese Pharium uertat in Harpocratem.

*Silentium
quantū ha-
beat auto-
ritatis.*

Tantum autoritatis & ornamenti silentium obtinet, ut homini etiam imperito & indocto prudentiæ opinionē conciliet, si garrulitatis vitium nouerit cōprimere. Duo sunt igitur elegantissima Palladæ epigrammata, Vnde hoc transtulit Alciatus. Primum sic habet,

ἡ μεγάλη παιδείουσις ἐν ἀνθρώποισι, σιωπῆ.
μάρτυρα Πυθαγόρου τὸ σφραγιστὸν ἔχω.

ὄς λαλέειν εἰδώς, ἐτέρως εἰδίλασκε σιωπῶν.

Φάρμακον ἡσυχίης ἐγκρατές ἐυράμεν Θ.

Thomas Morus sic vertit,

Rebus in humanis magna est doctrina tacere,

Testis erit sapiens hic mihi Pythagoras.

Nempe loqui doctus, reliquos docet ille tacere.

Magnum hoc ad requiem pharmlacon inuenies.

πᾶς τις ἀπείθευτος φρονιμώτατος εἰ σιωπῶν.

ἢ λόγον ἐγκρύπτω, ὡς πάθῃ ἀσχετότατον.

Sic ego Latinum feci,

Cum tacet indoctus, poterit consultus haberi,

Si celet uerbum, turpe uelut uitium.

Hoc etiam confirmant & Hebræorum prouerbia. Stultus (inquit Solomon) si tacuerit, sapiens reputabitur: & si compresserit labia sua intelligens. Et illud quod de Xenocrate circumfertur: Dixisse aliquando pœnituit, tacuisse nunquam. Quamuis hoc Plu. archus in libello τῆς ἡσυχίας tribuat Simonidi. Vide adagium, Silentij tutum præmium. Zeno Cittieus cùm vidisset adolescentem multa garrientem, Aures, inquit, tuæ in linguam defluxêre: submonês adolefcentis esse multa audire, loqui pauca. Quare dicebat idem Zeno, Ob id binas habemus aures, os vnicum: vt plura audiamus, loquamur paucissima. Quapropter in ore habendum nobis esset semper epigramma Græcum illud, quod monet indecentium verborum linguæ sigillum esse imponendum: meliorem nanque esse verborum, quàm possessionum custodiam, Id est huiusmodi,

*Cum binas
habemus
aures . os
unicum.*

ἀρξήτων ἐπέων γλώσση σφρηγίς ὑπὸ κείδω,
κρείσων γὰρ ἐπέων ἢ πῆάνων φυλακῆ.

Id est,

In uerbo lingue imponantur claustra tacendæ:

Præstat enim linguam, quàm modereris opes.

Hesiodus in Ergis, lib. 2. in fi.

γλώσσης τοι θεσαυρός ἐν ἀνθρώποισι κ' ἄριστος
φειδωλὺς, πλείη δὲ χάρις ἢ μέτρον ἔουσης.
εἰ δ' ἀκρόν εἰποις, τάχα κ' αὐτὸς μείζον ἀκρόσης.

Id est,

Lingua bonum eximium est homini, si pauca loquatur.

Siq; modum conseruet, inest tunc magna uenustas.

Si probris laceres, laceraberis illico prius.

Idem Hesiodus,

Parca lingue maximus thesaurus.

Pindarus in Nem. Ode 5. καὶ τὸ σιγᾶν πολλὰ κίς
ἔστι φωνᾶν ἀδρωτων ἰεῖσαι. Sæpenumero si-
lere nouisse homini sapientissimum est. Idem
Pindarus in Isthmo, Ode 1. Antist. 4. ἢ μὲν πολ-
λάκι κ' τὸ σεσωταρῆ εὐθυμίαν μείζω φερῆ. Atque sæ-
penumero tacuisse non parum gratiæ attulit.

Labra &
labiæ.

Ergo premat labias. Labra & labias indifferen-
ter dixerunt antiqui. Apuleius lib. 2. de asino
aureo, Ecce, inquit, nasus integer, incolumes
oculi, saluæ aures, illibata labiæ, mentum soli-
dum. Macrob. Saturnal. lib. 2. cap. 2. currit ad
labias mihi. Vide Gellium lib. 10. cap. 4.

Pharos.

Et sese Pharum. Pharos Aegypti est insula te-
ste Homero 4. Odysseæ: ergo Pharium, id est,
Aegyptium.

Harpocra
tes.

Vertat in Harpocratem. Harpocrates Deus fuit
Ægypt

Ægyptiorum ex Iside & Osiride, vel Serapide natus: cuius simulachrum ita apud veteres fingebatur, vt digito admoto ori silentium indiceret. Qualis & apud Romanos Dea Angerona. De qua multa Macrobius libro 1. Saturnal. cap. 10. Vide adagium, Reddidit Harpocratem. Et vide Politian. in Miscellaneis cap. 83. Harpocratem intellexit Ouidius in illo carmine 9. Metamorph.

Dea Angerona.

Quiq; premit uocem, digitoque silentia suadet.
 Dicitur est & Sigalion, à verbo *σιγῶ*, quod tacere significat: Vnde Ausonius ad Paulinum epistola 2.

*Sigalion dicitur
 Etus Harpocrates.*

Aut tua Sigalion Acgyptius oscula signet.
 Huc alludit Iuuenalis, cum dixit Prouerbiali figura,

Digito compeſce labellum.

D 5

Non vulganda consilia.

EMBLEMA XII.

Limine quod cæco, obscura & caligine monstrum
 Gnostiacis clausit Dædalus in latebris:
 Depictum Romana Phalanx in prælia gestat,
 Semiuiroq; nitent signa superba boue,
 Nosq; monent, debere ducum secreta latere
 Consilia. auctori cognita techna nocet.

DEsumptum fuit epigramma vel ex lib. II.
 Sexti Pompei Festi vel ex Vegetio. 2. de re
 militari cap. 6. Verba Festi sunt: Minotauri
 effigies inter signa militaria est: quoniam non
 minus occulta esse debent consilia ducum,
 quam fuit domicilium eius, labyrinthus. Mino-
 taurus putatur esse genitus cum Pasiphaë Mi-
 nois

*Minotau-
rus.*

*Labyrin-
thus.*

nois regis vxor dicitur concubuisse cum Taurro. Sed affirmant alij Taurum fuisse nomen adulteri. Vegetius sic. Tutissimum nanque in expeditionibus creditur facienda nesciri. Ob hoc veteres Minotauri signum in legionibus habuerunt: vt quemadmodum ille in intimo & secretissimo labyrintho abditus perhibetur: ita Ducis consilium semper esset occultum. Hæc illi. Proinde Antigonus Macedonum Rex Philippo filio multis presentibus interroganti ac dicenti, Quando castra mouebimus? Nihil aliud respōdit, quàm, Num metuis, ne solus tubam non audias? Notans adolescentis imperitiam, qui hoc patrem multis audientibus percuntaretur: cùm in bello maximè celanda sint consilia principum. Idem ferè & Metellus senex. Instante siquidem quopiam, & eiusmodi quid efflagitante. Si (inquit) tunicam meam huius arcani consciam arbitrarer, continuò illam exutus concremarem. Vide Plautum in Milite act. 3. sce. 1. per aliquot Carmina.

*Antigoni
responsiu*

*Metelli
preclare
dictura.*

Limine cæco & obscura caligine. Periphrasis est labyrinthi, qui erat in Creta, de quo Virgilius in 5. Aeneidos: & Ouidius 8. Metamorph. Alius fuit in Aegypto, cuius egregiam descriptionem, vide apud Pomp. Melam lib. de situ orb. 1. cap. 9. Vide etiam Plinium lib. 36. cap. 13. & lib. 10. cap. 4.

Monstrum. Minotaurum intellige, qui filius fuit Pasiphaes, Minois Regis vxoris, & Tauri, vt poëtae fabulantur. Sed, vt Plutarchus asserit in vita Thesei, Pasiphaës, & Tauri (qui dux erat Regis

Regis Minois) filius fuit adulterio conceptus: Monstra vocantur errores naturæ. Facit enim casus errorem in natura: sicut Fortuna parit errorem in homine. Ut cum bonus alioqui Grammaticus, tamen barbari mum vel solæcismum loquendo temerè facit. Physici monstra vocant ea corpora naturalia, quæ non habent iustum situm membrorum, neque consuetam Naturæ proportionem partium.

*Monstra
qua.*

Gnosus.

Gnosiacis clausit. Gnosus, siue Cnosus, siue Cnosus, vrbs est Cretæ insulæ, olim Cerathus dicta, nunc Candia, quondam Minois regia. Vnde Gnosus, Gnosius, & Gnosiacus.

Dædalus.

Dædalus in Itebris. Dædalus (vt ex Chronicis Eusebij dicitur) tempore Gedeonis Hebræorum ducis claruit. Atheniensis fuit, Mitionis filius, qui visus est simulachra fecissè sese mouentia. Labyrinthum in Creta fecit, in quem post occisum à Theseo Minotaurum, vnà cum Icaro filio inclusus est: vnde cum aufugisset, propter inscrutabilem figam (vt ait Palephatus) auolasse pennis existimatus est. De hoc autem latius, cum agemus de Icaro.

Phalanx.

Phalanx. Φαλαγγις, agnè militare quo Macedones utebantur, vt legione Romani. Cõtinebat 8000. armatorum. Verba Q Curtij: Macedones Phalanges vocant peditum stabile agmen: vbi vir viro: armis arma conferta sunt. Est etiam animal arabeo simile. Significat & internodium in digitis.

Semiviroq; nitent. Alludit ad carmen Ouidij, in Epist.

Semi

Semibouemq; uirum seniuirumq; bouem.

Qui quidem versiculus ex illis est, quos amici Quidam ex ipsius operibus sublato vellent. Quade re extant verba Senecæ 2. Declamat. lib. in hunc modum: Rogatus aliquando ab amicis suis, ut tolleret tres versus, petiuit inuicem, ut tres exciperet, in quos nihil illis liceret Conscripterunt illi, quos tolli vellent secretò. Hic quos tutos esse vellent. In vtrisque codicillis iudem versus erant Ex quibus primum fuisse narrabat Albinouanus Pedito, qui inter arbitros fuit, *Semibouemq;*, &c. Secundum, *Gelidum Boream, Gelidumq;* Notum. Ex quo apparet summi ingenij viro non iudicium defuisse ad compescendam licentiam carminum suorum, sed animum. Aiebat interim decentiorem esse faciem, in qua aliquis nauus esset. Hæc Seneca.

Ouidius rogatus tres versus ex suis operibus volueret.

Techna nocet. τ 20, ars artificium; aliquando pro dolo, astutia, impostura, fraude artificiosa: officia (ut inquit Plautus) quemadmodum ars apud Latinos, quale est illud. *Stæ ars deluatur arte.* Utuntur & Latini Græca dictione. Terentius in Eunucho, Parmenonis tam scio esse hanc technam quàm me vivere. Et in Prouerb. Technam hanc in te struxisti.

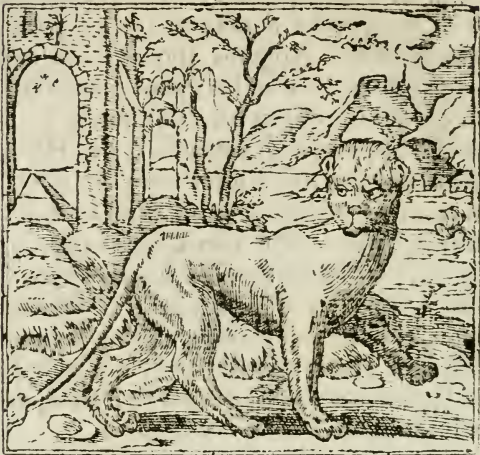
Techna.

Literæ illæ in signo depictæ S. P. Q. R. nihil aliud significant, quàm Senatus, populusque Romanus. Titulus generalior est, quàm pro emblematis sensu. Nam dicendum fuerat: Non vulganda consilia ducum.

S. P. Q. R.

* *
*

Ne

*Cecropia effictam quam cernis in arce leonam,
Harmodij (an nescis hospes?) amica fuit.
Sic animum placuit monstrare uiraginis acrem
More ferae, nomen uel quia tale tulit.
Quòd fidibus contorta, suo non prodidit ullum
Indicio, elinguem reddidit Iphicrates.*

EX Plutarcho in libello *αὐτὸν τὸ ἀδελειὰς*, i. De loquacitate qui liber nondū extat (quod sciam) latinè. Pulchrum (inquit) & Leana fortitudinis habet munus. Ea erat meretrix Harmodio & Aristogitoni familiaris. Erat & coniurationis aduersus Tyrannos conscia, & spem conceperat, ut famina, rem casuram feliciter. Biberat enim ex communi cupidinis cratère, atque argiis

Leana meretrix.

argiis eiusdem Dei initiata, mysteriorum erat conscia. Verùm ubi de illis supplicium sumptum est, ad quaestiones vocata, faterique iussa, nullum ex reliquis coniuratis prodidit, sed forti animo fuit, referens viros illos nihil se indignos patientes, qui illam dilexerant. Athenienses autem aneam fabricantes leanam elinguem in vestibulis arcis constituerunt: vt fortè animal indicaret inuictam animi fortitudinem. Quòd verò lingua careret, silentij fidem ostenderet. Vide Erasmus in prouerb. Harmodij Cantilena Hæc Athenis cõtigere (vt ex Chronicis Eusebij elicio (quo tempore apud Romanos Tarkinus superbus regnabat, Olympiade 65. Eusebij verba subiiciam, vt in Latinis Codicibus habentur. Armonius, inquit ille, & Aristogiton Hipparchum tyrannum interfecerunt, & Lemna meretrix amica eorum cùm tormētis cogere-retur, vt socios proderet, linguam suam mordicus amputauit. Hæc ille. Sed vides multa corruptè legi, nec solùm in Eusebio, sed in multis aliis aliter leguntur hæc nomina, & historia diuersè narratur. Quam si cupis videre, nec mihi fidem habes, vide Lilius Giraldum in Dialogo Poëtarum 3. cùm de Hipparcho loquitur. vide Lactantium Firmianum libro 1. de falsa religio. qui omnia confundit. Arrianum lib 3. de rebus gest. Alexand. Vide Alexand. ab Alexan libro 1. cap. 3 Stephanum Nigrum, de nimio vitæ luxu. Boccatium de Claris mulieribus, cap. 48. Petrum Crinitum, De honesta disciplina, lib. 9. cap. 8. Aulum Gellium lib. 9. cap. 2. & lib. 17. cap. 21.

Plinium

*Tertul. in
Apulo.
C. 1. lib. 1. et
Eres.*

*Quo tẽpore
hæc conti-
gerint.*

*Diuerse
hæc legitur
historia.*

Plinium, Naturalis historiæ lib.34.cap.8. & lib. 7.cap.23.& lib.34.cap.4. Aristotelem lib.2. Rethoricæ ad Theodectem, cap.42. & 44. Sed ne in ius vocer ab illis, qui librorum supellectile non ita sunt instructi, hanc historiam, paulò alitiùs ex Thucydide clarissimo, diligētissimòque scriptore petamus. Is igitur lib.6. sic ait: *Quam ego rem pluribus cōmemorando ostendam, nec alios Græcos, neque Athenienses ipsos de suis tyrannis, aut de re gesta aliquid compertum loqui. Etenim cūm Pisistratus senio in tyrannide decessisset, non Hipparchus, vt plerique opinantur, sed Hippias, qui erat natu maximus obtinuit principatum. Erat autem Harmodius quidam flore ætatis conspicuus, quem Aristogiton mediæ inter ciues conditionis vir adamabat, habebátque. Is Harmodius ab Hipparcho Pisistrati filio appellatus de stupro, non modò non expugnatus est, sed etiam querelam ad Aristogitonem detulit. Hic amatorio dolore affectus, extimescensq, Hipparchi potentiam, ne vi adolescentem sibi auferret, protinus insidias tendit ad destruendam pro sua facultate tyrannidem.*

Interea Hipparchus cūm rursus sollicitando, Harmodium nihilo magis induceret, statuerat tamen vi nihil agere: sed in loco aliquo occulto. Cūm neque sic quidem proficeret, accingebat se ad eum contumelia prosequendam. Sororem Harmodij puellam nunciatam venire in pompa quadam ad gestandum canistrum, per suos à ministerio submouit, dicentes non permittere id magistratum, quia indigna esset.

Quod

Quod ægrè ferens Harmodius, & ob eum multò ægrius Aristogiton, comparauerunt omnia, quæ ad conspirationem pertinebant: opperiebantur tamen festa, quæ dicuntur magna Panathenæa, quo tantùm die extra suspicionem erat. ciues eos, qui pompam misissent, in armis frequentes esse: & debebant ipsi quidem aggredi: opitulari autem sine mora ij qui erant inter hastatos. Fuerunt autem non multi coniurati occultandæ rei gratia: & quia sperabant eos etiam, qui conscij non essent, quamlibet paucis facinus audentibus: tamen ex repentina recùm arma haberent, libenter se ipsos pariter in libertatem asserturos. Vbi dies festus aduenit, Hippias exterius in loco, qui Ceramicus dicitur, cum hastatis exornabat, quemadmodum oportebat, singula in pompa procedere. Harmodius autem atque Aristogiton cùm sumptis iam pugionibus ad opus prodissent, conspicientes quendam de coniuratis cum Hippia familiariter loquentem, extimuerunt, arbitrati rem palam factam esse, tantùmque non se iam comprehensum iri. Itaque eum, à quo fuerant dolore affecti, & per quem omni statu periclitabantur, voluerunt primùm vlcisci, si possent, atque quo erant habitu vadentes introeunt portas, nactique Hipparchum in loco, qui vocatur Leocorium, statim adoriuntur inconsultè, ac per iracundiam præcipuè alter ob amasium, alter ob dedecus, feriunt, occiduntque. Et Aristogiton quidem hastatos à principio deuitauit: verùm concursu multitudinis postea compre-

hensus non leuiter multatus est. Harmodius autem è vestigio illic occubuit. Hæc Thueydidēs. Sed de Leæná nulla mentio.

Arx Athenarum.

Cecropia in arce. Id est, in Acropoli. Sic enim dicebatur Athenarum arx, de qua Heliodorus librum scripsit. Tradit quoque Pausanias in Acropoli, quæ olim dicebatur Polis, simulacrum fuisse Mineruæ, quod è caelo delapsum tenet fama. Propendebat lychnus aureus Callimachi opus, qui semel oleo plenus, etiam si interdiu noctûque luceret, nunquam deficiebat. Lino Carpasio constabat ellychnium, siue *ἑρὺλλις*, qui ignibus non absimitur.

Simulacrum Mineruæ è caelo delapsum.

Fides tormenti generis.

Quod fidibus contorta. Fides pluraliter, & fidicula tormenti genus, quo à tortore fontes funibus alligatis manibus à tergo torquentur. Eius meminit Seneca, & Fabius. *χεῖστης* à Græcis dicitur.

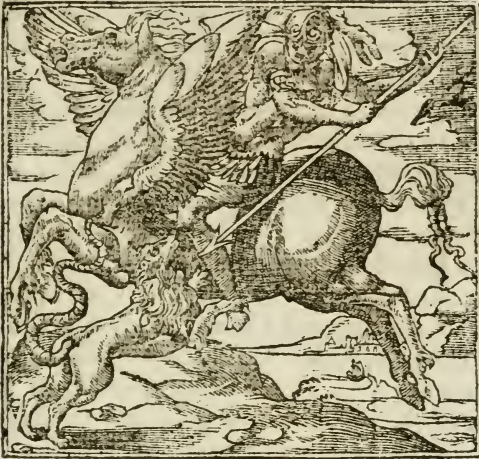
Iphicrates.

Iphicrates. Summus Orator, qui maximè fauebat Harmodio, aut ille, de quo meminit Plinius, vt retuli.

Consilio

Consilio & virtute chimæram superari.

EMBLEMA XIII.

Bellerophon (ut fortis eques) superare Chimæram,
 Et Lycij potuit sternere monstra soli.
 Sic tu Pegaseis uectus petis æthera pennis:
 Consilioq; animi monstra superba domas.

EMblema sumptum est ex ipsius vocabuli
 etymo, conuersis aliquot literis. Nam Bel-
 lerophonta dixerunt, quasi *βελτιόφρωντα*, id est,
 consultum & sapientem. Quod & innuit Ho-
 merus in Bellerophontis fabula 6. Iliados, qui
 illum sapientissimum nominat. Hæc ferè Ful-
 gentius lib. 3. Mythologiæ Fabulam narrat Pin-
 darus latè ode 13. Olympiorum. Vide etiam
 Erasmus in prouerb. Bellerophontis literas.

*Bellerophō
 unde sic di-
 ctus.*

Sed quia multi hanc fabulam narrant, & vnusquisque diuersè, visum est mihi verba scholiasticis Homeri ex libro 6. Iliados Latina facere, quæ si quis desiderat, non grauabor adscribere.

Historia Bellerophonis. Bellerophontes (inquit) antè dicebatur Hippopus: sed post occisum Bellerum Corinthiorum dynastem, cœpit appellari Bellerophôtes. Erat autem natura Neptuni filius, fama verò Glauci. Cùm autem accepisset à Neptuno Medusæ Gorgonis filiæ Pegasus alatum equum, in hoc aurugit, & cæde consanguinea perpetrata (occidit etenim, vt dixi, Bellerum quendam ciuem) Argos se contulit. Consequutus deinde expiationem à Præto, regis hospitio est vsus. Interim Antæa Præti coniux adolescentis amore correpta, cœpit illius animum ad stuprum sollicitare: ille hospitij religione permotus, cùm flagitium recusasset: Antæa verita, ne Præto prior Bellerophontes indicaret amores, illum apud maritum occultè defert, tanquam ab illo fuisset de stupro interpellata. Sed tamen Prætus nollens propria manu Bellerophontem perimere, ablegauit eum in Lyciam ad socerum Iobatem, literis illi nec-opinanti designatum facinus indicantibus datis. At Iobates adolescentem plurimis & maximis obiectans periculis, incolumemque atque inuictum semper euasisse cernens, re diligentius secum animaduersa, reperit tandem, meram hanc esse fallaciam, & calumniam Non enim tantorum malorum cumulum viribus propriis superasset illæsus. Obtulit igitur illi Cassandram filiam in
 vxorem

vxorem, & regni partem. Verùm Bellerophon-
tes rebus feliciter gestis elatus, Pegaso insidens
in cælum euolare statuit. Sed Iupiter id egrè fe-
rens, æstrū immisit Pegaso: vnde cecidisse Bel-
lerophontem fama est, cecidisseq; in Lyciæ cam-
po (qui ab huiusmodi euentu Aleius dictus est)
errasseque ibi claudum, & mancum, accepisseq;
Auroram dono ab Ioue equum illum, vt sine
labore mundi plagas celerius posset circumire.
Historia refertur ab Asclepiade. Hæc Scholia-
stes. Hesiodi tamen interpretes in Theogonia,
Chimæram sensu allegorico tres exponūt Rhetorica
partes, Dicanicam seu iudicialem, Panegyricam,
seu demonstratiuam, Symbuleuticam,
seu deliberatiuam. Ita vt leo iudicij referat ge-
nus, quod exterret, atque elingues quodã modo
ex aduerso dicentes constituit. Chimæra verò
siue capra præferat laudationis typum: quia la-
sciuit lætius tum qui dicit, tum qui audit. Draco
denique obtineat Symbuleuticum genus, quod
varium sit in primis, & longiori ad persuaden-
dum vtatur orationis tractu. Monstri mater ab
Hesiodo dicitur Echidna, quam nihil aliud esse
volunt: quàm variam multiformemque mentis
vim, & multiplicibus implicitam spiris artem,
Chimærae instar ignis euomentem globos. Ait
Hesiodus in Theogonia Chimæram tricripitem
fuisse, capitæque habuisse leonis, capellæ, draco-
nis, citatque eadem Homeri carmina. Vnde li-
cet addubitare, vter eorum prior floruerit: quã-
uis ego Homerum antiquiorem credo. Ceter-
rùm pro huius emblematis apertiore intelli-

*Chimæra
sensu alle-
gorico quæ*

Echidna

*Dubium
vter prior
fuit Home-
rus He-
siodo.*

*Chimera
figmentū,
quid signi-
ficet.*

gentia sunt, qui Chimære figmentum ad veritatem reuocent. Vnde inquit Cælius lib. 13 cap. 9. Est, qui chimæram esse putet vitiorum quandam varietatem, ac multiformem (perinde ac Chimæra est) vim, quam perimit Bellerophon, idest, vir bonus, prudensque, qui Bellerophon concupatur, hoc est malorum occisor. Nam ex dialecto τὰ ἑλλερα vocantur mala. Sed accipiam quid de hac re Plutarchus sentiat in libello de Claris mulieribus, cum de Lyciis loquitur. Quod in Lycia, inquit, cōtigisse ferunt, & si fabulosum videatur, rumor tamen publicus confirmauit. Amyfodarus, vt ferunt, quem Lycij Isarem vocant, ex quadam Lyciorum colonia profectus Zeliam versus, plurimas Piratarum naues secum vehebat, quarum dux erat Chimarrus bellicosus homo, & manu strenuus, cætera ferox, & crudelis. Hic naui, cuius prora leonis pictura erat insignita: puppis verò draconis: Lyciorum regionem infestabat: atque ita, vt neque præternavigare tutum esset, nec vicinas vrbes incolere. Hunc Chimarrum, vt ferunt, occidit Bellerophon, persequens illum Pegaso: qui, vt coniecto, genus erat nauigij celerrimi. Sunt tamen qui dicāt Chimarrum fuisse montē quendam flammis & incendiis ex sese eiectantem, cuius cineres per campos sparsi fructus, & arbores exsicarent. Bellerophontem verò montem excidisse sua prudentia, atque planū redegisse. Noraphis autem 4. lib. de Hercule narrat, fuisse aprum ingentem in Xantorum finibus, & fruges depopulantem, quem Bellerophon occidit,

*Pegasus ge-
nus nauigij
celerrimi.*

Noraphis.

rit. quod mihi minimè videtur fabulosum. Hæc ex Plutarcho, sed conscisè.

Superare Chimæram. Chimæra, vt plurimorum *Chimæra
mons.* est opinio, mons est Lyciæ, flammæ, vt Ætna eieciens, in cuius cacumine leones habitabant, in medio propter pascua capræ: in radicibus serpentes, vnde finxerunt Poëtæ monstrum esse eò quòd flammæ euomat, caput & pectus leonis habens, ventrem capræ, & draconis caudam. vide Lucretium lib. 5. & Palephatum.

Et Lycij potuit. Lycia regio est minoris Asiæ, *Lycias* quam rigat fluuius Xanthus, alius ab eo, qui Ilium præterfluit, dicta prius Termille, vt tradit Herodotus.

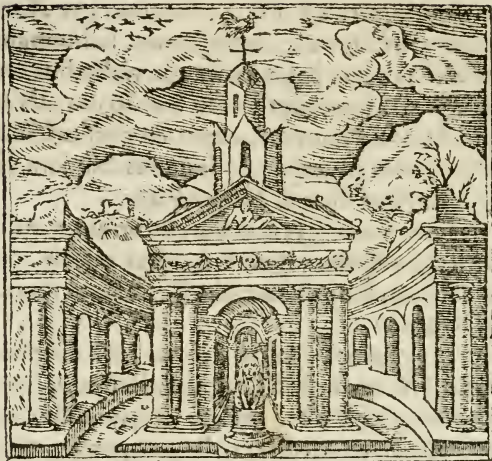
Sic tu Pegaseis. Pegasus, de quo antè diximus, *Pegasus
vnde dicitur
ctus.* dictus est, vt ait Homeri Scholiastes 6. Iliad. ὅτι ἐκπεπίδηκε ἐκ τοῦ τοῦ Γόργωνος τραγέλας. Hoc est, quòd salierit ex Medusæ collo, aut potius, vt ait Hesiodus in Theog. ὅτι ὠκεανῶ ἀπὸ πηγῶν γεινέσθαι. Id est, quòd apud Oceani fontes sit natus.

Petis æthera pennis. Æther, vt autor est Aristoteles, libro 1. de Cælo, cap. 3. ἀπὸ τοῦ ἀεὶ δάειν, *Æther
quid.* id est, à semper currendo dicitur, cuius verba sunt: Ætherem superum locum appellauerunt à semper currendo, perpetuo tempore posita appellatione, cælum ipsum, stellæque omnisque sidera compago intelligitur. Non, vt quidam putant, quòd igneus sit, & incensus, sed quòd cursibus rapidis semper rotetur.

* *

Vigilantia & custodia.

EMBLEMA XV.

*Istantis quòd signa canens det gallus Eói,
 Et reuocet famulas ad noua pensa manus:
 Turribus in sacris effingitur: area mentem
 Ad superos peluis quòd reuocet uigilem.
 Est leo: sed custos oculis quia dormit apertis:
 Templorum idcirco ponitur ante fores.*

*Orius A.
 pollo.*

EX Oro Apolline, vt mox ostendemus. Ad-
 dit tamen Alciatus campanam & gallum
 ex communi vsu. Obscurum est emblema, &
 malè dispunctum in Codicibus, quos hactenus
 mihi contigit videre. Dicam tamen, quod sen-
 tio, liberum vnicuique interpretandi campum
 relinquens. Titulus igitur huius epigrammaris
 est,

est, *Vigilantia & custodia*. Videamus ergo quo pacto hæc ex epigrammate eliciatur. Ac primum duplicem hîc depingit Alciatus vigilantiam, alteram corporis, mentis alteram. Corporis vigilantiam Gallus referat, qui homines ad labores solet excitare. Campana verò, quia mentem ad Deum excitat, symbolum interioris vigilantie contineat. Hactenus de vigilantia. Custodiam autem representet leo, qui apertis oculis solet dormire, tum sic structuram ordino: Gallus effingitur in sacris turribus, quòd det signa instantis Eoi, & quòd reuocet famulas manus ad noua pensa. Ærea peluis, scilicet, effingitur in sacris turribus, quòd reuocet mentem vigilem ad superos. Sed leo custos est, quia dormit oculis apertis. Nunc aliqua verba percurramus.

Duplex vigilantia.

Leo custodiae signum.

Instantis Eoi. Hoc est matutini temporis. Eos enim, Græcè ἠώς, aurora est. Vnde Ouidius in *Fastis*, lib. 3. in fine,

Eos.

Tres ubi luciferos ueniens præmiserit Eos.

Sed pro poëseos studiosis pauca super hæc annotabimus. Vocalis *η*. apud Græcos longa est: Latinique cum Græcas voces huiusmodi transferunt *η*, in *e*, longum commutant, quod Ouidius fecit in carmine citato. Sed euenit aliquando ut Græcæ dictiones, quæ per *η* scribuntur, eædem & per *ε* enuntientur: quod hîc fit. Nam Græcè ἠώς, & ἠώς dicitur. vnde Propertius lib. primo, vno disticho vtramque quantitatem est complexus,

ἠώς & ἠώς.

Sive illam Hesperis, sive illam ostendet Eois:

Vret & Eois, uret & Hesperios.

*Luciani de
Gallo fab.*

Canens det Gallus. Lucianus in Dialogo, qui inscribitur Somnium, seu Gallus, multa disserit de gallo, è quibus pauca ex Erasmi tralatione huc conieci, quia non sine iocunditate leguntur. Loquitur Micyllus in hunc modum ad Gallum, Profectò & olim istiusmodi quiddam de vobis audieram, adolescentulum quempiam fuisse Gallum, Marti adamatum, atque huic Deo compositasse, collusitassèque & in voluptatibus gessissè morem. Itaque cùm Venerem adiret Mars, cum ea concubiturus, hunc Gallum vnà secum adduxissè. Quoniam autem Solem potissimùm metueret: ne si è sublimi conspexisset, Vulcano se proderet, foris ad ostium adolescentulum semper relinquere solitum, cuius indicio certior fieret, quando Sol emergeret. Deinde Gallum aliquando somno correptum excubias deseruisse inscientem: Solémque nullo præsentiente imminuisse Veneri ac Marti securè dormienti, propterea quòd confideret Gallum indicaturum fuisse, si quis interuenisset. Itaque Vulcanum à Sole edoctum, eosprehendisse implicitos, atque irretitos his vinculis, quæ iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martem, simulatque dimissus est, indignatum aduersus Gallum fuisse, atque eum in auem transmutasse, iisdem armis, vt in capite, pro galea, cristam obtineret. Hanc ob causam quò vos Marti purgetis, cùm iam nihil opus, simulatque Solem exorientem sensistis, multò antè vociferari, atque illius exortum prænuntiare. Hæc Lucianus: & multa alia ibidem. Aristophanes in Fabula,

Fabula, cui titulus ὀπίθεος, lepidam narrat fabellam, imperasse scilicet aliquando Gallum Persarum genti, (quare quoque avis Persica dicitur) vnde etiam tiaram gestat rectam, quod solis regibus erat concessum. Adeò verò formidolosum & durum imperium illud fuisse: vt nunc quoque gallis canentibus cuncti mortales, ceu multam reuerentes ad opera peragenda profiliant. Erasmus in adagio, Prius quàm Gallus iterum cecinerit, causas reddit, cur noctu canat gallus ex Plinio & Cicerone, atque aliis, quem vide.

Gallus dominatus
Persarum
genti.

Priusquàm
gallus iterum
cecinerit.

Turribus in sacris. Hoc est in templis. Apud nos Salmantica multis in nobilium turribus visitur huiusmodi effictus gallus: vt possimus facilè inspicere, qua regione ventus inflet. Interroganti mihi cur potissimùm gallus huic inseruiret negotio, aliqui dixère, proprium esse gallinaceorum rostrum ad ventum dirigere.

Cur gallus
presigatur
turribus.

Aerea mentem ad superos peluis. Peluis aëra dicitur campana. Alciatus lib. 8. Parerg. cap. 11. sic ait, Dubitabilior est alia quæstio, an immodici importuniq̃ue campanarum peluim pulsatores officio iudicis compelli possint, vt cessent. Et sciendum veteribus non fuisse hunc morem, sed instar peluim fabricata hæc vasa campanas appellari cœptas, quòd ex Cápáno ère conflata essent. Vnde prouerbiū in loquaces & obstreperos, Dodonæum æs: quòd in Dodona duæ essent columnæ: in altera peluis aëra, in altera puer cum flagro peluim, vento impellente percutiens, vnde tinnitus in multas horas perd

Peluis aëra

perdurabat. Iuuenalis,

Tot pariter pelues, tot tintinabula credas.

Hæc Alciatus.

Est leo sed custos. Hoc totum sumpsit Alciatus ab Oro Apolline Niliaco, qui libellum de Hieroglyphicis notis Græcè composuit, cuius verba subiiciam, Vigilantem vel custodem cùm voluissent significare, leonis caput pingebant. Solet etenim cùm vigilat oculos habere clausos leo: cùm verò dormit, apertos, quod quidem custodiæ signum est. Hinc symbolicè leones templorum claustris solent apponi, veluti custodes. Hæc Orus. Dicitur autem leo (nam Græcum nomen est) *ωρα τὸ λεω*, quod est video: nam fera est perspicacissimi visus. De quo si plura cupis, vide Aristotelem de historia animalium, & Oppianum in 3. & 4. de venatione. Et Plinium Natur. histo. lib. 8. cap. 16. qui asserit ibi, leones nunquam limis oculis

intueri: de oculis adaperitis non meminit. Vide Cælium Rhodiginum, lib. 13. cap. 8. & lib.

6. cap. 13.

* *

*

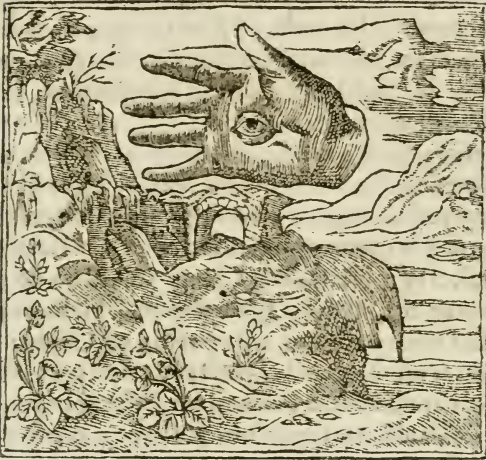
Sobriè

Orus A-
pollo.

Leo vnde
dictus.

Sobriè viuendum, & non teme-
rè credendum.

EMBLEMA XVI.

Ne credas, ne (Epicharmus ait) non sobrius esto,
Hi nervi, humanæ membræque mentis erunt:
Ecce oculata manus credens id quod uidet. Ecce
Pulegium, antiquæ sobrietatis olus,
Quo turbam ostenso sedauerit Heraclitus,
Mulxerit & tumida seditione grauem.

CIcero epistola penultima lib. i. ad Atticum
sic citat hoc carmen, *Νῆσε, καὶ μνησθῶν*
ἀπίσιν εἶν ἀνέρι προσιῦτα ταῦτα, hoc est, Esto so-
brius, & memineris virum, qui sic sapiat, non
oportere esse credulum. Sed quia Erasmus de-
prauatum esse versiculum testatur, eius verba
subiiciam

subiiciam ex adagio, Nemini fidas, nisi cum quo prius modium salis absumpseris. Idem admonet (inquit) illud Epicharmi, Νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν, id est, sobrius sis, ac memineris nemini confidere. Versus integer refertur apud Ciceronem lib. epist. ad Atti. i. Atque ita tamen nouis amicitis implicati sumus, vt crebrò mihi vaser ille Siculus infusurret Epicharmus, cantilenam illam suam,

Νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν ταῦτ' ἐνεῦρα τῆς φρενῶν.

*R. Restituo
versus E-
picharmi.*

Sic enim carmen Trochaicum è vestigiis Codicum restituimus, ne quis temerè deprauet. Nam quod Νῆφε dixit, pro Νῆφε, & μέμνησο, pro μέμνησο, dialecti proprietates est. Cicero in libello de petitione consulatus, Quamobrem Epicharmion illud teneto, neruos atque artus esse sapientiæ, non temerè credere. Hactenus Erasmus. Vide item apud eundem parœmiam, Fiducia pecunias amisi. Vide Alciatum lib. 4. Parerg. cap. 8. circa finem.

Ne credas. Conuenit cum Epicharmi sententia Theognidis versiculus,

Πίστι καὶ χεῖματ' ὄλεθρον, ἀπιστεῖν δ' ἔσθλα.

Id est,

Fiso res perit, diffiso salua remansit.

Licet nemini fidere sit inhumanum, omnibus verò fidere stultum. Quare pulchrè Hesiodus,

καὶ κασιγνήτῳ γειλάεις ὀπιμάριπυρα θείσαι,

Πίστι δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστία ὄλεθρον ἀνδρας.

Id est,

*Si quidquam cum fratre tibi est, testem adlice rebus,
Subridens, nocuit non credere, credere semper.*

Seneca

Seneca epistola 3. lib. 1. vtrumque enim vitium est, & omnibus credere, & nulli.

Epicharmus ait. Epicharmus, vt ait Diogenes Laertius, Elothalis filius, fuit Pythagoræ discipulus. *Epicharmus.*

Eccc. occulta manus. Verba Erasmi subscribam ex adagione oculatæ manus. Oculatas manus dixit Plautus, quæ promissa velint exhiberi re, non oratione promitti. Nā oculos habere, quibus videant exhibita, aures non habere, quibus audiant pollicitationes. Ita lena quædam in Asinaria adolescenti montes aureos pollicitanti, cū illa nihil commoueretur promissis: Semper inquit, oculatæ nostræ sunt manus, credunt quod vident. vide adagium, Oculis magis habenda fides, quàm auribus. *Oculatas manus quid.*

Pulegium antiquæ. Pulegium Græcè γλήχων, id est, glechon seu glachon. Cæterum pulegio stomachi vitia tolli, testatur Dioscori. lib. 3 cap. 31. Ναυτίασε, inquit, ἡ δημὸς σωματικῆ ἔσθλας τε ποσῆτα παραμυθεῖται. Hoc est, nauseas & erosiones stomachi posca, (id est, vino, quod aceto & aqua temperatum est) lenit. Dixerat antè, hanc herbam esse λεπὴν, τικὴν, θερμαντικὴν, καὶ περικὴν. id est, extenuatiuam, calefactiuā, concoctionis adiutricem. vide Græcum epigrāma lib. 2. ἐκ φειδύλης. quod ego sic verti.

Non Glechone Criton, ast sordidus æris odore

Vexatum stomachum sæpe dolore leuat.

Sedauerit Heraclitus. De Heraclito alibi sumus dicturi. Eius factum, cuius hîc mentionem facit Alciatus, vide apud Erasmus in Apotheg. lib.

*Heracliti
apophtheg-
ma.*

lib.8.& apud Commentatores Dioscoridis , in
 verbo, Glechon , & apud Cælium Rodiginum
 lib.13.cap.5.Sed & cur non Erasmi verba appo-
 nemus? Heraclitus philosophus in seditione ro-
 gatus,vt apud populum sententiam diceret, quo
 pacto ciuitas redigi posset in concordiam, con-
 scenso suggesto, poposcit calicem aquæ frigide,
 & paululum farinae insperfit , mox de glechone
 admiscuit, id est vel pulegij syluestris , vel legu-
 minis genus. Dein epoto calice discessit. Nec
 verbum addidit : hoc pacto innuens ita de-
 mum ciuitatem carituram seditionibus, si repu-
 diatis delitiis paruo contenti esse assuesce-
 rent. Et hic Heraclitus suo respōdit
 nomini. Nam *σκιώδες* dictus est,
 id est, tenebricosus. vide
 adagium, Tymbra
 victitans.

Πῆ ἄρ' ἔβλα? Τί δέ ἔρεξας? Τί μοι δέον, ἢ ἐτελέσθη?

Quid excessi? quid admisi?

EMBLEMA XVII.

Italicae Samius sectae celeberrimus autor

Ipse suum clausit carmine dogma breui,

Quò prætergressus? quid agis? quid omittis agendum?

Hanc rationem urgens redire quemque sibi.

Quod didicisse gruam uoluitantum ex agmine fertur,

Arreptum gestant quæ pedibus lapidem,

Nec essent, neu transuersas mala flamina raptent,

Qua ratione hominum uita regenda fuit.

ERASmus in adagio, Quò transgressus, laudat plurimum hunc versiculum: & meritò.

Nam si sic exerceremur quotidie, fieret utique ut meliores, imò sanctissimi euaderemus. Ait ta

*Erasmus
in memor,
cuius esset
hic versicu-
lus.*

men Erasmus, se nescire cuius sit versiculus, quē apud Homerum non reperiat. Inuenies tamen illum in aureis Pythagorę carminibus. Vnde Virgilius, siue quisquis ille fuit, qui carmen de viro bono composuit, præcipua sibi sumpsit. Atq; aliqua ex Pythagoricis versibus subiiciã:

Μέδ' ὕπνον μελακίσειν ἐπ' ὄμμασι προσδέξαται,
 Πρὶν τῶν ἡμερῶν ἔργων τις ἕκαστον ἐπιλθεῖν.
 Πῆ σαρρέβλι; τὶ δ' ἔξεξα; τὶ μοιδέον εἴη' ἐτελέσθη;
 Virgilius,

Non prius in dulcem declinat lumina somnum,
 Omnia quàm longi reputauerit a. T. i. diei.

Quò prætergressus? quid gestū in tempore, quid non?
 Sic Horatius Satyra 4. primi Sermonū, ex persona sua docet quo pacto quis se ipso melior euadat. Inquit enim,

— Neque enim cū lectulus, aut me
 Porticus excepit, desum mihi, rectius hoc est:
 Hoc faciens uiuam melius: sic dulcis amicis
 Occurram: hoc quidam non bellè: nunquid ego illi
 Imprudens olim faciam simile? hæc ego mecum
 Compressis agito labris.

Verficulum verò ita explicat Erasmus,

Lapsus ubi, quid feci, aut officij quid omissum est?
 Omnis autem humanæ vitæ lapsus consistit in tribus. Aut cū secus facimus, quàm oportet: hoc est plus minúsve, quàm decet. Huic errori respondet illud τῆ σαρρέβλι; aut facimus, quod omissum oportuit. Cui respōdent illa τί δ' ἔξεξα. Aut omittimus, quod factum oportuit, ad hoc pertinet extrema particula, τὶ μοιδέον εἴη' ἐτελέσθη & quę sequuntur. Refert eundem ver-

Humanæ
 vitæ lapsus
 in tribus
 consistit.

sum

tem Plutarchus in libello de curiositate.

Italice Samius. Pythagoram intelligit, qui Samius fuit, Demarati mercatoris locupletissimi filius, ut quidam aiunt, quanquam Diogenes Laërtius, multos, ex multorum sententia, illius numerat patres. Multas peragravit regiones discendi causa. Tandem Crotonem venit Italiae oppidum. Atque illa Italiae pars, ubi Pythagoras suum tradidit dogma, magna Graecia fuit appellata. Primus omnium μεταμψυχωσιν inuenit, id est, animarum de corporibus in corpora trāsitum: ideóque vetuit carnibus vesci. De quo vide multa apud Ouidium libro vlti. Metamorpho. in princip. Et vide Politianum in Lamia. Diogenem Laërtium, Aulam Gellium lib. 1. cap. 9. & libro 17. cap. 21 & lib. 4. cap. 1. & Titum Liuium, lib. 1. ab vrbe cond.

Pythago-
ras Samius

μεταμψυ-
χωσιν Py-
thagora.

Claudit suum dogma. Suum dogma, hoc est, totam suam Philosophiam breui carmine circumscripsit Dogma verò dictio est Graeca, sententiam, edictum, decretum, placitum, dicitur δὲ τὸ ἄλογόν, quod est opinari. De dogmate vide plura in epistola 96. Senecę.

Dogma.

Quod didicisse gruum. Plinius Naturalis histo. libro 10. cap. 23. hæc de gruibus tradit, Certum est, Pontum transuolaturas, priuüm omnium angustias petere inter duo promontoria Criu-metopon & Charambin: mox saburra stabili-ri. Cùm medium transferint, abiici lapillos è pedibus: cùm attigerint continentem, è gutture harenam. Idem ait Solinus & Cicero 2. de Natura Deorum. Alciatus libro primo Parer-

Grυῖν πρὸ
dentta.

gon, cap. 20. exponens locum Pollucis, sic ait, Metaphora à gruibus sumpta est, quæ in terram descendunt furripiedi alicuius lapidis causa, quem pede retinent, ut in alto volantes, eodem demisso experiantur ex cadentis strepitu supra mare, an verò supra terram volitent, ut Suidas & Aristophanis interpres in Apibus ostendit, &c. Contrarium tamen tenet Aristoteles, cuius hæc sunt verba, in libro de Natura animalium 8. cap. 12. Sed auium grues (ut dictum est) ex ultimis in ultima abeunt. Volant flatu secundo. Quod de lapide narrant, falsum est. Lapidem enim tenere eas fulmentum, quem ubi deciderit, accipi utilem ad auri probationem aiunt.

* *
*

Prudentia.

Aristoteles contrarium asserit.

Prudentia.

E M B L E M A X V I I I.

*Iane bifrons, qui iam transacta, futuraq; calles:
 Quiq; retro sanas (sicut & ante) uides.
 Tot te cur oculis, tot fingunt uultibus? an quòd
 Circumspectum hominem forma fuisse docet.*

Sumptum videtur hoc problema ex Plutar-
 schi problematis, licet historia de Iano sit no-
 tior, quàm ut Alciatum nostrum velimus adi-
 gere, ut alicundè compilauerit. Ianus Rex fuit
 Italiae, qui Saturnum raris culturam edocuit.
 Templum Iani, ut author est Plinius, Numa
 Pompilius primus instituit. Verba Plinij sunt,
 lib. 34. cap. 7. Præterea Ianus geminus à Nu-
 ma Rege dicatus, qui pacis belliq; argumen-
 to colitur, digitis ita figuratis, ut trecentorum

*Ianus rex
 Italiae.*

quingenta quinque dierum nota per significationem, anni, temporis, & xui se Deum indicaret. Hæc ille. Erasmus autem in prouerb. A fronte atque à tergo : hæc de Iano scribit: Antiquitas Iantum bitrontem fingens, regum prudentiam indicabat, quorum est, & præterita meminisse, perpenderéque, & futura prospicere. Quamobrem & diuinitati duas comites addebant, Anteuortam, & Postuortam, quas olim religiosè colebāt Romani, vt indicat Macrobius in Somnio Scipionis lib. i. Vide etiam prouerbium, Alter Ianus. Multa Quid. de Iano lib. i. Fastorum, quæ causa breuitatis omisi, illinc pete cur dicatur biceps, cur baculum dextra, clauémque sinistra contineat. Cur vocetur Patulcius Clusius, & alia multa. Effingebatur præterea Ianus quadrifrons, quòd quatuor mundi plagas maiestate sua cõplecteretur, vel quòd quatuor habeat annus partes, ver, æstatem, hyemem, autūnum. Dicitur Ianus, quasi Eanus ab eundo. Ianus enim pro cælo & mūdo capitur, cuius munus est, & officiū semper ire. Vel dicitur à Ianua, vt videtur sentire Quid. i. Fasto.

Præstideo foribus cæli cum mitibus horis,

Et redit officio Iuppiter ipse meo.

Inde uocor Ianus.

Alij potiùs Ianuam à Iano dictam volunt : alij dictum Iantum ab hiando contendunt : quoniam chaos ipse sit teste Quidio,

Me chaos Antiqui (nam sum res prisca) uocabant.

Vide Macrobius Saturnal. lib. i. cap. 9. si plura de Iano cupis.

Ianus bifrons.

Anteuortam & Postuortam.

Ianus Patulcius Clusius.

Ianus unde sic dictus.

Iane bifrons. Sic Virgilius in 7.

— Ianiq; bifrontis imago.

Ouidius bicipitem vocat.

Iane biceps, &c.

Quiq; retro sanas.

Alludit ad illud Persij Satyra 1.

O Iane à tergo, quem nulla Ciconia pinxit,

Nec manus auriculas imitata est mobiles albas

Nec lingue quantum sitiât canis Appula, tantum.

Vos ô Patrius sanguis, quos uiuere fas est,

Occipiti cæco, uenienti occurrite sanæ.

Est porrò sanna idem quod scomma vel ludibrium, vnde subsannare, Hispanè *mosar*. Apud Cratinum (inquit Cælius Rhodiginus) sannas fatuum indicat. Vnde & sanna verbum Latinis frequens, puto, defluxit: etiamsi à sonitu Grammatici opinentur ductum.

An quòd *circumspectum*. Hæc non est interrogatio poëtis, aut oratoribus familiaris: nec enim hîc dubitat, aut dubitando interrogat. Sed modus loquendi est, Aristoteli in problematis peculiaris qui omnia proposita problemata soluit per hanc particulam, an, vt suprà diximus.

Berosus Babylonicus lib. 3. Antiquitatum scribit Noë alio nomine vocatum cælum, tributumque illi cognomen Ianus à Iain, quod apud Aramæos & Hebræos sonat vinum, à quo lanus, id est, vinifer & vinosus: quia primus vinum inuenit: cuius vi & vapore ebrius effectus, cum minùs pudicè in terram cecidisset, Cham eius filius Magicus, & Veneficus (quem postea Aegyptus Saturnum Iuniorem coluit)

Sanna quid.

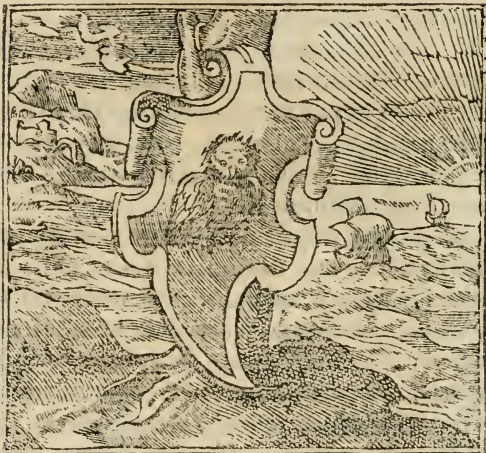
Nec dicitur Ianus.

Cham magus.

patris virilia comprehendit, tacitéque submur-
murans carmine magico patri illudit, simul &
illum sterilem perinde atque castratum effecit.
Neque deinceps Noë famellam aliquam facun-
dare potuit. Hinc orta fabula apud Poëtas, licet
tempora non conueniant.

Prudens magis, quàm loquax.

EMBLEMA XIX.

Noctua Cecropiis insignia præstat Athenis,
Inter aues sani Noctua consilij.

Armiferæ merito obsequiis sacrata Mineruæ est,
Garrula quo cornix cesserat antè loco.

EX fabula Ouidiana, quæ refertur 2. Meta-
morphos. quam quia longiusculè enarrat
Ouidius, breuitati consulens omitto. Hoc ta-
men

men in summa dicam, Coronidem è ministerio Palladis propter loquacitatem expulsam, in cuius locum successerit Niçtymene. Sed & adhuc imperfectus est Epigrammatis sensus, nisi pauca addantur ex prouerbiis. Noctua volauit, & Atheniensium inconsulta temeritas, & Vulas Athenas. Ea sunt huiusmodi: Cùm Neptunus à Minerua victus non posset Attica Regione potiri, iratus immisit illis *δυσβελίαν*, id est, leuia stultaque consilia. Hoc Minerua non mutauit, sed quod illi malè statuissent, illa in bonos exitus vertebat. Vnde natum prouerbium, Noctua volat: quoniam hæc auis sacrata est Mineruæ, & auspicata consiliis credebatur, eiúsque volatus Atheniensibus erat victoriæ symbolum. Hinc factum est, vt Athenienses non solum in numis, tum aureis, tum argenteis noctuam insculperent: sed etiam in templorum foribus, & in portis vrbis, atque etiam in vexillis idem signum apponendum curauerint: vnde dictum est, Noctuas Athenas. Quod idem sonat, ac si dicas, in montem fers ligna. Habes cur noctua præstet insignia Athenis. Cur item dicatur sani consilij: ab effectu scilicet: quia eius volatus ratum & auspdatum consilium reddebat. Nam quod quidam referunt, verba illa, sani consilij, ad fabellam Angeli Politiani, quæ est in fine Lamix de noctua & cæteris auibus, mihi sanè non placet: suum tamen cuique esto liberum iudicium. Illud magis mirandum est, quæ causa ductus Erasmus vertit Græcum prouer-

Noctua volat.

Athenienses noctuas ubique pingebant.

In Erasmus.

bium γλαυίας εἰς ἀθήνας. Vlulas Athenas, cūm vertendū fuisset Noctuas Athenas. Nam γλαυξ propriè noctuam significat: αἰγώλιος vlulam. Neque eadem est noctua cum vlula, quod ex Aristotele liquet. Præterea vlula quamvis inter aues nocturnas nominetur, solet venari picas: noctua mures, lacertos & huiusmodi bestiolas, vt idem est author. Plinius etiam lib. 10. cap. 12. Aristotelis verba transferens ait, Vncos vngues & nocturnæ aues habent, vt noctuæ, bubo, vlula. Vlula hispanè *antillo*, noctua, *lecbuza*.

*Phornu-
tus.*

Sacrata Mineruæ. Phornutus in lib. de Natu. Deor. causam reddit, quare noctuæ Mineruæ sacra sit his verbis, οἶδε δράκοντες καὶ ἡ γλαυξ ὄξε τὸ ἐμφερές. ἢ ἐμμέτων ἀνατίθενται ταύτη τῇ γλαυκώ-
πιδι ἔση. Id est, Dracones & noctua ei consecrati sunt propter oculorum similitudinem: siquidem ipsa glauca est.

*Vide La-
miam Poli-
tiani.*

Garrula quo cornix. Virgines silentium decorat, garrulitas dedecorat, vt posterius dicemus: ideo cornix, quæ loquax est, ex Mineruæ ministerio fuit expulsa, Noctua verò ascita. Vide Quidium loco citato. Est quoque magna similitas inter cornicem & noctuam, vt inquit Aristot. lib. 9. De historia animalium, cap. 1. Cornix meridie oua surripiens noctuæ, absomit, cūm non clarè interdiu noctua videat. Noctua contra oua cornicis noctu exedit: estque altera interdiu, altera noctu potentior. Sed die vel ceteræ auiculæ omnes noctuam circūuolant, quod mirari vocatur, aduolantésque percutiūt. Quapropter

*Simultas
inter Corni-
cem & no-
ctuam.*

propter aucupes ea constituta auicularum genera multa & varia capiunt. Vide Ælium & Oppianum, de aucupio. Noctua, inquit Boccaius, ideo Mineræ est attributa pulsa cornice, ut ostendatur, sapientem præmeditatione in obscuris seposita, noscere, uti & noctua videt in tenebris, & loquacitate, atque garrulitate repulsa, ut opere agat, loca, tempusque respicere. Fabula videtur ex vero traxisse originem. Nam Plinius de Cornice loquens ab Arcturi sydere, inquit, ad hirundinum aduentum notatur eam Mineræ lucis, templisque raro, alicubi omnino non aspici, sicut Athenis. Vide Iustinum libro 23. in fine.

Fabula ex vero originem duxit.

* *
*

Maturan

Maturandum.

EMBLEMA XX.

*Maturare iubent properè, & cunctarier omnes,
 Ne nimiùm præceps, neu mora longa nimis.
 Hoc tibi declaret connexum Echeneide telum,
 Hæc tarda est, uolitant spicula missa manu.*

A Ristoteles sexto *Moralium*, cap. 9. sic ait:
 Ad deliberandum autem multum temporis sumunt, propterea quòd celeriter aiunt conficienda esse, quæ suscipimus, lentè capiendum consilium. Vnde sumpsisse videtur Salustius illud, quod in *Catilinæ* historia posuit. Nam & priusquàm incipias consulto : & ubi consulueris, maturè opus est factò. Quem locum *Ioachimus*

chinus Perionius diligens Aristotelis interpres sic censet posse melius legi (quoniam ex Aristotele est) antequàm incipias consulto: & vbi consulueris lentè, maturè factò est opus. Quæ quidem interpretatio plena est, & verbis Aristotelicis congruens. Sed tamen si verba Salustij diuersa disputatione legas, integer constabit sensus sic, Antequàm incipias consulto, & vbi consulueris maturè, factò opus est. Multa in hanc sententiam clarorum virorum dicta poterant adduci: sed quia Erasmus in prouerb. Festina lentè, elegantissimè, quæ dici poterant, attulit, supersedebò. Vide etiam adagium, Antequàm incipias consulto.

Ioan. Perionius aliter legit.

Maturare iubent. Nigidius apud Macro- bium sexto Saturnalium cap. 8. Maturare, inquit, est: quod neque citius, neque serius: sed medium quiddam, & temperatum est. Sic & in frugibus, & in pomis, matura dicuntur, quæ neque cruda & immitia sunt, neque caduca & nimium cocta, sed temperata & adulta. Hanc interpretationem Nigidianam D. Augustus duobus verbis Græcis eleganter exprimebat. Nam & dicere in sermonibus, & scribere in Epistolis solitum ferunt: *μετρίως βραδύως*. Per quod monebat, vt ad rem agendam simul adhiberetur & industriæ celeritas, & tarditas diligentia. Ex quibus duobus contrariis fit maturitas. Sic Neptunus apud Virgilium, iubet ventos maturare fugam, id est, vt ita discedant, tanquam fugiant: ita tamen fugiant, vt standi mediocritatem, seu maturitatem in regressu teneant, ne ipso discessu classi

Maturare.

su classi noceant, dum raptu nimio redeunt.
Hęc ex Macrobio Vide Aulum Gellium lib. 10.
cap. 11. Noct. Atti.

*Remora
vnde dicitur.*

Hoc tibi declarat connexum Echeneide. ἐχενεία,
ἰδοε, id est, Remora, à remorandis nauibus, hoc
est, ἀπὸ τῆ ἐχεν τὰς νῆας. De qua sic ait Arist.
lib. de Nat. Animalium 2. cap. 14. Remoram
errore nonnulli pedes habere prodiderunt: ex-
pes enim omnino est; sed quoniam pinnas ha-
bet pedibus similes: hinc fit, vt pedibus insta-
re videatur. Pisciculus quidam est hæc, saxis
assuetus, in cibos non admittendus, nomen à
remorandis nauibus adeptus, vtilis ad iudicio-
rum causas, & amatoria veneficia, vt aliqui vo-
lunt. Vide Plinium lib. 9. cap. 25. Est autem
Echeneis pisciculus semipedalis longitudinis,
& quinque digitorum crassitudinis, limaci ma-
gnæ similis, vt idem Plinius asserit lib. 32. cap. 1.

Echeneis.

Secundùm verò Oppianum aspectu an-
guillæ, forma turbinata, colore ni-
gro, ore acuto, qui & incur-
uatur vt hamus, in pe-
tris viuens.

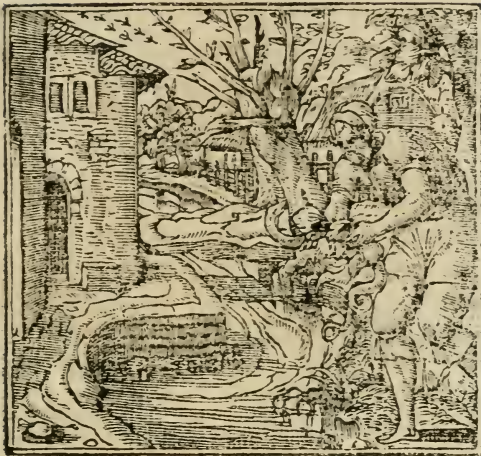
* *
*

In

In deprehensum.

EMBLEMA XXI.

*Iandudum quacunq̄ue fugis te persequor: at nunc
 Cassibus in nostris denique captus ades.
 Amplius haud poteris vires eludere nostras,
 Ficulno anguillam strinximus in folio.*

EX adagio, τὸ σφίω πῶ ἐγγέλλω. Vide Eras-
 mum, Folio ficulno tenes anguillam. Nihil
 ultra desiderabis ad explanationem emblema-
 tis. Vide Aristot. lib. 6. de histor. animal. cap. 16.
 Cal. Rhodig. lib. 18. cap. 1.

Custodien

Custodiendas virgines.

EMBLEMA XXII.

Vera hæc effigies innuptæ est Palladis: eius
 Hic Draco, qui dominæ constitit ante pedes.
 Cur diuæ comes hoc animal? custodia rerum
 Huic data: sic lucos, sacraq; templa colit.
 Innuptas opus est cura asseruare puellas
 Peruigili: laqueos undique tendit amor.

*Draco cur
 Mineruæ
 simulachro
 appositus.*

Sumptum ex peruulgata illa laude, quam Phidias meruit in Mineruæ simulachro, cui draconem apposuit, veluti ambage tacita, innueret virgunculas peruigili cura indigere: vt pudor castus, illibatusque seruaretur. Draco enim, vt paulò antè ex Phornuto retulimus, sacratus est Mineruæ, & propter acrimoniam visus, ynde nomen

de nomen habet, vigiliæ, custodiæque admodum accommodus. Dicitur enim draco *αὐτὸ ὅτι δεικνύει*, quod est videre, teste Macrobio, apud quem vide plura lib. Saturna. 1. cap. 20. Ad nominis etymologiam alludit Horatius in Satyris, cum inquit,

Draco vn-
de dictus.

Cur in amicorum vitij tam cernis acutum,

Quam aut aquila, aut serpens Epidaurius?

Indicat & Virgilius Æneid. 2. dracones in tutela Palladis esse:

At gemini lapsu delubra ad summa dracones

Effugiunt, seu aq; petunt Tritonidis arces,

Sub pedibusq; Deæ, clypeiq; sub orbe teguntur.

Custodia rerum. Inde celebres sunt draco Hesperidum, draco aurei velleris, draco Martis Castalij fontis custos. Cicero Philip. 13. Qui domini patrimonium circumplexus quasi thesaurum draco.

Sic lucos sacraq;. Scribit Strabo lucos à poëtis templa Deorum vocari. Existimabantur luci religione quadam esse imbuti, utpote Deorum domicilia. Denique nullus erat lucus, ubi non adesset aliquod numen. Quod sensisse Ovidium puto in illo versu Metamorph. 7. quamvis aliter explanent interpretes:

LUCUS.

— per sacra triformis

Ille, Deæ, lucosq; foret, quod numen in illo,

Iurat.

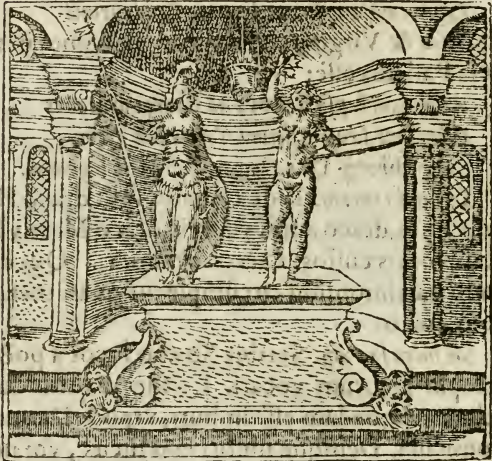
Ignorabat enim Iason quodnam numen in illo lucro coleretur: per illud tamen iurat, gnarus non posse lucum esse sine numine. Dicitur lucus à luca vocabulo Aramaeo, quo Hetrusci uteban-

Lucus di-
ctus à lu-
ca.

tur, significatque senem & seniozem, vt disputat
contra Quintilianum Ioannes Scopas in suis
Collectaneis.

Vino prudentiam augeri.

EMBLEMA XXIII.

Hæc Bacchus pater, & Pallas communiter ambo
Templa tenent, soboles utraq; uera Iouis.

Hæc caput, ille femur soluit: huic usus oliui
Debitus, inuenit primus at ille merum.

Iunguntur merito: quod si qui abstemius odit
Vini, Deæ nullum sentiet auxilium.

EX lib. 4. Epigram. Græcorum, ἐν ἀγάλματι
Διοῦσσεως καὶ Πασίας Ἀθηναίων, id est, In statuam
Bacchi iuxta Mineruam. Hoc epigramma ver-

tit

tit Ioannes Sleidanus, sed quia minus Græcum
expressit, volui ego penè ad verbum vertere,
tantùm vt intelligantur Græca.

Viator. Quid tibi cōmune est cū Pallade, cui fera bella
Et cordi hasta sunt? at tibi uina placent.

Bacch. Ne temerè, ô hospes, de diuis talia quæras:
Sed quibus hanc referā, disce maligne, deam.

Gloria bellorum chara est mihi: testis ad ortū
India perdomitum littore ab Oceani.

Et mortale genus nos ambo iuamur: oliua
Hec iuuat: at uitis dulcibus ipse botris.

Nec mea me ppter genitrix est passa dolores:
Patris ego solui semen, & ista caput.

Meritò igitur iunguntur eodem patre nati, sine
matre ambo, bellatores ambo: ambo duarū præ-
clarissimarum rerum inuectores, olei & vini.
Præterea poëta, qui Mineruam disciplinarum
deam colunt, sine Baccho frigida componunt
carmina. Vnde Horatius,

Ennius ipse pater nunquam nisi potus ad arma
Profiluit dicenda.

Vinum $\delta\alpha\tau\acute{o}$ ἢ οὐίσσεως, id est, emolumento, seu
iuuamine dictum existimant, iuxta illud Home-
ricum Iliados 6.

οὐίσσεω ἀίκε πίνδαι. hoc est, iuamen sen-
tiēs, si biberis. Hinc festiuè Niceratus nobili epi-
grammate,

οἶνος τοῖς χαρίεντι μέγας πίνδ' ἵππος αἰδῶ,
αἰδῶρ δ' εἰ πίνων χαλδόν' εἰ τέκεις ἕπος.

Id est, Iucundo sonipes uati est in carmine Bacchus,

Nam perit epota nobile carmen aqua,

Cur iun-
gātur Bac-
chus &
Minerva.

Vinū unde
dictum.

Multa Homeri & aliorum poetarum possem afferre testimonia, quae mirum in modum vinum extollunt. Sed ne hoc quoque nomine vinosus arguar, qui à parentibus meis quasi hereditario iure acceperim, ut sim abstemius, tali munere supersedebo.

*Author
abstemius.*

*Bacchus
unde appel-
latus.*

Iacchus.

Hæc Bacchus pater. Bacchum ἀπὸ τοῦ βαχέει, quod est incondito ululatu (quo furentes Bacchæ agebantur) personare, deducit Eustathius Homericus, deinde insertam literam κ, quo expressio fieret immanioris soni. Eadem de causa Iacchus dictus est. ἰακχεῖν enim vociferari significat. Bacchi natiuitatem & res gestas vide apud Homerum in hymnis Bacchi, & apud Ovidium in fine 3. Metamorph. Extant & Orphei hymni in eundem. Ouidij carmina de ortu Bacchi hæc sunt,

Imperfectus adhuc infans genitricis ab aluo

Eripitur, patrioq; tener (si credere dignum est)

Insuitur femori, maternaq; tempora complet.

Pomponius Mela libro de Situ orbis 3. cap. 7. de India sic ait, Urbium, quas incolunt, Nyfa est clarissima, & maxima montium, Meros Ioui facer: famam hinc præcipuam habent, quod in illa genitum in huius specu Liberum arbitrantur esse nutritum. Unde Græcis autoribus, ut femori Iouis insutum dicerent, aut materia ingessit, aut error, Hæc ille. μέρως autem, id est, Meros coxam, seu femur significat: hinc dictus est Bacchus à Poëtis Dithyrambus μερὰ τὸ δύο θύρας βίνας, id est, quod duabus ianuis exierit: hoc est, utero Semeles, & Iouis femore. Plinius eadem

*Meros.
Bacchus
Dithyram-
bus.*

eadem ferè, quæ & Pomponius narrat lib. 6. cap. 21. Necnon (inquit) & Nysam urbem plerique Indiæ adscribunt, montemque Merum Libero patri sacrum, vnde origo fabulæ Iouis femine æditum. Hæc Plinius. Phornutus autem in lib. de Natura Deorum, sic inquit. Insutus est femori Iouis, vt partus immaturus ad maturitatem & perfectionem veniret. Quod vinum pedibus (qui per femora significantur) calcatum ad perfectionem festinet. Prima enim botrorum digestio & concoctio non est vsui idonea: vbi autem pedibus calcati fuerint, promanat vinum, & perfectionem accipere incipit. Prima vini concoctio fit temporis ratione per calorem radiorum Solis feruente æstu. Secunda fit pedum ministerio per calcationem, qua vinum è botris elicitur, & exprimitur, quasi id necessario femorum vi contingat. Hactenus Phornutus.

*Bacchus
cur insutus
femori Iouis
fingitur.*

Iunguntur merito: quod si qui abstemius. De hac sententia vide Adagia, Non est Dithyrambus, si bibat aquam. Et, Aquam bibens, nihil boni parias. Quibus astipulatur Antiphanes poeta, qui bibere & viuere eadè in statera collocabat, sic,
Τὸ δὲ ζῶν εἶπε μοι τί δὲ; τὸ πίνειν φημ' ἐγώ.
Dic mihi quid est viuere? bibere dico ego.

Prudentes vino abstinent.

EMBLEMA XXIIII.

*Quid me uexatis rami? sum Palladis arbor:
Auferte hinc botros, uirgo fugit Bromium.*

E Pigramma Græcum, vnde hoc desumptū
fuit, sic habet:

Πάλλαδος ἐμὶ φυτὸν, ἑρομίεσι τί με θλίβεε κλώνες;
αἶρετε τὸς βότρυας. παρθένος ἔ μεθύω.

Huc allusit Politianus,

*Quid me implicatis palmites
Plantam Mineruæ, non Bromi?
Procul racemos tollite,
Ne uirgo dicar ebria.*

Oliua vitis coniunctionem & societatem de-
precatur. Videtur autem hoc epigramma ex
aduerso

aduerso cum præcedenti pugnare : nam quanta cum Pa lade & Baccho intercedit familiaritas : tantum inter oliuam & vitem dissidium interuenit. Sed si aduertas titulum malè collocatum esse, nulla est discrepantia. Epigramma enim Græcum atque Latinum de virginibus tantum agunt, quibus vinum dandum non est. Vinum enim iuxta prouerbium lac Veneris dicitur. Mutandum igitur lemma sic, Virgines vino abstinent. Multa nobis præcipiunt icriprores & sacri & præphani de vini vsu, & eius incommodis. Sed ne omnia silentio prætereamus, videamus breuissimè quid magni viri de vino sentiant. Ac primùm quidem à finitione Græci vocabuli ordiamur. *δίνος* (inquit Plato in Cratylo) *δινὰ τὸ εἰσέως τὸν νοῦν ἐμπιπλάει*, hoc est, vinum dicitur ab eo, quòd existimatione ac opinionum vanitate mentem oppleat. Et Plutarchus de tranquillitate animi, Vini & carniū plenior vsus, corpus quidem validum, athleticæque firmitate facit: animum verò imbecillum, & fragilem. Et Ouidius,

*Titulus Emblematis
male legitur.*

*Vinum lac
Veneris.*

*Vinum γιν
de dictum.*

Nox & amor uinumque nihil moderabile suadent:

Illæ pudore uacat, Liber amorque metu.

Propertius,

Vino forma perit, uino corrumpitur ætas,

Vino sæpe suum nescit amica uirum.

Virgilius in Opusculis,

Nec Veneris, nec tu uini capiaris amore,

Vno nanque modo uina Venusq; nocent.

Ut Venus enervat uires, sic copia uini

Et tentat gressus debilitatq; pedes.

Multos cæcus amor cogit secreta fateri:

Arcanum demens detegit ebrietas.

Bellum sæpe parit ferus exitiale Cupido:

At Lapithas bellò perdis Iacche graui.

Sum Palladis arbor. Hæc carmina ex Auieno se-
transtulisse Perottus testatur:

Perotti car-
mina de ar-
bor. diu di-
catu.

Olim quas uellent esse in tutela sua

Diui legerunt arbores: quercus Ioui,

Et myrtus Veneri placuit: Phœbo laurus,

Pinus Neptuno: populus celsa Herculi.

Minerua admirans quare steriles sumerent,

Interrogauit causam. Dixit Iuppiter,

Honorem fructu ne uideantur uendere.

At me Hercules, inquit, quod quisque uoluerit,

Oliua nobis propter fructus est gratior.

Tunc sic Deorum genitor atque hominum sator,

O nata meritò sapiens dicere omnibus,

Nisi utile est, quod facimus, stulta est gloria.

Sum Palladis arbor. Oleum, inquit Phornutus, mu-

Oleum cur
Minerua
donum.

nus est, quod mortalibus dedit Minerua. Ideo

autem Mineruæ donū esse creditur, quòd sem-

per in virore sit, glaucūmque colorem præ se fe-

rat. Oleum adulterari nequit per alium humo-

rem: verūm semper in sua synceritate persistit.

Itaque non dissimile virginitati est. Virgo cre-

ditur Pallas, ut inquit Ponticus Heraclitus, quia

ἀφθορον αἰεὶ τὸ φρόνημα, id est, Nunquam conse-

nescit prudentia, neque vlla inficitur labe.

Botrus.

Auferte hinc botros. Βότρυς, uos. declinat Græci,

racemum significat.

Bromius
cur dictus
Bacchus.

Virgo fugit Bromium. Bromius dictus est Bac-

chus à tonitru, quod in eius natiuitate con-

tigit.

tigit. *Βρονταω* enim tono significat. Vnde Bron-
tes ille Gigas Vulcani famulus dictus fuit. Vel
dicitur à *βρέμω*, quod est instrepo.

In statuam Bacchi.

EMBLEMA XXV.

DIALOGISMVS.

Bacche pater, quis te mortali lumine nouit?
Et docta effinxit quis tua membra manu?
Praxiteles, qui me rapientem Gnosida uidit:
Atque illo pinxit tempore qualis eram.
Cur iuuenis, teneraque etiam lanugine uernat
Barba, quæ as Pylum cum super are senem?
Muneribus quandoque meis si parcere disces
Iunior, & forti pectore semper eris.

Tympana non manibus, capiti non cornua desunt:

Quos (nisi dementis) talia signa deceni?

Hæc doceo, nostro quod abusus munere sumit

Cornua: & insanus mollia sinistra quatit.

Quid uult ille color membris penè igneus? (omen

Absit) an humanis ueris ipse focis?

Cùm Semeles de uentre parens me fulmine traxit

Igniuomo: infectum puluere mersit aquis.

Hinc sapit hic, liquidis qui nos bene diluit undis:

Qui non ardenti torret ab igne iecur.

Sed nunc me doceas qui uis miscerier? & qua

Te sanus tutum prendere lege queat?

Quadrantem addat aquæ, calicem sumpsisse falerni

Qui cupit, hoc sumi pocula more iuuat.

Stes intra heminas: nam qui procedere tendit

Vltra: alacer, sed mox ebrius inde furit.

Res dura hæc nimium, sunt pendula guttura, dulce

Tu fluis. Heu facile commoda nulla cadunt.

Non vno ex loco sumptum est epigramma: multa enim continet quæ sparsim alibi leguntur, quæ suis locis annotabimus. Locum tamen prius quàm ad alia transeo ex Eubulo poëta, quem citat Athenæus, apponã: De Bacchi Cynthi, qui mirificè Bacchi virtutes exprimit. Loquitur ipse Dionysius,

Τρεῖς γὰρ μόνος κρατῆρας ἐγκεραννύω,
τοῖς ἔν φρονῶσι, τ' μὲν ὑγείας ἕνα,
ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι. τ' δὲ δεύτερον,
ἔρωτ' ἢ δ' οὐκ ἔτι. τ' τρίτον δ' ὑπνός,
ὃν ἐπιπλέοντες οἱ ἄφροι, κεκλημένοι,
οἰκαστὲ βασιλεύουσιν. ὃ δ' μὲν τεταρτὸν

Eubulus
poëta.

ὄκ' ἐτ' ἀμέτερός ἐς, ἀλλ' ὕβρεως πέμπτος βοῆς.

ἔκτ' ὁ δὲ κώμων. ἑβδόμ' ὕπνωπιων.

ὄγδ' ὁ δὲ κλητορός. ὁ δὲ ἑννατ' ὁ χολῆς.

ὁ ἑκατὸς δὲ μανίας ὡς κὼ βάλαν ποιῆ.

πολύς γὰρ εἰς ἐμ μικρὸν ἀγγεῖον χυθεῖς,

ὑποχελίζει ῥᾶστα τὸς πεποικότητας.

Quos versus sic vertit Ferdinandus Sanctius
frater, laborum meorū comes iucundissimus.

Ferdinandus Sanctius frater
auctoris.

Tres nanq; solos bibere crateres meri

Suadeo disertis, sanitatis misceo

Primum: secundum uerò amoris ac iocis:

Dulcia soporis dona præbet tertius:

Quem perbibentes, sobrii si dici auent,

In tecta gressus dirigant. Quartas tamen

Omnino non meus est: quia est iniuriæ.

Quintus refert clamorem: at ebrium arguit

Sextus: laceffit septimus: lites mouet

Octauus: iræ nonus est: decimus furit,

Et tela torquet: nanque paruum in uasculum

Effusa uini copia euertit uirum.

Praxiteles qui me. Praxiteles statuarius fuit nobilissimus, de quo multis in locis Plinius in historia naturali. lib. 24. cap. 8.

Praxiteles.

Rapientem Gnosida. Postquam Theseus (ut retulimus) Minotaurum occidit, Ariadnem

Minois filiam rapuit, quam in insula Naxo, (quæ Baccho sacrata est) periturus reliquit.

Hanc postea Liber rapuit, Liberamque uocauit, ut ait Ouidius. Gnosus autem urbs est Cræta præcipua. Expone igitur, Gnosida, id est, Ariadnem.

Gnosus.

*Nestor.**Pylos.**Nestorea
senecta.**Porphy-
rius.*

Queas Pylium cum superare. Nestorem intelligit, qui Rex Pylij fuit. Est autem Pylos oppidum in Peloponneso in Mesenia versus occidentem à Neleo conditum. Porrò Nestorea senecta iam in prouerbium abiit de viuacibus senibus. Sed non tot annos vixisse Nestorem, quot vulgò creditus est, facillè coniciet quiuis ex Quæstionibus Porphyrij, super Homerum, cum differit quid sit *γερειά*. Est verò *γερειά* spatium triginta annorum, id est, pariendi ac generandi perfectius spatium, quod annorum triginta periodum conficit. Quo nomine sexagesimum attingens annum, duas videtur vitæ implese *γερειάς*. Si verò ultra pergat, in tertia iam vtiq̃ue recensebitur. Quod de Nestore cecinit Homerus,

τὰ δ' ἤδη δύο μὲν γερειὰν μερόπων ἀνθρώπων
ἐφθιάθ', οἱ ἄραθεν ἅμα τριάφεν ἦδ' ἐγείωντο.
ἐν πύλῳ ἠγαθέη, μετὰ δὲ τριτάτῃσιν ἀΐασσεν.

Id est,

Huic iam duæ quidem ætates mortalium hominum
Defecerāt, qui cū ipso antea simul nutriti sunt & geniti.
In Pylo diuina, cūque tertijs regnabat.

Quo in loco Commentator ait, ἰστέον ὅτι οἱ παλαιοὶ τὰς γερειὰς ἐψηφίζον ἕων τριάκοντα. Hoc est, Sciendum est, quòd veteres geneas numerabant annorum triginta. Eadem & Censorinus scribit in lib. de die natali. & Plutarchus de oraculorum defectu. Herodotus in Euterpe. Nam tres virorum progenies centum anni sunt. Tertio quoque *Odyss.* repetit Homerus Nestoris ætatem. Huius opinionis est Acron super Horatium,

*Acron
Comment.
Horatij.*

ratium, Carminum 2. Ode 9. Nam quod ceci-
nit Ouidius in 12. Metamorph.

— Vixi

Annos hos centum, nunc tertia uiuitur aetas.

fabulosè potiùs dixit, quàm historiæ veritatem
sequutus: nam ait in 8. eiusdem operis, Nesto-
rem primis in annis & Tyndaridas, Pirothoum
& Theseum, Peleum, & Laërtem aliòsque com-
plures simul coisse, vt aprum Meleagricum oc-
ciderent. Atqui Helenam rapuerat Theseus,
quamuis senex pusillam, auctore Plutarcho.
Præterea viuebat Laërtes post reditum Vlyssis,
vigesimo post captam Troiam anno. Denique
ne pluribus agam, sic Nestorem peruenisse ad
tertiã aetatem intellige. Prima fuit, quando
Hercules Pylum oppugnauit. Secūda, quæ inter
illud tempus, & Troianã expeditionẽ interces-
sit. Tertia, quando pugnabat in Troiano bello.

*Quomodo
sit intelli-
gendũ Ne-
storem vi-
xisse tres
aetates.*

Tympana non manibus. Tympanum instrumen-
tum erat ex vna parte membrana clausum, in-
rus vacuum, quod baculo pulsatur: vti eo so-
lebant in sacrificio matris Deorum. Huc si-
millimum esse videtur instrumētum illud, quo
Æthiopes nunc vtuntur in nostra Hispania,
præcipuè in locis maritimis. Est quoque tym-
panum, instrumentum quo saxa subuehuntur,
alio nomine *γερωνος*, id est, grus. Hispanè, *grua*.

Tympanũ.

Hoc docet nostro. Dicitur Bacchus habere cor-
nua, eò quòd qui adbibit paulò plus, si soluat
acuta verbera linguæ, liberius notum, igno-
rũmque ferit, & arcana siqua tacenda suscepit,
effutit nullo delectu. Horarius,

*Baccho cur
cornua.*

Et addis

— *Et addis cornua pauperi.* Et Ouidius,

Tunc ueniunt risus, tunc pauper cornua sumit.

Festus Pompeius libro 3. Cornua, inquit, Liberi patris simulachro (quem inuentorem vini dicunt) eò quòd homines nimio vino truces fiūt. Vnde meritò Liber dicitur Bacchus, quòd homines à curis liberet. Et græcè Lyæus à λύειν, quod est soluere.

Sistrum.

Et insanus mollia sistra quatit. Sistrú græca dictio est, τριόρο: à εἶν, quatio: crepitaculum significat, vt ait magnus Etymologicus. Dicitur & σῆστρον per r. Mollia sistra dixit, nó tam ob id quòd sistra sint re ipsa mollia, quàm quòd homines reddant molles, & effœminatos.

Bacchus vi ignis partu expulsus.

Quid uult ille color. Phornutus in lib. de natu. Deor. sic ait. Dicitur Bacchus vi ignis partu esse expulsus: quo significatur vini calor & potentia, quæ homines incendit atque inflammat. Habet enim vinum (vt testantur poëta) æquale cum igne robur. Hæc ille.

Cum Semeles de uentre. Hunc versiculú cū tribus sequentibus ex lib. 1. Epigrammaton Græcorum excerpfit Alciatus tit. τρεῖς οἶνον. tetrastichú græcum cum latina versione ex Chiliadibus pete, in adagio, Perdidisti vinum infusa aqua.

Quadrans.

Quadrantem addat aqua. Quadrás est tertia pars assis: sumitur pro vase, quod tres cyathos contineat. Si vis (inquit) sumere calicem vini meri, adde illi tres aquæ partes. Calicem autem pro cyatho posuit. Cyathus autem idem est, quod vncia: sicque cõstabit sensus iuxta Hesiodi præceptionem, qua ad frugalitatem adhortatur ho-

Cyathus.

mines

mines, lib. 2. Georgicon,

Κρήνης τ' αἰνὰ καὶ ἀπορρῦτα ἢ τ' ἀβόλωτος.

Τρὶς ὕδατος προγέει, τὸ δὲ τέταρτον ἴμεν οἶνον.

Id est,

Fontibus ex liquidis semperque fluentibus adde

Tres lymphæ partes, vini non amplius unam.

Hunc miscendi modum non attigit Erasmus in prouerbio, Bibe quinq; aut tres, aut ne quater, quem vide. Neque Cælius Rhodiginus lib. 28. cap. 39. quâuis multa vterque de vini symphoniis ad aquam doctissimè disputauerint. Est & epigramma Græcum Hesiodicæ sententiæ conueniens incerti authoris,

Βάκχος μέτρον ἀείσον ὀμπελοῦ μηδ' ἐλάχισον.

Ἐσι γὰρ ἢ λύτης ἀστίας, ἢ μανίας.

Χαίρει κινάμυθος τρισὶ Νύμφαις τέταρτος αὐτός.

Τῆμος καὶ θαλάμοις ἐστὶν ἐπιπέτατος.

Εἰ δὲ πολὺς πνέουσειν ἀπὲς ῥαπταὶ μὲν ἔρωτος,

Βαπτίζεται δ' ὑπνω γέροντι τ' θανάτω.

Vrsinus,

Sumere nec nimium Bacchi ualet optimus usus,

Nec minimum: hunc moror prouenit: inde furor.

Quartus & ipse tribus Nymphis miscerier optat,

Tunc quoque sic thalamis conuenit ille magis.

Sin nimius spiret, placidos auertit amores,

Atque sopor morti proximus inde uenit.

Stes citra heminas. ἡμίον dimidiū Sextarij significat, Hispanè, Vn quartillo ferè. De qua ita Priscianus, siue Q. Rheinnius Palæmon,

At cotylis quas, si placeat, dixisse licet

Heminas: recipit geminis sextarius unius.

Qui quater assumptus fit Græco nomine Chœnix

Gramen.

Gramineam Fabio patres tribuere corollam,

Fregerat ut Pœnos Hannibalémque mora.

Occulit inflexo nidum sibi gramine alauda,

Vulgò aiunt, pullos sic fouet illa suos.

Saturno Martique sacrum, quo Glaucus adesto

Polybides, factus creditur esse Deus.

His merito arguitur modis tutela salúsque,

Herbâque tot vires hæc digitalis habet.

cap. 3.4.
& 5.
Corona
graminea.

EX Plinio lib. 22. natur. histo. qui sic de graminea corona loquitur: Corona quidē nulla fuit graminea nobilior in maiestate populi terrarum principis, præmiisq̄ gloriæ. Gémata & aurea, vallares, murales, rostrate, ciuicę, triūphales:

phales : post hanc fuère , sùntque cunctæ magno interuallo, magnâque differentia. Cæteras omnes singulî , & duces ipsi , imperatorésque militibus, aut aliquando collegis dedere, decreuit in triumphis Senatus cura belli solutus & populus otiosus : graminea nunquam , nisi in desperatione suprema cõtigit: nulli nisi ab vniuerso exercitu seruato decreta. Cæteras Imperatores dedere, hanc solam miles Imperatori. Eadem vocatur obsidionalis , liberatis obsidione, abominandoque exitio totis castris. Quòd si ciuicæ honos, vno aliquo ac vel humillimo ciue seruato, præclarus, facerque habetur: quid tandem existimari debet, vnius virtute seruatus vniuersus exercitus? Dabatur hæc viridi è gramine, decerpto inde, vbi obsessos seruasset aliquis. Nanque summum apud antiquos signum victoriæ erat , herbam porrigere victos , hoc est, terra & altrice ipsa humo, & humatione etiam cedere. Quem morem etiamnum durare apud Germanos scio. & infrà: Data est & à Senatu, populóque Romano (qua claritate nihil equidem in rebus humanis sublimius duco) Fabio illi qui rem omnem Romanam restituit non pugnâdo. Nec data cum Magistrum equitum, & exercitum eius seruasset: tunc satius fuit nomine nouo coronari , appellatum patrem ab ijs , quos seruauerat : sed quo dictum est, consensu honoratus est , Hannibale ex Italia pulso. Qua corona adhuc sola ipsius imperij manibus imposita est: & quod peculiare ei est, sola à tota Italia data. Hæc Plinius. Vide etiam *Aul. Gell.*

Obsidionalis.

Herbam porrigere.

*Q. Fabij
Mia. coro.
us Gram.*

lium lib. 5. cap. 6. Vitā Q. Fabij Maximilatē nar-
rat Plutarchus: pugnam eius cum Hannibale
pulchrē describit Lilius lib. 2. Decadis 3. Et alij
multi. Dicitus fuit cunctator, propterea quod
cunctando restituit Rempub.

Q. Fabius
dicitur cun-
ctor.

Alauda.

Occulit inflexo. Alauda parua est auicula, quæ
in summitate capitis apicem habet. dicitur etiā
galerita, vt testatur Plinius lib. 11. cap. 37. Cuius
propterea hic fit mentio, quod legio mili um
dicatur alauda.

Gramē cur
Saturno sa-
cratam.

Saturno Martique sacrum. Quare gramen sit Sa-
turno sacrum, non memini me legisse. Conie-
ctura tamen ducor, Saturno sacrum esse gra-
men, propter nimiam viuacitatem, quam huic
herbæ peculiarem tribuunt poëtę. Dicitur enim
ab his viuax gramen, & inexpugnabile. Cui
meæ opinioni concinit celebratum in Hispa-
nia prouerbium, *Mas uieio que la gramma.*

Viuax gra-
men cur di-
ctum.

Marti etiam sacrum est, quia ex gramine ortus
esse creditur. Neque absurdum fuerit, eius na-
tiuitatem recensere pulcherrimis Ouidij ver-
sibus. Quinto igitur Fastor. sic loquitur Flora:

Ouidius de
martis ortu.

Mars quoque, si nescis, per nostras editus artes:

Iuppiter hoc ut adhuc nesciat usque precor.

Sancta Iouem Iuno, nata sine matre Minerua:

Officio doluit non eguisse suo.

Ibat ut Oceano quereretur facta mariti:

Restitit ad nostras fessa labore fores.

Quam simul aspexi, quid te, Saturnia, dixi

Attulit? exponit, quem petat illa locum.

Addidit & causam. Verbis solabar amicis.

Non, inquit, uerbis cura leuanda mea est.

Si pater

Si pater est factus, neglecto coniugis usu
 Iuppiter, & solus numen utrunq; tenet:
 Cur ego desperem fieri sine coniuge mater?
 Et parere intacto dummodo casta uiro?

Omnia tentabo latis medicamina terris:
 Et freta tartareos excutiamq; sinus.

Vox erat in cursu, uultum dubitantis habebam.
 Nescio quid Nymphæ, scire uideris, ait.

Ter uolui promittere opem:ter lingua retenta est.
 Ira Iouis magni causa timoris erat.

Fer precor auxilium, dixit, celabitur autor:
 Et Stygiæ nomen testificabor aque.

Quod petis Olenis, inquam, mihi missus ab aruis
 Flos dabit: est hortis unicus ille meus.

Qui dabat, hoc dixit, sterilem quoque tange iuuenam:
 Mater erit: tetigi: nec mora, mater erat.

Protinus hærentem decerpsti pollice florem.
 Tangitur, & tacto concipit illa sinu.

Iámque grauis Thracem, & læua Propontidos intrat:
 Fitq; potens uoti: Mârsq; creatus erat.

Qui memora accepti per me natalis, habeto
 Tu quoque Romulea, dixit, in urbe locum.

Quo in loco Antonius Constantius Fanensis,
 Huic Deo, inquit, gramen consecratum dicunt,
 quòd id ex humano cruore procreetur. Hęc ille.
 Poterit & physica huius rei ostendi ratio. Nam
 quoties castra locantur, seligitur ad id expedi-
 tus locus, non exaratus: ob idque sapius in gra-
 mineis campis collocantur, qui ab agricolis sper-
 nuntur: propterea quòd gramen valde serpat &
 propageretur, humorémque omnem ebibat. Vn-

*Physica
 ratio.*

de pulchrè cecinit Ouid. lib. Metamorph. 5.

— Lolium tribuitq; faignant

Trüiceis messes, & inexpugnabile gramen.

*Gramen
quid ha-
beat com-
mune cum
Marte.*

Nomen etiam graminis videtur aliquid habere cum Marte commune. Dicitur enim gramen à gradiendo, quemadmodum & gradiuus.

Quo Glaucus adesto. Glauci fabulam narrat Ouidius lib. Metamorph. 13. in ipso fine. Et Erasmus latè in Prouerbio, Glaucus comessa herba.

*Glauci fa-
bula.*

Polybides. Glaucus, vt narrat Commentator Apollonij in primo Argonaut. in fine libri, Anthedonius fuit piscator *πολύβητος οὐρανός*, id est, Polybi filius. Alius fuit Glaucus Minois filius. De quo talis refertur fabula: Glaucus Minois & Pasiphaes filius cum iurem persequeretur, in dolum melle plenum incidit, quem cum parentes quærerent, Apollinem sciscitanti sunt de puero, quibus Apollo respondit, Monstrum vobis natum est, tribus coloribus: quòd si quis vobis indicauerit, cui rei in agro monstrum hoc sit simile: ille vobis filium reddet. Minos sorte audita, cœpit monstrum à suis quærare: cui dixerunt, natum esse vitulum, qui ter in die colorem mutaret per quaternas horas: primò esse album, secundò rubeum, deinde nigrum. Minos autem ad monstri ænigma soluendum augures conuocauit: inter quos Polyidius Carani filius Argolicus dixit, monstrum simile esse in agris fructui mori siue rubi. Nam primum albus est, deinde ruber, cum permaturuit, niger. Tunc Minos ait ex Apollinis responso, filium mihi resti-

*Responsum
Apollinis.*

Polyidius.

tuas

tuas oportet. Quod Polyidius dum auguratur, vidit noctuam in cella vinaria apes abigentem, accepto augurio, quæsiuit puerum in dolio mellis, regi que tradidit. Cui Minos, corpori, inquit, inueto spiritum restitue. Quod Polyidius cum negaret posse fieri, Minos iussit illu simul cum puero in monumento includi, & gladium apponi. Cum essent inclusi, draco repente ad corpus pueri processit: at Polyidius sibi timens accepto gladio, draconem interemit. Cum superueniret & dracæna, vidissetque draconem mortuum, herbam attulit quandam, qua tactus draco, spiritum recuperauit. Id cum vidisset Polyidius, similiter fecit in puero: cumque ambo vociferarentur intus in monumento, quidam præteriens Minoi nunciauit, qui monumentu iussit aperiri: sed nec etiam sic Polyidium dimisit, vt abiret in patriam, nisi prius Glaucum doceret artem illam vaticinandi: qui quidem docuit artem: sed iam iam abiturus iussit, vt Glaucus in os ipsius Polyidij inspueret. Quod Glaucus cum fecisset, artem edoctam perdidit. Hæc ex Zerze in Lycophronem, & Hyginio. Fuit & alius Glaucus Sisyphi filius, qui in Bæotia iuxta Potnias dilaceratus fuit ab equabus suis, quas à Venere arcebat, vt velociores in quadrigis essent. Alij aliter referunt. Hinc iam versiculi Ouidiani in Ibin nihil habebunt obscuritatis,

Potniadum morsus subeas ut Glaucus equarum,

Inq; maris salias Glaucus ut alter aquis.

Vtq; duobus idem dictis modo nomen habenti

Præfocent animæ Quosia mella uiam.

Herba mirabilis.

Alius Glaucus.

Versus Ouidij clari sunt.

His meritò arguitur. De graminis virtute multi multa loquuntur. Plinius verò postquam multa de gramine dixit lib. 24. cap. 19. hæc addit, Sunt qui & aculeatum gramen vocent trium generum : cùm in cacumine aculei sunt plurimum quini, dactylon appellant: hos cõuolutos naribus inferunt, extrahuntque sanguinis cieniendi gratia. Altero, quod est aeizoo simile ad paronychia, & pterygia vnguium : & cùm caro vnguibus increuit, vtuntur cum axungia. Ideo dactylon appellant, quia digitis medeatur. Tertium genus dactyli, sed tenuis, nascitur in parietinis, aut tegulis. Huic caustica vis est. Sistit ulcera, quæ serpunt. Gramen capiti circumdatum, sanguinis è naribus fluxiones sistit.

Titulus emblematis emendatur.

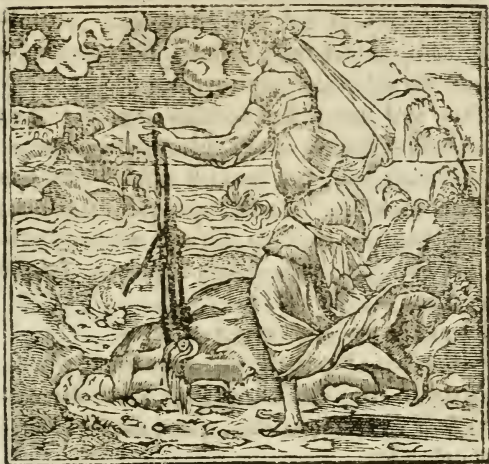
Titulus emblematis non mihi placet. Quorsum enim gramen, quod ad aliud est, apponatur pro lemmate, ac non potiùs illud quod per gramen significatur? Repone igitur in titulo, Tutela & salus.

Necque

Neque verbo neque facto quenquam
lædendum.

EMBLEMA XXVII.

*Assequitur, Nemesisq; uirum uestigia seruat,
Continet & cubitum, duraque fræna manu.
Ne malè quid facias, nèue improba uerba loquaris:
Et iubet in cunctis rebus adesse modum.*

EX lib. 4. Epigrâ. Græco. *ἡς ἐλάτν Νεμίσσεως.*
Refertur tamen epigramma Græcum ab Erasmo in prouerbio, Adrastia Nemesis. Quapropter huc non apponam: quia multa ibi differit Erasmus. Hoc autem emblemata vulgò sic depingitur: ut sinistra manus Nemesis frænum contineat ad compescendam loquacitatem: dextra verò manus cubitum sinistræ teneat apprehen-

sum, ne malefacta queat exercere Sed si ego essem in hac sententia de cubito compresso, non sic pingendam putarem Nemefin: sed versa vice: ut frænum haberet in dextra, cuius cubitus sinistra premeretur: dextra enim agimus quidquid siue boni siue mali agimus. Nisi rursus ob iicias sinistram malefactis attribui, dextram benefactis. Sed tamen his omisis, ego potius in hac sum sententia, ut credã cubitum in hoc emblemate non sumi pro brachij cubito: sed pro quodam mensuræ genere, qui cubitus dicitur apud Vitruuium & alios, Græcè κῦβος: Lusitani vocant *cuodo* penultima correpta. Itaque illa verba,

*Autoris
opinio de
cubito.*

*Vitruuij
opinio de
cubito.*

Continet & cubitum d. r. aq; fræna manu.

sic interpretor: Nemesis vna tantùm manu simul & cubitum (hoc est virgam illam mensuriam) & frænum continet; quod declarat vltimus versiculus;

Et iubet in cunctis rebus adesse modum.

Hoc est, iubet, ut adsit mensura tum factis, tum dictis. Denique si Græca epigrammata, quæ adducit Erasmus, cum Latina versione ad vnguë examinaueris, non dubito, quin libens venias in nostram hanc sententiam. Quam si sequeris, emendabis picturam.

Nemesis.

Nemesisq; uirum. Nemesis Noctis filia fuit, ut tradit Hesiodus in Theogonia, cuius verba sunt,

τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νύξ ὀλοή. Hoc est,

Nocte sata est Nemesis dampnum mortalibus agris.

Latinè

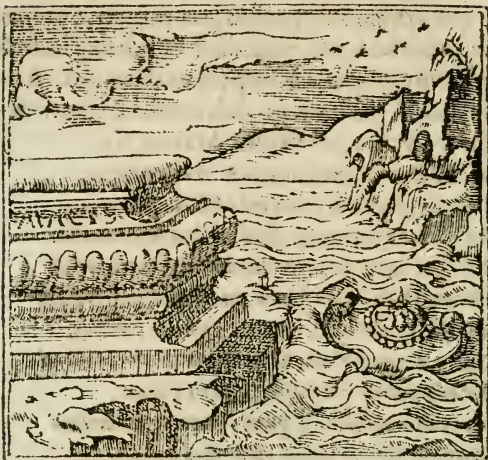
Latinè sonat indignatio, quam veluti virtutem laudat Aristo. in lib. de moribus. & alibi. De qua sic Plato in libris de Legibus, Leuium volatiliúmque verborum grauissíma imminet pœna. Nam omnibus præposita est Nemesis: iudicij Angelus huiuscemodi inspector omnium. Angelus autem Politianus pulcherrimè illam describit in Sylua, cui titulus Manto, sic,

*Indignatio
tanquam
virtus lau-
datur ab
Arist.*

*Politianus
de Nemese
carm.*

*Est dea, quæ uacuo sublimis in aëre pendens
It nimbo succincta latus: sed candida palam,
Sed radiata comam, ac stridentibus insonat alis.
Hæc spes inmodicæ premit: hæc infesta superbis
Imminet: huic celsas hominum contundere mentes
Successusq; datum, & nimios turbare paratus.
Quam ueteres Nemeseñ genitam de nocte silenti
Oceano dixere patri: stant sydera fronti:
Fræna manu, pateraq; gerit, semperq; uerendum
Ridet, & insanis obstat contraria cœptis.
Improba uota domans ac summis ima reuoluens
Miscet, & alterna nostros uice temperat actus.
Atq; huc, atq; illuc uentorum turbine fertur.*

H 5

*Aeacidae Hectoreo persusum sanguine scutum,
 Quod Graecorum Ithaco concio iniqua dedit:
 Iustior arripuit Neptunus in aequora iactum
 Naufragio, ut dominum posset adire suum.
 Littoreo Aiakis tumulo nanq; intulit unda,
 Quae boat, & tali uoce sepulchra ferit:
 Vicisti Telamoniade, tu dignior armis.
 Affectus fas est cedere iustitiae.*

IN lib. primo Epigrammaton Graecorum duo
 sunt epigrammata titulo *εις Διαν*. Ex quibus
 Alcianus vnum concinnauit. Primum Graecum
 est huiusmodi,

*Ἄσπίδ' Ἀχιλλῆος τὴν Ἐκτορος αἶμα πιῆσαν,
 Λαρτιάδης*

Λορτιάδης Δαναῶν εἶλε κακοκροσίην.

Ναυγῆς ᾧ θάλασσα κατέσσασι, καὶ αὐτῷ τῦμβον

Αἴαντος ἠκτὴν ὤρμισεν, ἐν Ἰθάκῃ.

Alterum est huiusmodi,

Καλὰ πρῶσιδάων δίκασεν πολὺ μᾶλλον Ἀθήνης,

καὶ κρίσιν Ἑλλάνων συγερὴν ἀπέδειξε θάλασσα,

Ἀσπίς ἐν ἀιγιαλῶσι βεῖα, καὶ σῆμα τινάσσει,

Αὐτὸν σεῖκαλέσσα τὸν ἀΐεν ἀσπίδιώτην

Ἐχαιοπαῖ τελαμῶνος, ἔχεις σάκος Αἰακίδαο.

Primum sic vertebam,

Hecforeo clypeum Pelidae sanguine tinctum.

Iudicio Danaum falso habuit Ithacus.

Per mare disiectus, diuisa puppe sepulchrum

Concutit Aiacis, litora non Ithacæ.

Alterum sic,

Iudicio pulchro Neptunus Pallada uicit:

Arguit & Graiūm iustus suffragia Pontus.

Nam clypeus reboat Pelagi delatus ad undas.

Buxta quatit, dominum potiozem uoce salutans.

Eia age iam Telamon, clypeum iam cernis Achillis.

Hanc historiam de Achillis armis (quoniam multi aliter intelligunt, aut narrant, quàm oportet) ex Q. Calabri lib. quarto & quinto, libuit carptim discerpere in hunc modum : Achille à Paride occiso, adiit Græcorum exercitum Thetis, Achillis mater, propositisque præmiis, eos inuitauit, ut certaminibus filij sui funus celebrarent. Certaminibus porrò confectis, Thetis Achillis arma in medium protulit, illi offerenda, qui in asserendo Achillis cadauere maiorem in Troia nauasset operam. Ajax Telamonius, & Vlysses sibi inuicem arma petunt. Constituun-

Historia
de armis
Achillis.

tur iudices aliquot ex captiuis Troianis, idque consilio Nestoris: ne spe frustratus, vel Ajax, vel Vlysses Græcis exitium strueret. Quare Ajax in rabiem & furorem actus in oues Græcorum sauit, existimans se Vlyssi, cæterisque proceribus necem admoliri. Sed postea saniori menti restitutus, pudore affectus ob ea, quæ patrauerat, sibi mortē consciuit. Troiant itaque iudices Aiace armis spoliarunt, non Græci quāuis Ouidius aliter videatur sentire lib. 13. Metamorph. & Sophocles in Mastigophoro, cū inquit: Νῦν ὃ ἄντα Αἰεΐδα φῶτι παντεργῶ φρένας ἔαφραξαν, hoc est, Nunc verò arma ipsa Attidæ homini versutissimo tribuerunt. Illud tamen potest accipi veluti ab irato homine dictum, qui temerè in principes Græcorum debacchatur, quasi ipsi sponte dederint, non iudices. Hoc autem de iudicibus Troianis præter Calabrum asserit etiam Homerus lib. 11. Odysseæ in fine, vbi sic loquitur Vlysses,

Ὀὐδ' Αἴαντος ψυχὴν τέλαμωιάδῃ
 Νόσφιν ἀφεσίκει κεχλωμένη ἔινενα νίκης.
 Τὴν μιν ἐγὼ νίκησα διαζόμενος παρὰ νηυσί,
 Τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλλῆος: ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
 παῖδες δὲ τρώων δίκασαν καὶ πάλᾳς Ἀθήνη.

Id est,

*Sola autem Aiack anima Telamoniadæ
 Seorsum stabat irata propter victoriam,
 Qua ipsum ego uici litigans apud naues,
 De armis Achillis: posuit autem ueneranda mater.
 Filij autē Troianorū iudicauerūt ὃ Pallas Minerva.
 Pindarus etiam in Nemeis, Oda 8. idem videtur sent*

Ouidius aliter sentit.

tur sentire, dum inquit, *κρυβίσαι γδ ἐν ψαφοῖς ὀδυρῆ δαναοὶ βεράπεισαν*, id est, Occultis enim iudiciis Vlysssem Danaï prætulerunt.

Iustior arripuit Neptunus. In Græco Epigrammate fit comparatio inter Neptunum, & Palladem sic: *καλὰ ποσειδάων θίμασεν πολὺ μᾶλλον Ἀθήνη*. hoc est, multo melius iudicauit Neptunus, quàm Pallas. Igitur expone, Neptunus iustior Pallade, & cæteris arripuit, hoc est mare, quòd melius iudicauit, quàm sapientia.

Neptunus dicitur à nando paulùm primis literis immutatis, authore Cicerone lib. 2. de Natura Deorum.

*Neptunus
vnde dicitur*

Littoreo Aiackis tumulo. De Aiackis tumulo inferius disputabimus. Ajax autem, vt tradit Sophocles in Mastigophoro, dicitur est ab hac particula *αἰ, αἰ*, id est, heu, heu. Verba Aiackis hæc sunt apud Sophoclem, *αἰ, αἰ, τίς ἄν ποτ' οἶεθ' ὧδε ἐπώνυμον τερμὸν ξυνοῖσειν ὄνομα τοῖς ἰμοῖς κενκοῖς*. hoc est, Heu, heu, quis vnquam putaret sic meum nomen meis malis allaturum cognomētum. Pindarus autem longè aliam huius nominis affert rationem conficta non illepida fabella Cuius sensus carptim collectus ex ode 5. Isthmiorum, talis est, Telamonem Hercules belli socium adiūnxit, quod in Laomedontem Troiæ Regem parauerat. Capta Troia, occisòque Laomedonte Telamon pro concione Herculem celebravit. Hercules verò cùm sacra Ioui faceret, sic pro Telamone Iouem supplicauit, Iupiter pater, iam sæpe meas audiuisti proces: nunc te oro pater, vt huic viro fortem prolem ex propria

Ajax.

pria vxore tribuas, amicúmque meum fortunatum reddas. Hæc vbi dixit, auium reginã Aquilam magnam Deus è cælo demisit. Hæc tanquã vates aliquis oraculum promens dixit, Erit tibi filius, vt petis Telamon, quem Aiace[m] vocabis ex viso alite, viribus præstantem, bellique sudoribus cunctis populis admirandum. Vocat autem Pindarus hoc in loco *ἀετ* Aquilam, vnde *ἀίας* dicitur.

Boo, as.

Quæ boat. Boo, as. mugire significat, à verbo Græco *βοάω*, quod est clamare: vnde reboo, & boatus.

Telamon.

Vicisti Telamoniade. Telamon pater fuit Aiace: dictus à loro, vnde scutum propendet. Nam

τελαμών

cingulum latum, vnde pendet ensis, aut scutum significat.

Pausanias.

Pausanias in Atticis sic ait, Dicunt Salaminis accola[m] florem in ea regione primum post mortem Aiace[m] esse visum. Candidus, & purpureus non nihil, lilio minor, & caule, & foliis. Literæ in eo sunt, quales hyacinthis. Historiam iudicij, quod de armis institutum fuit, audiui ab Aeolensibus, qui instauratú postea Ilium incoluerunt, qui que arma post Vlyssis naufragium ad Aiace[m] tumulum eiecta dixerunt. Ossa genuum, quæ medici molas vocant, disco adolescentis pentathli fuisse paria ostenderunt. Pro titulo: tandem, tandem iustitia obtinet, subiiciam Hesiodi verba lib. I. Georg.

— *Δίκη ἢ ὑπὲρ ἰβείας ἵξει*

Ἐς τέλος ἐξελεύσεται. — hoc est;

Iustitia verò emergit super iniuriam tandem prodiens. quæ verba non commodè interpretatus

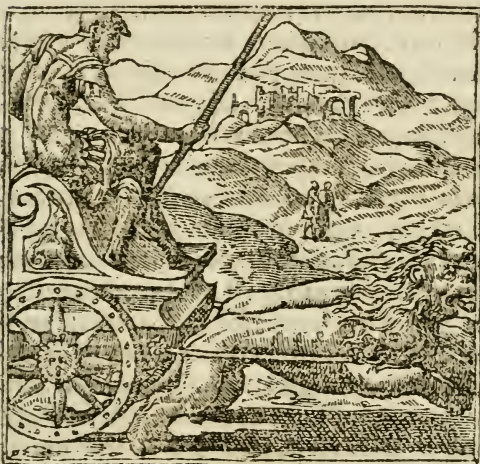

tus est extra omnem ingenij aleam positus De-
syderius Erasmus in prouerbio, *Malo accepto sa-*
pit stultus. siue quòd properanter admodum com-
ponebat, siue quòd fortè in exèplar incidit cor-
ruptum. Nam legit pro *uberis, uberis.*

Erasmii la-
psius.

Etiam ferocissimos domari.

EMBLEMA XXIX.

Romanum postquam eloquium, Cicerone perempto,
Perdiderat patriæ pestis acerba suæ:
Inscendit currus uictor, iunxitq; leones,
Compulit & durum colla subire iugum:
Magnanimos cefisse suis Antonius armis,
Ambage hac cupiens significare duces.

Ex

*Antonius
primus cur
vni subegit
leones.*

*Sabellius
Ennead. 6.
lib. 8.*

*Ciceronis
historia.*

EX Plinio sumptum Emblema lib. 8. cap. 16. cuius verba sunt, Iugo subdidit eos (leones intellige) primusque Romę ad currum iunxit Marcus Antonius, & quidem civili bello cum dimicatum esset in Pharsalicis campis, non sine ostento quodam temporum, generosos spiritus iugum subire illo prodigio significante. Nam quod ita vectus est cum Mima Cytheride supra monstra etiam illarum calamitatum fuit. Hęc Plinius. De Ciceronis vita & factis cōsule Plutarchum, qui vitam eius plenissimè conscripsit. Nam huius operis breuitas tanti viri præclara facinora non potis est cōprehendere: iustum enim volumen desiderant. Illa tantum referam, quæ lucis nō nihil huic Emblemati possunt afferre. Composita inter tres Romanorum duces pace, Lepido, Antonio, & Cæsare Augusto, triumviratus inuaditur: fit ciuium proscripio: vbi Antonius ea conditione auunculum suum proscribi passus est ab Augusto, vt Cicero sibi ab eodem proscribendus traderetur. Itaque Cicero cum tota domo proscriptus Asturam primò nauigauit, mox Circeios, in terram postea descendit, nondum omni spe de Octauio abiecta. Asturam pedibus rediit. Hinc filiis suadentibus Formias processit: quò cum appulisset, corui infausto volatu ab infausto appulsu arcere voluisse visi sunt. Hinc lectica delatus est in proximam villam suam: neque ibi diucius commorari est ausus, coruis iterum omnia garritu infestantibus. Referebatur igitur lectica in nauim, cum Popilius Lenas, quem ipse capitali iudicio

iudicio olim defenderat, cum globo militum obuiam occurrit. Sensit Cicero eos ad eadem missos, continuò lecticam deponi iussit, hícque sine gemitu barbam sibi laua manu (qui mos illi fuisse dicitur) demulcens venientes excepit. Interficitur ergo annos natus quatuor & sexaginta, caput cum dextra in rostris suspēdit Antonius. Nec cohibere lachrimas potuit tota ciuitas. cùm rescisum Ciceronis caput in illis suis rostris spectaret: nec aliter ad videndum illud, quàm antè ad audiendum concurrebatur.

Mors Ci-
CERONIS.

Romanum postquam eloquium. Sic ordino. Postquam pestis acerba suæ patriæ, hoc est, Marcus Antonius, qui Romanam Rempub. peste infecit bellorum ciuilium, perdiderat Romanum eloquium, id est, Ciceronem, qui, vt ait Lucretius, Romani maximus author eloquij fuit, incidit currus &c. Eximiam Ciceronis laudem vide apud Plinium Natur. histo. lib. 7. cap. 30. & lib. 31. cap. 2. Martialis pulchro epigrammate comparat scelus Photini, qui Pompeium occidit, cum scelere Marci Antonij lib. 3. Epigr. 24.

Par scelus admisit Phariis Antonius armis,

Abscidit uultus ensis uterq; suos.

Illud Laurigeros ageres cùm leta triumphos:

Hoc tibi Roma caput cum loquereris erat.

Antonij tamen est peior, quàm causa Photini,

Hic facinus dommo præstitit, ille sibi.

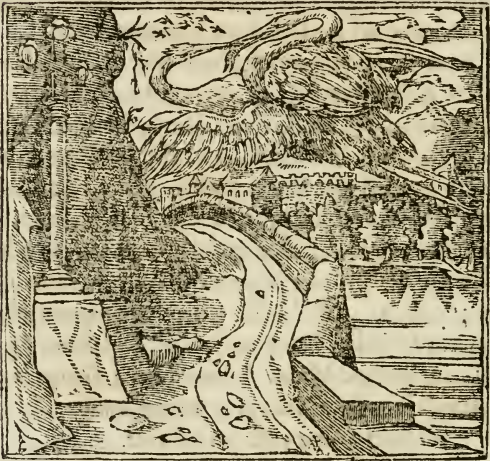
Fallitur tamen Alciatus in téporis supputatione: nam ante Ciceronis mortem, Antonius iunxerat Leones, vt ex Plutarcho patet, & ex verbis Plinij citatis. Et ex Cicerone ad Atticum libro

*Alciatus
deceptus.*

10. cū inquit, Tu Antonij Leones pertimescas, caue. Et in secunda Philip. Sequebatur rheda cum leonibus. sic enim est legendum, non lenonibus.

Gratiam referendam.

EMBLEMA XXX.

Aërio insignis pietate Ciconia nido,
 Inuestes pullos pignora grata fouet.
 Taliaq; expectat sibi munera mutua reddi,
 Auxilio hoc quoties mater egebit anus.
 Nec pia spem soboles fallit, sed fessa parentum
 Corpora fert humeris, præstat & ore cibos.

Ex

EX Oro Apolline Niliaco lib. posteriore de Hieroglyphicis, vel ex D. Basilio in Exameron homilia 8. cum inquit. Iam verò pietas & obsequium Ciconiarum erga suos senio cōfectos parentes, satis profectò liberos nostros beneuolos parentibus, atque obseruantissimos efficere potest, modò mentē adhibere velint. Nemo enim prorsus est, qui naturæ sensu, prudentiæue sic destituatur, vt non mediocri pudore eum existimet dignum: quisquis quod ad virtutem attinet, fuit se alitibus istis, nulla rectæ rationis vi præditis, deprehendi inferiorem. Illę genitorem per senium defluxu pennarum degrauescentem, suis met pennis circumdatum fouent, & abundè victum, lautèque subministrantes subsidium etiam ei, quoad fieri potest, in ipso volatu præstant sensim vtrinque suis eum subleuant alis. Idq; adè diuulgatum est, adèoque notum: vt quidam harum ipsarum alitum nomine vicariam gratiæ dictionē appellent *ἀντιπελαργώσιν*. Hactenus D. Basilius. Extat in Chiliadibus Erasmi elegantissimum prouerbium, *ἀντιπελαργεῖν*, centuria 10. chil. 2. in prin. Pulchra ibi leguntur ex Homero, Euripide, Aristophane, Plinio, cæterisque. Addam nihilominus quod Aristoteles de Ciconia scriptum reliquit lib. de natura animalium 9. Ciconias (inquit) genitorum senectutem inuicem educare vulgatum est. Sed sunt, qui Meropes quoque idem facere confirmant vicemque reddi, vt parentes non modò senescētes: verumeriam

Ciconiarum pietas.

Aristot. de Ciconia.

statim, cum iam datur facultas, alantur opera liberorum, nec patrem, aut matrem exire: sed in cubili manentes pasci labore eorum, quos ipsi genuerunt, enutrierunt, educarunt. Hæc ille. Orus autem Apollo sic: Parentis amatorem significare volentes Ægyptij Ciconiam pingunt. Hæc enim à parentibus enutrita, non separatur ab illis: verum ad vltimam vsque senectam permanens, parentibus victum sufficit. Idem libro priore de Cucupha in hunc modum scribit: Gratitude scribentes Cucuphã auem pingunt. Sola enim hæc ceterorum animalium parentibus iam senio confectis gratiam refert. In quo enim loco ab eis nutrita est, nidum illis conficit, ac pennas vellit, cibumque sufficit, quousque renatis pennis per se ipsos iam parentes cibum parare possint. Vnde diuina scepra Cucupha insigniunt. Hæc ille. Fuit autem Ciconia (vt ad fabulas nos conuertamus) antè pulcherrima puella Troiana, nomine Antigone, Laomedontis filia, quæ cum se iactaret formæ pulchritudine Iunonem superare, à Iunone in Ciconiam conuersa fuit. de qua Ouidius in 6. Transform. 20.

*Orus A-
pollo de Ci-
conia.*

*Cucupha
in parentes
obsequium.*

*Ciconia
puella.*

*Ouidius de
Ciconia.*

*Pinxit & Antigonem ausam contendere quondam
Cum magni consorte Iouis: quam regia Iuno
In uolucrem uertit: nec profuit Ilium illi,
Laomedonue pater: sumptis quin candida pennis,
Ipsa sibi plaudat crepitante Ciconia rostro.*

*Virgilij lo-
cus non
explanatur*

Huc alluisse crederem Virgilium in illis verbis (spreteque iniuria formæ) neque exponendum ibi, que, pro id est: vt aliqui putant, qui omnia coniu-

coniungunt simul: videlicet iudicium Paridis, sprete iniuria formæ. Sed hoc curiosus lector diiudicet. Non patitur autem Ciconia nos ultra progredi, priusquam Ioannis Mallaræ ciuis Hispalensis, mihi que amicissimi carmen apponam ad me olim missum, in quo Ciconiæ pietas extollitur. Id est huiusmodi,

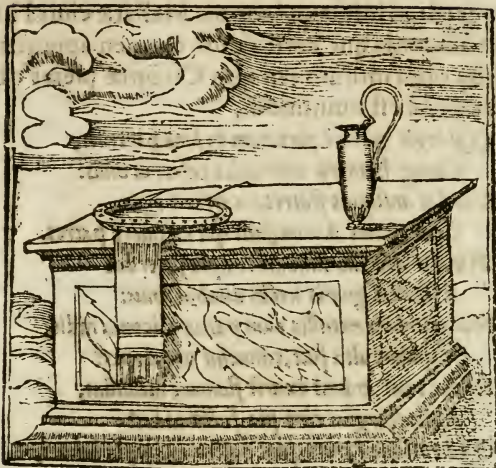
*Epigrāma
de pietate
Ciconia.*

*Qui legis Aeneæ pietatem in fata parentis,
Cùmq; humeris olim dulce referret onus:
Laudas antiquos fratres, exarserit igne
Cùm grauis Aetna, suos qui eripuere patres.
Miraris quando Iunonis templa sacerdos
Ascendit, gnatis uecta duobus anus:
Non animum extollis cùm parua Ciconia nidet,
A quibus alta fuit, conuehit ore dapes?
Nonne tuas ardens exurit flamma medullas,
Antipelargias cùm pia facta uides?
Que ratione carent, sunt nostro exempla labori,
Ut discat grates reddere, parq; pari.*

Vocantur autem pulli inuestes (vt ait Nonius) quibus ob teneram ætatem, nulla pars corporis pilat.

Abſtinentia.

EMBLEMA XXXI.

Marmoreæ in tumultis una stat parte columnæ

Vrceus, ex alia cernere malluuium est.

Ius hæc forma monet dictum sine sordibus esse,

Defunctum puras atque habuisse manus.

ANtiqua pictura huius emblematis, & mala dis-
punctio transuersos egit multos, vt deli-
ramenta authoribus suis inculcarent. Iam me-
liùs depingitur. Nam in sepulchro iudicis appo-
nitur ex alia parte vrceus: ex alia malluuium: vt
intelligas iudicem ibi sepulcrum à muneribus
contra ius accipiendis abstinuisse manus. Sic
loquutus est Horatius 1. Sermonum Saty. 4.

Horatius.

Magnus uterq; timor latronibus: at bene si quis

Et uiuat

Et uiuat puris manibus, contemnat urunq;

Hac verba leguntur ff. ad Leg. Iul. repetund.l. eadem. Lege Iulia repetundarum cauetur, vt vr bani magistratus ab omni sorde se abstineant, néve plus doni munerisve accipiant &c. Vide Alciatum lib. 3. disputationum cap. 9.

Cernere malluuium est. Bayfius in libello de vasculis sic ait, Nonnulli peluim à peluendo dictam affirmant: alij à pedum lotione: inde pelluuium vas, in quo manus lauantur. Titulus mihi videtur in hunc modum mutandus, Abstinentia iudicum:

*L. eadem.
ff. ad Leg.
Iul. repet.*

Malluuiū.

*Titulus
emblematis
reponitur.*

Bonis à diuitibus nihil timendum.

EMBLEMA XXXII.

Iunctus contiguo Marius mihi pariete, necnon
 Subbardus, nostri nomina nota fori,
 Aedificant bene nummati, sataguntque uel ultro
 Obstruere heu nostris undique luminibus.
 Me miserum, geminæ quem tanquam Phineæ raptant
 Harpyiæ, ut propriis sedibus eiiciant.
 Integritas nostra, atque animus quæstor honesti,
 His nisi sint Zetes, his nisi sint Calais.

HVius emblematis argumentum sumptum
 est ab illa vulgatissima fabula Phinei, quã
 Seruij verbis enarrabimus. Ille igitur 3. Ænei-
 dos sic inquit. Phineus rex Arcadiæ liberis no-
 uercam superinduxit, eosq; illius instinctu ex-
 cæcauit. Ob quam rem irati Dij ei oculos sustu-
 lerunt, & immiserunt Harpyias, quæ illi diu cibũ
 abriperent. Hic Iasonem cum Argonautis vellus
 aureum petentem suscepit hospitio. Hoc bene-
 ficio Argonautæ Zetum & Calain Boreæ filios
 & Orythiæ, alatos iuuenes ad pellendas Har-
 pyias miserunt. Illæ ex Arcadia armatos iuuenes
 fugientes ad insulas Plotas peruenerunt. Et
 cum ultra tendere uellent ab Iride admoniti,
 ut à Iouis canibus abstinerent, conuerterunt
 suos volatus. Hæc conuersio, id est, strophe no-
 men insulis dedit. Hactenus Seruius. Sed ferè
 semper in Cosmographia fallitur Seruius: id
 quod diligens lector poterit intelligere multis
 in locis. Phineus igitur non Arcadiæ, sed Odry-
 siæ rex fuit, ut ex 4. Vale. Flacci constat, ubi eius
 narratur historia multis versibus. Odrysiæ por-
 rò in Thracia est, teste Plinio, & extenditur
 vsque

*Fabula
 Phinei a-
 pud Seruiũ.*

*Seruius se-
 pe in Cos-
 mographia
 fallitur.*

vsque ad Bosphorum Thracium, vbi tunc erat Phineus, quando Argonautæ Cholcos petebât: indéque Harpyiæ fuere fugatæ, non ab Arcadia, vt Seruius narrat. Harpyiarum descriptio sic se habet apud Virgilium,

*Virginæ uolucrum uultus, foedißima uentris
Proluuiæ, uncaq; manus, & pallida semper
Ora fame.*

Dicuntur à rapacitate: nam ἀρπάζειν, rapere est. Sunt, qui prodant à poëtis fingi virgines, eò quòd rapina sit arida & sterilis. Ideo plumis circumdatis, quòd rapina celet quicquid rapuerit. Volucres verò, ob rapinæ celeritaté. Tres sunt Harpyiæ, Aello, quasi ἐλών ἄλλο, id est, alienum tollens. Ocypete, ab ὀκὺς velox, & πέτεμαι, volo. Celæno, à κελαρινός, quod est niger.

*Harpyia
unde dicta.*

*Tres Har-
pyia.*

Iunctus mihi pariete. Pariete, pes est Proceleumaticus, constans ex quatuor breuibus sic υυυυ, quales multi sunt apud Virgilium.

Bene nummati. Nummati, Displasiasmus est: fit, quando in medio dictionis eadem consonas geminatur. Nam numus & numatus cum simplici m, debet scribi, teste Aristotele lib. de moribus quinto. Inquit enim, Sed introductus numus est ex instituto, quasi inopiæ ac indigentia præsidio futurus. Ob eamque causam nomé duxit, quòd non à natura, sed à νόμος, id est, lege numus sit ortus, in nobisque id sit, vt mutetur, reddatúrque inutilis.

Nummus.

Obstruere luminibus. Cicero pro domo sua. Pri- mò se luminibus eius esse obstructurum minabatur. Idem de claris Orator. Sic Latonis lu-

*Obstruere
luminibus.*

minibus obstruxit hæc posteriorū quasi exaggerata altiūs oratio. Vide adagium, Officere luminibus. Vide Budæum in annotat. prioribus in Pandect.

Orpheus.

His nisi sint Calais. Verba Orphei subiiciam Latinis versibus, ne Græcis obtundamus.

Agnoui duplicem Boreæ de germine spicam,

Quos peperit nubens Illisi ad fluminis undam

Regis Erechthæ diuum genus Orithia,

Qui plumis etiam circum talaria fuis

Corpore Diis similes Zetes Calaisq; uolabant.

Vide Pindarum in Pythiis Oda 4. Strophe octaua, ubi interpretes hæc nomina sic deducunt:

Ζήτης, quasi ζήτης, hoc est, ἔγαν ἄων, nimium flans. καλαίς, id est, καλῶς ἄων, iucundè flans.

Conficta creditur fabula propter nimiam velocitatem illorum, qui ad Boream habitant. unde hi principes ad Argo venerunt. Alciatus

aliam videtur sequi etymologiam. Zetea à ζήτηα, inquirō. Calais ἀκαλόδς,

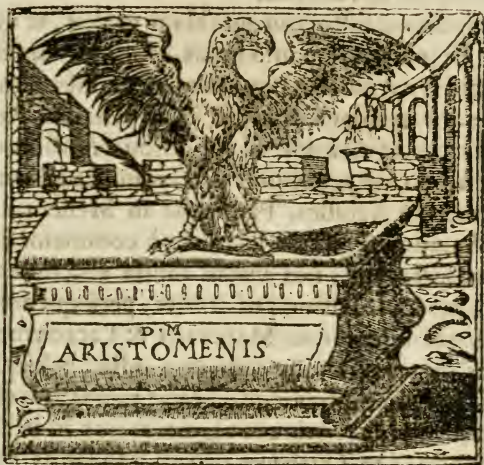
Zetea.

integritas nostra, atque animus quæsitōr.

Signa

Signa fortium.

EMBLEMA XXXIII.

DIALOGISMVS.

*Quæ te causa mouet uolucris Saturnia, magni
Vt tumulo infideas ardua Aristomenis?*

*Hoc monco, Quantum inter aues ego robore præsto,
Tantum Semideos inter Aristomenes.*

*Infideant timide timidorum busta columbe,
Nos aquilæ intrepidis signa benigna damus.*

EX lib. 3. Epigram. Græco. εἰς ἀνδρείκας, Antipa-
tri est epigramma, sic,

Ὄρνι, Διὸς Κρονίδας διάκτορε, τεῦ χάριν ἔσας
Γοργὸς ὑπὲρ μεγάλα τύμβον Ἀριστομένης,
Ἀγγέλλω μερόπεσσι ὅθ' ἔνεκεν ἔσσαν ἀριστο
Ὀίωνων γενόμεαν, τόσσον ἔδ' ἠθέλιον.

Δειλάτοι δειλοῖσιν ἐφεδρῖσαι πειλαιαί,

Ἄμμες δ' ἀτρέστοις ἀιδράσι τερπόμεθα.

Non opus est versione.

*Aristome-
nis historia.*

Aristomenis historiam quoniam multis, ut vi-
deo, est incognita, paulò latiùs, quàm pro operis
instituto narrabimus: quàm credo legentibus non

Rhianus.

fore iniucundam. Scripsit illam Rhianus Re-
næus græcis carminibus, in quibus Aristome-
nes nihilo fuit ignobilior, quàm in Iliade apud
Homerum Achilles. Pausanias in Messeniacis
(Rhianum sequutus) latissimè commemorat
hanc historiam: nos autem multa abscinden-
tes, quod ad Aristomenè attinet, persequemur.
Fuerunt igitur inter Messenios & Lacedæmo-
nios certis de causis acerrima odia, bellaque
plurima, in quibus æquo Marte pugnatum est.
Tandem post continuos viginti annos in bellis
exhaustos (ut Tyrthæus canit) Messeniis de-
uictis tales leges imposuerunt Lacedæmonij.
Primùm iureiurando eos astringunt, ne vel vn-
quam à Lacedæmoniis deficiant, vel aliàs noui
quippiam moliântur. Deinde ut de omnibus fru-
mentis, quæ agricultura comparantur in homi-
num alimoniam, dimidiam partem in Spartam
ferrent. Decretum item est, ut ad funera regum,
aliorúmque, qui magistratum gesserunt, tum vi-
ri ex Messenia, tum mulieres pullis induti vesti-
mentis accedant. Itaque tantis oppressi ærum-
nis Messenij cùm nihil humanitatis in posterú
à Lacedæmoniis sperarent, satius esse duxerunt
in acie cadere, aut tota Pelopóneso eiectos fu-
gere, quàm hæc pati. Deficere itaque decreue-
runt.

runt. Urgebant eos non leuiter adolefcētes quidam rerum quidem bellicarum imperiti, magnitudine tamen animi præstantes, qui in libera patria mori mallent, quàm aliàs beato etiam seruitio frui. Inter quos fuit & Aristomenes cæteris nobilior. Nam cum eius Nicotelea, Genium aut Deum serpentis specie aiunt rem habuisse. Putabatur tamen Pyrrhi, aut Nicomedis filius. Hic florens ætate excellēque præditus animo magistratus ad defectionem sollicitat: conseritur prælium: victoriam neutri manifestam sunt consequuti. Aristomenem verò plura facinora edidisse fama est, quàm de vno viro credi possit, adeò vt finita pugna regem eum elegerint. Fuit enim oriundus ex genere Æpytidarum. Cùm regnum detrectasset, exercitus eum Imperatorem designarunt. Qui vt terreret Lacedæmonios, profectus noctu Lacedæmonem ad templum Palladis Chalciaci clypeū suspendit, cui inscriptū fuit, Aristomenes de Spartanis Deæ dicauit. Lacedæmoniis redditum fuit oraculum, vt consiliarium Atheniensem acciperent. Athenas itaque mittunt, qui oraculum nuntiarent, & virum peterent. Athenienses verò cùm nolent, nec res Lacedæmoniorum crescere, neque Deo refragari, Tyræum Ludimagistrum, qui & ingenio minimè valere putabatur, & altero pede erat claudus, Spartam mittunt. Profectus eò Tyræus magistratibus & militibus elegiaca & anapæstica recitauit carmina, quibus eorum animos ad bellicam laudem excitabat. Itur in bellum. Anaxander Spartanorum rex erat. Aristome

stomenem Legionarij ex Messeniis octoginta selecti comitabantur. Qui contra Anaxandrum & principes Lacedæmoniorū imperterritō animo irruentes, vulneraque excipientes audacia & tempore Anaxandri milites fugabant. Hos vt insequerentur, aliis Messeniorum præcepit Aristomenes. Ipse autem factō in alios impetu, qui maximè resistebāt, iisdemque vi repulsis, ad alios rursus est conuersus. Cùm hos quoque absque mora pepulisset, alacrius iam in eos irrupit, qui adhuc resistebant: donec totam Laconū aciem perturbauit. Cùm verò non sine turpitudine fugerent, & vim sustinere non possent, horribilius eos, quàm pro vnius hominis furore insequebatur. Ibi ne pyrum syluestrem in campo enatam cursu præterueheretur Aristomenes, prohibuit vates Theoclus. Ad hanc enim Castorem & Pollucem dixit subsedisse. Aristomenes autem cùm effrænate ferretur, pyrum præterlapsus scutum amisit. Quod dum quærit, multi Lacedæmoniorum fuga salutem quæsierūt. Post acceptam cladem cùm esset abiectus Laconibus, neque iam amplius arma sumere statuisent, Tyrtaus, recitatis elegis, persuasit eis, vt arma non abiicerent, sed bella capefferent. Aristomeni autem Andamiam reuerso coronas mulieres & fruges iniecerunt, canticum huiusmodi concinentes,

In medium campum Stenyclerion, & iuga montis

Spartanos sequitur fortis Aristomenes.

Aristomenes post hæc Delphos est profectus: cùmque ex Bœotia rediret, in templo Tropho-
nij, re

nij, reuelante Pythia, inuenit scutum, quo accepto, maiora continuò est aggressus. Nanque obseruato vespertino tempore in oppidum Pharis Spartanorù peruenit. Indèq; occisis, qui repugnabant, prædam ingentem abegit. In itinere autem cùm Lacedæmoniorum quidam grauioris armaturæ milites & rex Anaxander irruerent, in fugam eos vertit, & Anaxandrum est insequutus. Sed iaculo in coxendice grauiter vulneratus, receptui cecinit: non tamè prædam sibi, quam abegerat, extorqueri est passus. Postquam è vulnere conualuit, cùm vellet in Spartam irrumperè, Helenæ prodigiis & Dioscuro-
rum noctu est prohibitus. Virgines deinde quæ in honorem Dianæ in Caryis saltabãt, per insidias cepit, quarum patres opibus & autoritate valebant. Perductis his in Messeniæ vicum quædam, noctem illam quieuit, & militibus & manipularibus virginum custodiam demandauit. Ibi petulantes adolescentes ad violãdas virgines impellebantur, vrgebãntque propositum, vel renuète Aristomene, tanquam Spartanis viris solùm inferrent iniuriam. Sed ad eò res processit, vt cogeret Aristomenes quosdam eorù interficere. Deinde virgines illæsas magna pecunia redèptas dimisit. Est in Laconica Ægila, vbi templum Cereris est: ibi festum celebrari à mulieribus cùm sciret Aristomenes, illuc cum militibus irruit. Sed cùm mulieres non sine numinis auxilio ad defensionem prouherentur, multos Messeniorum & gladiis, quibus victimas fecabant, vulnerant, & veribus, quibus assabãt,

tranf

transfigunt. Aristomené autem facibus percussus, viuú capiút. Vt autem vinculis elaberetur, Archidamia fuit in causa, Cereris sacrificia, quæ eum dimisit illa nocte, nõ largitionibus corrupta, sed eius amore correpta. Excusauit auté fugam, tanquã perustis Aristomenes vinculis euaserit. Tertio belli anno cùm præliú esset cõmittendum ad fossam magnã, & Arcades ex omnibus simul oppidis Aristomeni misissent auxilia, Aristocraté Arcadum regem, & illo bello ducem pecunia Lacedæmonij corruperunt. Aristocrates accepta pecunia Arcadas celauit primò quid esset facturus. Cùm verò ad manus iam essent véturi, eos perterrefecit, tâquã & angustiis forent cõprehensi, & si vincantur, recedendi copiam nullã sint habituri. Sacrificia insuper inauspicata fuisse asserit. Quemlibet igitur iussit, sibi fuga consulere, cùm primùm ipse signũ daret. Cùm verò intulissent se iam hostibus Lacedæmonij, & contrã niterétur Messenij, sub initium pugnæ Aristocrates subduxit Arcades. Itaque sinistrũ cornu, & medium agmen destitutũ est præsidio. Aristocrates flagitiũ flagitio addidit. Fugit enim per mediã aciem Messeniorum. Quare Messeniis cadebãt animi, & Arcadũ trãscursu sunt perturbati. Et quidã eos, vt manerét, suppliciter orabant: quidam conuitiis aduersus eos tanquam proditores & iniuria sunt vsi. Lacedæmonij destitutos auxilium Messenios facillè circundant, superant, fundunt. Ex Messeniorum vulgo multi ceciderunt: ex principibus etiam non pauci. Aristomenes qui multa in illa pugna

cum

cum laude pugnauerat, sed frustra propter paucitatem, collegit palantes Messenios, quibus persuasit, ut mediterranea oppida desererent, & in Iram montem commigrarent. Hunc itaque in locum cum se contulissent, obsidione eos Lacedæmonij cinxerunt, quibus per undecim annos restiterunt Messenij. Nec solum restiterunt: sed incursiones multas in agros Lacones exercuerunt, iumenta comportando, messesque Laconicas comburendo. Captiuos insuper sub hasta vendebant. Fecerunt & irruptionem in oppidum Amyclas noctu, cepitque illas Aristomenes, & diripuit, antequam Spartani suppetias possent ferre. Deinde cum totam regionem deuastaret, obuiam factus est Lacedæmoniorum manipulis, & duobus regibus, commissioque prelio vulnera inter pugnandum tum alia accepit, tum caput eius lapide est ictum, adeo ut tenebræ oculis offunderetur. Prostrato eo Lacones frequentes accurrunt, viuumque capiunt. Ceperunt item ex eius militibus circiter quinquaginta. Hos omnes Lacedæmonij in Cæadam (barathri id nomen erat, quod Lacedæmonij nocentes præcipitabant) abiiciendos censuerunt. Cæteri Messenij deiecti in Cæadam continuo perierunt. Aristomenem autem tum quoque ut antea deorum aliquis conseruauit. Aiunt etenim Aquilam volatu se submisisse alisque illum sustinuisse, donec ad finem barathri perueniret illæsus. Hic iam Aristomenes forti & imperterrito animo mortem expectabat. Sciebat enim fatale hominibus esse, ut moreretur. Obuolutus

erat pallio. Tertio autem die post, cum strepitum sentiret, facie detecta, vulpem cadauera corrodentem aspexit. Tacitus fuit illam ad se accedere. Eam ut accessit, cepit. Et altera manu chlamydem mordendam bestię obiiciebat, ne læderetur. Fugere volentē sequebatur per tenebras apprehensa cauda: cumque in loca transitu difficilia esset peruentum, à bestia est auulsus. Tandem & cauernam quandam deprehendit, & per eam luminis splendorem vidit: tunc vulpem dimisit, cauernamque latioremanibus reddidit, domumque in Iram montem incolumis euasit. Extemplò Lacedæmoniis est per transfugas nunciatū viuere Aristomenem. Huic rumori non minùs fidei est adhibitum, quàm si mortuus suis viribus reuixisse diceretur. Dum hæc aguntur, Corinthij Lacedæmoniis mittunt exercitum ad expugnandam Iram. Cuius rei cum Aristomenes esset factus certior per exploratores, nocte sopora securos & palantes, nec excubias agētes Corinthios trucidat cum Ducibus, spoliaq; diripuit. Quæ res effecit, ut Spartani crederent Aristomenem viuere. Lacedæmonij post hæc quadraginta dierum inducias cum Iræ incolis pepigerunt: & ipsi quidem domum reuersi festum celebrarunt. Cretenes autem sagittarij per Messeniam passim vagabantur. Aristomeni igitur ab Ira propter inducias longiùs profecto, & securè vagati, septem sagittarij insidias struxerunt. Captum autem loris, quæ in pharetris habebant, constringunt. Duo itaque Spartam proficiscuntur, Aristomenem

captum

captum nunciaturi. Reliqui agellum Messeniæ vicum petunt. Habitabat ibi quædam puella cum matre, patre orbata. Hæc nocte præterita per quietem viderat leonem vinctum, & vnguis destitutum à lupis in agrum earum esse perductum. Ipsa verò vinculis leonem exolvebat, vnguesque restituebat : & sic lupi dispersi à leone sunt visi. Tunc autem adducto à Cretenfibus Aristomene, intellexit virgo, re vera sibi offerri, quod noctu antea apparuisset, & quis esset, matrem interrogavit. Ut rem percepit, Cretenfibus vinum infudit liberius. Qui cum fuissent inebriati, pugionem ab eo abstulit, qui maximè somno erat oppressus: & sic Aristomenis vincula rescuit virgo. Aristomenes autem arrepto gladio Cretenfes interfecit. Hanc postea virginem duxit uxorem Gorgus Aristomenis filius. Hoc enim modo præmia persolvit Aristomenes puellæ pro servata vita. Undecimo autem obsidionis anno fatale iam erat tum Iram capi, tum Messenios sedibus eiici. Habebat enim Aristomenis huiusmodi oraculum,

Cum Neda curviuagas ex te caper hauserit undas,

Non ego Messenam tuear: quia fata propinquant.

Neda fluuius est, cuius fontes sunt in Arcadia, Messeniàmque ab Elæis determinat. Timebant itaque Aristomenes, & vates Theoclus (quibus datum fuerat oraculum) ne capri ex Neda biberent. Sed cum vates Theoclus iuxta Neda ripas ambularet, conspexit caprificum, quæ summis foliis radebat aquas : hanc Græci Olynthum nominant, Messenij Tragum, id est, ca-

prum. Vnde vates coniecit id voluisse Deum significare, instaréque iam fatum Messeniis. Id significauit Aristomeni. Reliquos Messenios id celauit. Habebant nescio quid in occulto Messenij, quod si euanesceret, futurum erat ex oraculo, vt tota Messena submergeretur: sin verò id conseruaretur, fore, vt regioné aliquando Messenij recuperarent. Id cum certò sciret Aristomenes, oracula noctu asportauit, & in monte Ithoma defodit, vbi maxima erat solitudo: Iouémque & reliquos Deos, qui Messeniam vsque ad illa tempora seruauerant, adhibuit custodes. Post hæc nocte quadam procellosa custodes deseruerunt præsidia. Id cum per pastoré quendam intelligerent Lacedæmonij, eadem nocte per tenebras inuadunt Messeniorú arcé. Quod cum percepisset Aristomenes, venit cum Gorgo filio, Theoclo vate, Manticlo, Theocli filio, & alijs. Noctu quidem nihil memoria dignum ab vtrisque est gestú. Orta autem luce, cum inuicem se aspicere possent, Aristomenes Messeniis oraculum propalauit. Qui in extremá desperationé adducti in Lacedæmonios, quo quisque potuit modo, impetum fecerunt. Messeniarum item mulieres correptas tegulas & saxa aliáque in Lacedæmonios iaculabantur: sed imbrium & fulgurum violentia oculos Messeniorum obcæcabat. Quæ omnia Lacedæmoniorum animos erexerunt. Messenij tamen contra fatalem necessitatem totis viribus agebant. Tres itaque dies contra Lacedæmonios steterunt, & totidem noctes. Prodiit itaque vates Theoclus, & Aristomenem

stomenem sic est alloquutus: Quid frustra laboras? Capi Messenam prorsus nunc fatale est. Vidisti caprificum, Apollo prædixit, mihi communem cum patria mortem Deus intentat. Tu te ipsum, reliquosque Messenios serua. Hæc cum dixisset, in hostes irruit, quos sic est alloquutus, Atqui non perpetuò læti Messeniorum opibus fruimini. Post hæc irruptione in hostes facta, multos occidit, & ipse interiit. Messenios à pugna auocauit Aristomenes, quibus præcepit, ut se sequerentur, si quem ipse transitum præberet. Congregatis igitur vxoribus & liberis in extrema parte posuit filium Gorgum, & Manticulum vatis filium. Ipse in principio ad hostes conuersus capitis nutu ac motu hastæ significauit se transitum petere. Lacedæmonij ex Hecati vatis consilio aditum patefecerunt, ne rabiosi homines, & ad extremam desperationem perducti supra modum ferocirent. Messenios abeuntes susceperunt Arcades allatis vestimentis & cibis. Terrâ insuper cum eis sunt partiti. Post aliquot deinde dies cum & Messenij & Arcades expeditionem occultam duce Aristomene, in Lacedæmonios parassent, Aristocrates (quem supra diximus pecunia Lacedæmoniorum corruptum) hoc consilium Lacedæmoniis patefecit. Hoc cum Arcades intelligerent (nūquam enim neque Arcades, neque Messenij proditorem putarent Aristocratem) lapidibus obruerunt, insepultumque dimiserunt. Rursus Aristomenes cum quinquaginta Messeniis Iram montem inuasit, multos ibi Lacedæmoniorum trucidauit,

illorumq; triumphum vertit in luctū. Reuersus in Arcadiā filium Gorgum & Manticlum vatis filium cum exercitibus dimisit, terras & sedes quæsitum. Gorgus in Siciliam peruenit, & Zenciam urbem occupatam Messenem nominauit. Mantichus in insulam Sardoā cepit, habitauitque. Aristomenes Delphos est profectus: quid sit ei responsum, non dicitur. Cum filia postea in insulam Rhodum se contulit. Deinde Sardis ad Ardyn Gigæ filium. Cumq; ad regē Aphraortē animo destinasset iter, morbo correptus obiit. Neq; enim debebāt Lacedæmonij vlla iam clade posthæc ab Aristomene affici. Mortuo Aristomeni Damagetus ac Rhodij monumentum ædificarunt illustre, & honores ab eo tempore decreuerunt. Aristomenē item contendunt Thebanis in Leuctrico prælio auxilium tulisse post mortē: & in causa eum potissimū fuisse, vt cladē acciperēt Lacedæmonij. Hoc breuiter ex Pausania. Quibus addimus festiuū Marulli epigramma.

Mors Aristomenis.

Viderat armatas uni dare terga cohortes,

Iuppiter & Martem credidit esse suum.

Mox ut Aristomenis notis procul agnitus armis,

Effulsit uolucris auxiliaris apex:

Macte ait, ô iuuenis, si te mea bella tulissent,

Non alia calum tunc eguisset ope.

Dignum est relatu quod Plinius lib. natur. hist. vndecimo, de Aristomene scriptum reliquit. Hirto corde, inquit, gigni quosdam homines proditur, neq; alios fortioris esse industriæ, sicut Aristomenem Messenium, qui trecentos occidit Lacedæmonios. Ipse conuulneratus & captus semel

Plinij locus de Aristomene.

semel per cauernam latomiarū euasit, angustos vulpium aditus sequutus. Iterum captus sopitis custodibus somno, ad ignē aduolutus lora cum corpore exussit. Tertio capto Lacedæmonij pectus dissecuere causa videndi, hirsutumq; cor repertum est. Hæc Plin. Vide Plut. in vita Romuli, & Val. Max. in fine 1. libri, cū agit de Lynceo. Sed in omnib. codicibus inoleuit mendum. Legendum est enim ibi pro Athenienses, Lacedæmonij. Quod clarius est, quā longiori indigeat probatione. Vide etiā Cælium lib. 17. c. 9. In sepulchro sunt hæ literæ, D. M. Aristomenis, quod est, Diis Manibus Aristomenis.

*Hirsutum
cor Ari-
stomenis.*

Ἀνέχεο καὶ ἀπέχεο.
Sustine & abstine.

E M B L E M A XXXIII.

Et toleranda homini tristis fortuna ferendo est,

Et nimium felix sepe timenda fuit.

Sustine (Epictetus dicebat) & abstine. oportet

Multa pati, illicitis absque tenere manus.

Sic ducis imperium uinctus fert poplite taurus

In dextro: sic se continet à grauidis.

Sumptum est emblemata ex Oro Apolline in Libel. de literis Hieroglyphicis, ubi sic ait de tauro, Hominem instabilis temperantiæ significare volentes, taurum pingunt genu dextrum ligatum: sic enim non coit. Assumitur autem taurus semper ad temperantiam significandam: quippe qui post conceptum, scæminâ non adeat. Hæc ille. Vide adagium, sustine, & abstine.

Et toleranda &c. Allusit ad carmè Virg. 5. Ænei.

Quidquid erit superanda omnis fortuna ferendo est.

Epictetus dicebat. Epictetus Philosophus fuit insignis seruus, & claudus, cuius extat Enchiridion philosophicis præceptis eisdemq; saluberrimis refertum. Quod Politianus Latinitate donauit. Duos Epicteti de se versus citat Aulus Gellius lib. 2. cap. 18. quos is sic Latinos fecit,

Seruus Epictetus fueram, qui corpore mancus,

Pauperie pressus, charus eram superis.

Idem Gellius de eodem lib. 17. cap. 19. Solitus (inquit) erat dicere, duo esse vitia multò omnium grauisima ac terribissima: intolerantiam & incontinentiam: cum aut iniurias, quæ sunt ferendæ, non toleramus neq; ferimus: aut à quibus rebus voluptatibusq; nos tenere debemus, non tenemus. Itaq; inquit, Si quis hæc duo verba cordi habeat, cæq; sibi imperando, atq; obseruando curet,

is erit

*Taurus
quid significet.*

*Plin. lib. 8.
cap. 45.*

*Aulus Gellius
de Epicteto.*

*Duo vitia
omnium
grauissima*

is erit pleraque impeccabilis, vitamq; viuet tranquillissimam. Verba duo hæc dicebat, ἀνέχεσθαι ἀπέχεσθαι. patere & abstinere. Hæc ille.

In adulari nescientem.

EMBLEMA XXXV.

Scire cupis dominos toties cur Thessalis ora
 Mutet, & ut varios querat habere duces?
 Nescit adulari, cuiquàmue obtrudere palpum,
 Regia quem morem principis omnis habet.
 Sed ueluti ingenuus sonipes, dorso excutit omnem,
 Qui moderari ipsum nesciat Hippocomon:
 Nec seruire tamen domino fas. ultio sola est,
 Dura ferum ut iubeat ferre lupata magis.

EX Plutarcho de discrimine adulatoris & amici, vt statim subiiciam. Extant apud Ti-

tum Liuium, Decad. 4. lib. 9. orationes, quibus mutuis conuitiis se lacerant Philippus Theſſalorum rex, & ipſi Theſſali coram Legatis, quos Senatus ad diſceptandas controuerſias miſerat. Verba Liuij apponã ex oratione Theſſalorum, Nequicquam & illum victum, & ſe liberatos eſſe, vt equum tenacem non parentem, frãnis aſterioribus caſtigandũ eſſe. Philippus ſic claudit ſuam orationem, Inſolenter & immodicẽ abuti Theſſalos indulgentia populi Romani, velut ex diutina ſiti nimis auidẽ meram haurientes libertatem. Itaque ſeruorum modo præter ſpem repentẽ manumifforum licentiam vocis & linguæ experiri, & iactare ſeſe inſectatione & conuitiis dominorum. Subdit paulò poſt Liuius in oratione Maronitarum: Itaque dominari aſſentatores regios, his ſolis loqui & in Senatu & in concionibus licere: eos omnes honores & capere ipſos, & dare aliis: optimũ quenque, quibus libertatis, quibus legum cura ſit, aut exulare pulſos patria, aut inhonoratos, & deterioribus obnoxios ſilere. Plutarchi verba ſunt: Pulchrẽ igitur Carneades, qui diuitum & regum filios nihil rectiũſ diſcere, quàm equitare affirmabat. Præceptor enim illis inter literarum exercitationes palpatur: illis in palæſtra ſe ſubmittunt Antagoniſtæ, vincique ſinunt. Attamen equus qui, ſitne princeps an priuatus, diues an pauper ſeſſor ignorat, dorſo excutit indoctum moderatorem. Hæc Plutarchus. Equus verò libertatis eſt inſigne:

Nefciat hippocomon. Alciatus in annotationibus

*Carneadis
pulebrum
dictum.*

bus in lib. 12. C. in l. non patimur ypocomos, vbi legendum Hippocomos, id est, stabularios, qui equos curant. ἵππος enim equū significat, κέρειο nutrio, curo. Existimo autem fuisse munus publicum eorum qui in id agebantur, vt de provincialibus acceptos causa publici cursus equos cura sua alerent. Hæc ille.

Obdurandum aduersus vrgentia.

EMBLEMA XXXVI.

Nititur in pondus palma, & consurgit in arcum,

Quò magis & premitur, hòc mage tollit onus.

Fert & odoratas bellaria dulcia glandes,

Queis mensas inter primus habetur honos.

I puer, & reptans ramis has collige, mentis

Qui constantis erit, premia digna feret.

EX

EX Aulo Gellio in Noctibus Atticis, cuius hæc sunt verba, Perhercule rem mirandam Aristoteles in octauo Problematon, & Plutarchus in 8. Sympos. dixit. Si supra palmæ, inquit, arboris lignum magna pondera imponas, ac tã grauius vrgeas, onerésque, non deorsum palma cedit, nec intra flectitur: sed aduersus pondus resurgit, & sursum nititur recuruatúrque. Propterea (inquit Plutarchus) in certaminibus palmam signum esse placuit victoriæ: quoniam ingenium eiusmodi ligni est, vt vrgentibus opprimentibusque non cedat. Hactenus Gellius. Quæ verba nusquam viderat, qui in hoc emblemate interpretãdo, magno conatu magnas nugas dicebat. Cùm autorum testimonia, quæ videre cõtigerat, huc referre pararem, venit in mentem prouerbij, Palmam ferre. Quod si legeris, nihil erit amplius, quod desideres. Vide Philostrati Icones lib. 1. in Paludibus. Vide Orũ Apollinem lib. 1. Causam fornicationis palmæ reddit Plutarchus in Libello de causis naturalibus, problemate 32. his verbis, Cur inter omnes arbores sola palma contra impositum onus assurgit? utrũ quod ignea, & spirabilis facultas, qua maximè pollet, cùm tentatur & irritatur, sese exercens magis, & magis erigit? An quoniam pondus ramo subito vrgens, aërem omnem, qui in his est, oppressum cedere retro cogat, qui deinde resumptis paulò viribus, aduersus onus acrius rursus instat? An molles & teneræ virgæ impetum non sustinentes, cùm onus quiescit, paulatim se erigunt, & speciem, quasi con-

tra

Palma aduersus pondus resurgit.

Palma cur resistitur oneri.

tra illud assurgant, præbent?

I puer & reptans &c. Hæc omnia eò tendunt, vt pueri laboris admoneantur, qui postea dulcissimos fructus solet elargiri. Nescio an ad palmæ naturam alluserit Solomon in Canticis cap.7. cùm inquit, Ascendam in palmam, & apprehendam fructus eius. Certè nullus interpretum eorum, quos viderim, quid literalis sensus significet, indicat. Phornutus in lib. de natura Deorum, cap. de Musis, loquens de palma, Ar-

*Solomonis
locus elu-
cidatur.*

Omnia mea mecum porto.

EMBLEMA XXXVII.

Hunnius inops Scythiciq; nūferrimus accola Ponti,
 Vstus perpetuo liuida membra gelu.
 Qui Cereris non nouit opes, nec dona Lyxi,
 Et pretiosa tamen stragula semper habet:
 Nam murinae illum perstringunt undiq; pelles,
 Lumina sola patent, cetera opertus agit.
 Sic furem haud metuit, sic uentos tenit & imbres,
 Tutus apudq; uiros, tutus apudq; deos.

*Biantis
 apophthe-
 gma.*

Sumptum ex celebri illo Biantis apophthe-
 gmate, qui enumeratur inter septem sapiē-
 tes, cuius (vt inquit Cicero in Paradoxis) cūm
 patriam Prienem cepisset hostis, ceterique ita
 fugerent, vt multa de suis rebus secum asporta-
 rent: cūm esset admonitus à quodam, vt idem
 ipse faceret. Ego verò (inquit) facio. nam omnia
 mea mecum porto. Hæc Cicero. Hoc tam insi-
 gne dictum, vt nobis in pictura ostenderet Al-
 ciatus, depingit Hunnum pelibus coopertum,
 nihilque pretiosi gestantem: vnde fit, vt & fri-
 gora contemnat, & latrones non pertimescat.

Hūni qui.

Cantabit enim uacuuus coram latrone uiator, vt in-
 quit Iuuenalis. Hunni porrò sunt in Scythia Eu-
 ropæa, iidem cum Sarmatis, de quibus Mela li-
 bro 2. Sarmatæ, inquit, auri & argenti maxima-
 rum pestium ignari: vice rerum cōmercia exer-
 cent, atque ob sæuitiam hyemis admodum as-
 siduæ, demersis in humum sedibus, specus aut
 suffossa habitant: totum braccati corpus, &
Ouidius. nisi, qua vident, etiam ora vestiti. Ouidius 3.
 de Tristi.

Pellibus & sutis arcent mala frigora braccis,

Oratq;

Oráq; de toto corpore sola patent.

Idem. 5. de Trist.

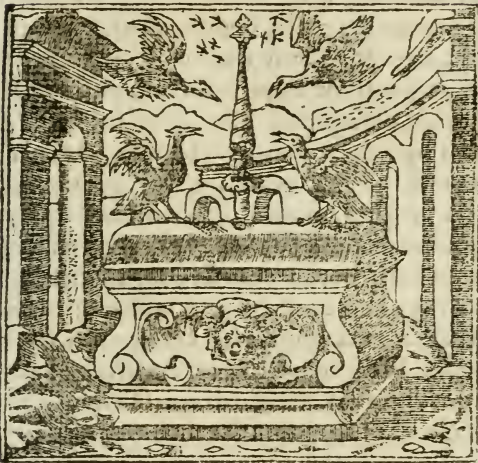
Quos ut non timeas, possis odisse, uidento,

Pellibus & longa corpora tecta coma.

Vide Valerium Maximum lib. 7. cap. 2 & Alciatum lib. 6. Parergon cap. 26.

Concordiæ Symbolum.

EMBLEMA XXXVIII.

Cornicum mira inter se concordia uitæ est,

Mutua stãtq; illis intemerata fides.

Hinc uolucres hæc scepra gerüt, quòd scilicet omnes

Consensu populi stãntq;, caduntq; duces.

Quem si de medio tollas, discordia præceps

Aduolat, & secum regia fata trahit.

Desum

*Cornicum
fidelissima so-
cietas.*

DEsumptum ex lib. 3. de animalibus Æliani Græci scriptoris citante Politiano cap. 67. Miscella. in hæc verba, Cornices inter se fidelissimæ sunt: & cum societatem coierint, maximo se opere diligunt. Neque id genus animalia videat quispiam licenter misceri, & temerè. Quin hoc quoque dicunt, qui res istiusmodi callent, altera extincta, comparem viduam degere. Cæterum id quoque audio, veteres in nuptiis post Hymenæum, cornicem inuocare, signumque id concordie dare iis consueſſe, qui liberum querendorum gratia conuenissent. Tum qui sedes auium & volatus obseruant, inauspicatum esse captantibus auguria dicunt, vnus tantum cornicis obsequium. Hæc Ælianus. Idem ferè Orus Apollo in Hieroglyphicis sic, Martem & Venerem scribentes, aut nuptias, geminas cornices pingunt, marem, & fœminam, quoniam hoc animal duo ova parit: ex quibus marem & fœminam generari oportet, iugati mares cum fœminis alteri cornici non admiscuntur. Itidem neque fœmina alteri mari: verum dissociati soli degunt. Ideo vnica cornici occurrentes augurantur futurum, vt viduali vita sibi sit viuendum. Sic ille. Vide adagium, Cornicum oculos configere. Cuius explanationem non admittit noster

*Alciatus
non admit-
tit explana-
tionem.*

Alciatus lib. 7. Parerg. cap. 17. quem vide. Ouidius 1. Fastor. non nihil agit de concordia ibi,

Candida te niueo posuit lux proxima templo,

Qua fert sublimes alta Moneta gradus.

Et secum regia fata trahit. Alludit ad illa famigerata verba, quæ posuit Salustius in Iugurtha,

Concor

Concordia parvæ res crescunt, discordia maximæ dilabuntur. Quod & euāgelicæ literæ testantur. Secundus versiculus claudicat: quare quidam reposuerunt,

Mutua stâtq; illis intemerata fides.

Concordia.

EMBLEMA XXXIX.

In bellum civile duces cum Roma pararet,
 Viribus & caderet Martia terra suis:
 Mos fuit in partes turmis cœuntibus, easdem
 Coniunctas dextras mutua dona dare.
 Fœderis hæc species, id habet concordia signum,
 Ut quos iungit amor, iungat & ipsa manus.

S Vmpfisse Alciatū hoc emblemā ex Cornelio Tacito, vel inde apparet, quod ipsemet Alciatus in scholis, quæ in Tacitum edidit, annotavit, idque in lib. 2. dextras fidei symbolum præferre, adducitque hunc locum ex lib. 18. Centurionemque Sisennam dextras, cōcordiæ insignia, Syriaci exercitus nomine ad Prætorianos ferentem, variis artibus aggressus est. Est & alius locus in Tacito, quo idem significatur. Inquit enim li. 17. Miserat ciuitas vetere instituto dona legionibus dextras hospitij insigne. Possē hoc emblemā elucidari ex Cornelio Tacito autor mihi fuit amicus summus meus Alphōsus Sanctius Ballesta Talabricensis, cuius ingenium & literas, quas græcas cum latinis feliciter coniunxit, nouissima probauerit, quisquis candidos eius mores, vitæque summam integritatem fuerit expertus. Cuius eò libentius mihi grata occurrit memoria, quòd de concordia agimus, quæ mihi cum eo summā intercedit, vt non tantum manus, sed & corda vel in magnā locorum distantia habeamus coniuncta. Emblematis igitur hic est sensus, Cùm belli ciuilis temporibus totus orbis in duas diuisus esset partes, mos fuit, vt quicumque dux vel populus in alteram partem vergeret, offerret, & simul acciperet dextras. Intelligo autem dextras coniunctas auro vel argento elaboratas vel depictas: hoc enim videtur sentire Tacitus tribus illis in locis. Vnde constat malè depictū esse emblemā viuorum hominum manus coniungens.

*Alphōsus
Sanctius
Ballesta.*

*Malè depictum emblemā.
Romani à Marte orti.*

Martia terra. Romanos à Marte traxisse originem

ginem tritum & peruulgatum est. Lege Titum Liuium in principio totius operis.

Mos fuit in partes. Sic ordino, Mos fuit dari dextras coniunctas mutua dona, turmis coeuntibus in easdem partes, id est, cum turmæ eiusdem factionis coirent in vnam eandemq; partem, vt bellum inferrent alteri. Hæc ideo lōgiusculè sum prosequutus : quia video à plerisque magni nominis viris aliter, sed perperam, meo quidem iudicio, passim explanari.

Coeuntibus easdem. Synæresis est figura, quæ fit, quando duæ vocales in vnicam contrahuntur syllabam.

Coniunctas dextras. Dextra fidei dicata est. Virgilius 6. Æneidos,

— *Nec ueriti dominorum fallere dextras.*

Plinius lib. 11. cap. 45. Inest & aliis partibus quædã religio: sicut dextra osculis auersa appetitur, in fide porrigitur. Ouidius 6. Metamorph.

Vt pignus fidei dextras utraq; poposcit,

Inter seq; datas iunxit.

Cicero ad Atticum, Vbi sunt illæ densæ dextræ? Idem in Philippum: Dextræ quæ fidei testes esse solebant. perfidia sunt, & scelere violatæ. Dextrâ in fide porrigi ideo ait Varro, quòd omnis veterum autoritas dextræ manus virtute constaret. Autor est Plutarchus Flamines rem diuinam manu ad digitos inuoluta facere cōsuesse, symbolicè significantes, fidem tutandam esse, ac eius sedem in dextris esse sacratam. Quæ Cælius Rhodig. de dextris disputat lib. 22. cap. 4. ridicula planè sunt.

*Dextra
quid signi-
ficet.*

*Flamines
qualiter sa-
cra facie-
bant.*

Concordia
vnde dicta.

Id habet concordia signum. Concordia dicta est quasi cordium coniunctio. Quæ coniunctio quia re ipsa nequit fieri, vt scilicet corda ipsa amicorum coniungantur, id fit per dextrarum apprehensionem: dextræ enim patri potior cordis vis incumbit, & ipsa dextra manus est cordis potissima ministra.

Concordia insuperabilis.

EMBLEMA XL.

*Tergeminos inter fuerat concordia fratres,
Tanta simul pietas mutua, & unus amor:
Inuidi humanis ut uiribus ampla tenerent
Regna, uno dicti nomine Geryonis.*

EX ultimo Iustini Historici lib. vbi hæc verba leguntur, In alia parte Hispaniæ, & quæ
ex

ex insulis constat, regnum penes Geryonem fuit. In hac pabuli tanta lætitiâ est, vt nisi abstinentia interpellata sagina fuerit, pecora rumpantur. Inde denique armenta Geryonis, quæ illis temporibus solæ opes habebantur, tantæ famæ fuere, vt Herculem ex Asia prædæ magnitudine illexerint. Porrò Geryonem ipsum non triplicis naturæ (vt fabulâ proditur) fuisse ferunt: sed tres fratres tantæ concordiæ extitisse, vt vno animo omnes regi viderentur. Nec bellum Herculi sua sponte intulisse; sed cum armenta sua rapi vidissent, amissa bello repetiisse. Sic ille. Geryon porrò (vt ad fabulas conuertamur) filius fuit Chrysaoris, qui fuit Medusæ filius, vt testatur Hesiodus in Theogonia, in hæc sententiam;

Hesiodus.

*Edidit at Chrysaor sibi Geryonea trifaucem,
Herculis ante suos illum uis inçlyta tauros
Perdidit, atq; anir: am claua deponere iussit.*

Silius Italicus lib. 13.

*Qualis Atlantico memoratur littore quondam
Monstrum Geryones immane tricorporis iræ,
Cui tres in pugna dextræ uariâ armis gerebant.
Vna ignes sæuos, ast altera ponè sagittas
Fundebat, ualidam fundebat tertiâ cornum:
Atq; uno diuersa dabat triâ uulnera uisu.*

*Silius Ita-
licus.*

Talis depingitur Herilus apud Virgilium,
Et regem hac Herilum dextra sub Tartara misi,
Nascenti cui tres animas Feronia mater,
Horrendum dictu, dederat ternâ armâ mouenda,
Ter letho sternendus erat, cui tum tamen omnes
Abstulit hæc animas dextra, & totidem exiit armis.

*Herilus
apud Vir-
gilium.*

Vide Plinium lib. 4. cap. 2. & Pomponiû Melam

lib.3.cap.6.Ouidius 9.Metamorph.

— Nec me pastoris Iberi

*Forma triplex mouit.**Isocrates.*Huic armenta Hercules abduxit, ab Euristheo
iussus, vt est apud Isocratē in Encomio Helenę.

Vnum nihil, duos plurimūm posse.

EMBLEMA XLI.

Lærtæ genitum, genitum quoque Tydeos unā,

Hac cera expressit Zenalīs apta manus.

Viribus hic præstat, hic pollet acumine mentis,

Nec tamen alterius non eget alter ope.

Cum duo coniuncti ueniunt, uictoria certa est:

Solum mens hominem, dextræque destituit.

Ex

EX lib. 10. Homericę Iliad. hoc argumentum fuit desumptum. Sed ne longum faciam, vide adagium apud Erasmum, Duobus pariter euntibus. Verba porrò HomERICA sic vertit ille,

*At mihi si quis aliüs ueniat comes, ille futurus
Solamen, fueritq; simul fiducia maior,
Si duo coniuncti ueniant. Dein hic prior illo,
Si quid opus factò, uidet. Atqui solus & unus
Quantis perspiciat: tamen est mens segnior illi, &
Consilium tenue.*

Vide præterea adagiũ, Vnus vir nullus vir. Præter citata ab Erasmo loca, illud ab Aristo. dictum in lib. de moribus octauo ferè in prin. adiicio, *Σύν τε δὴ ἐρχομένης, καὶ γὰρ ἰόντος αἰ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀδελφωτέρων.* hoc est, Pariter autem si duo iter faciant, & maiora mente concipere, & plura conficere poterunt. Attigit & locum Homeri Claudianus, cùm sic cecinit in Sexto Consulatu Honorij,

*Nunc mihi Tydiden attollant carmina uatum,
Quòd iuncto fidens Ithaco patefacta Dolonis
Indicio, dapibusq; simul, religatq; somno
Thracia, sopiti penetrauerit agmina Rhæsi,
Graiaq; retulerit captas ad castra iugales.*

Et Ouidius in Oratione Vlyssis,
*Deniq; de Danais quis te laudatue petitue?
At sua Tydides mecum communicat acta,
Me probat, & socio semper confidit Vlysse:
Est aliquid de tot Graiorum millibus unum
A Diomede legi, nec me fors ire iubebat.*

Laërte genitum Tydeos. Antonomastia est, ut annotauit Plutarchus in vita Homeri: significat

enim Vlyſſem, & Diomedem. Laërtes pater fuit
Vlyſſis, vt liquet ex Ouidio in eadem Oratione,

*Nam mihi Laërtes pater eſt, Arceſtus illi,
Iuppiter huic.*

Tydem.

Tydeus filius Oenei regis Ætolizæ pater Dio-
medis, fuit magnus bellator, paruus tamen cor-
pore. De quo dictum fuit illud pertuulgatum,

Maior in exiguo regnabat corpore uirtus.

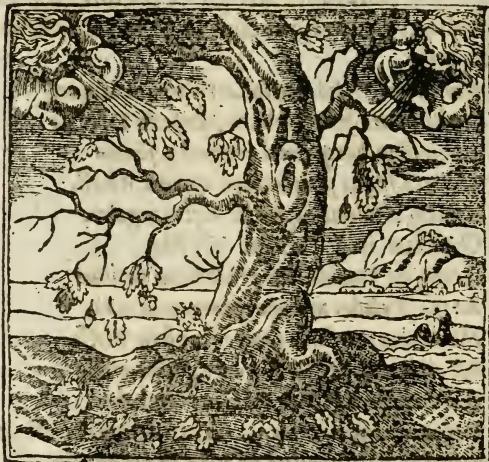
De quo ſatis multa Staius, præcipuè lib. 3. The.

Solum mens hominum. Ordo eſt, Mens, id eſt,
illa potentia, qua præſtat ſapiens; deſtituit ſo-
lum hominem.

Firmiſſima conuelli non poſſe.

EMBLEMA XLII.

Oce. 1116

Oceanus quamuis fluctus pater excitet omnes,
 Danubiúmque omnem barbare Turca bibas:
 Non tamen irrumpes per fracto limite, Caesar
 Dum Carlus populis bellica signa dabit.
 Sic sacre quercus firmis radicibus astant,
 Sicca licet uenti concutiant folia.

S Vmptũ ex lib. 1. Epigram. Græcorũ titulo, ἰς
 αἰθριάν. Epigramma Græcũ est Crinagoræ:

Ὅδ' ἦν ὠκεανὸς πᾶσαν πλεμμύραν ἐγείρη,
 Ὅδ' ἦν Γερμανίη Ρῆνον ἀπαντὰ πίη:
 Ρώμης ὅδ' ὅσον ἐλάσει θένος, ἀχρικεμίμνη
 Δεξιὰ σημαίνει Καίσαρι βαρσαλίη.
 Οὕτω καὶ ἱερὰ Ζηνὸς δρυὲς ἔμπελα ρίζαις
 Ἐσᾶσιν φύλλων δ' αἶσα χέεσ' αἵματι.

Sic vertit Ioannes Sleidanus,

Oceanus moueat licet omnes undiq; fluctus,
 Et potet Rhenum Theutona terra suum:
 Non cadet imperium Romæ, quo tempore Caesar
 Præerit, ac solus publica facta reget.
 Sacra Ioui quercus nam si radicibus hæret,
 Et tamen aridulas huic rapit aura comas.

Vfus est Virgilius hac similitudine lib. 4. Æneidos, quæ Æneæ constantiam ostenderet: quam ab Homero sumpsit, teste Macrobio lib. 5. ca. 6.

Ac uelut annosam ualido cum robore quercum
 Alpini Boreæ nunc hinc, nunc flatibus illinc,
 Eruere inter se certant: it stridor, & altè
 Consternunt terram, concusso stipite frondes.
 Ipsa hæret scopulis, & quantum uertice ad auras
 Aetheriæ, tantum radice in tartara tendit.

Vide adagiũ, Incus maxima nõ metuit strepitus.

Oceanus quamuis pater. Dicitur Oceanus à ve-

Oceanus
 unde di-
 ctus.

locitate. *ὠκεὸς* enim citum & velocem significat. Quod videtur innuere Mela Póponius in principio 3. cùm inquit, Tanta vi semper immissum, ut vasta etiam flumina retroagat, & aut terrestria deprehédat animalia, aut marina destituar. Dicitur autem pater ex Thaletis Milesij opinione, qui omnia ex aquis generari existimauit. Plutarchus in vita Homeri, adducitque illud Homericum,

*Oceanus
pater.*

Ὠκεανὸς δ' ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Vnde Virgilius 4. Georgicôn,

Oceanúmque patrem rerum, Nymphásque sorores.

*Danubius
& Ister
idem.*

Danubiúmque omnem. Danubius & Ister idē est, teste Pomponio Mela lib. 2. cuius verba sunt, Apertis in Germania fontibus, alio quàm definit, nomine exoritur. Nam per immania magnarum gentium diu Danubius est: deinde aliter appellantibus accolis Ister fit, acceptisque aliquot annibus ingens iam, & eorum, qui in nostrum mare decidunt, tantùm Nilō minor, totidem, quot ille ostiis, sed tribus tenuibus, reliquis nauigabilibus, effluit. Hæc ille. Exonerat autem in pontum Euxinum, solus in Europa ad Orientem cursum perpetuū dirigens. Vide Plinium lib. 4. cap. 12.

*Hyperbole
in Turcam.*

Barbare Turca bibas. Hæc verba magnam innuunt hyperbolē: idem enim sonant, ac si dixisset, O barbare Turca etiam si tot hominum millia congregares, quot dicitur olim Xerxes Persarum rex, à cuius copiis flumina ingentia exsiccata tradit Herodotus, nihil quicquā proficeres, si aduersus inuictum Cæsarem arma mo-

ueres:

ueres: imò iam omnibus notū est, qualiter aliquando salutem fuga quaeris, idque praefractis pontibus, ne à Cæsarianis caperis. Sed hæc nō sunt nostri instituti, & Caroli Cæsaris inuictissimi triūphi, & parta gloria, magna desiderāt volumina. Vide Pantalæonis Protopographiā.

Sic sacra quercus. Sacra, Ioui scilicet: nā Græca verba sic habent, ἡ τῶ ἱεραὶ Ἰνιδε δ' ἕβερ. Hoc est: sic & Ioui sacra quercus. Causam, cur Ioui sit factata hæc arbor, idem Alciatus refert in fine libri huius sic,

Grata Ioui est quercus, qui nos seruâtq; , fouetq; .

Seruanti ciuem querna corona datur.

Glande aluit ueteres, sola nunc proficit umbra:

Sic quoq; sic arbor officiosa Iouis.

Spes proxima.

EMBLEMA XLIII.

*Quercus sa-
cra Ioui.*

Alciatus.

Innumeris agitur respublica nostra procellis,

Et spes uenturae sola salutis adest:

Non secus ac nauis medio circum equore, uenti

Quam rapiunt, salis iamq; satiscit aquis.

Quod si Helenae adueniant lucentia sydera fratres,

Amisissos animos spes bona restituit.

Multi sunt vel poetarum vel historicorum
loci, unde potuit Alciatus hoc sumpsisse
epigramma. Apponam igitur potiora: ut diligens
Lector hac de re facile sententiam ferre possit.

Theocritus.
Pindarus.

Theocritus eidylio 27. multa de Castoribus ca-
nit. Pindarus decima Nemeæorû ode, satis mul-
ta de Castore & Polluce. Vide Homerum &
eius interpretes lib. Iliados 3. in illo versu,

Κάστορα θ' ἰππὸδ' ἄμον, καὶ πύξ' ἀγαθὸν πολυδέουκα.

Horatius primo Carminum,

Dicam & Alciden, puerosq; Læde,

Hunc equis, illum superare pugnis

Nobilem: quorum simul alba nautis

Stella refulsit.

Defluit saxis agitatus humor,

Concidunt uenti, fugiuntq; nubes,

Et mimax (sic dii uoluere) ponto,

Vnda recumbit.

Plinius Naturalis historiae li. 2. cap. 37. Vide (in-
quit) nocturnis militum vigiliis inherere pilis,
pro vallo fulgorem effigie ea, & antennis nauig-
antium, aliisque nauium partibus, seu vocali
quodam sono insistent, ut volucres sedem ex se-
de mutant. Graues cum solitariae uenere, mer-
getesque nauigia: & si in carinae ima deciderint,
exurentes. Geminae autem salutare, & prosperi
cursus

cursus prænuntiæ: quarum aduentu fugari di-
 ram illam, ac minacē, appellatamque Helenam
 ferunt. Et ob id Polluci & Castori id numen
 assignant, eosque in mari deos inuocant. Homi-
 num quoque capita vespertinis horis magno
 præfagio circumfulgent. Omnia incerta ratione,
 & in naturæ maiestate abdita. Hæc Plinius. An-
 neus Seneca, Naturalium Quæstionum lib. I. sic,
 Argumentum tempestatis nauæ putant, cum
 multæ transuolât stellæ: quod si signum vento-
 rum est, ibi venti sunt, id est, in aëre, qui medius
 inter lunam & terram est. In magna tempesta-
 te apparent quasi stellæ velo insidentes, adiu-
 uari se tunc periclitantes existimant Pollucis &
 Castoris numine. Causa autem melioris spei est,
 quod iam apparet frangi tempestatem, & desi-
 nere ventos. Sic ille. Solet & hoc nostro tem-
 pore id splendoris siue luminis nautis appare-
 re, inter procellas & tempestates: quo viso be-
 ne sperare incipiunt nauæ, idque vel D. Nico-
 lai, vel S. Thermi, siue D. Hermiæ numini tri-
 buunt. Res tamen est naturalis (nauarum pace
 dixerim) vt maximi nominis Philosophi pro-
 didere. Nam fit hic ignis in infima aëris regione
 ex fumo pinguiore, qui frigiditate aëris noctur-
 ni cogitur atque densatur. Incenditur autem ex
 concursu duarum cōtrariarum qualitatum, quæ
 inter se pugnant. Vapor enim calidus est, & aër
 nocturnus frigidus. Concurrunt autem tanti-
 sper, donec hac agitatione vapor incendatur.
 Figitur autem pilis, aut antennis nauium, pro-
 pter eius grauitatem, vbi tantisper haret, donec
 incen

Pollux ☉
 Castor.

Anneus
 Seneca de
 maris tem-
 pestate.

Pollux ☉
 Castor cas-
 sa melioris
 spei.

incendij materia fuerit absumpta.

*Fatiscere
vnde.*

Sallis iamq; fatiscit aquis. Seruius in illo Virgilij versu, remisque fatiscunt, sic inquit: Fatiscunt, abundanter aperiuntur: fatim enim abundanter dicimus, vnde affatim: id est, affatim hiscunt.

*Fatim, af-
fatim.*

Quod si Helena &c. Ita Horatius primo Carminum,

— Sic te diua potens Cybri,

Sic frater Helena lucida sacra.

*Castor, &
Pollux Io-
uin & Le-
de filij.*

Intelligit autem Castorem & Pollucem, qui vt in fabulis est, Iouis & Ladae fuerunt filij. Iupiter enim in cygni formam versus Ladam compressit: quae peperit ova, è quorum altero gemini nati sunt Castor & Pollux: ex altero verò Helena. Quae fabula ex dictione *αδυσήμων* nata est, vt ait Athenæus lib. 2. cap. 17. in Dipnosophistis, qui asserit *ω*, id est, ouum, idem apud veteres, quod *βρέπω* significasse, id est, superiorem thalamum, cœnaculum, vel cubiculum, quale tribuit Homerus Penelopæ primo Odyf. Atque ideo nati ex ouis: quia ex superiore parte domus fuerint nati. Dicuntur autem hi gemini Dioscuri, id est, Iouis filij. Quorum fabulam eleganter narrat Ouidius, in fine quinti Fastorum, his verbis,

*Ortus fabu-
le.*

Dioscuri.

Abstulerant raptas Phœben, Phœbesq; sororem

Tyndaridæ fratres, hic eques, ille pugil.

Bella parant, repetuntq; suas, & frater & Idas,

Leucippo fieri pœtius uterq; gener.

His amor, ut repetant, illis ut reddere nolint,

Suadet, & ex causa pugnat uterq; pari.

Effugere O: balidæ cursu potuere sequentes:

Sed

Sed uisum celeri uincere turpe fuga.

Liber ab arboribus locus est, apta arena pugnae:

Constiterant illo nomina fida loco.

Pectora traiectus Lynceo Castor ab ense,

Non expectato uulnere pressit humum.

Uxor adest Pollux, & Lyncea perforat hasta,

Qua ceruix humeros continuata coit.

Ibat in hunc Idas, uixq; est Iouis igne repulsus:

Tela tamen dextra fulmine rapta negant.

Iamq; tibi Pollux caelum sublime patebat:

Cum mea, dixisti, percipe uerba pater.

Quod mihi das uni, caelum partire duobus:

Dimidium toto munere maius erit.

Dixit, & alterna fratrem statione recepit:

Vtile sollicitæ sidus utrunq; rati.

Sidera. Sidus latinum est uerbum, ideo scri-

Sidus.

bendum cum i, non per y, ut imperiti scribunt,
& considerare & desiderare. Est autem sidus con-
globatio multarum stellarum quod aliqui con-
stellationem dicunt, ut Taurus, Orion. Quauis
aliquando sidus pro stella ponatur contra præ-
ceptum Macrobij.

- In

In Simulachrum spei.

EMBLEMA XLIIII.

Que Dea tam leto suspectans sydera vultu?
 Cuius peniculis reddita imago fuit?
 Elpidij fecere manus: ego nominor illa,
 Quæ miseris promptam spes bona præstat opem.
 Cur viridis tibi palla? Quod omnia me duce uernent,
 Quid manibus mortis tela refracta geris?
 Quod utros sperare decet, præcido sepultis.
 Cur in dolioli tegmine pigra sedes?
 Sola domi mansi uolitantibus undiq; noxis,
 Ascraei ut docuit Musa uerenda senis.
 Quæ tibi adest uolucris? Cornix fidiſſimus oscen,
 Est bene cum nequeat dicere: dicit, Erit.
 Qui comites? Bonus euentus, præcepſq; Cupido.
 Qui præeunt? Vigilum somnia uana uocant.

Que

*Que tibi iuncta astat? Scelerum Rhamnusia uindex,
Scilicet ut spes nil nisi quod liceat.*

EX multis Authorum locis aptè concinnatum est hoc emblemata: quapropter singula carmina percurramus, ut unicuique suam explanationem adaptemus.

Que Dea tam leto suspectans sidera uultu: Videtur versiculus exprimere gestus sperantium, qui semper Calumniuētur: quoniam omnia bona è Cælis atque à Deo ipso bonorum omnium datore proueniunt.

Elpij fecere manus. Nullus extitit, quod sciã, pictor aut statuarius hoc nomine: sed eleganter factum est à Græco fonte. spes enim græcè dicitur ἐλπίς, unde Elpidius.

Ego nominor illa &c. Hæc explicatius dixit Ouidius 1. de Ponto Elegia 7.

*Hæc Dea, cum fugerent sceleratas Numina terras,
In Diis inuisa sola remansit humo.*

*Hæc facit, ut uiuat fossor quoq; compede uinctus,
Liberâq; à ferro crura futura putet.*

*Hæc facit, ut uideat cum terras undiq; nullas,
Naufragus in medits brachia iactet aquis,*

*Sæpe aliquem solers medicorum cura reliquit:
Nec spes huic, uena deficiente, cadit.*

*Carcere dicuntur clausi sperare salutem:
Atq; aliquis pendens in cruce uota facit.*

*Hæc Dea quam multos laqueo sua colla ligantes,
Non est proposita passa perire nece.*

*Spei quoque commoda scribit eleganter Tibul.
lib. 2. Eleg. 7.*

Iam mala finissem letho: sed credula uitam

Spes fouet, et melius cras fore semper ait.

Spes alit agricolas, spes sulcis, credit aratris

Semina, quæ magno sænore reddat ager.

Spes etiam ualida solatur compede uinctum:

Crura sonant ferro, sed canit inter opus.

Spes facilem Nemesin spondet mihi: sed negat illa,

Hei mihi, ne uincas dura puella deam.

Viridis co-
lor spei de-
catui.

Cur uiridis tibi palla? Viridis color non im-
merito spei semper fuit dedicatus, similitudine du-
cta à segetibus, quas quando uirides videmus,
speramus illas ad maturitatem peruerturas. Hæc
subindicat Alciatus in illo emblemate de co-
loribus,

Nos sperare docet uiridis, spes dicitur esse

In uiridi, quoties irrita retro cadit.

Quid uinos sperare decet. Sic ordino, Præcido
sepultis illud, quod decet sperare uiuos: ut illud,
quod, sit in accusandi casu, non aduerbium.
Post mortem enim nulla est spes, quam dum
uiuimus, nullo pacto amittimus. Theocritus,

Ἐλπίδες ἐν ζώοντι, ἐνέλπισται ὃ θείοντες.

Id est,

In uiuis est spes, sine spe sunt mortui.

Vide adagium, Ægro, dum anima est, spes est.

Cur in dolioli tegmine. His tribus carminibus tan-
git fabulã, quam Hesiodus posuit in lib. 1. Ἦργων
ἔ, ἡμερῶν. Quã quia prolixè ille est prosequutus,
satiùs duxi Lectorem illuc remittere, prælibatis
tantummodo, quæ huc pertinebant sic,

Viuerè dulce fuit quondam: sed tegmen ab urna,

Dum Pandora leuat, totum exiliere per orbem

Curarum infectæ effigies: spes sola remanet

Intus,

Theocritus
de spe.

Intus, & è labris ima sub parte refedit:

Obstitit impositum nam tegmen abire uolenti.

Erasmus in adagio, Malo accepto stultus sapit, narrat hãc fabulam, sed concisè, & qui videatur innuere Epimetheũ aperuisse pixidem (si pixis vocandum est vas illud, quod omnia mala continebat, & non dolium) cùm ipsa Pandora in domo Epimethei repertum vas aperuit. Certè verba Hesiodi non indicant, vas illud posse Latinè dici pixidem,

Pixis Epimethei.

Ἄλλὰ γυνὴ χείρασι, πίδα μέγα πῶμα ἀφελῆσα.
Hoc est, Sed mulier manibus magnum operculum auferēs &c. Vide Plutarchum in Consolatione ad Apollonium. Moschopulus in Hesiodum Satyros dicit doliũ dedisse Epimetheo, ante Pandoræ aduentum.

Quæ tibi adest uolucris. Duplici de causa cornix simul cum spe coniūgitur. Prima propter ostentum illud, quod in morte Domitiani contigit. De quo sic ait Suetonius, Ante paucos, quàm occideretur, mēses cornix in Capitolio elocuta est, ἔσα πάντα καὶ ὤς. Id est, omnia rectè procedēt. Nec defuit, qui ostentũ sic interpretaretur,

Cornix cui spei coniungatur. Suetonius de cornice.

Nuper Tarpeio, quæ sedit culmine cornix,

Est bene non potuit dicere, dixit Erit.

Hæc Tranquillus in fine totius operis. Altera est causa, (vt ego coniecto) propter frequentem istius auis clangorẽ, quæ semper ingeminat hoc aduerbiũ, cras, cras: vnde meritò spei symbolũ est cornix, propterea quòd semper qui sperant, animi pendeant in futurum tempus.

Authentica altera ratio.

Qui comites? bonus euentus. Circũfertur libellus

Bartolomei Marliani, qui inscribitur Topographia urbis Romæ. Ibi igitur lib. 6. cap. 6. hæc verba reperi, Templi boni euentus vestigia quadrata, & oblonga spectatur, inter Mineruæ & S. Eustathij plateas. Colebatur autem euentus, vt omnia prosperè fœlicitérq; euenirent. Quare Varro ad Fundaniam scribès, ipsum inuocauit. Cuius simulachrum erat habitu pauperis, dextra manu pateram, sinistra verò tenens spicam. Praxitelem huius Diui simulachrum in Capitolio fecisse testatur Plinius. Hæc ille. Vide etiã Alexandrum ab Alexandro in lib. Dierum genialium lib. 4. cap. 12. Et Plinium lib. 34. cap. 8.

Varro de
euentu.

Emenda-
tur versus.

Qui præeunt? Hæc verba mihi videntur posse meliùs legi sine interrogatione, & ad superiora referri: vt intelligas bonum euentum, & Cupidinem Spei esse anteambulones, qui etiã vocantur somnia vana vigilum. Sed de hoc liberum esto iudicium. Hoc autem ex Platone sumptum est, qui τὰς ἐλπίδας ἐγρηγορότων ἀνθρώπων ὄνειρες εἶναι, hoc est, spes esse vigilantium somnia. Et Quintilianus lib. 6. cap. 3. spes inanes, & tanquam somnia quædam vigilantium.

Quæ tibi iuncta astat. De Nemese Pomponius Lætus sic ait in Romanarum historiarum compendio, Virgo & victrix Nemesis numen fuit, quo qui ex malefactis delinquebāt, puniebātur. Vnde victores Nemese non frustra inuocabant. Romani enim semper iusta mouere arma. Ceteræ nationes odio, & maleuolètia liuorèq;, quòd imperium tantæ urbis iustitia augetur, tela in populum Romanum capiebāt. Nemesis,

quam

Nemesis
quod numen
fuerit.

quam plerique existimauêre esse vim fortunæ,
 alij filiam iustitiæ, alij vim quandam esse inter
 cælestes discurrentem. prima rerum semina, quæ
 factorum & fortiû vires temperat atq; emendat,
 rebus humanis trutinam adhibens è cæloque
 terrena despectans, nocentes punit, bonis præ-
 mia largitur. Et cum sit velocissima, quia diu
 non permittit impios præesse atque grassari,
 alata fingitur à veteribus: & eius pedibus sup-
 ponitur rota, cum citissimè discurrat. Sed tan-
 dem multitudine scelerû indignata, oculos iam
 diu à rebus humanis auertit, & cum genitrice
 in remotiore parte cæli ultra terrarum regiones
 non reditura, renascentem urbem expectat.
 Rhamnusia est appellata ab Rhânunte oppido *Rhamnusia*
 Atticæ regionis, vbi templum & simulachrum
 habuit, & ab Adrasto, Adrastia. Roma templû
 huic Deæ posuit in Capitolio: vt inde suam vr-
 bem posset vlcisci. Hæc ille. Marullus libro 3.
 Epigram.

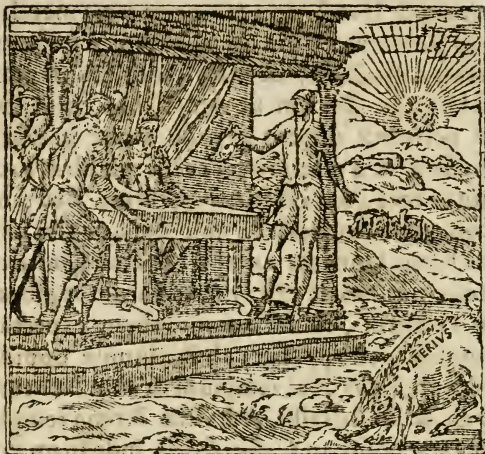
*Quenã hæc, tam semper quæ leta est? optima rerum
 Spes bona. Quæ lateri iuncta? potens Nemesis.*

*Dux magis an comes est? uindex magis. Vnde duabus
 Templâ eadem? speres ne nisi quod liceat.*

Si plura de spe cupis, adi Stobæû sermone 109.

In dies meliora.

EMBLEMA XLV.

Rostra nouo mihi setigeri suis obtulit anno,
 Hæcq; cliens uentri xenia (dixit) habe.
 Progređitur ſemper, nec retro respicit unquam
 Gramina cùm pando proruit ore uorax.
 Cura uirtis eadem eſt, ne ſpes ſublapſa retrorſum
 Cedat: & ut melius ſit, quod & ulterius.

Mos xē-
 niorū anti-
 quitus.

Solebant antiqui (id quod ad noſtra uſque tempora perdurat) mittere mutuò xenia, nouo incipiēte anno: ut bene diſcamus ſperare, & à lætitia incipiat annus. Hoc repræſentat porculus, qui non retrograditur, cùm paſcitur. Epigramma facile eſt.

Illicitum

Illicitum non sperandum.

EMBLEMA XLVI.

*Spes simul, & Nemesis nostris altaribus adsunt,
Scilicet ut speres non nisi quod liceat.*

IN lib. i. Epigrammatum Græcorum est distichon ἐκ ἐλπίδας, ad quod videtur allusisse Alciatus. Sed diuersa clausula. Nam Græcum distichon irridendo concludit hoc pacto:

Ἐλπίδα κ̄ Νέμεισιν Ἐυρεῖς ᾠδοῖ βωμὸν ἔτευξα,
τὴν μὲν ἰν' ἐλπίζης, τὴν δ' ἵνα μὴ δ' ἐν ἔχης.

Sic vertit Politianus,

*Spem simul & Nemese[m] posita dicat Eur[us] in ara,
Scilicet ut speres omnia, nil habeas.*

M 4

*Porphyrion domini si incestet in edibus uxor,
 Despondetq; animum, praëq; dolore perit.
 Abdita in arcans naturæ est causa: sit index
 Sincera hæc uolucris certa pudicitia.*

*Cal. Rho-
 dig. lib. 4. c.
 30.
 Porphy-
 rionis na-
 tura.*

EX Athenço in lib. 9. cap. 12. cuius verba sic transtuli: Polemon in quinto eorum, quæ ad Antigonum scripsit, Porphyrionem auem refert, in quacunque domo fuerit enutrita, vxorum pudicitiam mirè seruare, & eiusmodi præfensionem habere in adulteriis: vt si tale quid cognouerit, statim domino significet, suspendio vitæ finem imponens. Addit præterea hæc auem non priùs cibum fumere, quàm loco cómodo reperto, vbi paulisper deambulet. Postea se puluere

tere conspergens lauat. Sic demum cibū capit. Aristoteles autem eam inter scissipedas cōmemorat, cæruleoque esse colore, cruribus longis, rostrōque iuxta caput purpureo, magnitudine Galli gallinacei. Eorum etiam, quæ pedibus apprehendit, seruat frustula. Fodientis more bibit. Quinque digitos habet, inter quos medius eminet. Alexander Myndius in 2. de Volucrū historia Libycam esse auem dicit, inter Libycos Deos numen habere. Omnia hæc ex Athenæo. Porphyrio (inquit Plinius) solus morſu bibit: idem ex proprio genere omnem cibum aqua subinde tingens: deinde pede ad rostrum veluti manu afferens. Laudatissimi in Comage. Rostra iis & prælonga crura rubent. Porphyrio Hispanè dicitur Calamō, vt admonet Antonius Nebriffensis in Quinquagenis, cap. 35. De hac aue, vide Ælianum & Oppianum, Ioannes Tzetzes Chiliade 9. sic ait,

Ο πορφυρείον ὄρνέον ἄγαν ὑπάρχει σῶφρον,
ὧς εἰ καὶ μόνην ὄψαιτο πόρνην εὐθέως θνήσκειν.

Id est,

Porphyrio auis ualde est temperans,

Vt si solium meretricem uideat, statim pereat.

Nicolaus Leonicus lib. 3. de varia histo. cap. 17. latè prosequitur Porphyronis naturam. Fit & in Leuitico mentio cap. vndecimo.

In victoriam dolo partam.

EMBLEMA XLVIII.

*Aiacis tumulum lachrymis ego perluo Virtus,
 Heu misera albentes dilacerata comas.
 Scilicet hoc restabat adhuc, ut iudice Græco
 Vinceret: & causa stet potiore dolus.*

EX lib. 3. Epigram. Græcorum, tit. εις ηρωας,
 αὐτορε Ασκληπιαδε,

*Αδ' ἐγὼ ἀτλάμων ἀμετὰ πόνου πόδε καθημαι
 Αἰαιῆς τὸ μὲν χειραμένα πλοκάμους,
 Θυμὸν ἄχει μὲν γὰρ βεβολημένα, ἕνεκα Ἀχαιοῖς
 Ἀδολέφρων ἀτάλα κρείσσον ἐμὲ κέρταται.*

Ursinus,

Dilaniata comas visu miserabilis, cheu

Consi

Conſideo ad cineres hęc Telamoniadę,
Iſta dolore graui, mihi quod fraus callida quondam
Iudicibus Graiſis antę locata fuit.

Aliud Epigramma Antipatri eiufdem ſentętię,

Σήμα παρ' Αιάντειον ὅτι ροιτηίſιν ἀκταίς
Θυμοβαρής ἀρετὰ μύρομαι ἔζομένα.

Απλόκαμος, πινθέντα διακρίſιν: ὅτι πελασγῶν
Οὐκ ἀρετὰ νικᾶν ἔλλαχεν, ἀλλὰ δόλος.

Τεύχεα δ' ἀν' λέξειεν Αχιλλέος, ἀρσενος ἀκμης,
Οὐ σκολιῶν μύθων ἄμμες ἐφίμεθα.

Ego ſic vertebam,

Aiack propter Rhęteo in littore buſtum

Aſideo Virtus: nec leuis ira mea eſt.

Dilaniata comas, lachrymans, quod mouit Achiuos

Non Virtus, quando uicerit arte dolus.

Arma uel hęc dicant Pelidę fortis, inane

Quid uolumus uerbuni? poſcimus arma uirum.

Cęterum quoniam in hoc Antipatri epigrammate de Rhęteo facta eſt mentio, de que ſepulchro Aiakis, libuit hoc loco non nihil de hac re, priuſquam ad alia tranſeo, diſputare, etſi commodius id poſſe fieri crederem in illo emblemate, quod de Achillis ſepulchro compositum eſt.

Cuius initium eſt,

Aeacidę tumulum Rhęteo in littore cernis.

Achillis ſepulchrũ fuit in Sigęo, Aiakis in Rhęteo Idę mōtis promontoriis. Quod ex Cicero-
ne pro Archia, & Mela lib. i. cap. 18. & Plinio & Strabone liquet. Deceptus igitur Alciatus Solinum ſequutus, qui etiam malè intellectis Plinij verbis Achillem in Rhęteo ſepultum aſſerit.

Iudice Gręco. Quanuis in bonam & in malam

Achillis
ſepulchrũ.

Alciatus
deceptus.

Agamem
nonem in-
tellige.

lam partem si accipiantur hæc verba, in utroque sensu conqueritur Virtus. Ego tamen in malam partem accipio: quoniam Græci malè audiebant circa fidem & probitatem. Vide Adagia, Græca fide, & Pergræcari.

Græca fides.

Pergræcari.

In fraudulentos.

EMBLEMA XLIX.

Parua lacerta, atris stellatus corpora guttis

Stellio, qui latebras & caua busta colit,

Inuidiæ prauiq; doli fert symbola pictus.

Heu nimium nuribus cognita zelotypis.

Nam turpi obtegitur faciem lentigine quisquis,

Sit quibus immersus stellio, uina bibat.

Hinc uindicta frequens decepta pellice uino,

Quam formæ amisso flore relinquit amans.

EX

EX Plinij Naturalis historia: li. 29. cap. 4. Fit enim inquit, & è stellionibus malum medicamentum. Nam cum immortuus est vino, faciem eorum, qui biberint, lentigine obducit: ob hoc in vnguento necant eum insidiantes pellucum formæ. Idem lib. 30. cap. 10. Operæpretium est scire, quomodo praripiatur, cum exiit membrana hyberna aliàs deuoranti eam, quoniam nullum animal fraudulētius inuidere homini tradunt. Inde stellionem nomen aiunt, in maledictum translatum. Hæc Plinius. Ouid. in lib. Transform. 5. sic canit de Latona, & stellione:

*Stellionis
nomen in
maledictū
translatū.*

Dum scribit illa datum: duri puer oris, & audax
Constitit ante Deam, risitq; auidamq; uocauit.
Offensa est, neque adhuc epota parte loquentem
Cum liquida mista perfudit diua polenta.
Combibit os maculas: & que modò brachia gessit,
Crura gerit, cauda est mutatis addita membris,
Inq; breuem formam, ne sit uis magna nocendi
Contrahitur, paruaq; minor mensura lacerta est.
Mirantem, stentemq;, & tangere monstra parantem
Fugit anam, latebramq; petit, aptumque colori
Nomen habet, uariis stellatus corpora guitis.

Ex his vltimis versibus patet, cur dictus sit stellio. Græcè dicitur ἀσκάλαφος: quia sit ἀσπερος & ἄσπῆς, id est, contactu asper & durus: hinc dictum crimen stellionatus, vbicunq; titulus criminis deficit. Vide Alciatum lib. 1. Parergon cap. 46. & lib. 8. cap. 5. Venus apud Apuleium de Asino aureo sic loquitur de suo Cupidine, Quibus modis stellionem istum cohibeam.

*Stellio cur
sic dicitur.*

*Crimen stel
lionatus.*

Stellatus corpora. Hellenismus est: vt nuda pedem,

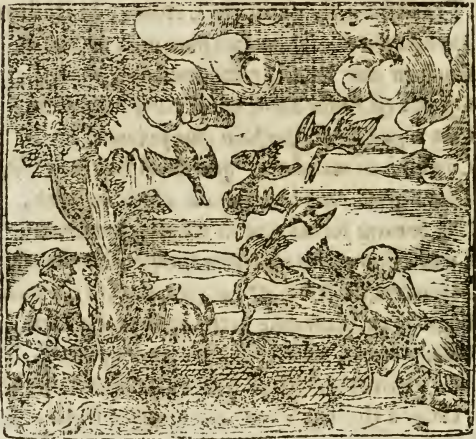
dem, hoc est secundum pedé. Græci sæpe omit-
tunt hanc præpositionem $\kappa\acute{\iota}$, id est secundum.

Titulus em-
blematis e-
mendatur.

Nam turpi obtegitur. Ordo est: Nam quisquis
vina biberit, quibus sit immersus stellio, obte-
gitur faciem turpi lentigine. Ex verbis Plinij
citatis, & ex ipso emblemate videtur addendum
in titulo, & Inuidos.

Dolus in suos.

EMBLEMA L.

Altilis alleclator anas, & cærulea pennis
Adjueta ad dominos ire redire suos:
Congeneres cernens uolitare per aëra turmas,
Garrit, in illarum se recipitq; gregem,
Prætensa incautas donec sub retia ducat.
Obstreperant captæ: conscia at ipsa filet.

Perfida

*Perfida cognato se sanguine polluit ales,
Officiosa aliis, exitiosa suis.*

Alciaus lib. 9. Parergon cap. vndecimo sic ait. In Milite Plautino vitiosè legitur Palestrio, cum legendum sit, Paleurtio, nomen veteratori, impostori que seruo conueniens. Vnde & παλέρτιον, quasi allectatrices aues Aristoteli lib. de historia animalium 9. turtures vel columbæ, quæ aluntur, vt alias alliciant, & aucupes ad congeneres capiendas adiuuent. Quod & in coturnicibus fieri consuevit, itémque anatribus: de quibus (est enim aucupij genus valde iucundum) nos quandoque sic carmine lusimus,

Locus Plauti emendatus.

*Altilis allectator anas, & cærulea pennas
Assueta ad dominos ire redire suos:
Congeneres cernens uolitare per aëra turmas,
Garrit, in illarum se recipitq; gregem:
Incautas donec prætensa in retia ducat.
Obstrepit aut alie: conscia at ipsa silet.
Perfida fraudatrix cognati sanguinis ales,
Officiosa aliis, insidiosa suis.*

Hactenus Alciasus. Erasmus in adagio, Sedens columba. Mos est, inquit, aucupibus exoculata columbam in reti ponere, quæ subsaltans cæteras columbas alliciat. Ea græcis dicitur paleurtia, à verbo παλέρειν, quod est, seducere, siue in laqueum illicere. Aristoph. in Auibus de columbis loquens,

καὶ ἰπαναγιδεῖ παλέρειν δεδεμένας ἐν δικτύῳ.

Id est,

Et

Et cogit palentriam agere alligatas in reti.
 Vide item Adagium, Pulchrè fallit vulpem. Aristot. lib. 9. de historia animalium, cap. 7. sic ait. Palumbum alleetricum (quæ domi excæcatæ aluntur) priùs mas, quàm fœmina moritur.

Maledicentia.

EMBLEMA LI.

Archilochi tumulo insculptas de marmore uestras
 Esse ferunt, linguæ certa sigilla male.

Archilochi maledicentia.

Multa sunt Græca Epigrammata in Archilochum, & in eius maledicentiam, & Iambos. Sed vnum tantum apponam ex lib. 3. tit. eius πειήτας.

Σῆμα τὸδ' Ἀρχιλόχῃ ὄρα πόντιον ὅσποτε πικρὴν
 Μῆσαν

Μῦθον ἐχιδναίῳ πρόσθεσ' ἔβαχε χόλι,
 Αἰμάξας ἐλικῶνα τ' ἡμερον. οἶδ' εἰ Λυκάμβης,
 Μυρόμυθος τριπλῶν ἄμματ' αἰδύγατέρων.
 Ἡρέμα δ' ἢ παραμείψων ὀδλοῖπόρε', μήποτε τ' ἴδ' εἰ
 Κινήσης τύμβω σφίγας ἐφεζομένους.

Quidam vertit,

Archilochus iacet hoc in littore testus, amara

Cuius uipereo carmina felle madent.

Sanguine foedavit Musarum Helicon: Lycambes

Luget natarum turpia lora trium.

Hospes abi tacitè, moueas ne fortè crabrones,

Illius in tumulo quos habitare uides.

Archilochi crebra est mētio apud autores. Vide Adagia, Archilochia edicta: & Archilochi patria: & Archilochū teris: &, Irritare crabrones. Et Alciatum lib. 5. Parergon cap. 18. Valerium Maxi. lib. 6. cap. 3. Ouidium in Ibin, Horat. in arte Poetica,

Archilochum proprio rabies armanuit Iambo.

Et alibi,

Et agentia uerba Lycambem.

N.

Archilo-
chus.

In receptatores ficariorum.

EMBLEMA LII.

*Latronum furumque manus tibi seua per urbem
It comes: & diris cincta cohors gladiis.*

*Atq; ita te mentis generosum prodige censes,
Quòd tua complures allicit olla malos.*

*En nouus Actæon, qui postquam cornua sumpst,
In prædam canibus se dedit ipse suis.*

HOc totum Epigramma allusio est ad fabulam Actæonis, de qua Ouidius latè lib. 3. Metamorph. Breuiter autem sic habet fabula, Actæon venator Aristæi ex Autoñoë filius, Cadmi nepos, cùm ex venatione lassus ad fontem potaturus accederet, Dianam ibi vidit nudam lauantem se. Quod illa ægrè ferens, in faciem Actæonis

*Fabula
Actæonis.*

Actæonis aquam insperfit, ille continuò in ceruum còuersus est. Quem cùm canes conspexissent, in eum irruètes dilaceratum comederunt. Nanque ita Saturni legibus cautum fuerat (vt ait Callimachus in quodâ hymno) vt qui Deum inuitum cernat, ingenti mercede cernat. Quò respexisse videtur Virgil. in Pharmaceut. cùm dixit,

Fer cineres Amarylli foras: riuòq; fluenti,

Tránsq; caput iace, ne respexeris.

Vide pulchrum de Tiresia (qui Pallada quoque *Tiresias.* vidit nudam, & propterea oculis captus est) in Miscella. Politiani cap. 8. Vide Erasmi. in pro-

uerb. Ale luporum catulos. Actæonis autem

figmentum sic ad historiam reducit Palephatus *Palephatus*
de fabulis: Actæon Arcadicus genere vir erat *reducit fa-*
venationis amator, qui quidem ob id multos *bulam ad*
canes alebat, & cum eis in montibus venabatur, *historiam.*

bonarum rerum atque facultatis suæ negligens

prorsus. Illo autem tempore omnes homines

propriis manibus laborabant, operariique per

se erant. Actæoni verò rei domesticæ curam

negligenti, quinimò venationi dūtaxat intento

facultas omnis & vita defecit. Cùm autem ni-

hil amplius in bonis haberet, in illum homines

dicebant, *οἶδε Ακταίων, ὃς τῆς ἰδίων κυνῶν κατε-*
βρωθης. Id est, O miser Actæon, qui à propriis

canibus consumptus es. Hæc ille. Conuersus

autem fingitur in ceruum haud abs re. Nam sic

Magnum
cor habent
similia ani-
mantia.

Homerum Achilles vocat Agamemnonem

Οἶνοβαρὲς κύνοσ ὄμματα ἔχων, καρδίην δ' ἐλάφειο.

Temulente, qui canis oculos habes, cor autem cervi.

Vide adagium, Ceruinus vir. Plinius quoque autor est, pauida esse animalia, quibus prægrāde sit cor: quò in numero refert mures, lepores, asinos, ceruos &c.

*Latrones
vnde dicti.*

Latronum furumq;. Latrones olim dicebantur, qui comitabātur imperatorem, quasi laterones: quia circa latera esse solebant, à verbo Græco λατρεύω, quod est, inseruio. Nunc dicuntur viarum obsessores, qui publicè & per vim furātur, à latendo dicti, vel quòd à latere adorianur.

Quòd tua complures &c. Martialis libro 9. Epigramma. 15.

Hunc quem cœna tibi, quem mensa parauit amicum,

Esse putas fide pectus amicitiae?

Aprum amat, & mulos, & surmen, & ostrea, non te:

Tam bene si cœnem, noſter amicus eris.

In adu

In adultores.

EMBLEMA LIII.

Semper hiat, semper tenuem qua uescitur auram,
 Reciprocatur Chamæleon,
 Et mutat faciem, uarios sumitq; colores,
 Præter rubrum, uel candidum.
 Sic & Adulator populari uescitur aura,
 Hiisq; cuncta deuorat:
 Et solum mores imitatur principis atros;
 Abi, & pudici nescius.

Primus quisq; versus est Hexameter: secundus quisque Iambicus dimeter constans quatuor Iambis, recepto tamen in locis imparibus Spondeo. Sumptum est autem Emblemata ex Plutarchi libello de discernendo amico ab

Vnde desumptum emblemata.

Chamaleo.

adulatore. Verùm (inquit) adulatori prorsus id accidit, quod solet Chamæleonti. Siquidem & ille colorum omnium exprimit similitudinem præterquam albi. Itidem adulator cùm sese similem præstare nequeat, in his quæ digna sunt studio, nihil in turpibus inimitatum relinquit. Plinius lib. 8. cap. 33. Reddit semper quencunq; colorem, quem proximè attingit, præter rubrũ candidumque. Meminit & Aristoteles Chamæleontis lib. de moribus 1. cap. 10. & Plutarchus in Alcibiade. Vide proverb. Chamæleonte mutabilior. Ovidius lib. 13. Metamor.

*Id quoq; quod ventis animal nutritur & aura,
Protinus assimilat, tetigit quoscunq; colores.*

*Chamæ-
leonta non
edere falsò
creditis est.*

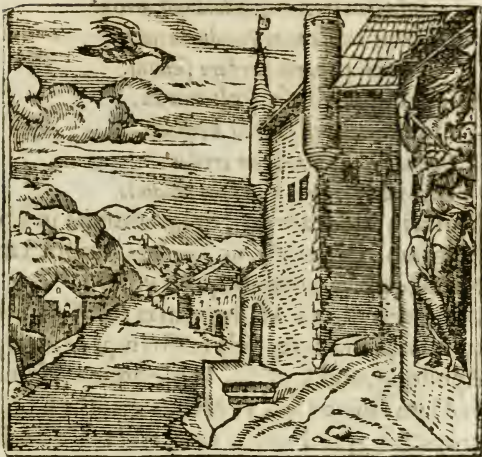
Falsò creditur Chamæleon nihil edere ac vento nutriri: quia octo mensium, atque interdum integri anni famem tolerat. Nam cùm pulmonibus magnis sit præditus, ventum intrò magno impetu attrahit, eòq; intumescit. Venatur muscas, scarabeos, locustas, formicas & alia insecta, quibus præcipuè vescitur. Chamæleon, nomen est animalis & herbæ mutantis colorem, à χαμαί, id est, humi, & λέων, quasi leo terrestris. Aristotel. 4. de parti. animal. cap. 11. Omnium verò ouiparorum pedestrium tenuissimus Chamæleon est. Præ nimio nãq; metu, multiformis efficitur. Metus enim refrigeratio per inopiam sanguinis calorisque est. Vide eundem de natura animal. lib. 2. cap. 11. per totum.

Ei qui

Ei qui semel sua prodegerit, aliena
credi non oportere.

EMBLEMA LIIII.

*Colchidos in gremio nidum quid congeris? eheu
Nescia cur pullos tam malè credis avis?
Dira parens Medea suos seuissima natos
Perdedit, & speras parcat ut illa tuis?*

EX quodam Archizæ poëtæ Epigram. libro
I. Florilegij, tit. εις φιλοσοργίαν, quod sic se
habet,

*Αἴαν ὄλην νήσος τε διπλωμένην σὺ χελιδῶν,
Μηδέης χραπίῃ πυκτίδι νοσοτροφεῖς.
Ἐλπη δ' ὀρθάλιχων πίσιν σέυ τήνδε φυλάξειν
Κολχίδα, μήδ' ἰδρίων φεισαμένην τεκέων;*

Sic vertit Marullus paraphrasticè,
*Quid uaga tot terras,urbesq; emensa uolucris,
 Colchidos in sæuo nidificas gremio?
 Pignoribusq; tuis credis malè sana fidelem,
 Ipsa suos partus quæ laniauit atrox?
 Ni foetus exosa tuos Pandione nata
 Phasiaca quæris perdere seuitia.*
 Huc quoque alludit Politianus,
*Medea statua est misella hirundo,
 In qua nidificas,tuos ne credas
 Huic natos, rogo, quæ suos necauit.*

Multa in Medeam sunt epigrammata in lib. 4. Epigram. Græco.tit. *ἡς ἠρωιδίας*. Vnum tamen est eiusdem argumenti,quod vide.

*Medea fuit
 Corinthia.*

Dira parens Medea. Medeæ patria fuit Corinthus, vt testatur Pindarus,ode 13. Olympi.& interpres Apollonij,non Colchi, vt plerique existimant. Sed iam euicit vsus, vt Medea dicatur Colchis, propterea quòd pater eius Aëta Corinthum linquens,Colchos tenuit,vbi regnavit diu:quòd appulit Iason cum Argonautis, vellus aureum reportaturus, qui illam furripiens in patriam adduxit,duòsque ex ea filios sustulit. Sed Iason postea coactus est,filiam Creontis regis ducere Medea repudiata,quæ ita ira excanduit,vt duos filios,quos ex Iasone susceperat, in patris conspectu trucidaret,nec priùs à cædibus abstinuit,quàm nouam nuptam cum tota domo concremaret. Tum demum Athenas se contulit, Ægeoque Athenarum regi iam seni nupsit, &c. Hæc breuiter perstrinxi,quia nihil tritius,quàm Medeæ historia. Qui tamen plura cupit,adeat

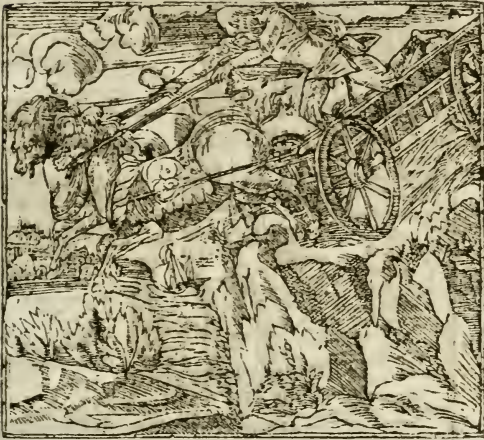
*Medea crui
 delitas.*

Senecam

Senecam in Tragœdia, cui titulus Medea. Et
Ouid.lib.Metamorph.7.

Temeritas.

EMBLEMA LV.

In præceps rapitur, frustra quoque tendit habenas
Auriga: effræni quem uehit oris equus.
Haud faciliè huic credas, ratio quem nulla gubernat,
Et temere proprio ducitur arbitrio.

PHilon Iudæus lib. i. de vita Mosis sic ait. In
vniuersum dabat operam, vt ad primos im
petus animi resisteret, quasi contumacè equum
obseruans: nimirum, ne inuito auriga ratione,
cursum plus satis accelerantes confunderent,
perturbaréntque omnia. Hæ sunt enim bono-

Philon
Iudæus
de Mo-
se.

rum & malorum origines: bonorum, si ratio teneat imperium: contrariorum, si affectus dediscant obedientiam.

Furor & rabies.

EMBLEMA LVI.

Ora gerit clypeus rabiosi picta leontis,
 Et scriptum in summo margine carmen habet:
 Hic hominum est terror, cuius possessor Atrida
 Talia magnanimus signa Agamemno tulit.

EX Pausania lib. 5. qui primus *ἰδιανῶν*, cuius
 hæc sunt verba. Timor Agamemnonis seu
 to infidet, habens caput leonis cū hoc carmine

Οὐδὲς μὲν φόβος ἐστὶ βροτῶν, ἐδ' ἔχων Ἀγαμέμνων

Id est,

Hic timor est hominum, sed cum gestans Agamemnon

Paul

Paulò aliter Homerus Agamemnonis arma de
pinxit. illius verba nos sic Latina fecimus, ex
lib. II. Iliad.

Accipit ingentem clypeum, pulchrumq; superbumq;.

Orbis hunc decies circumdabat æreus orbis,

Bisq; decem in gyrum radiabant ultima bullis:

Ast media infixis clavis, atq; ære rigebant.

In medio horribilis surgebat Gorgone sæva:

Umblicus durus, circum, terròrq; timòrq;.

Desuper huic inerant cælata argentea lora:

Ceruleus queis terga Draco maculosa trahebat.

Ipse triceps ternam tollebat in astra coronam.

Orus Apollo sic inquit, Terrorem significantes, *Leonis ca-*
leonis caput pingunt: quoniam hoc fortissi- *put terrorè*
mum animal, omnibus aspicientibus timorem *significat.*
incurrit.

Cuius possessor Atrida. Atreus Tantali filius
fuit, & pater Agamemnonis, & Menelai, qui
etiam Atridæ dicuntur. Horatius,

Atreus.

— Nestor componere lites

Inter Pelidem festinat, & inter Atridem.

Signa Agamemno tulit. Agamènon filius Atrei,
& Æropes, de quo multa Homerus. Nam rex
fuit Mycenarum, & rex regum in expeditione

Troiana dictus, ab ἀγαν id est, valde, & μέμνω, *Agamè-*
maneo, duro. quasi qui diu duret in bello: aut *non unde*
qui in operanda virtute sit indefessus. Paulò ta- *dictus.*

men aliter deriuat Socrates apud Platonem in
Cratylo. quanquam ratio etymologiæ eodem
tendat. Etymologia verò hæc, ἀγας ὁς κῆ τῷ
ἐπιπονήν.

In re

In temerarios.

EMBLEMA LVII.

*Aspicis aurigam currus Phaëthonta paterni,
 Igniuomos ausum flectere Solis equos.
 Maxima qui postquam terris incendia sparsit:
 Est temere infesso lapsus ab axe miser.
 Sic pleriq; rotis fortunæ ad sidera Reges
 Euecti, ambitio quos iuuenilis agit:
 Post magnam humani generis clademq; suamq;
 Cunctorum pœnas deniq; dant scelerum.*

Phaëthon.

Hanc de Phaëthonte fabulam latè prosequitur Ouidius ex fine 1. Metamorph. per magnam partem 2. Idcirco superuacaneum duxi tritam fabulam inculcare. Primus versus huius epigrammatis alludit ad Epitaphium Phaëthonis, quod loco citato scribit Ouidius,

Hic

Hic situs est Phaëthon, currus auriga paterni:

Quem si non tenuit, magnis tamen excidit ausis.

Utitur exemplo Phaëthontis Horatius lib. 4.
Carminum ad Philonidem amicam, qui illam
monet, ne altiora se petat, sic,

*Terret ambustus Phaëthon auaras
Spes, & exemplum graue præbet ales
Pegasus, terrenum equitem grauatus
Bellrophontem.*

*Semper ut te digna sequare, & ultra
Quam licet, sperare, nefas putando
Disparem uites.*

Cicero quoque Offi. 3. sic de Phaëthonte me-
minit. Ac ne illa quidem promissa seruanda sunt,
quæ non nisi iis ipsis utilia, quibus illa promi-
seris. Sol Phaëthonti filio (vt redeamus ad fa-
bulas) facturum se esse dixit, quidquid optasset:
optauit, ut in currum patris tolleretur. Sublatus
est, atque is antequam constitit, ictu fulminis de-
flagrauit. Quanto melius fuerat, in hoc pro-
missum patris non esse seruatum? Hæc ille. Pli-
nius Nat. histo. li. 37. cap. 2. Phaëthontis, inquit,
fulmine icti sorores fletu mutatas in arbores po-
pulos, lachrymis electrum omnibus annis fun-
dere iuxta Eridanum amnem, quæ Padum vo-
camus, ut plurimi poëtæ græci dixerunt. Sed
paulò inferiùs subdit, Phaëthontem in Æthio-
pia Ammonis obiisse Theophrastus asserit &c.
Vide Icones Philostrati, tit. Phaëthon, & Plutar-
chum de Sera numinis vindicta.

*Ciceronis
locus de fa-
bula Phaë-
thontis.*

In eos,

In eos qui supra vires quicquam audent.

EMBLEMA LVIII.

Dum dormit, dulci recreat dum corpora somno
 Sub picea, & clauam cæterâq; arma tenet,
 Alciden Pygmæa manus prosternere letho
 Posse putat, vires non bene docta suas.
 Excitus ipse, uelut pulices, sic proterit hostem,
 Et sæui implicitum pelle leonis agit.

*Philostrati
 locus de Py
 gmaeis.*

Philostrati verba subiiciam Latinè, quæ sic se habent: Herculem in Libya dormientem, post Antæum superatum, Pygmæi inuadunt, vt Antæum vlciscerentur: cuius se fratres afferebant, non quòd athletæ, aut illi pares essent, sed quòd terrigenæ, & alioqui fortes. Qui
 bus è

bus è terra exeuntibus (nam veluti formicæ terram habitant) concitatur arena, non aliena, sed propria, propriisq; manibus culta pascuntur. Cùm mæsis aduenit, securibus dicuntur vti in spicas, eò quòd arbores eas arbitrentur. Sed ò temeritatem, Herculem dormientem se interfectorios asserunt, quem nec vigilantem formidarent. Ipse verò ex palæstra defessus in arena cubat dormiens, exanimisq; ante ipsum iacet Antæus. Pygmæorum verò manus Herculem circumstitt: vnâque phalanx sinistram, duæ dextrâ inuadunt. Sagittarij & funditores pedes obsident, ingentes tibias non sine admiratione spectantes. Alij caput oppugnant, inter quos erat rex, húcque machinas omnes impellunt, arcem veluti munitissimam expugnaturi, admouent ignem comæ, oculis sarculos, naribus & ori fores: ne cùm caput captum fuerit, possit Hercules respirare. Dum hæc circa dormientem aguntur, ecce hic erigitur, tantùmque ridens adesse discrimè, hostes colligit vniuersos. Inque pellem Leonis congerit, ad Euristæum (vt coniecto) reportaturus. Hæc ex Philostrato, quæ satis nostrum declarant emblemata. De Pygmæis vide Aristot. 8. de nat. ani. cap. 12. & Plinium lib. 7. cap. 2. Homerus autem in principio 3. Iliados meminit huius rei, carmina sic obiter vertebã,

*Ac veluti sonitus ingentes æthere ab alto
Ingemunt tristes imbres hyememq; perose,
Lata grues cani repetentes littora Ponti,
Pygmææ bellum genti crudele mimantes.*

Pomponius Mela lib. 3. cap. 9. loquens de sinu Arabi

Arabico, Fuere(inquit) interius Pygmæi minutum genus, & quod pro satis frugibus contra grues dimicando defecit. Solinus in Thracia ponit Pygmæos, in vrbe Gerania. vnde fugatos à gruibus ait Plinius lib. 4. cap. 11. Ouid. lib. Metamorph. 6. sic scribit,

*Altera Pygmææ factum miserabile matris
Pars habet, hanc Iuno iussit certamine uictam
Esse gruem, populúmque suis inducere bellum.*

Vide Iuuenalem Satyra 13.

Cubitus dicitur græcè πυγών, vnde appellari Pygmæos tradit Eustathius. Vide adagia, Pygmæorum acrothinia colosso adaptare, & Communis Mercurius.

Alcides *Alcidem Pygmæa.* Sic ordina, Pygmæa manus
vnde di- putat posse prosternere letho Alcidem, dū dor-
ctus. mit, &c. Alcides dictus est Hercules, vel ab auo
Alcæo, vel δατό τ' ἀλκίε, id est, fortitudine.

Pelle leontis agit. Id est, portat, vel adducit ad Euristæum. Vide verba vltima Philostrati citata.

Impossi

Impossibile.

EMBLEMA LIX.

*Abluis Aethiopem quia frustra ab desine, noctis
Illustrare nigrae nemo potest tenebras.*

Distichon Luciani, quod reperies in lib. 2.
Epigrammaton Graecorū tit. ἐπι ἀθύρα-
τον sic,

*Εἰς τί μάτην νύκτις θέμας Ἰνδικόν; ἰσχυρὸ τέχνης,
Ὅν θύνασαι δυσφερὴν νύκτα καθιδιάσαι.*

Erasmus,

*Abluis Aethiopem frustra, quim desinis artcm?
Haud unquam efficies nox sit ut atra, dies.*

Æsopicus apologus extat de quodam, qui emit
Æthiopem, ratusq; illum colorem non natura,
sed prateriti domini negligentia accidisse, per-
petuis lotionibus, miserum vsque ad morbum

*Apologus
Æsopi de
Æthiopo.*

diuexauit. Vide prouerbium, Æthiopem lauas.
 Et, Æthiops nunquã dealbescit. Natiuũ Æthio-
 pum nigrorem ex sideris vicini vapore putat
 Plinius accidere. Ouid. 2. Metam. ad fabulam
 retulit, ex incendiõque Phaëthontis accidisse,
 vt Æthiopes nigrescerent.

*Sanguine tum credunt in corpora summa uocato,
 Aethiopum populos nigrum traxisse colorem.*

Æthiops autem dicitur à verbo Græco *αἶθω*,
 ardeo & ὄψ aspectus quod solis vicinitate torreatur

Cuculi.

EMBLEMA LX.

*Ruricolæ, agreste genus, plerique cuculos
 Cur uocitent, quænam prodita causa fuit?*

Vere

Vere nouo cantat Coccyx, quo tempore uites

Qui non absoluit, iure notatur iners.

Fert oua in nidos alienos, qualiter ille

Cui thalamum prodit uxor adulterio.

EX Alciato lib. 7. Parerg. cap. 5. sensus emblematis est, Per cuculum significantur desides agricolæ, deinde illi, quorû vxores alteri se dedunt. Alciati verba sunt, Ego (inquit) cuculos peculiari conuitio agricolas dictos apud veteres legi, qui negligentes, socordes, tardique essent: quòd non prius putatas vites haberent, quàn cuculus canere cœpisset. Horatius,

Magna compellans uoce cuculum.

Græcè *κόκκυξ* à uoce dicitur, ut appareat veteres Græcos ypsilon per v, eo more quo nos Latini facimus, pronunciaffe. Recētiore Grammatici cuculos dici hos homines putant, à natura auis, quæ in alienû nidû, maximè hypolaidis (quam ipsi corucâ uocant) oua sua trãsfert. Sed hac ratione non cuculi, sed corucæ dici debuissēt: cum non ipsi in alienû, sed alij in suû nidû congerât: vnde & adulteriû dictû, quasi ad alterius torum. Hac Alciatus. qui illâ recentiorû opinionē non probat. Eius sententiã in fine emblematis aperiam. Latiùs hac prosequitur Erasmus duobus adagijs Cuculus. &, Herniosi in campum. ibiq; citat Plinium & Hesiodum, à quibus hæc sumpta sunt, aliòsque præterea. Addit insuper: quin arbitror in conuitio cuculi allusum ad uocē cubandi. Quod autem ibi differit de penultima longa, non omnino probo. Nanq; & breuē & productam reperire licet. Horatius in Sermo.

Grammaticorum error.

Cessisset magna compellans uoce cuculum.

Martialis,

Quauis per multos cuculus cantauerit annos.

Cuculi varia quantitas.

*Nicolaus Leonice-
nus de cuculo.*

Inuenio autem & quantitatem in hoc nomine variam, cuculus, cuculus, cuculus. Aristoteles li. de natu. ani. 6. cap. 7. sic ait, Pullos cuculi nemo ait se uidisse. parit tamen: verum non in nido, quem ipse fecerit: sed interdum in nidis minorum auium, & oua, quae aliena reperit, edit. Maximè verò nidos palumbum petit: quorum & ipsorum oua esu absumens sua relinquit. Multa quoque repetit de cuculo lib. 9. cap. 29. per totum. Nicolai Leonicensi circumferuntur problemata naturalium. In quorum 28. sic inquit, Cur cuculus auis in alienis (ut aiunt) semper parit nidis? An quia natura duce animantium nonnulla pro sui custodia, multa callidè & prudenter facere videntur? Quamobrem rationis non omnino expertia esse bruta plerique philosophorum contenderunt. Timiditatis igitur suae conscius cuculus, utpote qui à minimis quibusque vellitetur auiculis, ita non fore tutam generi suo stirpem ratus, ni se fellerit, nullum facit nidum: sed ad alios deuolat, ubi adulterato foeta nixu pro suo alienum, & subditium educat cuculum.

Agricole cur vocati cuculi.

Fert oua in nidos alienos. Agricola non vocatur cuculi, propterea quod cuculi naturam imitentur, sed quod domi habeant cuculum, id est adulterum. Sic igitur ordino: Fert cuculus oua in nidos alienos, qualiter ille, id est adulter, cui uxor, scilicet aliena, prodit thalamum, scilicet mariti, adulterio, id est, adulterando. Vide Plinium lib. 18. cap. 26.

Vesper

Vespertilio.

EMBLEMA LXI.

*Assumpsisse suum uolucris ex Meneide nomen,
Socraticum autores Cherophoonta ferunt:
Fusca uiro facies, et stridens uocula, tali
Hunc hominem potuit commaculare nota.*

Sumptum ex Suida in dictione *χαίρεφωv*. Fuit
Chærephō Socratis discipulus, qui propter
assiduum in literis laborem, macilentus, palli-
dusque fuit, dictusque ob hoc Vespertilio. Qua-
propter prouerbum increbruit in macilentos
& pallidos propter studiū, Nihil differt à Chæ-
rophonte. De quo vide Erasmū. & Cæliū Rho-
dig. lib. 7. cap. 22. Hic est ille Chærophon ut ait
Laërtius in Socrate, cui Pythia de Socrate red-
didit celebre illud oraculum, *ἀνδρῶν ἀπιδντων*

*Chærephon
quis.*

Σωκράτης ἑστὶν αἰετὶς. Mortaliū vnus Socrates ve-
rè sapit. De vespertilione vide Pliniū lib.10.cap.
61.& lib.11.cap.37.

Mineides.

Ex Meneide nomen. Legendum Mineide per
tertiam vocalem. Mineides autē Thebanæ so-
rores fuerūt, Minei filia: quæ quia Bacchi sacra
spreuerunt, in vespertiliones sunt versæ, quarum
transformationem depingit Ouid. lib.4

Chærephoonta ferunt. Lege Chærephoonta per
αι non per αι. additum est autem o poeticè. Nam
dicendum erat Chærephonta. Est autem accu-
satiuus græcus. Pro hoc emblemate & sequenti
vide Alciatum lib.9.Parer.cap.16.

Aliud.

EMBLEMA LXII.

Vespe

Vespere quæ tantum uolitat, quæ lumine lusca est,
 Quæ cum alas gestet, cætera muris habet,
 Ad res diuersas trahitur, mala nomina primum
 Signat: quæ latitant, iudiciũque timent.
 Inde & philosophos, qui dum cœlestia quærunt,
 Caligant oculis, falsaque sola uident.
 Tandem & uersutos, cum clam sectentur utrunq;
 Acquirunt neutra qui sibi partem fidem.

ID est, Vespertilionis nomẽ clatura multa signifi-
 ficamus. Nam ut diximus præcedenti emble-
 mate, vesperilionẽ vocamus illum, qui vocem,
 cutem, & colorem propter studia consumpsit.
 Vespertilio etiam debitorem malæ fidei signifi-
 ficat, qui metu creditorũ etiam interdum latitat,
 noctu prodit, ut indicat Alciatus de rerũ signif.
 Quod ab Æsopica fabella tractum est de Vespertilio,
 Mergo & Rubo. Vide Erasmus in adagio, Vespertilio.
 Significat præterea vesper-
 tilio ineptum philosophũ, qui dum arcana natura
 conatur indagare, nihil assequitur præter
 meras nugas: quales multos nostro tempore vi-
 demus. Quod tractum est ab imbecillitate oculorum
 vesperilionis, qui Solis iubar non potest
 aspicere. Postremò illũ designat, qui studet suam
 fidem in soluendo stabilire, ut sibi credatur pecunia:
 & vir studiosus & frugi vult haberi, ut
 facilius decipiat. Sed nulla in parte potest fidem
 facere. Quod ductũ est à natura animalis, quod
 nec mus planè, nec auis est, ut dicebat Varro ci-
 tate Nonio. Factus sum verspertilio, nec in muribus
 planè, nec in auibus sum. Huc allusit Politianus
 in quadam Epistola. Dum nec mures

*Vespertilio-
 nis varia
 acceptio.*

planè, nec aues sumus: vtrisque tamen nos probare tētamus. Orus Apollo, Hominem (inquit) imbecillem καὶ ποροπετευόμενον, id est leuē, & temerarium significare volentes, vespertilionem pingunt. Hæc enim auis, cū pennas non habeat, volat tamen.

Mala nomina. Id est debitores, vt passim inuenias apud autores.

Ira.

EMBLEMA LXIII.

*Alcam ueteres caudam dixere leonis,
Qua stimulante iras concipit ille graues.
Lutea cū surgit bilis, crudescit & atro
Felle dolor, furias excitat indomitas.*

Plinius

Plinius Natur. historiæ lib. 8. cap. 16. Leonū, inquit, animi index cauda, sicut & equorum aures. Nanque & has notas generosissimo cuique natura tribuit: immota ergo placido, clemens, blandienti, quod rarum est. Crebrior enim iracundia, cuius in principio terra verberatur, incremento terga, ceu quodam incremento flagellantur. Ita enim legendum censet hunc locum doctissimus Ferdinandus Magister Pincianus in suis castigationibus Plinianis. Cælius Rhodig. lib. 13. cap. 8. Quoniam verò (inquit) Plinius scribit leonem conuerberando se cauda, stimulanđoque in prælium excitari, sciendū est ex hoc facto dici eam ab eruditissimis Alcæam, ἀπὸ τῆς δὲ αὐτῆς ἀλκῆν τρέπεσθαι, quòd eius incitamento ad fortitudinem exciteretur. Plutarchus in libello de vita Homeri, sic ait, loquēs de leone, ἀρῆ δὲ πλευρά τε καὶ ἰσχία ἀμφωτῶθεν μαστίεται. hoc est, Cauda latera, & costas vtrinque flagellat. Est autem versiculus Homericus. Vide Orum Apollinem lib. 1. & 2. Nicolaus Leonicens in suis quæstionibus naturalibus duas reddit causas, cur leo motet in iracundia caudā. Inquit enim, Cur leones in iracundia terga sua cauda flagellant? An quia leonum animi index est cauda? & reliqua Plinij verba. An quòd iracundia, accenso circa præcordia calore, provenire dicitur? Calidi autem est mouere cū omnia, tum ea magis, & crebrius, quæ mobiliora existunt, qualis sanè in animantibus omnibus est cauda. Interpres Apolloni, lib. 4. à quo videtur emblemata desumptum, varias huius nomi-

Leonum animi index cauda.

Cur leo motet in iracundia caudā.

nis affert etymologias. Inquit enim, ἀλκείη λέ-
γεται κυρίως ἢ τῆ λείοντος ἔρα, διὰ δὲ αὐτῆς εἰς ἀλ-
κὴν τρέπεσθαι. Id est, Alcea propriè dicitur leo-
nis cauda, ab eo, quòd illa se ad fortitudinem
excitet. Reliqua apud eundem require. Luca.
lib. 1. sic,

*Alcea vn
de dicta.*

*Lucanus
de cauda
leonis.*

Mox ubi se seua stimulauit uerbere cauda.
Vide Gellum lib. 7. cap. 29.

In eum qui sibi damnum parat.

EMBLEMA LXIIII.

*Capra lupum non sponte meo nunc ubere lacto,
Quòd malè pastoris prouida cura iubet.
Creuerit ille simul, mea me postè ubera pascet.
Improbitas nullo flectitur obsequio.*

EX lib. 1. Epigrāma. Græco.tit. εἰς ἐὺχαριστὸς
 ἔχει ἀλκυονίδας. Si græcum epigramma cupis,
 vide Erasmus in prouerbio, Ale luporum ca-
 tulos Erasmi versio Latina hæc est,

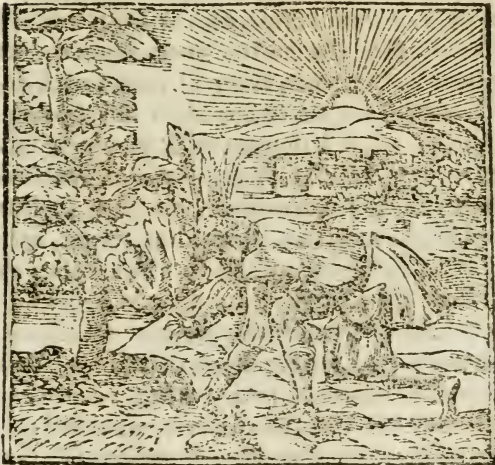
Lacto lupum uberibus propriis, nō spēte, sed horsum
 Me demens adigit pastor ut id faciam.

In me rursus erit fera, postquam creuerit ex me,
 Natura haud unquam uertitur officiis.

Improbitas nullo &c. Consonant hæc verba cū
 Socratis dicto, κακὸς ποιῶν εὖ θηροφαι λυκοῦ. hoc *Socrates.*
 est, malis faciens bene, nutrit lupos. Hispanè di-
 cimus, *Cria el cueruo, sacarte ha el ojo.*

Fatuitas.

EMBLEMA LXV.

Miraris

Miraris nostro, quòd carmine diceris Otus,
 Sit uetus à proavis cùm tibi nomen Otho.
 Aurita est, similes & habet ceu noctua plumas,
 Saltantemq; auceps mancipat aptus auem.
 Hinc fauos, captu & faciles, nos dicimus Otos,
 Hoc tibi conueniens tu quoq; nomen habe.

EX Athenæo lib. 9. qui cùm ferè ea quæ ex Aristotele citabimus, disputauerit, subdit: Vnde effectum est, vt qui facilè decipiuntur, Comici ex re ipsa Otos vocauerint. Vtitur autem in hoc Epigrammate Alciatus quodam ridiculi genere, de quo meminit Quintilianus lib. 6. cap. de risu, his verbis: Fiunt & detracta & adiecta aspiratione, & binis coniunctis verbis &c. Locatur enim Alciatus in quendam Othonem, vocando eum Otum, id est, stultum ob vocabuli similitudinem. Porrò de Oto sic scribit Aristoteles lib. 8. de natu. anima. cap. 12. Otus noctuæ similis est, pinnulis circiter aures eminentibus præditus: vnde nomen accepit: quasi auritū dicas. Nonnulli vlulam eū appellant, alij asionem. Blatero hic est, & hallucinator & planipes: saltantes enim imitatur. Capitur intentus in altero aucupe, altero circumeunte, vt noctua. Cælius Rhodig. lib. 3. cap. 29. ab auribus, inquit, quæ gracè *ὠτῶν* dicuntur, corruatur Otus: veluti auritus dicatur, pinnulis circa aures prominentibus. Vlulam nonnulli interpretatur, alij asionē. Scitum est, quod scribit Ælius Dionysius. Auis hæc, inquit, laudata, & saltas capitur, veluti Nycticorax. Vnde Otos itē dicimus, qui nullo negotio decipiuntur, aut gloriæ vanitatem affectan

Oti qui dicantur.

Otus cur sic dicitur.

Etantes, id est, *νεοδόςες*. Hactenus Calius. Plinius lib. 10 cap. 23. Otis bubone minor est, noctuis maior, auribus plumeis eminentibus. unde & nomen illi Quidam Latini Asionem vocant. imitatrix aliàs auis ac parasita, & quodam genere saltatrix. Capitur haud difficulter, ut noctua, intenta in aliquo circumeunte alio. Otus hispanè vocatur *mochuelo*. Otis hispanè *çuda*. quanuis interdum hæc nomina confundantur.

*Otis que.**Asio.*

Mancipat aptus. Mancipare verbum est iurisconsultorum: significat manucapere.

Mancipare.

Oblivio paupertatis parens.

EMBLEMA LXVI.

*Cùm lupus esuriens mandit ceruarius escam,
Præq; fame captum deuorat hinnuleum,*

Respi

*Respiciat si fortè aliò, uel lumina uertat,
 Præsentem oblitus quem tenet ungue cibum,
 Queritat incertam (tanta est obliuio) prædam.
 Qui sua neglexit, stultè aliena petit.*

EX Plinio lib. 8. cap. 22. Cuius sunt uerba, Sūt (inquit) in eo genere, qui ceruarij vocātur, qualem è Gallia in Pompeij Magni arena spectatum diximus. Huic quanuis in fame mandenti, si respexit, obliuionem cibi surrepere aiūt, digressūque quærere aliud. Solinus hoc explicatius dixit cap. 8. Coeunt, inquit, lupi toto anno non amplius dies duodecim. Vescuntur in fame terra. At hi, quos ceruarios dicimus, quanuis post longa ieiunia repertas agrè carnes mandere cœperint, ubi quid casu respiciunt, obliuiscuntur, & immemores præsentis copix, eunt quæsitum, quam dereliquerunt satietatem. Meminit & Erasmus in similibus.

Super

Superbia.

EMBLEMA LXVII.

*En statuae status, & ductum de marmore marmor,
Se conferre deis ausa procax Niobe.*

*Est uitium muliebri superbis, & arguit oris
Duritiam, ac sensus, qualis inest lapidi.*

Multi tum Græcorum, tum Latinorum hęc Niobes fabulam narrant, ut mox subiiciemus. Sed dicamus hoc emblemata ex Iuuenalis Satyra 6 præcipuè sumptum, ubi ille hanc fabulam commemorat, ut mulierum superbiam notet, quæ multorum sæpe malorum causa fuit. Sic igitur inducit Iuuenalis Niobes maritum Amphionem clamantem ad Apollinem:

Parce precor, Pæan, & tu deponere sagittas.

Nil pueri faciunt, ipsam configite matrem,

*Fabula
Niobes.*

Amphi

Amphion clamat: sed Pæan contrahit arcum.

Extulit ergo gregem natorum, ipsumq; parentem,

Dum sibi nobilior Latonæ gente uidetur,

Atq; eadem scropha Niobe fecundior alba.

*Emendatur
versus Iu-
uenalis.*

Quibus in carminibus (vt hoc quoque obiter dicamus) legendum puto,

Parce precor Pæan, & tu Dea depone sagittas.

Nam Apollo mares, Diana scemellas interficiebat, vt patet ex Homeri versibus, quos iam apponam. Fabulam autem non aliunde petendam putavi, potius, quàm ex Erasmi Chiliadibus, quæ sic se habet, in adagio Niobes mala. Erat, inquit, Niobe filia Tatali, vxor Amphionis, quæ filios habebat sex, totidē puellas. Eo successu insolens contēpsit Latonam, quæ non nisi duorū mater esset. Apollinis ac Dianæ. Hæc fabulæ narrant, post occisos liberos (quos permultos habebat) præ dolore in saxum conuersam fuisse, illud innuentes, immodico dolore diriguisse. Id saxum, quod fabulæ dedit occasionē, in Sypilo Phrygiæ conspici tradit Homeri Scholiastes, lachrymarū fontes emittens. Ouid. Metam. li. 6. fabulā elegantissimè narrans de saxo sic loquitur,

Flet tamen, & ualidi circumdata turbine uenti

In patriam rapta est, ubi fixa cacumine montis,

Liquitur, & lachrymis etiamnum marmora manant.

Haecenus Erasmus. Cicero 3. Tusculanar. Et

*Niobe cur
fingitur la-
pidea.*

Niobe (inquit) fingitur lapidea, propter æternum, credo, in luctu silentium. Verba Homeri sic vertit Nicolaus Valla,

Aureo sex natas arcu cecidisse Dianæ,

Ac totidem Phœbi iuuenilia corpora telo

*Infelix uidit Niobe: cum se illa per omnes
 Ostentat populos, nec demens cedit honori
 Insignis Latona tuo: quia numero felix
 Natorum. Sed te genitam Titanida Céo
 Arguit enixam geminos: qui numina facti
 Tam facile exitio potuerunt tradere plures.
 Nona dies illos funesta morte iacentes
 Vidit adhuc: nec enim tumulari Iuppiter ipse
 Passus, & in lapidem populum conuerterat omnem.
 Luce tamen decima, miserantia numina Diuum
 Mandauere solo. Niobe tot funera uidit:
 Et potuit tandem lachrymis saturata dolorem
 Induluisse epulis. Sypili nunc monte sub alto
 In lapidem uersa aspicitur, stimulisq; gementi
 Supplicia expendit superis, ubi numina mille
 Nympharum sub tecta colunt Achelonia circum
 Littora, ubi toties iuuat indulgere chorais.*

Meminit huius fabulæ & Q. Calaber li. i. de re-
 lictis ab Homero. Cuius verba sic latina feci,
*In Sypili scopulis, Niobes ubi corpora quondam
 In saxum uertere Dei, nunc saxa per uia
 Distillant lachrymæ, nebulae caligine mistæ
 Circumstant lapidem, damnosa umbracula colonis.
 Hanc faciem uentens longis stupet aduena ab oris,
 Et gemebunda pie miratur lumina petreæ,
 Fœmineam speciem referentis imagine luctus.*

Gellius lib 19 cap. 6. sic ait: Mira & propè adeò
 ridicula diuersitas fabulæ apud Græcos poëtas
 deprehenditur super numero Niobes filiorum.
 Nam Homerus pueros puellâsq; eius senos di-
 cit fuisse. Euripides bis septenos Sappho bis no-
 uenos, Bacchilides & Pindarus bis denos Qui-

*Varietas in
 numero fi-
 liorum Nio-
 bes.*

dā alij scriptores tres fuisse solos dixerūt. Multa Niobe inuenies epigrammata Græca lib. 3. Flori legij tit. ἐῖς ἀρχαίους τίνας. Et li. 4. ἐῖς ἠρωίδας, quæ omisi breuitatis gratia. Niobē in marmor conuersam etiānum lachrymas emittere in Syphilo autor est Pausanias in Atticis, qui aliquādo illuc, vt videret, accessisse dicit his verbis, Ad theatri verticem ex mediis saxis spelunca in arcem subiit, imposito tripode, in quo Apollo & Diana sunt Niobes filios necantes. Niobem ego quoq; vt viderem Syphilum montem cōscendi. Sed vbi prope accesseris, videas saxum & rupem præcipitem, nullam profus effigiem præferentem, nec mærorem. Quod si procul abscedas, intueri videaris flentem & mæsto vultu mulierem. Hoc carminibus iam citatis innuit Ouidius. Palephatus in libello, de non credendis fabulis sic ait, Niobem dum viueret, super filiorum sepulchrum lapidem factā esse memorant. Quicunq; autem ex lapide hominem, rursūmque ex homine lapidem fieri posse credit, stultus hic quidem planè est. Verum autem sic habet, Niobe, mortuis suis liberis, cū lapideam imaginem sibi constituisset, eam supra natorum suorum sepulchrum posuit. Nōsque ipsi hanc utiq; qualis reuera esset, inspeximus. Hæc Palephatus. Nos verò dum epigrammata Græca euoluere-

Viuebam. fecere Dei me marmor: marmor

Seã rursūm uiu't munere Praxitelis.

Et arguit oris duritiem. & superbia arguit duritiem oris atq; sensus, qualis inest lapidi. Sensus est

*Pausanias
de Niobe.*

*Palephatus
qualiter fa-
bulam in-
telligat.*

*Oris duri-
ties.*

est genitiuus. Huic consonat Terentij illud, os
durum, pro impudente.

Impudentia.

EMBLEMA LXVIII.

*Pube tenus mulier, succincta latrantibus infra
Monstrorum catulis, Scylla bisformis erat.
Monstra putantur auarities, audacia, raptus.
At Scylla est nullus cui sit in ore pudor.*

Scyllæ fabula notissima est. Refertur ab O-
uidio Meta. 14 in prin. & ab Erasmo in pro-
uerb. Charybdim fugiens incidi in Scyllam.
Virgilius sic Scyllam depingit,

*At Scyllam cæcis cohibet spelunca latebris
Ora exertantem, & naues in saxa trahentem,*

*Prima hominis facies, & pulchro pectore uirgo
 Pube tenus: postrema immani corpore p'strix,
 Delphinum caudis utero commissa laborum.*

*Scylla mythologicè
 quid.*

Quæ carmina mythologicè intelligenda sunt de libidine impudentia, confusione. Scylla enim meretrix est, quæ canibus lupisque; inguina commiscet. Ita Fulgent lib. 2. Mytholo. & Cælius Rhodig. lib. 14 cap. 3. & Seneca epist. 93. Variæ feruntur Doctorum viro ū sententiæ de Scylla super illis Virgilij carminibus, quæ sunt in Bucolicis,

*Quid loquar aut Scyllam Nisi, quam fama sequuta est,
 Candida succinctam! stratis inguina monstris,
 Dulchias uexasse rates?*

Vbi primùm aduertendum voluisse quosdam Virgil de vtraq; Scylla intellexisse: quapropter sic excudendum curarunt carmen,

Quid loquar aut Scyllam Nisi, aut quæ fama sequuta est. &c.

Sed duriusculus est versus, nec credo sic poetam scriptum reliquisse: sed more poetico confudisse fabulas: ut vnâ pro altera Scyllam acciperet. Nam & ipse in Ciri varias referi opiniones. Quæ vide. Et Propertius lib. 4. sic loquitur,

*Quid mirum in patrios Scyllam seuisse capillos,
 Candidaq; in seuos inguina uersa canes?*

Ovidius in Amoribus,

*Per nos Scylla patri canos furata capillos
 Pube premit rabidos inguinibusq; canes.*

Idem 2. de remed amo.

Præterita cantus Niseida nauita gaudet.

Alciatus lib. 1. Parer. cap. 6. contendit, Virgilium

τὸ σπῆρον seruare voluisse, quæ ut plurimum falsa est. Quod mihi non placet. Succurrit mihi nunc Aristotelis locus in lib. de moribus 2. circa finem, nusquam quod sciam, ab interpretibus declaratus, qui & si ad nostrum emblemata non maxime pertineat, ab Scylla tamen, & Charybde non abhorret omnino. Quem locum pro vitibus explanare tentabimus; longè aliter, quam omnes intelligunt, quos & legere & audire contigerit. Verba igitur Aristoteli hæc sunt. Quare omnes, qui mediocritatem inuestigant & exquirunt, primum ab eo debent, quod magis ei contrarium est, discedere; quemadmodum Calypso monebat;

Extra undam & fumum longè combelle carinam.

Hæc Aristoteli. Quo in loco primò est notandum lapsum Aristotelem memoria, ut sæpe sole, cum citat Homerum. Nam ut omnes ibi notant Calypso posuit pro Circe. Sed ego pro Calypso reponendum censeo, Vlydes. Nam locus, quem Aristoteles citat est apud Homerum lib. Odyss. 12. Verba autem sunt Vlyssis ad nauclerum suum, iubentis, ut nauem deflectat longè à fumo & vnda, vbi erat Charybdis. Nam de Scylla non ausus est Vlysses verbum facere, ne & socios & nautam terreret multitudine periculorum, ut ipsemet Vlysses paulò inferius testatur. Denique intellige fumum & vndam tantum pro Charybdi. Monet enim Aristoteles, ut quando vitium aliquod fugere voluerimus, in contrarium deflectamus. Sic enim medium melius tenuerimus: idque probat experimento illorum,

*Aristote-
lis locus ex-
planatur.*

*Aristote-
li lapsus
memoria.*

*Erasmus
frustra pu-
tauit, Fuge
fumum &
vndam esse
adagium.*

qui contortas virgas in rectum dirigunt. Ex his collige frustra scripsisse Erasmus adagiū illud, extra fumum & vndam Namque neq; adagium illud est, nec locus explicatur, nec meritò taxatur Argyropylus, qui & si non omnino scopum tetigit, minùs tamē aberravit in sua translatione. Præterea versiculus ille, qui circūfertur incerto autore,

Incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdim, malè intelligitur à nostris. Non enim significatur minus periculum vitans in maius incidere. Sed contrà. Nam Scyllam minus malum esse, quàm Charybdim, notius est, quàm vt egeat admonitione.

*Versiculus
explicatur.*

Philautia.

EMBLEMA LXIX.

Quod

Quòd nimiùm tua forma tibi Narcisse placebat,
 In florem & noti est uersa stuporis olus:
 Ingenij est marcor, cladésq; Philautia, doctos
 Quæ pessum plures datq; deditq; uiros:
 Qui ueterũ abiecta methodo, noua dogmata querunt,
 Nilq; suas præter tradere phantasiã.

Narcissi fabula refertur ab Ouidio. 3. Meta. *Narcissus*
 Emblema autem sumptum est ex ipsa no- *unde dictus*
 minis etymologia. Siquidem Narcissus dictus
 est à Narce, teste Plinio li. 21. cap. 19. Est autem
 Narce, *νάρκη* siue *νάρκησις*, stupor, torpor, dissolu- *Narcissus*
 tióque membrorum. Et Narcissus flos, si diutius *flos.*
 naso admoueatur, mentis torporem inducit, de
 quo vide Marcellũ Virgilium in Dioscoridem.
 De Narcisso vide Icones Philostrati tit. Narcis-
 sus. & Statium lib. 7. Thebaidos.

De philautia vide quid dicat Arist. lib. moral. 9. *Philautia*
 cap. 7. & 8. & Erasmus in prouerb. Suum cuiq;
 pulchrum. & in promerb. *φιλῶνται*; *φιλάυτια*, vt
 vertit Horatius, est cæcus amor sui. Cuius ver-
 ba ad Bacchum elegantissima subscribam:

— *Saua tene cum Berecynthio*

Cornu tympana, quæ subsequitur cæcus amor sui,

Attollens uacuum plus nimio gloria uerticem.

Qui ueterum abiecta methodo. Methodus est *Methodus.*
 compendiosa via, seu præceptio: siquidem *ὁδὸς*
 viam significat, & *μειδῶδες* viam breuiusculam,
 & compendiosam, quã incedere vetuit Pytha-
 goras. Vnde abbreviationes & artium præce-
 ptiones hoc vocabulo ab Arist. intelliguntur.
 Pausanias in Bœoticis, sic ait de Narcisso, In *Fabula*
 Thespiensium terra locus est, qui Danacum ap- *Narcissi.*

pellatur. Ibi Narcissi fons visitur. Et aquam hanc inspexisse Narcissum ferunt, qui non intellexit, suam se umbram videre, ac seipsum à semetipso amari ignoravit, atque hoc amore iuxta fontem contabit. Sed id planè insulsum est eò demètię quenquam peruenire, vt ex amoris ardore hominem ab hominis umbra dignoscere nequeat. Verùm de eodem & alia quædã narrantur prioribus minùs nota. Sororem Narcissum gemellã habuisse, tum in aliis rebus specie planè similẽ, tum eandem: trosq; comam habuisse, iisdemq; vestibus fuisse indutos, simul item venatum exiisse: at Narcissum in amorem incidisse sororis. Mortua autem puella fontem adiit, & suam se videre imaginem intellexit. Qua re intellecta, non nihil in amore sensit allevationis, tanquam non suam umbram, sed sororis imaginem conspicaretur. Hęc Pausanias, qui & Narcissum herbam, multò ante Narcissi mortem fuisse, testimonijs antiquissimorum probat

Garru

Garrulitas.

EMBLEMA LXX.

Quid matutinos Progne mihi garrula somnos
 Rumpis? & obstrepera Daulias ore canis?
 Dignus Epops Tereus, qui maluit ense putare,
 Quam linguam immodicam serpitus eruere.

Cum Luscinia, nō cum hirundine loquitur
 Cautor, quæ (vt quidam tradunt) antequam
 esset avis, Progne vocabatur, hanc garrulam
 vocat: quia cantare simul nocte diēque potest,
 vt inquit ille: ductus præterea veteri prouerbio.
 Daulia cornix: quod in garrulos & canoros di-
 citur, & de luscinia intelligitur. Martialis etiam,
 vt statim subiiciam, garrulam illam vocat, quan-
 uis aliter intelligit transformationem. Plinius
 quoque garrulum cantum lusciniaē vocat li 10.

Progne est
 garrula vo-
 cata.

cap. 29. Vide adagium Luscinix deest cantio. Fabulam narrat Ouid. 6. Metamorph. Ex Ouidio tamen in hoc loco non constat, quæ illarum in lusciniam, quæue in hirundinem sit transformata. At in 2. Fasto. Prognem in hirundinem transformatam canit;

Fallimur, an ueris prænuntia uenit hirundo,

Et metuit, ne qua uersa recurrat hyems.

Sæpe tamen Progne nimium properasse quereris:

Virque tuo Tereus frigore lætus erit.

Martialis Philomelam in Lusciniam commutatam ait lib. 14. Epigram.

Flet Philomela nefas incesti Tireos: & quæ

Muta puella fuit, garrula fertur auis.

Stattius hirundinem videtur innuere his uerbis,

— non sic Philomela penates

Circuit amplectens, animamque in pignora transfert.

*M. Varro
de Luscinia.*

Marcus Varro, Lusciniola (inquit) quod luctuosè canere existimatur, atque esse ex Attica Progne facta auis. Ouidius ad Liuiam de morte Drusi Lusciniam intelligit, cui tribuit filium, & in umbrosis syluis commorari dicit. unde collige hanc ante fuisse Prognem.

Talis in umbrosis mittis nunc denique syluis

Deflet Threicium. Dauias ales Itym.

Gabrius etiam Græcus fabulator Itym filium facit Luscinix, unde apparet rectius declarasse Probum, quàm Seruium illud Virgilij carmen ex Ecloga 6.

Quis illi Philomela dapes, quæ dona pararit.

Atqui (inquit Seruius) Progne fecit: sed abutitur nomine,

nomine, aut illi imputat propter quam factum est. Probus autem Prognem in Lusciniam dicit transformatam. Vide Cælium Rhod. lib. 29. cap. 26 Ioannes Tzetzes in Chiliadib. Prognem in lusciniam, Philomelam in hirundinem mutatam dicit. Alciatus more poëtico confundit nomina: & Prognem pro Philomena posuit.

Daulias ore cantis. Daulia vel Daulis regio est Locrorum teste Plinio lib. 4. cap. 3. Fuit sub ditione Terei regis Thracû. Hinc Daulias. Auem porrò ipsa philomelam lingua carere, pro certo asserere possum, nisi me oculi fallunt. Nā diebus ab hinc paucis, cùm hæc scriberem, amicus quidam meus mihi commostravit philomelam in cauea conclusam, quam cùm inde extraxissemus, pertenuè vestigium linguæ vix potuimus reperire: quæ res non parvam mihi præbuit admirationem, tantam inesse huic auiculæ suauitatem cantilenæ, & vocis crispationem, nullam tamen linguam, qua id possit modulari, nisi fortè eam in gutture habet absconditam. Vnde nô abs re finxerunt poëtæ, Philomelæ præcisam fuisse linguam. Vide Aristo. 9. de histo. animal. ca. 15.

Daulias.

*Philomelæ
lingua ca-
ret.*

Inuidia

Inuidia.

EMBLEMA LXXI.

Squallida uiperæas manducans fœmina carnes,

Cuiq; dolent oculi, quæq; suum cor edit.

Quam macies, & pallor habent, spinosaq; gestat

Tela manu. Talis pingitur inuidia.

PUlchrè describit Ouid. 2. Metamorph. & in
uidiæ domum, & ipsam inuidiam eiúsque
effectus sic,

Protinus inuidiæ nigro squallentia tabo

Tecta petit: domus est imis in ualibus huius

Abdita, Sole carens, non ulli per uento

Tristis, & ignaui plenissima frigoris, & quæ

Ignæ uacet semper, caligine semper abundet.

& infra,

— *Videt intus edentem*

Viperas carnes uitiorum alimenta suorum
 Inuidiam, uisq; oculos auerti, at illa
 Surgit humo pigre semesarumq; reliquit
 Corpora serpentum, passuq; incedit inerti.
 Pallor in ore sedet, macies in corpore toto:
 Nusquam recta acies, liuent rubigine dentes.
 Pectora felle uirent, lingua est suffusa ueneno:
 Risus abest, nisi quem uisi mouere dolores:
 Nec fruitur somno, uigilantibus excita curis,
 Sed uidet ingratos, intabescitque uidendo
 Successus hominum, carpique & carpitur una,
 Suppliciumq; suum est.

Et infra,

— Baculumque capit, quem spinea totum
 Vincula cingebant, adopertaq; nubibus atris,
 Quacunq; ingreditur, florentia proterit arua,
 Exuritque herbas, & summa cacumina carpit,
 Afflatuque suo populos, urbesque, domosque
 Polluit.

Multa sunt in hanc materiam scripta apud poëtas & oratores. Vide opusculum Verg. de Liuore. & Horatium in Epistolas. Cicero 3. Tuscula. inuidiam dixit esse ægritudinem ex alterius rebus secundis. Dicitur porro inuidia ab in, quod significat aliquando valde: & video. Quia qui inuidia laborant, semper oculos & animum in eum, cui inuidet, habent.

*Inuidia
quid.*

Viperas. Vide diuum Basilium in prin. libelli de Inuidia.

Luxuria

EMBLEMA LXXII.

*Erucæ capripes redimimus tempora Faunus
 Immodicæ Veneris symbola certa refert.
 Est erucæ salax, indæxq; libidinis hircus,
 Et Satyri nymphas semper amare solent.*

EX Pausania viderur desumptum, cuius verba sunt, ex li. i. Euphemus Car. narrabat, se cum in Italiam nauigaret, vi ventorum ad mare extimum excussum, insulasque ibi multas esse, quas vocabant Satyrias: incolas inesse rubicundos, & caudas in imo dorso habere, equinis non multò minores. Hos ad nauigium accurrisse, nullamque vocem edidisse: sed mulieribus nauia ductis manus iniecisse: nautas verò timore correptos, barbaram mulierem in insulam tandem

Insula Satyria.

dem proieciſſe. Eam Satyros non ſolùm qua parte conſuetudo permittat : verùm etiam toto corpore libidinoſè violafſe. Hæc ille. Quos verò Satyros Græci vocabant, Latini Faunos appellant, qui dij nemorum habiti ſunt, & agrorum. Seruius in ſeptimo Æneidos, Faunus (inquit) & Fauna dicti ſunt à vaticinando, id eſt, à fando: vnde & fatuos dicimus incōſideratè loquentes. De Fauno cùm de Pane Deo agemus, plura dicemus. Siquidem, vt doctis placet, Pan Inuus, & Faunus pro eodem ſumuntur. Eruca, & vermis eſt & herba calidæ virtutis. De qua hîc Alciatus loquitur. Vocatur ab Ouidio in lib. de Remed. amo. Salax, ſic,

*Satyrorum
libido.*

Fauni.

*Eruca ver-
mis & her-
ba.*

Nec minùs erucas iubeo vitare ſalaces.

De hac agemus inferius.

Hircus. Græcis *ῥέαγος*. Caprarum admiſſarius eſt, atque mirum in modum zelotypus, & libidinoſus. Vnde dixit Apuleius, homo ſordidus, & hircina libidine fêtês. Et Horat. in Epod.

*Hircus li-
bidinoſus et
zelotypus.*

Libidinoſus, imolatur caper.

Primum diſtichon ſic ordino, Faunus capripes redimitus tempora eruca immodica, refert certa ſymbola Veneris, id eſt luxuriæ.

Luxu

Luxuriosorum opes.

EMBLEMA LXXIII.

Rupibus aëreis summiq; crepidine saxi
 Immites fructus ficus acerba parit,
 Quos corui comedūt, quos deuorat improba cornix,
 Qui nihil humane commoditatis habent.
 Sic fatuorum opibus parasiti, & scorta fruuntur:
 Et nulla iustos utilitate iuuant.

Diogenes
 Cynicus.

EX Diogenis apophthegmate. Diogenes enim Cynicus apud Laëtiū, luxuriosos dicebat similes ficibus, quæ per præcipitia nascuntur: quarum fructus homo non gustat. Corui autem & vultures comedunt. Idem ferè Galenus in suaforia ad artes oratione. Verba Galeni sic se habent, Rectè igitur, inquit, vterque & Demo

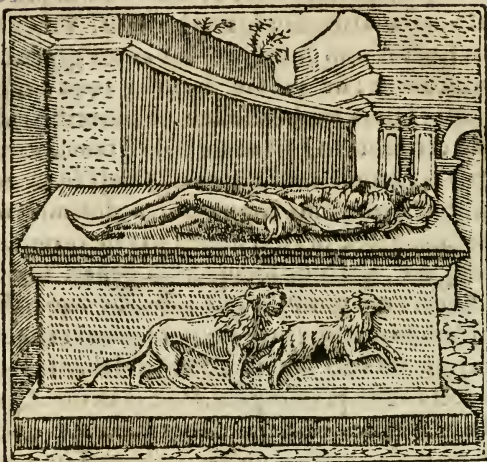
Galenus de
 ficu.

Demosthenes & Diogenes: quorum alter oues aureo vellere operas eos vocat, qui diuites iidemq; rudes sint: alter eosdem fico in precipitio nata assimilandos arbitratur. Vt enim eius fructus non homines, sed corui graculiq; depascuntur; sic talium diuitum opes, nihil profunt bonis ciuibus; sed ab adulatoribus absumi cernuntur. Qui tamen post (si tamen locupletis res omnis consumpta est) huic fortè occurrentes, cum eius cognitionem dissimulent, sine salutatione prætereunt. Quæ de re nec ille inelegans, qui huic locupletum generi similitudinem cum fontibus esse ostendit: quandoquidem hos (cum fortè humore omni exhausti sint) qui antè ab iisdem aquari solebant, mox abducta veste permingunt. Hæc Galenus. Quæ ad emblematis declarationem satis esse puto. Illud tantum addam videre mihi melius quadrare pro emblematis tit. fatuorum opes, quàm luxuriosorum opes. Aut pro luxuriosis effusos & prodigos intellige: quare hoc emblemata non fuerat hoc loco ponendum.

*Emendatur
titulus em-
blematis.*

Tumulus meretricis.

EMBLEMA LXXIII.

Quis tumulus? Cuius urna? Ephyræ est Laidos; ah nõ
Erubuit tantum perdere Parca decus?

Nulla fuit tum forma, illam iam carpserat ætas,
Iam speculum Veneri cauta dicarat anus.

Quid sculptus sibi uult aries, quem parte leæna
Vnguibus apprehensum posteriore tenet?

Non aliter captos quòd & ipsa teneret amantes,
Vir gregis est aries, clune tenetur amans.

EX Pausania in Corinthia. Cuius verba hæc
sunt, Ante urbem (Corinthũ dicit) cupres-
forum nemus viret, quod Cranion vocant, in
quo est Bellerophontis lucus, & Veneris Me-
lanidis templum, ac Laidis monumentum in-
sculpta Leæna, quæ prioribus pedibus arietem

Laidis mo-
numentum.

com

complectitur. Alterum item in Thessalia est, quod Laidis existimant. In Thessaliam enim accessit Hippostratis amore capta. Antea verò cùm adhuc puella esset, ex Hyccaris, quæ in Sicilia sunt, à Nicia & Atheniensibus captiuam fuisse referunt, Corinthique diuenditam: forma omnes eius temporis meretrices superasse: atq; in tantam venisse æstimationem apud Corinthios, vt nunc quoque pro Laide contédant. Hæc ille. Plura de Laide require apud Stephanum Nigrum, de nimio vitæ luxu, cùm de meretricibus agit. Vide adagium, Non est cuiuslibet Corinthum appellere. De Laide vide Athenæum lib. 13. cap. 20

*Plutarch.
in vita Ni-
cia.
Stephanus
Niger de
nimio vite
luxu.*

Quis tumulus? cuius urna? Urna propriè significat vas aquarium à verbo vrinare, siue vrinari, quod est in aquam mergi. Sed hîc capitur pro sepulchro: quia cùm corpora mortuorû cremabâtur, quidquid reliquiarum remanebat, in urnam coiciebatur, siue lapideam, siue fictilem, quæ imponebatur sepulchris.

Urna quid.

Ephyreæ Laidos. Ephyra, seu Ephyre vrbs est in Pelopõneso, quam postea Corinthum appellauere, teste Plinio lib. 4. Nat. histo. cap. 4 Cuius verba sunt: Medio hoc interuallo quod Isthmon appellamus, applicatu colli habitatur colonia Corinthus antea Ephyra dicta. Dicta ab Ephyra Oceani filia. Propertius lib. 2. Eleg. 6.

Ephyrea

Non ita complebant Ephyreæ Laidos ædes

Ad cuius iacuit Græcia tota fores.

Iam speculum Veneri. Quando aliquis se gerebat strenuè in aliquo munere obeûdo, discedebatq;

*Speculum
dicare.*

ab eo cum honore, arma vel instrumenta, quibus id peregerat, alicui Deo consecrabat. Sic Entellus apud Maronem,

— *Hic victor castus, artémq; repono.*

Et Veianus apud Horat.

— *armis*

Herculis ad postem fixis latet abditus agro.

Ausonius Græcū Platonis Epigrāma sic vertit,

Lais anus Veneri speculum dico, dignum habeat se

Aeterna aeternum forma ministerium.

At mihi nullus in hoc usus: quia cernere talem,

Qualis sum, nolo: qualis eram, nequeo.

Idem inuenies apud Thomam Morum.

Quid sculptus? Sculptus idem est, quod sculptus. Hoc ex Pausania supra cōmemorauimus.

Vir gregis est aries. Simile quiddam dixit Diogenes Cynicus apud Laërtiū, qui videns Olympionicem quendam oculos in scortum subinde reflectentem, Ecce (inquit) vt aries Martius à puella vulgari obtorto collo vincetus abducitur.

In ama

In amatores meretricum.

EMBLEMA LXXV.

Villosæ indutus piscator tegmina caprae,
 Addidit ut capiti cornua binâ suo,
 Fallit amatorem stans summo in littore Sargum,
 In laqueos similes quem gregis ardor agit.
 Capra refert scortum, stimulis fit Sargus amanti,
 Qui miser obscæno captus amore perit.

SArgus piscis quidam est Cantharo pisci si- *Sargus*
piscis.
 milis, bis anno pariens, Vere & Autumno.
 Hic (ut refert Ælianus lib. II. cap. 19) irration-
 ali quodam amore prosequitur capras. Et si
 earum in littore patentium umbra in mari vi-
 sa fuerit, adnatat libenter, lætusque exilit, & at-
 tingere eas miro quodam modo gestit, cum

tamen non admodum sit natura ad saliendum habilis. De Sargo plura dicemus alibi. Pulchrè describit Oppianus amorem Sargi in capras lib. 4. Vide etiam Volaterranum lib. 25. Sargus & amor illius in capras quærendus apud Gaudentium Merulam lib. 3. Memorab. cap. 33.

Capra refert scortum. quia capra libidinosa admodum est, vt ait Plutarchus in Quæstionibus Romanis prope finem. Cuius hæc sunt verba, Quid est, quòd cane & capella sacerdotem adeò abstinere voluerunt, vt non modò attingere, sed ne appellare quidem liceret? An quòd capram quasi luxuriosam atque olidã abhorrerent? An quòd tanquam morbidã timerèt? Simum autè gregem pro capris accipe, vt Poeta 10. Ecloga,

Dum tenera attudent simæ uirgulta capellæ.

Qui miser obscæno. De hoc nomine obscænus, quod ad scribendi rationem attinet, pulchrè annotauit Lucius Andreas Resendius Lusitanus, vir pariter & græcis & latinis literis imbutus in suo Vincentio. Osci (inquit) populi fuère Italiæ, de quibus Æneidos 7. Osciurumque manus. Hi notati sunt à veteribus de spurcarum libidinum frequentiori vsu. Vnde verba impudentia & sputca autore Festo, Verrius tradit oscena appellari. Ergo in prima syllaba b scribendum non est, nec diphthogus in penultima. Quin etiã si à Scena deriuetur (vt Varroni placet, qui sanè etymologias coactiores facit) absq; diphthongo scribi oportet: quoniã in scena quæ Græcè *σκηνή* dicitur nulla est. Memini plura de hac Baptistã Piũ in Lucretiũ esse cõmetatum.

Cauend

Oppianus
& Volaterranus, de
Sargo.

Sacerdotes
Romani
cur absti-
nerent ca-
pra &
cane.

Obscænus
quid.

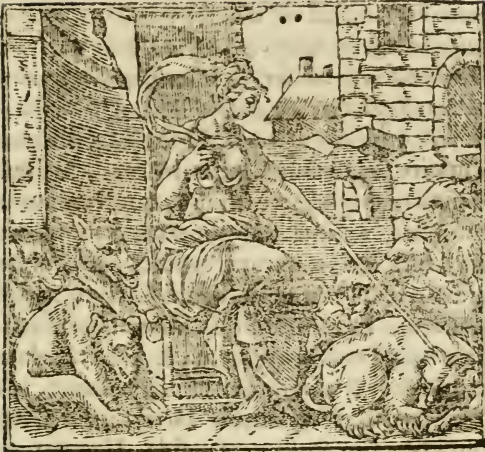
L. Andr.
Resendius
Lusitanus.
Osci.

Baptista
Pius, Lu-
cret. com-
ment.

Cauendum à meretricibus.

EMBLEMA LXXVI.

Sole satæ Circes tam magna potentia fertur,
 Vt crederit ut multos in noua monstra uiros.
 Testis equum domitor Picus, tum Scyila biformis,
 Atque Ithaci postquam uina bibere fues.
 Indicat illustri meretricem nomine Circe,
 Et rationem animi perdere, quisquis amat.

MOrale figmentum huius emblematis sum-
 ptum est ex Plutarcho in libello quem de
 vita Homeri composuit: qui libellus quod sciã,
 nondum est donatus Latinitate: quamuis Poli-
 tianus raptim atque suppresso autore omnem
 suam præfationem in Homerum transcripserit.
 Plutarchi verba sic te habēt, κ τὸ μεταβάλλειν

*Libellus
 Plutarchi
 nondum la-
 tinitate
 donatus.*

ἡ τῆς ἐταίρης τῆ Ὀδυσσεύς ἐισύνας, καὶ τοιαῦτα ζῶα
 τῷ αἰνίπλεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυ-
 χαὶ μετὰλλάττειν εἰς εἶδη ἀσωμάτων θνητῶν
 ἐμπέσσαι εἰς πλὴν τῷ πάντος ἐγκύκλιον περιφορὰν
 ἢν κίρκην περιεγορεύει, καὶ κτλ. τὸ εἶκος ἠλίε παῖ-
 δα ὑποτίθεται ὀπῆεν ἐν τῇ Αἰαίῃ νήσῳ. ταύτην
 δὲ διὰ τῆς αἰαζεν, καὶ ὀδύρεσθαι τῆς ἀνθρώπου
 ὅπῃ τοῖς θανατοῖς κέκλικεν. Hoc est, Et illa trans-
 formatio sociorum Ulyssis in sues, & similia
 animalia, ænigmaticè innuit, quòd amentium
 hominum animæ transmutantur in speciem
 corporum ferinæ naturæ, cadētes in circularem
 hallucinationē vniuersi, quam Circem appellat
 Homerus. Et meritò Solis filiam illam facit in
 Aia insula commorantem, & hanc à lamen-
 tatione & luctu hominum sic appellauit, id est
 ab αἰ, αἰ. Circe; vt inquit Hesiodus in Theo-
 gonia, filia fuit Solis ex Perside. Hæc venefica
 fuit, & multarum herbarum vires adiuuenit.
 Nupsit Sarmatarum regi, quem veneno sustulit,
 regnóque crudeliter vsa, ab incolis pulsa est.
 Indéque in Italiam perueniens non longè à
 Caieta Campaniæ oppido in monte Circeo
 confedit. Vide Virg. lib. 7. Aeneid.

*Transmuta-
 tio sociorū
 Ulyss. quid
 significet.*

*Circe S olis
 filiam.*

Picus.

Testis equū demitor Picus. Picus vt ait Ouidius
 14. Metamor. filius fuit Saturni, & rex in Latio,
 qui cū valde amaret suam vxorem canētem,
 nunquam illum Circe in suum amorem pelli-
 cere blanditiis potuit in venatione visum, quæ
 ab eo despici molestè ferens, in Picum auem il-
 lum commutauit.

Scylla.

Tum Scylla biformis. Idē Ouid. eodem lib. circa prin

principium refert Glaucum Deum marinum à Scylla Phorci filia spretū, Circes auxilium implorasse, Circémque eiusdem Glauci amore correptam, illi Scyllæ odium conatam inducere. Quod cum minùs assèqueretur, lacum in quo se Scylla lauare consueuerat, infecit venenis: quibus pubctenus in varia monstra conuersa Scylla cùm ipsi displiceret, seq; ipsam fugeret, in fretum Siculum defiluit, ibique in saxū conuersa est, cuius superior pars virginis figuram refert: inferior in canes & lupos, & huiusmodi animalia conuersa est. Carmina Virgilij de hac re alibi citauimus.

Atq; Ithaci sues. Vlyssis socios innuit, qui Ithacæ rex fuit. De Vlyssis autem sociis in sues conuersis idem Ouid. eod. lib. Quæ omnia sumpsit ex Homeri Odyss. lib. 10. Sed hæc trita sunt, nec in his immorari amplius decet.

*Vlysses rex
Ithacæ.*

Indicat illustrem. Hoc Epitheton declarat cur Solis filia dicta fuerit Circe: quia illustris & famigerata. Nam hoc sentit Plutarchus in verbis citatis. Extat etiam in hanc sententiam Epigramma Græcum lib. 1. Florilegij tit. ἐὶς πέρνας.

*Circe dicta
illustris.*

Q 5

Amuletum Veneris.

EMBLEMA LXXVII.

Inguina dente fero suffossum Cypris Adonim
 Lactuca foliis condidit exanimem,
 Hinc genitali aruo tantum lactuca resistit,
 Quantum eruca salax uix stimulare potest.

Athenæus
 lib. 2. ca. 32.

EX Athenæo lib. Dipnosophistarum 2. circa
 finem, cuius sunt verba, Καλλιμαχος φησὶν ὅτι
 ἢ ἀφροδίτη ἢ ἀδωνιν ἐν θριδάκινῃ κρύψει, ἀλλι-
 γοῦντων τῶν ποιητῶν, ὅτι ἀδωνεὶς οὐσι πρὸς ἀφροδί-
 στα εἰ συνεχῶς χρωμενος θριδάξει. Hoc est, Calli-
 machus ait Venerem inter lactucas Adonim
 condidisse, allegoricè innuentibus poëtis, eos ad
 venerea imbecilles esse, qui lactucis assiduè ve-
 scantur.

scantur. Idem Athenæus citat hæc carmina Eubuli poëtæ,

Μὴ περιτίθει, μοὶ θριδακίνας, ἢ γύνας
 Ἐπὶ πλὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ:
 Ἐν τῷ λαχάνῳ τέτρω γῆ, ὡς ὁ λόγος ποτὶ,
 Τὸν Ἀδώνιν ἀποθάνοντα κρέβηκε Κύπρις
 Δύς ἐστὶ νεκύων ἔρωμα. Hoc est,

Ne appone nobis lactucas, ô mulier,
 Meam ante mensam, uel tete coargue:
 Nanq; hac in herba, ut uetus sermo prædicat,
 Venus Adonim condidit exanimem.

Est itaq; ne erres, mortuorum hic cibus.

Hactenus ex Athenæo. Cælius item Rhod. lib. 27. cap. vlt. in fine sic ait, Quod ad Lactucas attinet, celebres sunt apud Athenæū Aristoxeni thridacina, id est, lactuca, quibus in hortis sole occiduo œnomeli infundebat, manè ostentans virentes se habere placentas sibi à terra submissas. In lactuca denique occultatū à Venere Adonim cecinit Callimachus. Quod allegoricè interpretatus Athenæus, illuc referèdum putat, quòd in Venerem hebetiores fiant lactucis vescentes assiduè, tanquam mortuorum sit cibus, ut scribit Eubulus. Hæc & plura Cælius. Plinius lib. 19. cap. 8. de generibus lactucæ loquens sic inquit, Quidamque Eunuchion: quoniã hæc maximè refragetur Veneri. Est quidè natura omnibus refrigeratrix, & ideo æstate gratæ: stomacho fastidium auferunt, cibique appetentiam faciunt &c. Fabulam autem Adonidis narrat Ouidius lib. 10. Metamorph. in hanc fermè sententiam, Adonis filius fuit Cyniræ regis Cypriorum

*Calius
 Rhod. re-
 fert locum
 Athenæi
 de lactuci.*

Eunuchion

*Fabula
 Adonidis.*

rum ex propria filia Myrrha, adeò pulchritudine excellens, vt eius amore Venus caperetur. Cùmque maximè deditus esset venationi, aliquando aprum excipere ausus, ab eo fuit interceptus. Quod cùm Venus sciuisset, in florem purpureum illum commutauit. Addunt autem Græci fabulæ huic Martem riualem, quia inuideret Adonidi, sese in aprum transformasse, & sub illius specie Adonim interemisse. Morale huius fabulæ vide apud Macrobius Satur. 2. cap. 21.

*Aruum
genitale.*

Hinc *genitali aruo*. Honestè dixit, pro pudendis. Sunt autem Vergiliana verba ex 3. Georgi.

Hoc faciunt nimia ne luxu obtustor usus

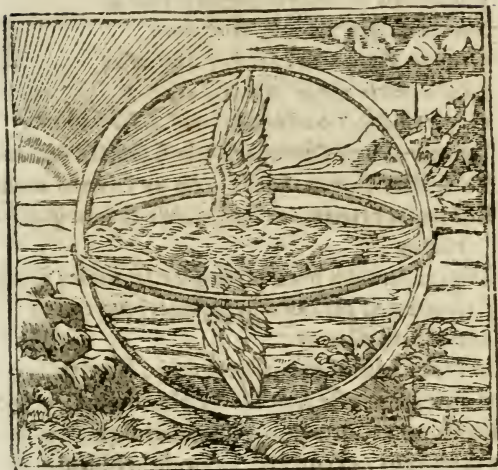
Sit genitali aruo, & sulcos oblimet inertes.

Eruca.

Quantum eruca salax. De eruca satis Plinius li. 20. cap. 13. in princip. sed apertius eius naturam declarat lib. 19. cap. 8. his verbis, Eruca præcipuè frigorum contemptrix, diuersa est, quàm lactuca naturæ, cõcitatrix Veneris. Idcirco iungitur illi ferè in cibus, vt nimio frigori par feruor immistus temperamentum æquet. Sic Virgil. in Moreto,

Et Venerem reuocans eruca morantem.

Inuio

Ne dirus te uincat amor, neu foemina mentem
 Diripiat magicis artibus ulla tuam:
 Bacchica quis praesto tibi motacilla paretur,
 Quam quadriradiam circuli in orbe loces:
 Ore crucem & cauda, & geminis ut complicit alis,
 Tale amuletum carminis omnis erit.
 Dicitur hoc Veneris signo Pegasus Iason
 Phaslaeis laeti non potuisse dolis.

Sumptum ex Pindaro & eius interpretibus,
 sed oscitanter, ut mihi videtur, qui quatuor
 errores in hoc epigrammate adnotauerim. Pri-
 mus est in effectu: secundus in nomine Mota-
 cilla: tertius in pictura: quartus in historia. Verba
 Pindari ex Oda 4. Pythiorum, haec sunt,

*Quatuor
 errores in
 hoc epigra-
 mate.
 Pindarus.*

61. πότνια

Πόντιξδ' ὄυτάτων βελέων
 Ποικίλαν Ἰϋγγα τετρακνάμον
 Ολυμπόθεν ἐν ἀλύτῳ ζεύξασα κύκλω,
 Μαγνάδα ὄρνιν Κυπρωγένεια φέρειν
 Πρῶτον ἀνθρώποισι. λιτάς τ' ἐπασιδάς
 Ἐδιδάσκειεν σοφὸν Ἀἰσινίδα.

Ὅφρα Μυδείας τοκέων ἀφ'λοιτ' αἰδῶ. id est,
 Veneranda uerò Cyprogenia telorũ acutorũ domina,
 Picturatam Iyngem Bacchi auem ex Olympo attulit
 Hominihus primum : ut indissolubili circulo quadri-
 radiam

Iyngens, carmina præterea magica sapientem docuit
 Aesonidem, ut Medæ erga parentes reuerentiam
 Et pudorem adimeret.

Iynga quid

Quo loco admonent interpretes, Pindari Iyngem auiculam esse maculosis plumis, oblongo collo, lingua admodum protensa, frequenter sese vertentem, ceruicem subinde volutantem: quam sibi veneficæ accommodam ad amatoria incantamenta putent. Vnde accipientes eam rotæ cuipiam alligant, ac sua canentes carmina circumuoluunt. Addunt insuper Scholia Venerem Iasoni dedisse hanc auiculam applicatam rhombo pedibus, & alis crucem complicatam: ut Medæ erga parentes suos ipse Iason auferret pudorem, & illam ad suum auxilium instimularet. Vides igitur picturam perperam constare. Nomen præterea latinum non conuenit Iyngi.

Motacilla.

Nam Motacilla, ut statim dicam, alia est. Iyngem vocat Gaza in Aristotele Turbinem & Torquillam: sed non desunt, qui illum in hac parte reprehendant. Sed de hoc nomine, quomodo reddendum

dendum sic latinè, magna est controuersia: quin & græcis vix accedo. qui *ἰνγξ καὶ σεῖσαραν, καὶ σεῖ-
σοσυγιν* pro eodem numerant, vt Suidas, & cō-
mentaria Theocriti. Est etiam alius locus Pin-
dari super eadem re, quem citat Erasmus simul
cum his quæ adducunt interpretes. Quapropter
consultius fecero, si Erasmi verbis omnia refe-
ram. In adagio igitur, *Iynge trahor*, sic ait, Qui
vehementi, & impotenti desiderio trahuntur ad
aliquid, *Iynge trahi dicuntur*. Ita Pindarus in Ne-
meis hymno 4. *ἰνγξ ἐλκεται ἄτορ*, id est, *Iynge*
trahor animo. Interpres addit huiusmodi fabu-
lam. *Iyngem* (aiunt) fuisse filiam *Echûs*, alij
Pythûs, quæ cum amatoriiis venenis incitasset
in amore *Iûs*, à Iuno irata versa est in auem, qua
mulieres vti consueuerunt in amatoriiis vene-
ficiis, quemadmodum indicat Theocritus in
Pharmaceutria,

Ἰνγξ ἐλκε τὸ τίνον ἐμὸν περὶ δᾶμα τ᾽ ἀνδρα.

Per te Iynx meus ille domum ut queso trahatur.

Quidam *Iyngem* vertunt *Motacillâ*, quòd cau-
dam assiduè moueat. Hæc Erasmus. Ex quibus
satis apparet hanc auiculam non fuisse olim ac-
commodam ad depellendos amores, sed ad in-
ducendos potius. Id quod satis declarat versicu-
lus Theocriti, toties in *Pharmaceutria* repe-
ritus. Intercalaris enim est. Et verba commen-
tatorum Pindari: tū præterea ipsa fabella. Siqui-
dem *Iynx* pellexit *Iouem* in *Iûs* amorè: non au-
tem amuletum fuit, ne *Iupiter* ab amore libera-
retur. Agit etiam de hoc *Zezes Chilia. II.* & *Sui-
das*, & *Lycophronis* interpres. De *Iynge* etiam
Arist

Arist lib. 2. De natura anima. ca. 12. his verbis, vt auicula, quam Iyngem vocant. Hæc paulò maior, quàm fringilla est, colore vario. Habet sibi propriam digitorum quam modò dixi, dispositionem, & linguam serpentibus similem: quippe quam in longitudinè mensura quatuor digitorum porrigat, rursùmque contrahat intra rostrum. Collum etiã circumagit, in aduersum reliquo quiescète corpore, modo serpentũ: vngues ei grandes & similes, vt monedulis exeunt: voce autem strident. Hactenus Aristo. Appellatur etiã Latinè hæc auis Verticilla Hispanè *Torçecuello*. Motacilla verò longè diuersa est auis ab hac. Græci *σειτοπυγι*, aut *σεισεραν* vocant. Hispani *Pezpita*, vel *aguzaniuc*. Hac vtebantur antiqui aduersus incantationes, vt quidam scribunt. De qua tamen non intellexisse Alciatum argumento sunt verba Pindari: vnde ille omnia sumpsisse videtur, & duo illa carmina vltima huius Epigrammatis.

Bacchica auis præsto. *Μενάδα ὄρνις* dixit Pindarus, hoc est, insanientem, à *μάνω*, quod est furiosè moueor, aut insanio, quemadmodum *Menades* Bacchi Sacerdotes, & ipse Bacchus dicitur *Ἰούλιος* vt ait Hesichius.

Quam quadriradiam. hoc est, vt quatuor radios constituat, voluit exprimere Græcum verbum *τετραράδιον ἄστρ*, radius est rota.

Ore crucē & cauda. Hoc allegoricè interpretantur aliqui, innuentes, si velis ab amoris seruitio liberari, opus esse, vt illũ amorẽ diuidas. Id quod præcipit Ouid. 2. de Remed. amo. his verbis,

Hortor

Verticilla.
Motacilla.

Menades.

Quadrira-
dia.

Hortor & ut pariter binas habeatis amicas:

Fortior est, plures, si quis habere potest.

Secta bipartito cum mens discurrit utroq;

Alterius vires subtrahit alter amor.

Hoc pulchra similitudine ob oculos ponit Plutarchus in libel. de amicitia in multos diffusa. Inquit enim: Verum quemadmodum fluij in multos diducti riuos, lentiozem habent cursum, ita vehemens amor in multos dispersus haud dubie marcescit.

Tale amuletum. *Αλεξίφάρμακον* omne genus remedij aduersus cuncta mala medicamenta: praesertim contra veneficia, dictum ab α & molio, vt aiunt quidam.

Amuletum.

Pegaseus Iason. Iason filius Aetionis fuit Thessaliae regis, qui in Colchos expeditione parauit ad vellus aureum expugnandum. Quam rem late prosequitur Ouid. lib. 7. Meta. & Oroph. in Argonauticis. Et Pindarus 4. Pythiorum ode. Apollonius Rhodius, Valerius Flaccus, & alij. Iason autem a sanando dicitur, vt videtur innuere Pindarus loco citato: *Ισις* namque sanitas est: & quia Chiró, qui a primis annis Iasonem instituit, magnus fuit in arte medendi: ideo ab ea arte *ιασωνα* quasi sanatorem nominauit.

Iason vnde dicitur.

Pegaseus. Pegasa, in numero multitudinis, vrbs est, Thessaliae, quam sinus Pegaseus amplectitur, teste Pomponio Mela lib. 2. Quo in loco corrupte legi Pagasam pro Pagasas, doctè annotauit Ferdinandus Pincianus accerimi iudicij vir in suis castigationibus in Pompo.

Pegaseus.

Phasack. Phasis fluuius est Colchorum: vnde

Phasit, hinc Phasiari.

Phasiani fuere denominati. Phasiacis dolis, hoc est Medæ, quæ Phasiaca fuit, vt nonnullorum est opinio: nam Pindarus Corinthi natam fuisse dicit Oda 13. Olympio. Quidam dicunt sumpsisse hæc Alciam ex quodâ Paulo geometra Florétino, qui eadē trāstulerit, ex quodâ Alberti Magni libello. Sed omnia sunt meræ nugæ.

Lasciuia.

EMBLEMA LXXIX.

*Delicias & molliciem mus creditur albus
 Arguere, at ratio non sat aperta mihi est.
 An quod ei natura salax, & multa libido est?
 Ornat Romanas an quia pelle nurus?
 Sarmaticum murem uocitant pleriq; Zibellum,
 Et celebris suauis est unguine muscus Arabs.*

Quoni

QVoniã breuiter declarat Erasmus adagiũ
Mus albus, omnia illius verba transcribã:

Mus albus (inquit) apud Suidã *μῦς κακός*, id est, *μῦς κακός,*
Mus malus. Apud Diogenianum in hominem *in hominem*
lasciuũ, & libidinis immodicæ dicebatur. Nam *lasciuum.*

mures domestici salacissimi sunt: præsertim
albi. *Ælianus.* miram esse murium salacitatem
authorum testimoniis docet lib. 12. cap. 10. Atq;

inter multa illud addit, Epicratem in fabula
quapiam, cum mulierem significare vellet pro-
digiosa libidinis, *μυριναν* appellasse, quasi di-
xeris murinam citatque prouerbium, *μῦς λευκός* *μῦς λευκός,*
ex Philemonis comœdia. Vnde receptũ videtur *ex Phile-*
vt inter amatoria blandimenta, quemadmodum *monē.*
passerculi, columbæ & id genus aliorum itidem
& muris cognomentum vsurpetur. *Martialis,*

Nam cum me murem, cum me tua lumina dicit.

Hactenus Erasmus. Idem ferè Politianus Mis-
cellaneorum cap. 96. Cæl. Rhodig. lib. 24. cap.
25. *Ælian.* de animal. histo. lib. 12. cap. 10.

Mus albus. à nostris dicitur, vt arbitror, *Armino.*

Mus Sarmaticus. La Marta.

Mus Zibellinus. Marta Zibellina.

Muscus Arabs. Almisque.

Aduersus naturam peccantes.

EMBLEMA LXXX.

Turpe quidem factu, sed & est res improba dictu,
Excipiat si quis chœnice ventris onus.

Mensuram, legisq; modum hoc excedere sancta est,
Quale sit incesto pollui adulterio.

EX Plutarcho de educatione puerorū σιτίον (inquit Plutarchus) εἰς ἀμίδα μὴ ἐμβάλλειν ἐπισημαίνει γρ, ὅτι εἰς πονηρὰν ψυχὴν ἀσείον λόγον ἐμβάλλειν ἔπαροσῆκεν. Ὁ μὲν γρ λόγος τροφὴ διανοίας ἐστὶ τῶτον ἢ ἀκάθαρτον ἢ πονηρία ποιεῖ τῶν ἀνθρώπων. Id est, Cibos in scaphio non ponendos. Significat autem, in animum nequam urbanos sermones immitti non oportere. Sermo enim, intelligentiæ cibus est, quem impurum hominum nequitia reddit. Vide adagium, Cibum in mactellam ne immittas. Emblematis titulus satis declarat carmina. Quare non est, quod hîc amplius immoremur.

Excipiat si quis. Imitatio est Mart. ad Bassam: *Ventris onus misero, nec te pudet, excipis auro.*

Chœnix.

Chœnice ventris. Chœnix est demensû & cibus diurnus, de quo statim dicemus.

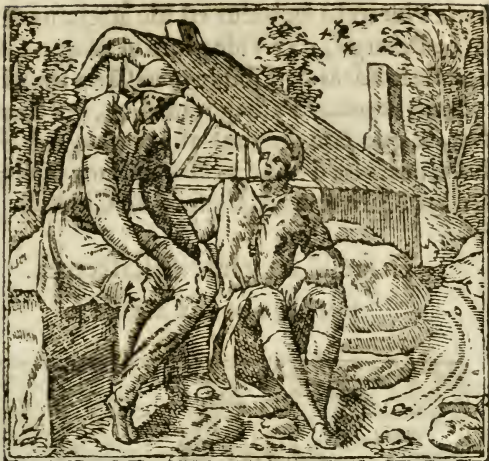
Desidiam

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, including the word "Desidiam" and other illegible fragments.]

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, including the word "Desidiam" and other illegible fragments.]

Desidiam abiiciendam.

EMBLEMA LXXXI.

Quisq̄s iners abeat. Nam in chœnice figere sedem;
 Nos prohibent Samij dogmata sancta senis.
 Surge igitur, durôq; manus adsuesce labori,
 Det tibi dimensos crastina ut hora cibos.

Pythagoras Samius inter alia rectè viuendi præcepta hoc præcipuè commendabat, μή ὄτι χοίρικα καθίσαι. Id est, Ne chœnici insideas. Quod Plutarchus in libello de educatione puëtor. ita exponit, φεύγειν ἄργιαν, καὶ ἀπονόειν πρὸς τὴν ἀναγκαίαν ὀρεσσεύωμεν τροφήν. Id est, fugere otium & prospicere, quemadmodum necessarium paremus cibum. Diogenes Laërtius in vita Pythagoræ ait, in chœnice non seden-

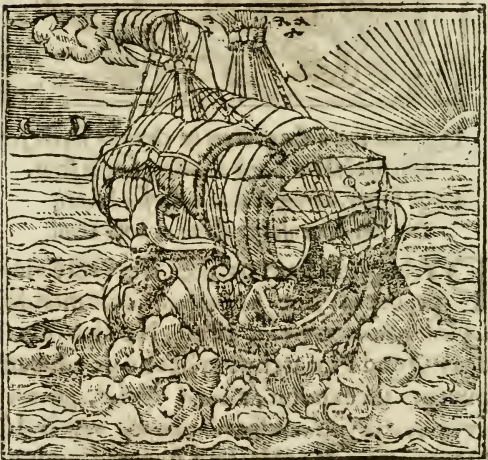
Symbolum
 Pythagoræ.

dum: id est, ex æquo futuri habendam curam. Chœnix enim diurna esca est. Huius Pythagorici symboli diuersæ feruntur expositiones: sed hanc Plutarchi sequutus est hîc Alciatus: & lib. etiã i. Parergôn v. c. 17. vide plura in adagio Chœnici ne insideas. & Cibû in matellâ ne immittas.

Samij dogmata. Pythagoram dicit, qui Samius fuit, de quo iam diximus alibi. Pithagoræ symbola, oraculorû instar priscis fuerunt celebrata. De his Plutarchus, & Erasmus in Chiliad.

In facilè à virtute desciscentes.

EMBLEMA LXXXII.

Parua

Parua uelut limax spreto Remora impete uenti,
 Remorúmq; ratem sistere sola potest.
 Sic quosdam ingenio, & uirtute ad sydera uectos,
 Detinet in medio tramite causa leuis.
 Anxia illis ueluti est: uel qui meretricius ardor
 Egregiis iuuenes seuocat à studiis.

Plura similitudine declarat, quàm sint leues causæ, quæ à recta virtutis uia nos auertant: cum ne grauissimis quidem causis nobis esset cedendum. De Echeneide, quæ alio nomine uocatur Remora, à remorando diximus alibi. Vide adagium, Festina lentè. Duo primi uersiculi sumpti sunt ex Plinio lib. 32. cap. 1. Vbi Plinius ait eam Remoram à latinis uocari, limaci magnæ similem esse. Nauigia (ruant licet uenti & procellæ sæuiant) sistere. Deniq; multa scitu digna commemorat, quæ hîc apposuissim, nisi ille longiùs progrediretur. Sic ergo contextum ordino: (quandoquidem multos fallit, inter quos etiam, qui docti nomen sibi uendicant) Parua remora uelut limax, id est, quæ ad eò parua est, ut limaci magnæ possit comparari, spreto impete uenti & remorum, sola potest sistere ratem. Itaque illa uerba, uelut limax, per parenthesin respondeant ad uerbû parua. Vide D. Basilium in Examerio. homil. 7. Vnde cætera sumpta sunt. Lucanum in 6. & Volaterranum 25. Philologiæ.

Echeneid.

Contextus
ordo.

Ignani Ardeolam stellatum effingere serui

Et studia, & mores fabula prisca fuit.

Que famulum Asteriam uolucris sumpsisse figuram

Est commenta: fides sit penes historicos.

Degener hic ueluti qui ceuet in aëre falco est,

Dictus ab antiquis uatibus Ardelio.

Sumptum est emblemata ex Arist. lib. de histo.
 animal. 9. cap. 18. Cuius hæc sunt uerba, Sed
 stellaris *ὄρνις*, id est, piger cognominatus in fa-
 bula est: ut olim è seruo in auem transierit, atq;
 (ut cognomen sonat) iners ociosaque est: talis
 Ardeolarum uita est. Idem eodem libro capite
 primo Ardeolarum tria sunt genera. Pella, Alba,
 stellaris

ὄρνις.

*Ardeola-
rum tria ge-
nera.*

stellaris piger cognominatus. Quæ verba trāstulit Plinius lib. 10. cap. 60. Inquiens, Ardeolarum tria genera, Leucon, Asterias, Pellos.

Ignavi ardeolam stellarem. Ordo est. Fabula prisca fuit, id est, antiqui fabulati sunt, Ardeolam stellarem, id est, auem illam Asteriam vocatam à fulgore astrorum, effingere serui ignavi & studia & mores. Tarda enim est auis, Hispanè *Garçola*.

Degener hic. Hic scilicet seruus est, veluti falco degener, qui ceuet in aëre. Falconem degenerem vocat auem illam, quæ in turribus nidificat: quam pueri sæpe alunt pro accipitre ad aucupandos passerculos. Tinnunculus Latinè dicitur, Hispanè *Cernicalo*: qui aliquando durat in aëre pendens leuiter commotis alis, nec dextra nec læua, antè, aut retrò, infrà vel suprà mouetur, quod hîc vocat Alciatus ceuere.

Falco degener.

Dictus ab antiquis. Quid sit Ardelio nemo meliùs docet Martiale, his verbis,

Ceuere quid. Ardelio.

Declamas bellè, causas agis, Attale, bellè,

Historias bellas, carmina bella factis.

Componis bellè mimos, epigrammata bellè,

Bellus Grammaticus, bellus es astrologus.

Et bellè cantas, & saltas, Attale, bellè,

Bellus es arte lyra, bellus es arte pile.

Nil bene cum facias, facis attamen omnia bellè.

Vis dicam quid sis? magnus est ardelio.

Idem Martialis alibi, deridens senem Afrum sic ait:

Condita cion tibi iam sexagesima mensis,

Et facies multo splendeat alba pilo:

Decurris tota usq; urbe, nec ulla cathedra est,

Quò non manè seras irrequetus, aue.

Et sine te nulli fas est prodire Tribuno,

Non caret officio Consul uterq; tuo.

Et sacro decies repetis palatia cliui

Saturiosq; modos, Partheniosq; sonas.

Hoc faciant sanè iuuenes, deformius, Afer,

Omnino nihil est, ardelione sene.

*Pausanias
de ocno.*

Tetigit non nihil Pausanias in Phocicis, Angu-
res (inquit) & auem ocnon appellant, quæ inter
ardeolas & maxima est, & pulcherrima.

Auaritia.

EMBLEMA LXXXIII.

Heu miser in medijs sitiens stat Tantalus undis,
Et poma esuriens proxima habere nequit.

Nomine

Nomine mutato de te id dicitur auare,

Qui, quasi non habeas, non fruere quod habes.

Sumptum ex primo Sermonum Horatii Sa-
styra 1. Quo in loco multis verbis carpit auaros
Horat. tandemque Tantali fabula narrata
similes esse auaros Tantalo dicit,

*Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Flumina. quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: congestis undique saccis
Indormis inhians, & tanquam parcere sacris
Cogere, aut pietis tanquam gaudere tabellis.*

Tantalus Iouis ex Plote filius fuit, qui Deos
cùm aliquando conuiuio suscepisset, vt eorum
diuinitatem experiretur, Pelopem filium mem-
bratim discerptum, coctumque apposuit come-
dendum: illi verò cùm exhorruissent cibum, non
solum abstinuere: sed collectis in vnum membris,
puerum in formam pristinam reduxere: Tanta-
lum autem ad inferos detrusum perpetua fame
torquendum censuere. Quod canit Homerus
lib. II. Odyss. Cuius verba sic latina feci,

*Tantali fa-
bula.*

*Tantalus hic aderat duos sine fine dolores
Corde ferens, mento, & contingens usque paludem,
Et sitiens, nullas poterat comprehendere lymphas:
Nam quoties haustus liquidarum optabat aquarum,
Hæ toties fugiunt, & se tellure recondunt,
Nigræq; sub pedibus (Dij siccant) terra manebat.
Atq; caput supra pendebant Punica mala,
Pomæq; cum pyris, splendentes arbore fructus,
Et dulces ficus foetusq; uirentis oliuæ,
Quas miser esuriens, si uellet carpere, uentus
In sublime ferens nebulis condebat & umbris.*

*Homerus
de Tantara*

Alij

Alij dicunt hoc tormenti genus illi inditum esse, quòd cùm esset coniuua Deorum, cælestia secreta mortalibus reuclauerit. Ouidius 2. Amor. Eleg. 2.

Ouidius de
Tantalo.

*Aspicias in dicibus nexas per colla catenas
Squallidus orba fide pectora carcer habet.*

*Querit aquas in aquis, et poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.*

Idem 2. de arte,

Eximia est uirtus præstare silentiæ rebus:

At contra grauis est culpa, tacenda loqui.

Quàm bene quod frustra captatis arbore pomis

Tantalus in media garrulus aret aqua.

Vide Pindarum 1. Olympior. ode. & Adagia, Tantali pœna. Tantali lapis : ubi alias causas ex Athenæo & aliis de pœna Tantali reperies. Dicitur autem quasi *παλάντατος*, id est, infelicissimus. Plat. in Cratylo.

In aua

In auaros.

EMBLEMA LXXXV.

Septitius populos inter ditissimus omnes,
 Arua senex nullus quo magis ampla tenet.
 Defraudans geniūmq; suam, mensāsque paratas,
 Nil præter betas, durāq; rapa uorat.
 Cui similem dicam hunc, inopem quem copia reddit?
 An ue asino? Sic est: instar hic eius habet.
 Namq; asinus dorso pretiosa obsonia gestat:
 Seq; rubo, aut dura carice pauper alit.

E St inter epigrammata Græca quodam in-
 certi autoris tit. εις φειδῶλῆς. lib. 2. quod
 tale est,

πολλάς μυριάδας ψηφίζει Ἀρτεμίδωρος,

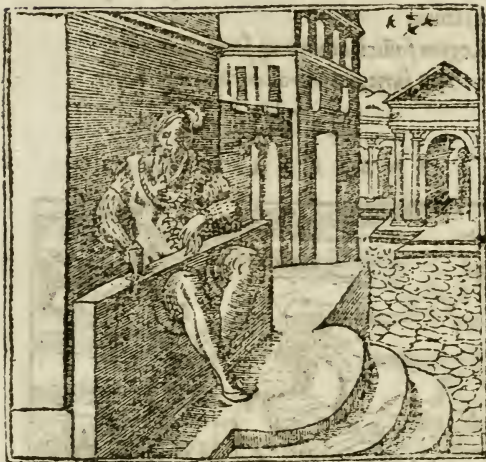
καὶ

In aulicos.

EMBLEMA LXXXVI.

*Vana Palatinos quos educat aula clientes,
Dicitur auratis neclere compedibus.*

X *ἡρωαὶ πίδαί*, inquit Erasmus in adagio aureæ compedes, prouerbiali metaphora, dicitur seruitus splendida, & amabilis, qualis est ferè aulicorum vita. Diogenes in epistola quadam scriptum reliquit, Aristippum in aula regia aureis teneri compedibus, ne posset auolare. Seneca in Dialogo quodam affectus & rationis, Stulti est, inquit compedes suas, quanuis aureas, amare. Loquitur de vxore formosa. Horatius item de vxore formosa,

*ἡρωαὶ
πίδαί.*

— *tenetq; grata compede uinctum.*

Hæc

Hactenus Erasmus.

In senescentes in aula principum.

Circunferuntur nimium veri versiculi incerto autore de ministris in aulis principum senescentibus,

*Regum sollicita quicumq; senescit in aula,
Aut furit, aut ultro concupit esse miser.*

In sordidos.

EMBLEMA LXXXVII.

Quae rostro (clystere uelut) sibi proluit aluum

Ibis, Niliacis cognita litoribus,

Transit opprobrii in nomen: quo Publius hostem

Naso suum appellat, Battiadésq; suum.

Ibis.

Plinius lib. 8. cap. 27. De Ibide sic ait, Simile quiddam & volucris in eadem Ægypto monstravit, quae vocatur Ibis, rostri aduncitate

ad H

per

per eam partem se abluens; qua reddi ciborum onera maximè salubre est. Hæc Plinius. Vide Aristo. li.9. de histo. ani. ca.27. & lib.3. de gener. anim. cap.6. & Ciceronè 2. de natur. Deor. Ammianum lib.22. histo. Pompo. Melam li.3. ca.9. Solinum cap.45. Plutarchum de Industria ani. Herodotus autem in Euterpe, Ibides formã sic describit, Nigra, inquit, tota vehemèter est, cruribus gruinis, rostro maxima ex parte adunco, eadè qua crex magnitudine. Et hæc quidè species est nigrarũ, quæ cum serpentibus pugnant. At earũ quæ pedes humanis similes habent (nam bifariæ Ibides sunt) gracile caput ac totũ collũ,

Ibides forma.

pennæ candidæ, præter caput ceruicemq; & extrema alarũ, & natiũ, quæ omnia sunt vehemèter nigra, crura & facies alteri cõsentanea. Colitur ab Aegyptiis: quia serpètes alatos ex Arabia in Aegyptũ vere ineunte cõmigrãtes interficit.

Bifariæ Ibides.

Clystere uelut. Clyster græca vox est à verbo κλύζειν, quod est abluere. Dicitur etiã Clysteriũ, est enim instrumentum, quo alius ægrotantium solet purgari, seu lauari.

Clyster unde.

Niliacis cognita. De Nilo vide multa apud Põponium Melam lib.1. cap.9.

Translit op. in nomen. Videtur Alciatus velle facere nouũ adagiũ, & meritò. Nam Ibides possumus vocare sordidos, propter auis naturã: quã doquidem sic vocauit Ouidius hostem suum, in quem sicripit *Ibim*: & Callimachus carmen maledicũ scripsit in Apolloniũ, qui Argonautas celebrauit, quem recto nomine appellat *Ibim*, ut ait Suidas.

Suidas de Ibide.

Callimachus quis.

Battiadèsq; suum. Calimachum intelligit poë-

tam elegiacum Cyrenensem, qui Battiados dicitur, aut quia originem traxit à Batto rege Cyrenensium, qui alio nomine dicitur Aristæus: aut quia Cyrenenses omnes à Batto gaudebant denominari, sicut Cecropidæ à Cecrope. Nam

Battus rex

Battus, vt ait Pindarus, in Pythiis oda 4. rex fuit inclytus & probus: quamq; fuerit charus Cyrenæis, aperit Aristophanes in Pluto. Vide prou. Batti Silphion. Ouid. lib. 4. amo. eleg. 15 sic laudat Callimachum,

Battiades toto semper cantabitur orbe.

& rursus in Ibin:

Nunc quo Battiades inimicum deuouet ibin,

Hoc ego deuoueo, teq; tuosq; modò.

Suidas Callimachû Batti filiû & Mesarmę facit.

In diuites publico malo.

EMBLEMA LXXXVIII.

Anguillas quisquis captat, si limpida uerrat
 Flumina, si illimes ausit adire lacus,
 Cassus erit, ludetque operam: multum excitet ergo
 Si creta, & uitreas palmula turbet aquas,
 Diues erit. Sic its res publica turbida lucro est,
 Qui pace, arctati legibus, esuriunt.

EX Aristophane in equitibus. Sed quia hoc
 argumētum plenè tractat Erasmus in pro-
 uerb. Anguillas captare. ad alia transeo. Aristo.
 lib. 8. de nat. animal. cap. 2. Anguillæ (inquit)
 pauca quædam certisque locis vescuntur limo,
 atque eduliis si quis apponat. Sed plurimè dulci
 humore viuunt: idque qui viuariis anguillariis
 dant operam, obseruant: ut quàm maximè pura
 synceræque sit aqua, fluens semper, & effluens
 per ripas, ubi viuaria extruuntur. Nam nisi aqua
 sit clara, breui strangulatæ intereunt. bran-
 chias enim habent exiguas. Hinc turbare aquas
 soliti sunt, qui eas piscantur. Hactenus Arist.

*Aristo-
phanes.*

*Anguilla.
rū natura.*

In auaros, vel quibus melior conditio
ab extraneis offertur.

EMBLEMA LXXXIX.

Delphino insidens uada cærulea sulcat Arion,
Hocq; aures mulcet, frænat & ora sono.
Quàm sit auri hominis, nõ tam mens dira ferarũ est:
Quique uiris rapimur, piscibus eripimur.

Bianori e-
pigram.

IMitatus est Alciatus Epigramma Bianori ex
4. lib. Florilegij tit. ις κισθαρώδης, quod tale est,
Ἔς ησεν Περιανδρος Αρίονος εἰκόνα ταύτην,
καὶ τὸ ἀπολλυμένῳ σύδρομα ἠξέμενον
εἰνάλιον δελφίνα. λέγει δ' ὅπ' Ἀρίονι μῦθος,
κτεινόμεθ' ἀθρώπεις, ἰχθύσι σωζόμεθα.
Nos ferè ad verbum sic vertimus,
Constituit Periander Arionis Icona talem,

Vt peri

Vt peritum hominem pisce uehi uideas.

Delphin piscis erat. quid Arionis indicat icon?

Nos pisces seruant, interimunt homines.

Eiusdem sententiæ extrat aliud epigramma Bianori lib. 1. Florilegij tit. 13. Porro Arionis fabula, seu historia notissima est, & refertur latissimè & eleganter ab Aulo Gellio lib. 16. ca. 19 & à C. Iulio Higino. in poetico astronomico; cùm loquitur de Delphino: & à Plinio lib. natur. histor. 9. cap. 8. Plutarcho in conuiuio septem sapientum: & ab Herodoto in Clione, vnde omnes illam sumplerunt. Sed cur non apponamus Ouidij carmina ex 2. Fastorum ipsa venustate venustiora?

Quod mare non nōuit, quæ nescit Ariona tellus?

Carmine currentes ille tenebat aquas.

Sæpe sequens agnam lupus est à uoce retentus:

Sæpe audum fugiens restitit agna lupum.

Sæpe canes leporésq; umbra iacuere sub una:

Et stetit in saxo proxima cerua leæ

Et sine lite loquax, cum Palladis alite cornix

Sedit, & accipitri iuncta columba fuit.

Cynthia sæpe tuus fertur uocalis Arion,

Tanquam fraternis obstupuisse modis.

Nomen Arionium Siculas impleuerat urbes:

Captâq; erat lyricis Ausonis ora sonis.

Inde domum repetens puppim conscendit Arion,

Atq; ita quæsitâ arte ferebat opes.

Forsthan infelix uentos, undâsq; timebas:

At tibi naue tua tutius æquor erat.

Nanq; gubernator districto consistit * ense,

Arionis
historia.

* al. con-
stitis.

Cæteraq; armata conscia turba manu.
 Quid tibi cum gladio? dubiam rege nauita puppim:
 Non sunt hæc digitis arma tenenda tuis.
 Ille metu pavidus, mortem non deprecor, inquit,
 Sed liceat sumpta pauca referre lyra.
 Dant ueniam ridentq; moram: capit ille coronam,
 Quæ posset crines Phœbe decere tuos.
 Induit & Tyrio distinctam murice pallam.:
 Reddidit iccta suos pollice chorda sonos
 Flebilibus numeris, ueluti canentia dura
 Traiectus penna tempora cantat olor.
 Protinus in medias ornatus desilit undas:
 Spargitur impulsa cærule puppis aqua.
 Inde (fide maius) tergo Delphina recuruo,
 Se memorant oneri supposuisse nouo.
 Ille sedet citharamq; tenet, pretiumq; uehendi
 Cantat, & æquoreas carmine mulcet aquas.
 Dij pia facta uident: astris delphina recepit
 Iuppiter, & stellis iussit habere nouem.

Extat uenustum & elegans tetraſtichon Phi-
 lippi lib. i. Epigrammaton Græcorum, quod
 breuitatis gratia omisi, ubi Philomela gloria-
 tur se uictam esse delphino. Quo facto colligit
 fabulam de Arione non fuisse uanam nec fi-
 ctitiam. Eius Epigrammatis sensum sic conatus
 sum uertere. Nam leporem uix quisquam as-
 sequatur græcæ compositionis, nedum ego.

Præpetibus pennis uento bacchante ferebar
 Per mare Bistonio, qui mihi sæuus erat.
 Sed me dulcisonam suscepit ædona curuo:
 Pontiuagus delphin corpore, piscis autem.

Que

Quæ fido tranans spatiosum in remige Pontum,
Mulcebam uariis corda marina sonis.

Delphini nauas (naulo sine) sæpe tulerunt:
Nam neq; Arionis fabula falsa fuit.

Hocq; aures mulcet. Alibi scriptum reperi ex
eodem Alciato,

Et citharæ mulcet, frenat & ora sono.

Delphinum musicum ideo signum dici, Arati
interpres scribit: quia nouem sit stellis insigni-
tus: qui est Musarum numerus.

Delphinus
cur dicatur
musicum si-
gnum.

Gula.

EMBLEMA XC.

Curculione gruis tumida uir pingitur aluo,
Qui Laron, aut manibus gestat Onocrotalum.

*Talis forma fuit Dionysii, & talis Apici,
Et gula quos celebres deliciofa facit.*

Philoxenus

ARisto. 3. Moral. cap. 10. ad Nicomachum sic ait, Itaque Philoxenus quidam Erixius, cum epularum voluptate duceretur, cololum sibi dari gruis longius optabat, quod ex tactu caperet voluptatem.

*Larus auis
quæ.*

Qui larum. Larus auis est auida, & vorax. Larum significauit Virgilius in illis carminibus, qui sunt in 4. Æneidos,

*Hic primum paribus nitens Cyllenius alis
Constitit: hinc toto præceps se corpore ad undas
Mittit aui similis, quæ circum, littora circum
Pescos scopulos humilis uolat æquora iuxta.*

*Pet. Nannius, de
Laro.*

Quæ carmina ut inquit Petrus Nannius ab Homero sumptâ sunt, quod primus ipse animaduertit. Homerica sic vertit ille,

*Pieria insensa se misit ab æthere in undas:
Deinde laro similis uolitat iuxta æquora summa,
Qui maris indomiti sinuosa ad littora sepe
Captando pisces aspergine tingitur undæ.*

Postea subdit, Valde miror, cur Virgilius nomē auis omiserit: & in genere, quàm in specie versari maluerit: cum non sine causa Homerus larum ex omnibus piscatricibus auibus exemerit, cui Mercurium in volando assimilem vellet. Est enim larus Mercurio dicatus, qui à loquacitate nomen inuenit: λαρος enim quasi λαλος dictus. Denique hanc causam reddit: Larus latinè ab aliis dicitur Fulica, in quibus est Beatus Augustinus. Ab aliis Gauea, in quibus Gaza. Ab aliis

*Larus
Mercurio
dicatus.*

aliis Herodios, Ciconia, Ibis. Quare Virgilius, ne licem faceret, nomen auis omisit. Hæc ille. Aliam causam affert Seruius in illo loco, quæ non displicet. Incongruum enim erat Heroico carmini, si Mergum diceret. Sic alibi per periphrasim ciconiam dixit,

Candida uenit auis longis inuisa colubris.

Hæc ille. De Laro multa sunt apud Erasmum prouerbia.

Gestet onocrotalum. Antonius Nebriss. multæ doctrinæ vir, nostræ laus Hispaniæ, in suis Quinquagenis testatur se uidisse duos onocrotalos: alterum mortuum in foro Bononiensi: alterum volantem ad Anæ fluminis ripam, qui æquiparabat mole sua agnum anniculum. Ascribam aliqua illius uerba. Ingluuius, inquit, in onocrotalo mirum in modum est ampla: quippe quæ amphoræ mensuram, aut non multo minus capiat. De qua Marti.

Turpe Rauennatis guttur onocrotali.

Nam turpe guttur, pro magna ingluuie posuit. Est porrò ingluuies, ut definit Aristoteles, cutis in amplum sinuata: qua primùm cibus ingestus continetur incoctus &c. Hæc onocrotalus aqua explet, atque ore aperto pisciculis se obiecit, quos cum sensit deprehensos intra ingluuiem, aquam per oris spiramenta euomit: atque ita præda uescitur. Croton Bononienses uocant. Interpretatur asinus crepitans: quoniam ὄνος est asinus, κροτάω, crepito: nomen impositum est à uoce, quam auis illa edit, quam mihi audire nō licuit. Hæc ille. Plinius autem lib. 10. cap. 47.

Anto. Nebriss. de onocrot.

Onocrotalō ingluuies.

Olorum similitudinem Onocrotali habent, nec distare existimantur omnino, nisi faucibus ipsis inesset alterius vteri genus. Huc omnia inexplabile animal congerit, mira vt sit capacitas.

Mox perfecta rapina, sensim inde in os reddita, *Gallia fert* in veram aluum ruminantis modo refert, *onocrotalos* Gallia hos septemtrionalis proxima Oceano mittit.

Dionysius
rex.

Talis forma fuit Dionysij. Dionysius Clearchi, qui primus Heraclia regnavit, filius, & ipse patriæ imperans ob nimias delitias, nimiasque crapulationes, ad eum pinguis effectus est, vt præ pinguedine vix spiraret, & penè suffocaretur. Quare statuerunt medici, vt acus oblonga ac tenuissima fierent, quæ tunc lateribus ac ventri adigerentur, cum profundissimo somno teneretur: tunc enim excitabatur cum viuam carnem acus attingebant. Ius dicebat corpore arca ita condito: vt præter caput, penitus nihil extaret. Quinque & quinquaginta annos vixit, cum tres & triginta imperasset. Hæc Stephanus Niger, in libel. de nimio luxu. Athenæus lib. 1. cap. 3.

M. Apicius.

Et talis Apici. pro Apicij, per apocopem figuram poetis vtitatissimam. Mar. Apicius, (quem Plinius vocat nepotum omnium altissimum gurgitem: & alibi ad omne luxus ingenium solertem) nobilis fuit Romanus, valde gulosus, qui amplissimum vectigal comestationibus hausit: tandem famem metuens veneno vitam finiuit. In quem sic lusit Martialis lib. 5. Epigram.

Dederas Apici bls trecenties ueniri:

Sed adhuc supererat centies tibi luxum:

Hoc tu grauatus, ne famem et sitim ferres,

Summa ueneno potione duxisti.

Nil est Apici tibi gulosius factum.

Libros de gula conscripsit, ut autor est Suidas. Vide si plura cupis Senecam, De consolatione ad Albinam matrem. Et Lucianum in Nigrino.

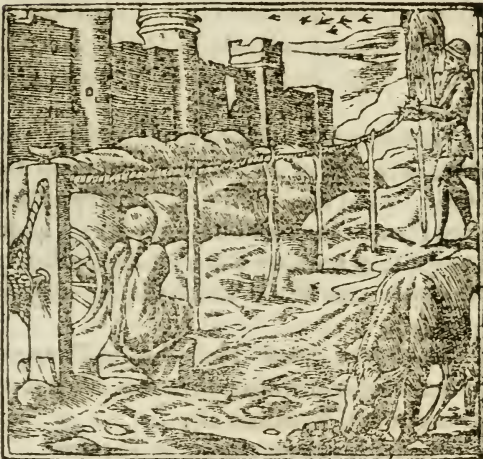
Et gula quos celebres. Multos huius generis si cupis legere, consule Stephanum Nigrum de Nimmio vitæ luxu. Vide adagium Gallonius.

*Apicius li-
bros de gu-
la scripsit.*

*Stephan.
Niger.*

Oeni effigies. De his qui meretricibus
donant, quod in bonos usus
verti debeat.

EMBLEMA XCI.

Impiger haud cessat funem contexere sparto,

Humidâq; artifici iungere fila manu.

Sed quantum multis uix torquet strenuus horis;

Protinus

Protinus ignaui uentris afella uorat.

Fœmina iners animal facili congestat marito

Lucra rapit, mundum prodigit inq; suum.

EX Pausania in Phocicis. Post hos (inquit)

Ocni. *Ocni* esse testatur. Funiculum autem nectit: astat asina, quæ quidquid est nexum deuorat. *Ocni* hunc hominem fuisse laboriosum memorât: sed uxorem habuisse sumptuosam, à qua quidquid is laboribus collegerat, non ita multò post fuisse dilapidatum. Hæc propter *Ocni* uxorem obscure tradidisse Polygnorum putant. Scio item ab Ionibus dici, si quem laboribus intentum conspicerent, ex quibus nil ipse commodi caperet, Hic vir *Ocni* funiculum contexit. Hactenus Pausanias. Vide adagium, Contorquet piger funiculum. Et Pollitia. Miscel. cap. 81.

*Ocni funi-
culus.*

*Mundus
quid.*

Mundum prodigit. Mundus est ornatus mulieribus: græcè dicitur κόσμος: unde mundus dictus est hic, quod alio nomine cælum appellare libuit. Nam ut inquit Plinius lib. 2. cap. 4. quem κόσμον Græci nomine ornamenti appellauerunt, eum nos à perfecta absolutaque elegantiâ, mundum.

Fœmina iners animal. Hesiodus in Theogonia mulieres fucis assimilat, qui apum labores consumunt, cuius sententia est,

*Quale fauis examen apum dulciq; liquore
Cernimus infames haud rarò pascere fucos,
Per thyma manè uolant, & picta per arua tepenti
Sole uagæ, cerâsq; legunt, & dulcia mella.*

Prædo

Prædo latet, curuôq; uorax sub uimine uiuit,

Inq; sua abdit edax alienos exta labores.

Talis in humanis prius ab Ioue fœmina rebus,

Est data, flagitatis hominem, quæ ledat iniquis.

Vide Iuuenalis carmina in hoc, satyra 6. Prodigat non sentit &c.

In Parasitos.

EMBLEMA XCII.

Quos tibi donamus, fluuiales accipe caneros,

Munera conueniunt moribus ista tuis.

His oculi uigiles, & forfice plurimus ordo

Chelarum armatus, maximâq; alius adest.

Sic tibi propensus stat pingui abdomine uenter,

Pernicêsq; pedes, spiculâq; apta pedi.

Cum uagus in triuiis, mensq; sedilibus erras,

Inq; alios mordax scommata falsa iacis.

EX Plutarcho in lib. de discrimine adulato-
ris & amici. Cuius verba sunt, Ego verò
nouì quendam, qui vxorem suam eiecerit, vt
amicus item suam repudiaret. Deprehensus est
autem clanculum ad illam commearè: vel ad se-
se accersere: id quod etiam ab amici vxore ani-
maduersum est. Vsque adeò non nouerat adu-
latoris ingenium, qui credidit hos veros Iam-
bicos magis cōuenire cancro, quàm assentatori:

Est uenter omne corpus, undiq; obtuens

Oculus, suisq; bestia reptat dentibus.

Nam huiusmodi quidem est imago parasiti &
amicorum, qui patellam sequuntur, & ad pran-
dia præsto sunt, quemadmodum inquit Eupo-
lis. Hęc Plutarchus. De adulatoribus festiua in-
uenies epigrammata lib. 1. Floril. tit. ἐκ πόλκεας.

Cancr. Vide adagium Polypi. De cancris lege Plinium
lib. 9. cap. 31. vbi leges aliquos cancris hippos
vocari tantę velocitatis, vt consequi non sit. Vn-
de apertior erit comparatio ad parasitum, cui
tribuit Alciatus pernices pedes.

His oculis &c. Sic ordino: his. sc. cancris ocu-
li vigilantes sunt, & plurimus ordo chelarum ar-
matus forfice. vbi libentius legerem forcipe, vt
Lib. 9. c. 31. lego in Plinio, qui sic ait de cancris, Præterea
bina brachia, denticulatis forcipibus. Sed noi-
magni refert, quomodo legas.

Chela. Chelarum armatur. Chelæ dicuntur scorpionū
& cancrorum brachia: est etiam signum cale-
ste, anterior, scilicet pars Scorpij. Vnde Virg. 1.
Georg.

Qua locus Erigonem inter chelâsq; sequentes.

Abdo

Abdomine uenter. Abdomen propriè significat *Abdomē*
pinguedinem, quæ spinæ, ubi renes sunt, adhæ- *quid.*
ret: dictum ut quidam volunt, quòd abditum sit.
Translatè ponitur pro vitio ventris: unde Cice-
ro pro Sestio dixit, insaturabile abdomen.

Scomma. σκόμπε , cauillum, sales, dicterium *Scomma*
à verbo σκώπτω, cauillor, dicteria iacio.

Paruam culinam duobus ganeoni-
bus non sufficere.

EMBLEMA XCIII.

*In modicis nihil est quod quis lucretur: & unum
Arbustum geminos non alit Frythacos.*

A L I V D.

*In tenui spes nulla lucri est: unòq; residunt
Arbusto gemine non bene Ficedule.*

Sum

Sumptum ex prouerbio Græco Zenodoti
 μία λόχνη ἔσθαι δύο ἐριθάκους. Vide Erasmi
 in Adagio, Vnicū arbutum haud alit̄ duos Eri
 thacos. Et in adagio, Vna domus non alit̄ duos
 canes.

Erithacus.

Est autem Erithacus auis quædam solitaria, vt
 eodem in saltu non temerè, nisi vnam inuenias.
 Hanc Theodorus Gaza, nunc Syluiam, nunc
 Rubeculam interpretatur in Aristotele. Hanc
 sententiam diuerso sensu protulit Lucanus lib. i.
 & fortasse multò melius sic,

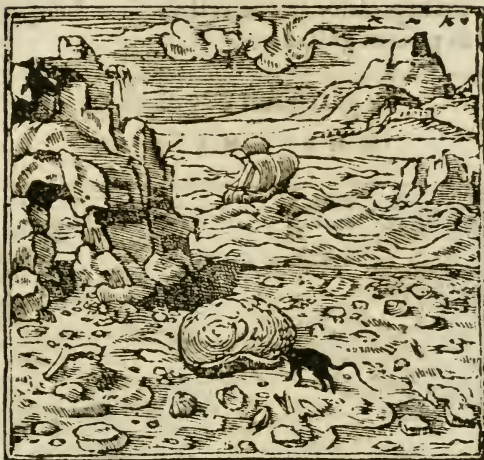
*Nulla fides regni socis, omnisq; potestas
 Impatiens consortis erit.*

Quò etiam respexit Alexander Magnus cum
 dixit mundum con capere duos Soles. Cicer. i.
 Offi. Quod enim est apud Ennium, Nulla san-
 cta societas, neque fides regni est. Id latius patet.
 Nam quidquid eiusmodi est, in quo nõ possint
 plures excellere, in eo fit plerunque tanta con-
 tentio, vt difficillimum sit sanctam seruare so-
 cietatem.

Capti

Captivus ob gulam.

EMBLEMA XCIIII.

Regnatôrq; penus, mensâq; arrosor herilis
 Ostrea mus summis uidit hiulca labris.
 Queis tenerã apponēs barbã falsa ossa momordit:
 Ast ea clauscrunt tacta repente domum,
 Deprensus & tetro tenuerunt carcere furem,
 Semet in obscurum qui dederat tumulum.

Sumptum ex Antiphili Epigrammate lib. i.
 Florileg. tit. εις ζωα, quod tale est,

Παμφάγος ἐρπισὶς ἢς κτ' δώματα λυχνόβορος μύς,
 ὅσπρεν ἀδρήϊας χείλεσι πεπταμένον,
 Πώγωνος διεραίο νόθην ὠδ' ἄξατο σάρκα,
 Αὐτίκα δ' ὕσρακέεις ἐπλατάγησε δόμος.

T

Ἀρμιάθῃ δὲ ὀδύναςιν ὅδε ἐν κλείθραισιν ἀφύκτοις
 Ληφθεῖς, αὐτοφόνον τύμβον ἐπεσπάσθητο.

Non indiger versione : quandoquidem ipse Alciatus expressit penè ad verbū. Vide Adagium, Mus piscem gustans.

In garrulum & gulosum.

EMBLEMA XCV.

Voce boat torua, prælaro est gutture, rostrum
 Instar habet nasti multiforisq; tubæ.
 Deformem rabulam, additum ventriq; gulaq;
 Signabit, uolucer cum truo pictus erit.

Alcatraz

FORTÈ hic est, qui passim inuenitur apud Indos Mexicanos, diciturque Alcatraz, anseris magnitudine piscibus victitans, rostro duarum spitha

spithamarum, cuius tantum inferiorem partem mouet. Habet ingluuiem à rostro ad pectus, in qua piscium decem libras ingerit, & aquæ urnam. Reddit faciliè quæ ingurgitauit. Quidam autem præ grauedine cecidit, & captus est: deglutierat enim paruulum puerum Æthiopem.

Doctorum agnomina.

EMBLEMA XCVI.

Moris uetusti est, aliqua professoribus
Superadiici cognomina.

Faciles apertòsq; explicans tantum locos,
Canon uocatur Curtius.

Reuoluitur qui eodem, & iteratq; nimis
Mæander, ut Parisius.

ſocurus & confusus, ut Picus fuit,

Labyrinthus appellabitur.

*Nimis breuis multa amputans, ut Claudius,
Mucronis agnomen feret.*

*Qui uel columnas uoce rumpit, Parpalus,
Dictus truo est scholasticis.*

*Contra est uocatus, tenuis esset Albius
Quòd uoce, uespertilio.*

*At ultimas mutilans colobotes syllabas,
Hirundo Crassus dicitur.*

*Qui surdus aliis, solus ipse uult loqui,
Ut sturnus in prouerbio est.*

*Hic blesus, ille raucus, iste garriens.
Hic sibilat ceu uipera.*

*Tumultuatur ille rictu, & naribus.
Huic lingua ter ebellam facit.*

*Singultit alius, atque tussit hæstans.
Conspuit alius ut psecas.*

*Quàm multa rebus uitia in humanis agunt,
Tam multa surgunt nomina.*

HOC emblema non alicunde fuit desumptum : sed tantum Academiarum ostendit morè, in quibus semper professoribus adduntur cognomina ex uitiis præcipuè desumpta. Nec in promptu est dicere quos hîc notauerit Alciatus : tecto enim nomine quosdam pungit. In quinto vers. lege, & iterat qui nimis. vers. 17. Qui surdis aliis. Vide adagia Mæandri labyrinthus, Psecas, aut res. Est autè Mæander sinuosus fluuius : quod nomen plerunque pro obliquitate sumitur. Psecas stillicidium significat, guttam, aut stillam.

Vis

Vis naturæ.

EMBLEMA XCVII.

Pana colunt gentes, (naturam hoc dicere rerum est)
 Semicaprumq; hominem, semiuirumque Deum.
 Est uir pube tenus, quod nobis instat uirtus,
 Corde oriens, celsa uerticis arce sedet.
 Hinc caper est, quia nos natura in secla propagat
 Concubitu: ut uolucres, squamea, bruta, feras.
 Quod commune aliis animantibus, est caper index
 Luxuriæ, Veneris signaq; aperta gerit.
 Cordi alij sophian, alij tribuere cerebro.
 Inferiora, modus, nec ratio ulla tenet.

PUlchrum epigramma, & eruditionis at-
 que varietatis plenum: in quo rerum na-
 tura depingitur in figura Panos, quem colebat
 antiquitas, quasi naturæ Deum, quod & ipsum

Quid anti-
 quitas de
 Deo Pane
 fabulata sit

indicat nomen: Pãv etenim omne significat. Sed audiamus iam antiquitatem quid de hoc Deo dicat, vt aliquid lucis nostro afferamus emblemati. Phornutus siue Cornutus in lib. de natura Deorum, cap. de Pane, Talem, inquit, & Pana esse non dubito. Siquidem & ipse cum hoc vniuerso idem est. Inferior pars huius Dei hispida est, & hircū refert, ad designandā asperitatem terræ. Superior autem pars similis est homini, propterea quòd æther teneat totius mundi principatum. Hoc autem rationabilem designat partem. Lasciuū & libidinosum eum fingunt, propter multas seminum causas & commistiones, quæ ex ipsis fiunt. In locis desertis eum morari tradunt, vt eius vnitatē ostendant. Mundus enim est vnus & vnigenitus. Nymphas persequitur: siquidem gaudet exhalationibus, quæ ex humido prodeunt, sine quibus impossibile est, vt mūdus appareat. Indutus esse dicitur nebride, aut pelle pardi, tum propter pulchram rerum omnium varietatem, tum etiam propter colores, qui in mundo cernūtur. *συρτόν* eum appellāt, siue quòd à ventis omnibus perfletur, *ἀπὸ τῆ σπιρίτων* id est, à flando: siue quòd ad saltandi ritum sit minùs aptus: & more rusticorum, qui politioem musam non degustant, subsultet: *ἀπὸ τῆ σκιπτά:*, id est, à saltādo. Quòd autem plerunque in montibus & speluncis versatur, factum est, vt coronam è pinõ arbore sortiretur. Hæc enim arbor montani quippiam & magnificum habet. Fingitur cornutus & bifidos habere pedes. Fuerit fortasse
 hic

hic & Priapus, cuius vi omnia in lucē prorumpunt. Hæc & alia plura Phornutus. Homerus autem in hymno Panos eum Mercurij filium facit, vocatūque Pana dicit à Baccho, quòd oblectarit omnium deorum animos. Orpheus in hymnis latius Panem Deum celebrat. Hymni principium tale est,

Orphei
hymnus

Πάννα καλῶ κρατερόν, κόσμιο τὸ σύμπαν,
 Οὐρανὸν, ἠδὲ θάλασσαν, ἠδὲ χθόνα παμβοσίλειαν,
 Καὶ πῦρ ἀθάνατον. τῷ γῶ μέλη ἐς ἰάτα εἶ.

Id est,

Panem inuoco fortem, mundi uniuersum,
 Cælum, mare, terram, omnium regem,
 Et ignem immortalē. Hæ enim uiolæ curæ sunt Pani.

Silius Italicus sic describit Panem lib. 3.

Silius Ita-
licus de Pa-
ne.

Pan Ioue missus erat seruari tectâ uolente
 Troia pendenti similis Pan semper, & uno
 Vix illa inscribens terræ uestigia cornu:
 Dextera lasciuit cæsa Tegeatide capra,
 Verbera leta mouens festa per compita cauda,
 Cingit acuta comas, & opaca tempora Pinus,
 Ac parua erumpunt rubicunda cornua fronte.
 Stant aures summoq; cadit barba hispida mento.
 Pastorale Deo baculum, pellisq; sinistrum
 Velat grata latus teneræ de corpore damæ.

Sed quæcunque hætenus de Pane dicta sunt, explanatius scripsit Seruius in Bucol. Virg. Pan, inquit, Deus est rusticus in naturæ similitudinem formatus. Vnde dicitur Pan, id est, omne. Habet etiam cornua ad similitudinem radio- rum solis, & lunæ cornuū. Rubet eius facies ad ætheris imitationem. In pectore nebridâ. habet

Seruius in
Virg.

stellatam, vt stellas imitetur. Pars inferior hispida, propter arbores & feras. Caprinos habet pedes, vt ostendat terræ soliditatē. Fistulam habet septem calamorum, propter harmoniam ex septē sonis. Pedum habet, propter annū, quem in se recurrere fingunt Poëtæ; cum amore Deo luctatum esse, & ab eo victum: quia omnia vincit amor. Ex his autem Seruij verbis admoneor elegantissimi Epigrāmatis de Amoris & Panis lucta, quod hūc apponendum duxi: quandoquidem nec abhorret multum à materia, nec est iniucundum auditu.

Stropha pater.

*Pan & amor quondam certare uolentes,
Deponunt calamos ille uel ille sacros.
Hic onus alarum, uillose nebridos ille:
Proiicit hic arcus, proiicit ille pedum.
Tunc liquido exutos artus perfundit oliuo:
Cecropiæq; modum seruat uterq; Pales.
Conseruere manus totis conatibus ambo:
Robore Pan fidens, dexteritate puer.
Aspera pugna fuit, primisq; assultibus anceps:
Nunc Pana aiebant uincere, nunc puerum.
At demum elato prensauit cornua saltu,
Panâq; qui uincit omnia, uicit Amor.*

Porphyrus

Sed iam addamus aliquid de Pane, quod peritioris literaturæ auidos nō nihil delectare possit. Porphyrus in lib. de respons. Panem famulum Dionysij facit, & in numero bonorū Deorū collocat: nihilomin⁹ narrat agricolis quibusdā apparuisse, quos repētē mortuos confirmat, interrogatūq; Apollinē de nece nouē agricolarū in quodam Branchidarum agro, sic respondisse,

*Apollinis
responsum.*

TORUUM

Torium Dionysij famulus Pan auriq; cornis,
 Per nemora obscura gradiens, montesq; per altos,
 Piniam una (atque alia resonans syringa tenebat)
 Gestabat manu: multos is corpore uasto
 Prostravit, mortiq; uiros dedit horridus ille.

Sed magna dignum est admiratione quod Plu-
 tarchus refert in eo lib. quem composuit de Ta-
 centibus oraculis, qui liber nondum latinitate
 donatus est. Ne tamen græcis centonibus ob-
 strepam, eius verba, quantum potero, exprimere
 conabor, quæ sic se habent: De morte autem hu-
 iusmodi Dæmonum, hæc ab homine nec impru-
 dente nec futili nobis sunt tradita. Epitherses
 præceptor Grammaticæ fuit Æmiliani Rhetor-
 is (quem & vos aliquando differentē audiistis)
 pater. Nauigaturus hic in Italiam, nauim con-
 scendit, mercimoniis, mercatoribusque multis
 plenam, qui se audiisse dicebat (cum sub noctē
 circa Echinadas insulas ventus posuisset, nauis-
 que prope Paxas constitisset) vigilantibus plu-
 rimis, multis etiam à cœna bibentibus, repentē
 cuiusdam vocem auditam è Paxis, Thamum no-
 mine inclamantem, ita ut omnes teneret admi-
 ratio. Erat verò Thamus Ægyptius vir eiisdem
 que nauis gubernator, non tamen omnibus, qui
 aderant, nomine cognitus. Bis itaque vocatum
 siluisse, tertio respondisse. Ast illum (quisquis
 erat) altiore voce clamasse, Cùm perueneris ad
 Palodes, hæc verba nunciabis, πάν ὁ μέγας τέ-
 θνυσε. Hoc est, Pan magnus interiit. His auditis
 Epitherses dicebat obstupuisse cunctos, consul-
 taseque inter se peragendane, an negligenda

*Historia
 notanda.*

essent, quæ audiissent: censuisse Thamum (si aspirarent venti) silentio præternavigandum, sin autem deficerent, vbi eo locorum venissent, manifestanda quæ audierant. Cùm tandem ad Palodes venerunt, & nauis, neque vêtis, neque vndis possêt impelli, è prora obuersum in terram Thamum, pronunciasse iussit, hoc est, ὁ μέγας πᾶν τ. θ. ο. ο. κ. Id est, Magnus Pan obiit. Hæc vix dum perfectâ verba vlulatu magno, nec vnus modi, sed quasi multorum gementium excepta sunt. Quæ res (quoniam multis præsentibus acciderat) celeriter Româ e& allata. Thamius ipse à Tiberio Cæsare accersitus. Consuluit deinde Tiberius Philosophos, quemnam Panem illum arbitrarentur. Qui responderunt, ex Mercurio & Penelope natum esse credi oportere. Hactenus sunt verba Plutarchi. Eusebius verò refert hæc & similia accidisse, quo tempore sub Tiberio Cæsare Christus Deus ac Dominus noster passus est, qui omne dæmonum genus è vita expulit. Quanquam quid vetat hanc vocem intelligi posse de Christo Seruatore nostro, qui verus est Pan, id est, Omne, ac totius naturæ dominus & conseruator? Sunt qui asserant illam vocem auditam è Paxis illa nocte, quæ post passionem Dominicam sequuta est anno Imperij Tiberij, 18. Sed hæc hæctenus.

*Eusebius
de Pana.*

*Ille vox in
teligi potest
de Christo.*

*Ciceronis de
sede animi
opin.*

Corde alij sôphiam. Cicero, 1. Tuscula. Quæst. Alij (inquit) in corde: alij in cerebro dixerunt animi sedem esse & locum. Homerus & Hesiodus in corde videntur posuisse intelligentiam: idque significari volunt sapiëntiores per illa verba pas
ba pas

ba passim apud hos poëtas repetita, τὸ δὲ ἐν φρε-
 σι βαλλεῖσθαι. Hoc est, vt dixit Maro, Tu con-
 dita mente teneto. Sunt enim phrenes septum
 transuersum siue præcordia. Vnde pro mente
 aut animo sumuntur. Plutarchus tamen lib. 1.
 de Placitis Philosophorum, testimonio Plato-
 nis, in capite mentem collocat. Plutarchi verba
 sunt, Propterea (inquit Plato) mens, quæ in ho-
 mine augustissima pars est, in capite constituta
 est. Herodotus in Euterpe loquens de Ægy-
 ptiorum moribus, Panos (inquit) simulachrum
 & pictores pingunt, & statuarij scalpunt, quem
 admodum Græci caprina facie, hircinisque cru-
 ribus, haudquaquam existimantes eum esse talē,
 sed similem cæteris diis. Qua tamen eum causa
 talem describant, non est mihi relatu iucun-
 dum. Vide Plutarchum lib. 4. de placit.

philosoph. ca. 5. Vide Alex. Aphro.

in 7. μετὰ τὰ θύσια. Vide

Lucret. lib. 3.

Phrenes,

Ars

Ars Naturam adiuuat.

EMBLEMA XCVIII.

Ut sphaerae Fortuna, cubo sic insidet Hermes:
 Artibus hic, uaritis castibus illa praest.
 Aduersus uim Fortunae est, ars facta: sed artis
 Cum fortuna mala est, saepe requirit opem.
 Disce bonas artes igitur studiosa iuuentus,
 Quae certa secum commoda sortis habent.

Fortuna si
 gura.

Sumptum ex Galeno in orat. suasoria ad ar-
 tes in prin. operum, qui de fortuna loquens
 sic ait, Cuius indicare nequitiam cum veteres
 constituissent, in foemineam speciem exprime-
 re non contenti (quanquam hoc satis aptum erat
 amentiae signum) gubernaculum etiam mani-
 bus habendum dederunt, basin pedibus globo-
 sam

sam subiecerunt, eam denique orbatam oculis effinxerunt: vt scilicet per has figurandi rationes, fortunæ inconstantiam expressam ostenderent. Et paulò inferius, Mercurium verò tanquam rationis dominum & artium omniũ authorem: aspice rursus, vt alia, quàm fortunam effigie decorarũt. Nam iuuenis est formosus, nec eiusmodi, vt fucarum quicquam in eo aut comptum deprehendas: sed in cuius forma animi virtutes protinus eluceant. Est enim hilari vultu, acribus oculis, basi innititur: sic vndique figuratæ, vt quadrantal, seu tesseram referat, qua maximè figura res ipsa stabilis ac immobilis red dicitur &c.

Vt fortuna pile. De fortuna pleni sunt Philosophorum & poëtarum libri. Addam tamen Pacuij carmina, quæ citantur in 2. Rhetor. ad Herennium,

Pacuij
carmẽ de
fort.

Fortunam insanam esse & cæcam,

Et brutam perhibent philosophi,

Saxoq; instare globoso prædicant uolubili.

Ideo quò saxũ impulerit eò cadere fortunam autumãt.

Cæcam ob eam rem iterant: quia nil cernat, quò sese applicet.

Insanã autẽ aiunt: quia atrox, incerta, instabilisq; sit.

Brutã: quia dignũ atq; indignũ nequeat internoscere.

Vide Laëtant. diuinar. instit. 3. & August. de Ciuit. Dei 2. 4. & 7.

Cubo sic ins. Hermes. Ἑρμῆς Mercurius dicitur, eò quòd sit deorum interpres: διὸ τῶ Ἑρμῆν ἕστυ, quod est interpretari.

Hermes
vnde.

Aduersus uim fortunæ &c. Vide Aristot. 6. Ethi. ad Ni

ad Nicomachum, cap. 4. vbi citat Agathonis versic.

Τέχνη τύχην ἔσπεξε, καὶ τύχην τέχνη.

Id est,

Fortuna chara est arti, ars quoque fortune.

Vide præter loca citata Cælium Rhodiginum libro 22. capite nono in fine. Et eundem libro vigesimo octavo, capite 12. Et Didymum super Odyss. 23.

Conciliatur
emblemacii
dicto Aga-
thonis.

Aduersus &c. Hoc videtur dissentire cum illo Agathonis, *Fortuna chara est arti &c.* Sed non ita est: quod vt intelligatur, similitudine quadam demonstratur. Arboribus fructu, & pomis luxuriantibus solent substitui quædam furcæ; ne rami ingenti onere pressi ruinam faciant. Sic aduersus vim fortunæ ars est fa-

cta: & fortuna requirit artis opem.

Vide Plutarchum in libel-

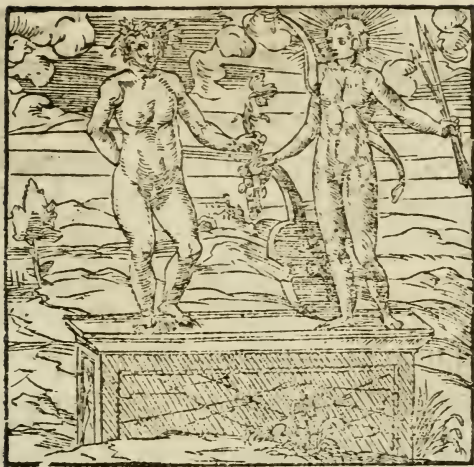
lo de fortuna.

In iuue

In iuuentam.

EMBLEMA XCIX.

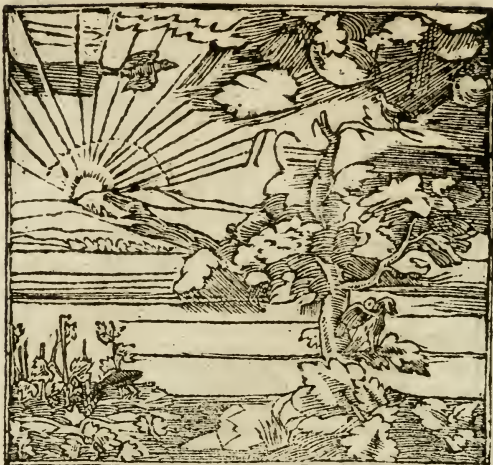
*Natus uterque Iouis, tener atque imberbis uterque,
 Quem Latona tulit, quem tulit & Semele,
 Saluete, eterna simul & florete iuuenta,
 Numine sit uestro quæ diuturna nobis.
 Tu uino curas, tu uictu dilue morbos,
 Ut lento accedat sera senectus pede.*

EX Callimacho, ut refert interpres Lycophronis pag. 42. Colebatur enim Delphis Dionysius cum Apolline. Precatur longam iuuentæ viriditatem à Diis, qui nunquam condescunt, Apolline atque Baccho, qui semper floréte iuuenta pinguntur. De Baccho iá multa diximus. Epigráma clarú est, nec indiget luce.

In

In quatuor tempora anni.

EMBLEMA C.

*Aduenisse hyemem fringilla renuntiat ales.
 Ad nos uere nouo garrula hirundo redit.
 Indicat æstatem sese expectare cuculus.
 Autumno est tantum cernere ficedulas.*

EX vulgari obseruatione sumptum. Solemus enim per quatuor auicularum genera, quatuor anni tēpora designare. Fringilla enim, quæ græcè *σπίλα*, Hispanè *aguzaniera*, hyemem significat. Hirundo uere nouo incipiente adueniat. Vnde prouerbiū, *Vna hirundo non facit ver.* Ouid. 2. Fasto.

Fringilla à frigore dicta. Arist. 8. ca. 3. hist. anim.

Cuculus æstatis prænuntius.

Fallimur? an ueris prænuntia uenit hirundo?
 Cuculus æstatem prænuntiat, de quo iam diximus.

mu

mus. Ficedulæ autē ab edendis ficis dictæ, Autumnno non solum crebræ sunt, sed etiam molestæ. Martialis,

*Cum me ficus alat, cum pascor dulcibus uuis,
Cur potius nomen non dedit uua mihi?*

Scyphus Nestoris.

EMBLEMA CI.

*Nestoreum geminis cratera hunc accipe fundis,
Quod grauis argenti massa profudit opus.
Clauiculi ex auro: stant circum quatuor anse:
Vnamquaq; super fulua columba sedet,
Solus eum: potuit longæuus tollere Nestor.
Mæonidæ doceas quid sibi musa uelit!*

Est cœlum scyphus ipse: color argenteus illi est:

Aurea sunt cœli sydera clauiculi.

Pleiadas esse putant, quas dixerit ille columbas,

Umbicili gemini magna minorq; fera est.

Hæc Nestor longo sapiens intelligit usu:

Bella gerunt fortes, callidus astra tenet.

Poculum
Nestorei.

POculi Nestorei descriptio ex Homero sumpta est. Quid poculi compositio significet ex Athenæo Dipnosop. 10. cap. 12. Homeri carmina sic se habent,

Πᾶρ δ' εἰς δ' ἴπας περικαλλὲς ὁ ὀικθὲν ἠγ' ὁ γεραιὸς
Χρυσίαισι ἠλοισι πεπαρμένον ἔατα δ' αὐτῆ.

Τέσσαρ' ἔαν. Διοκί τ' ἠπελειάδες ἀμφὶς ἕκασον

Χρυσίαισι κέμεθοντο, δ' ὕω δ' ὑπόπυθμένες ἦσαν.

Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσκει τραπέζης

Πλεῖον ἔόν. Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.

Sic ego vertebam,

Et pulchram iuxta phialam, quam duxerat aureis

Transfixam clavis longæuus: quatuor anse

Huic inerant: geminæ circum unamquamq; columbæ

Ex auro ardebant: geminis erat abdita fundis.

Hanc si plena foret, magno conamine quisquam

A mensa: Nestor uerò facillè ipse leuabat.

Verba Athenæi de
poc. Nest.

Verba porrò Athenæi ad hunc ferè modum se habent, Nestoris poculum quatuor aures, vt Homerus testatur, habebat: quod ita Poëta descripsit, vt cœli faciem repræsentaret. Argentum enim quo tantum poculum conflatum erat, cœli colorem indicat: clavi aurei, stellas: Peliades quæ circum aures erant, Pleiades referebant (Peliadas siquidem sæpe Poëtæ, pro, Pleiadas posuerūt) vt Simonides & Pindarus testantur,

Simonides
de pleiadib.

per

per transmutationem literæ. Et quando Homerus *πελειάδας*, id est, columbas, inducit Ioui ferentes Ambrosiam, de Pleiadibus, non de columbis est intelligendum Hæc breuiter ex longissima Athenæi disputatione, quem vide.

Ouidius 4.
Fastor.

Stant circum &c. Quatuor, inquit Alciatus, ansas, seu aures habebat poculum, & quatuor columbas: sed Athæneus sex ponit columbas, quæ, vt inquit Ouidius, septem dici, sex tamen esse solent. Vide igitur num Alciatus fuerit memoria lapsus. Meminit & Martialis huius poculi & columbarum lib. 8. Epigr. in Euctum:

Alciati
lapsus.

Hi duo longæuo censentur Nestore fundi:

Police de Pyllo trita columba nitet.

Longæuus tollere Nestor. De Nestore eiusque ætate satis diximus in Emblemate, De Baccho.

Mæonide doceas. Cur Homerus dicatur Mæonides, diximus in Ganymede.

Est cælum Scyphus. Scyphos, Athenæo Authore, duplicem habet declinationem ὁ σκύφος, τῆ σκύφου, &c, τὸ σκύφος, τῆ σκύφου. Diciturque, vt ipse putat, Scyphos quasi Scythos: quia Scythæ præter modum inebrientur. Vide de hoc nonnihil & apud Erasmum in Adagio Episcythiszare. Est porro scyphus vas ligneum rotundum, lac seruumve capiens: Herculi dicatus, vt Cantharus Baccho.

Scyphos.

Magna minorq; fera est. Hemistichion Ouidianum ex lib. 4. Trist. Eleg. 3. sic,

Magna minorq; fera: quarum regis altera Graias:

Altera Sydonias (utraq; sicca) rates.

Polum Arcticum intelligit, vbi est Vrsa maior,

*Versa maior
& minor.*

& *Versa minor.* Quarum fabulã vide apud Ouidium *Metamorp.* 2.

Hæc *Nestor longo* &c. Hæc ad astrologiam re-
tulit noster *Alciatus*. *Erasmus* verò ad *assidui-*
tatem, quẽ vide in *proverbio*, *Stilla assidua sa-*
xum excavat. *Vter melius senserit*, non est meũ
iudicare. *Vtramq;* *sententiã elicies* ex *Athenæo*.

Quæ supra nos, nihil ad nos.

EMBLEMA CII.

Caucasia æternum pendens in rupe Prometheus
Dirigitur sacri præpetis ungue iecur.
Et nollet fecisse hominem, figulosq; perosus
Accensam rapto damnat ab igne facem.

Roduntur

Roduntur uarils prudentum pectora curis,
 Qui cœli affectant scire, deumq; uices.

Promethei fabulam narrat Hesiodus latè in Theogonia: tangit in Georg. Sed illam latiùs prosequitur Iulius Higinus in Poëtico Astronomico, ca. de sagitta. Prometheus (inquit) qui propter excellentiam ingenij miram, homines finxisse existimatur, dicitur à Ioue impetrasse ut partem hostiæ in ignem coniicerent: partem in suo consumerent victu. Idq; postea consuetudo firmavit. Quod cùm facilè à Deo, non ut ab auaro homine impetrasset, ipse Prometheus immolat tauros duos. Quorum primùm iocinora cùm in aram posuisset, reliquam carnem ex utroque tauro in vnum compositam corio bubulo texit: ossa autem, quæ circa reliqua fuerunt, pelle contacta in medio collocavit: & Ioui fecit potestatem, ut quam vellet eorum sumeret partem: Iupiter autem, etsi non pro diuina fecit cogitatione, neque ut Deum licebat, omnia quæ debuit, ante prouidete. Sed (quoniã credere institui mus historiis) deceptus à Prometheo, vtrunque putans esse taurum, delegit ossa, pro sua dimidia parte. Itaq; postea in solénibus & religiosis sacrificiis, carne hostiarum consumpta, reliquias, quæ pars fuit eorum, eodem igni comburunt. Sed ut ad propositum reuertamur, Iupiter cùm factum rescisset, animo permoto, mortalibus eripuit ignè. Prometheus autem consuetus insidiari, sua opera ereptum

Iul. Higinus de Prometh.

Iupiter deceptus à Prometheo.

mortalibus ignem restituere cogitabat. Itaque cæteris remotis venit ad Iouis ignem: quo diminito & in ferulam coniecto lætus, vt volare, non currere videretur, ferulam iactans, ne spiritus interclusus, vaporis extingueret in angustia lumen. Itaque homines adhuc plerunque qui lætitiæ nuntij sunt, celerrimè veniunt. Præterea in certatione ludorum cursoribus, instituerunt ex Promethei consuetudine, vt current lampadem iactantes. Pro quo Iupiter facto mortalibus parem gratiam referens, mulierem tradidit his, quam à Vulcano factam Deorum voluntate omni munere donauit. Itaque Pandora est appellata. Prometheum autem in môte Scythiæ, nomine Caucaſo, forrea cathena vinxit: quem alligatum ad triginta millia annorum Æschilus Tragœdiarum scriptor ait. Præterea admisit ei aquilam, quæ assiduè noctu renascentia iocinora exesset. Vide Lucia. in Prometh. siue Caucaſo. Et in Deorum dialog. sub personis Iouis & Promethei. Et in opusculo de sacrificiis, & in Amoribus. Quæ omnia ideo ficta esse asserit Aristides lib. 2. contra Platonem: quia Prometheus Rhetoricem communicauit mortalibus. Qua de re vide plura apud Erasmi in Adagio, communis Mercurius. Plutarchus in libello de fortuna: Prometheus (inquit) furtim è cælo nobis afferens ignè, id est, rationem: omnia ista suppeditat. Et paulò inferiùs, Fabella de Promethei igne alio atque alio vititum omnibus diuiso, sub inuolucro indicat partes prudentiæ

Vide adagium, læpanda tradere.

Pandora.

Aristides lib. 2. contra Plato.

dentia, in orbem particulis exiguis esse dispersas, deinde se recepisse in ordinem. Seruius Grammat. in Sileno Verg. aliam allegoriam huius fabulae affert, & quae magis fortasse quadret nostro huic emblemati. Prometheus Assyrii Astrologiam indicasse, quam in monte Caucaso diutina obseruatione deprehenderat. Aquilam esse sollicitudinem, quae illius cor vexaret & corroderet. Per Mercurium debere intelligi prudentiam, deprehendisse rationem fulminum Prometheus, hominibusque indicasse. Denique ne longior sim, vide ipsum Seruium in illo versu,

*Vide Boetium de
rat. studij.*

Caucasusq; refert uolucres, furtumq; Promethei.
Plinius lib. 7. cap. 56. ait Prometheus asseruare ignem in ferula, primum docuisse.

Caucastra aeternum. Sic Politianus in Nutritia,
Nondum Caucastra pendens in rupe Prometheus.
& Martialis,

*Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus;
Assiduam nimio pectore pauit auem.*

Aeternum aduerbium est: pro, perpetuo, Sed dignum videtur inquisitione, quam obrem dixerit, aeternum: quandoquidem postea solutus est Prometheus, ut ex Luciano & Higino constat locis citatis? Duplicem assigno responsionem. Aut, eternum, capitur pro longissimo temporis spatio, siquidem ut diximus, ad triginta millia annorum iacuit religatus, aut nunquam re vera fuit solutus. Nanque ne Iouis iusiurandum irritum caderet, ex duabus rebus, hoc est ferro & lapide quibus Prometheus fuerat alligatus, digitum

*Vnde pri-
mus anu-
lorum vsus.*

*Plinius de
anulorum
& gem.ori.*

illius Iupiter vinciri iussit. Qua consuetudine homines vsi, quo satisfacere Prometheo videntur, anulos lapide & ferro conclusos habere cœperunt. Qua de re meminit Plinius in Proœmio lib. 36. his verbis, Quæ fuerit origo gemmarum, & quibus initiis in tantum hæc admiratio exarserit, diximus quadantenus in mentione auri anulorumque. Fabulæ primordium à rupe Caucasea tradunt, Promethei vinculorum interpretatione fatali: primùmque saxi fragmentum inclusum ferro ac digito circumdatum hoc fuisse anulum, & hoc gemmam.

Diripitur sacri præpetis. Diripitur secur, Græca loquutio frequentissima poetis, in qua deest Græcis $\alpha\gamma$, id est, secundum, vt nuda pedem, fractus membra Ouidius,

— partes quasq; sedendo

Flectitur.

Diripitur &c. Periphrasis est aquilæ, quæ, vt alibi diximus Ioui sacra est. Hanc autem aquilam (inquit Higinus) nonnulli ex Typhone, & Echidna natam: alij ex terra & Tartaro, complures Vulcani factam manibus demonstrant: animamque ei ab Ioue traditam dicunt.

Et nollet fecisse hominem. Prometheus enim hominẽ fecit, vt ait Ouidius primo lib. Metam.

Natus homo est siue hunc diuino semine fecit

Ille opifex rerum, mundi melioris origo:

Siue recens tellus, seductâq; nuper ab alto

Aethere cognati retinebat semina cæli.

Quam satus Iapeto mistam fluuijalibus undis

Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.

Ab igne

Ab igne. Solis intellige vt plerique fabulantur, quanuis supra dixerimus ignem illum fuisse Iouis.

Roduntur uariks. Ex his duobus versiculis eruendus fuerat titulus. Siquidem totius emblematis hic est cardo. Inscribe igitur pro titulo, si placeat, *Qui addit scientiam, addit dolorem*, vt legimus in sacris literis. Hæc duo carmina videntur alludere ad illud Pythagoricum dogma, Cor ne edito. hoc est, animam doloribus, angoribusque non excruciamdam, vt explanat Diogenes Laërtius in vita Pythag. Cui cōsonat Alexan. Aphro. in Problema. sententia. Similiter (inquit) Prometheus cū sapiēs esset, sidereaque aquilæ causam peruestigaret, naturamque eius ac situm: cūmq; discendi cupiditate veluti exederetur, tum demum quieuit, cū ei Hercules dubitationem omnem sua sapientia soluit.

Titulus reponitur.

Roduntur uariks prudentum. Bene dixit, prudentum: nam reliquos non similis macerat cura: & prudentes refert Prometheus. Nam *προμηθεα*, prudentiam, prouidentiamve significat, & *προμηθεύομαι* prospicio, prouideo. Vnde Adag. *προμηθεύς μετα τα πράγματα*, id est, Prometheus post res confectas. de homine qui semper serò sapit: qualis fuit Epimetheus huius frater. Ad damus nunc corollarij vice, questus Promethei apud Æschilum, vt Cicero vertit 2. Tusculan. *Quæstio.*

Promethe. refert prudentes.

Æschil. versus de Prometh. quæst.

*Titanum soboles, socia nostri sanguinis
Generata celo, aspiciite religatum asperis*

Vincitūq; saxis: nauem ut horrifono freto
 Noctem pauentes timidi adnectunt nauitæ.
 Saturnius me sic infixit Iuppiter,
 Iouisq; numen Mulcibri asciuit manus.
 Hos ille cuneos fabrica crudeli inferens
 Perrupit artus: qua miser solertia
 Transuerberatus castrum hoc furiarum incolo.
 Iam tertio me quoq; funesto die
 Tristia uolatu aduncis lacerans unguibus,
 Iouis Satelles pastu dilaniat ferro.
 Tum iecore opimo facta & satiata affatim
 Clangorem fundit uastum, & sublime aduolans,
 Pinnata cauda nostrum adulat sanguinem.
 Cū uerò ad esum inflatu renouatum est iecur,
 Tum rursus tetros auida se ad pastus refert.
 Sic hunc custodem mœsti cruciatus alo,
 Qui me perenni uiuum sedat miseria.
 Namq; ut uidetis uinctis constrictus Iouis,
 Arcere nequeo diram uolucrem à pectore.
 Sic me ipse uiduus pestes excipio anxias,
 Amore mortis terminum inquirens mali:
 Sed longè à letho numine aspellor Iouis.
 Atq; hæc uetusta seclis glomerata horridis,
 Luctifica clades nostro infixæ est corpori:
 Ex quo liquatæ solis ardore excidunt
 Gutta, quæ saxa assiduè instillant Caucaß.

Vide etiam Phornutum in lib. de Natu. Deor.
 cap. de Prometh. Extant & Græca epigramma-
 ta Iuliani in lib. 4. epigram. Græco. tit. ἐῖς ἐμόνας
 ἡρώων.

In astrologos.

EMBLEMA CIII.

Icare per superos qui raptus & aëra, donec
 In mare præcipitem cæra liquata daret:
 Nunc te cæra eadem, feruensq; exuscitat ignis,
 Exemplo ut doceas dogmata certa tuo.
 Astrologus caueat quicquam prædicere, præcept
 Nam cadet impostor, dum super astra uolat.

I Miratus est Alciatus Epigramma Iuliani ex *Iulianus.*
 lib. 4. Epigramma. quod tale est,

εις Ἰκαρον χαλκῶν ἐν λυτρῶ
 ἰσάμενον.

Ἰκαρε, κηρὸς μὲν σε δώλεσε, τῶν δὲ σε κηρῶ
 Ἡ γὰρ ἐν τῆς μορφῆν εἶς εἶς ὁ χαλκοτύπος.

Ἄλλ' ἄ

Ἀλλ' ἄγε μὴ ὡτερὰ πάλῃ κατ' ἰέα, μὴ τὸ λειψρὸν
 Ἡρόθεν πίπῳν Ἰκάριον τελέσης.

κηρὸς Nos ad verbum ferè transtulimus, quanuis verba illa *κηρὸς* & *κηρῶν*, nobis item vt Alciato negotium præbuerunt. Nam in primo loco *κηρὸς* ceram significat: in secundo videtur accipi pro igne. Quod verbum Alciatus volens exprime-
 re dixit,

Nunc te cera eadem seruensque exsuscitat ignis:

q; pro, id est Vt intelligas (q;) pro (id est) positum. Quod in poëcis sæpe notarunt Commentatores, vt sit sensus, Nunc eadem cera, hoc est, ignis artificis te iterum suscitatur. Nam Icarus hic, de quo loquitur poëta, ænea erat imago Icari. Nostram igitur versionem accipe.

In Icarum æneum extantem
 in lauacro.

*Icare cera quidem te perdidit, ipsa sed igne
 Artificis rediit pristina forma tibi.*

*Nunc age ne moueas pennas, ne fortè lauacrum,
 Aethere ab usq; cadens, Icarium facias.*

Icarum Dædalus filius. Icarus Dædali filius fuit, quos Minos Cretæ rex in labyrintho inclusit. Sed Dædalus corruptis custodibus sub faciendi muneris specie, quo simulabat posse regem placari, cera & pennis alas sibi & filio fabricauit, & aufugit volando. Sed Icarus altiora petens, solutis ex calore solis pen- nis, mari, in quod cecidit, nomē imposuit. Hæc Seruius 6. Æneidos. Quæ ob id videntur ficta, quòd vela Icarus: malum, & antennas Dædalus inuenerit, teste Plinio lib. 7. cap. 57. Palephatus
 autem

autem ait in scapha fugisse Dædalum, periissequæ Icarum in mari, cui nomen dederit. Hanc fabulam pulchrè canit Ouid.lib.8.Metam. non longè à prin. sed pulchrius atque iisdem penè verbis in 2. de arte amâdi statim in princi.Diod. Sicul.rer.antiq.lib.4.cap.13.

Astrologus caueat. Hoc epigrâmate non damnatur autor astrologiam, vt quidam putant ignari: sed meritò damnatur præcipites astrologos, qui cùm nihil sciunt, omnia tamen se scire attestantur, præstigiisque omnia complent, quales multos passim inuenias. Vide in 2. lib Epigra.Græc. tit. In astrologos.

Qui alta contemplantur, cadere.

EMBLEMA CIIII.

Dum

Dum turdos uisco, p̄dica dum fallit alaudas,
 Et iacta alti uolam figit harundo gruem,
 Dipsada non prudens auceps pede perculit: ultrix
 Illa mali, emissum virus ab ore iacit.
 Sic obit, extento qui sydera respicit arcu,
 Securus fati, quod iacet ante pedes.

EX lib 3. Epigram. Græc. est autem Antipatri
 Sidonij. Ille autem sumpsit argumētum ex
 fabulis Æsopi. Epigramma est huiusmodi,

Ὁ πρὶν ἐγὼ καὶ ψῆρα, καὶ ἀρπάκτειραν ἐρύκων
 Σπέρματος ὑψιπετῆ εἰσενίαν γέρανον,
 Ρῖνῃ χερμαστῆρος εὐστροφα κῶλα τιτάων
 Αλκιμένης πλανῶν ἔργον ἀπώθεν νέφος.
 Καί με τίς ἐτήτερα πῶρ᾽ ἀσφυρὰ διψᾶς ἔχιδνα
 Σαρκὶ τ' ἐκ γενύων πικρὸν ἐνείσα χέλον,
 Ἡελίε χήρωσεν. ἴδ' ὡς τὰ κατ' αἰθέρα λεύσων,
 τὸν ποσὶν ἐκ ἰδάων κῆμα κυλινδόμενον.

Sic meus frater Fernandus Sanctius vertit,
 Qui prius ἔστυρνυμ matura è messe sugabam
 Pascentemq; auidè semina nostra gruem,
 Excutiens torto στῆρυν de uerbere fundæ
 Arcebam innumeras Alcimenes uolucres.
 Cùm me lethalis talos prope dipsas, amaram
 Inspirans bilem faucibus interimit.
 En ego qui summum specularus sum æra, cladem
 Non animaduerti quæ fuit ante pedes.

Turdus.

Dum turdos. Turdus auis est nota optimi sa-
 poris. Vnde dixit Horatius in Episto.
 Nil melius turdo, uulua nil dulcius ampla.
 & Martialis,
 Inter aues turdus si quis me iudice certet,
 Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Hispanè

*Fernandi
 Sanctij ver
 fio.*

Hispanè dicitur Zorzal.

Dum fallit alauda. Alauda & galerita, idem est: *Alauda.*
 sic dicta, quòd apicem habet supra caput ad si-
 militudinem galeæ. Et Cæsar legionem Alaudã
 vocavit. Vnde Cicero ad Atticum, Antonius
 cum Legione alaudarum ad urbem pergeret.

Dipsada non prudens. $\delta\iota\psi\alpha\delta\alpha$ genus serpentis, vi-
 peræ simile, à $\delta\iota\psi\omega$, quod est, sitio, qui exhaurit *\delta\iota\psi\alpha\delta\alpha.*
 omnem humorẽ, & siccitatem inducit ad mor-
 tem vsque. Plinius lib. 2. c. 8. & lib. 22. cap. 5.

Auceps. Est qui aves aucupatur, ab avis & ca-
 pio. Erat aut̃ hic, vt dictum est, Alcimenes. Tali
 similitudine vsus est Horatius in arte poetica,

Si ueluti merulis intentus decidit auceps

In puteum, foueãnuẽ.

Huc etiam pertinet locus de Thalete, qui ab a- *Thales.*
 nricula fuit irrisus, quòd in foueam inciderit, dũ
 astris nimis esset intentus.

Poten

Potentissimus affectus
amor.

EMBLEMA C V.

Aspice ut inuidtus uires auriga leonis,
Expressus gemma pugio uincat amor:
Vtq; manu hac scuticam tenet, hac ut flectit habenas,
Vtq; est in pueri plurimus ore decor.
Dira lues procul esto:feram qui uincere talem
Est potis, à nobis temperet ànne manus?

Argenta-
rij epigra.

EX lib. I. Epigramma. Græco. tit. εις ἔρωτα. Est
autem epigramma Argentarij sic,

Αὐγάζω τὸ ἀφικτον ἐπὶ σφραγίδος ἔρωτα
χερσὶ λιοντείαν ἀνιολεῦντα βίαν.

Ὅς τὰ μὲν μάστιγα κατ' αὐχένος, αἶ δ' ἐχαλινὸς
εὐθύνει, πολλὰ δ' ἀμφιτέθειλε χάρις.

Φέρτω

Φρίσσω τ' βροτολοιγόν, ἔ γδ' καὶ θῆρα δαμάσδων
 Ἀγχιον εἶδ' ὀλίγων φείσεται ἀμερίων.

Nos vt intelligi tantum possit, sic festinantei
 vertimus,

Conspicor inuidium pulchra in testudine Amorem

Frænantem manibus terga superba leæ.

Hæcque manu scuticam per colla hæc grandia fræna

Dirigit, & pueri splendet in ore lepos.

Horreo carnificem: nam qui fera colla leonum

Sic domat, à nobis temperet ipse manus.

Expressus gemma. Gestabatur enim in anulo,
 vt moris est, in gemmis anulorum similia em-
 blemata gestari. σφραγίς autem baltheum, sigil-
 lum, & testudinem significat.

Vtque manu etc. Ita legendum est, vt scripsit
 Alciatus. Nam qui vitare voluerunt vitium car-
 minis, in alia stulti cucurrerunt, vt ait Horatius.
 Sed non esse vitium carminis, si T litera produ-
 catur in cæsura, multis testimoniis posse defendere,
 è quibus pauca accipe. Martianus com-
 munem affirmat esse literam T. finalem. Quod
 ego non in vniuersum præcipi velim, sed tan-
 tum, vt dixi, in cæsura. Virg. 10. Æneidos,

T. litera
 communis
 in carmine.

Nam tibi Thymbre caput Euandrius abstulit ensis.
 Idem lib. 10.

Per medium qua spina dedit, hastamque recepat.
 Iuuenalis,

Magnus ciuis obit & formidatus Othoni.
 Ouid. 3. Metam.

Nubibus esse solet, aut purpureæ auroræ.
 Horat. 1. Ser.

Qui non defendit alio cuspante solutos.

Idem eodem,

Quum grauius dorso subiit onus, incipit ille.

Potentia amoris sic depingit Virgilius in Ciri,
*Seu malus ille puer, quem nec sua flectere mater
 Iratum potuit, quem nec pater atq; auus idem
 Iuppiter: ille etiam Pœnos domitare leones
 Et ualidas docuit uires mansuescere tigris.*

Potentia amoris.

EMBLEMA CVI.

*Nudus amor uiden' ut ridet placidumq; tuetur?
 Nec faculas, nec quæ cornua flectat, habet,
 Altera sed manuum flores gerit, altera piscem:
 Scilicet ut terræ iura det, atq; mari.*

Palladas.

EX lib. 4. Epigr. Græ. ἐν ἔρωτα γυμνόν, id est, in
 amorem nudum. Est epigramma Pallada.

γυμνός

Τυμνὸς ἔρωσ διὰ θῦτο γελᾷ, καὶ μείλιχός ἐστιν,
 εἰ γὰρ ἔχει τόσον καὶ πυρόεντα βέλη.

Ἐδὲ μάτην παλάμας κατέχει δελφίνα καὶ αἶθος,
 τῇ μὲν γὰρ γαῖαν, τῇ δὲ θάλατταν ἔχει.

Nos sic vertimus, ut verba graeca facilius perci-
 piantur,

*Nudus amor ridet blandè: quæ causa requirit,
 Non arcus retinet, seu àue tela manu.*

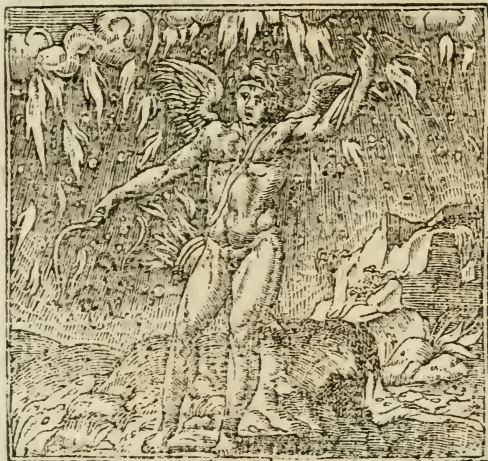
*Nec frustra palmis florem delphinâq; gestat:
 Continet hæc terram, continet illa mare.*

In hanc sententiam dixit Virgil.

— *Omnia uincit amor.*

Vis amoris.

EMBLEMA CVII.

*Aligerum fulmen fregit Deus aliger, igne
Diam demonstrat uti est fortior ignis amor.*

EX disticho Græco (puto Argentarij) quod
est in li. 4. Epigrāmaton Græco. hoc modo,

Ὁ πτανός τ' πτανόν ἰδὼν ἀγνύσι κεραυνόν,

Λεικνός ὡς κρείττον πῦρ πυρός ἐστιν ἔρωσ.

Non eget mea versione: quandoquidem ad ver-
bum penè reddita sunt ab Alciato verba. Hanc
sententiam sic expressit Venus apud summum
poëtam,

Nate patris summi, qui tela Typhoëa temmis.

Quòd autem fulmen habeat alas, sic cōprobat
idem alibi,

Ocyor ἔ uestis ἔ fulminis ocyor alis.

Satyrus historicus inter ea, quæ de Alcibiade
commemorat, Clypeo (inquit) utebatur,
auro atque ebore confecto: in quo

erat insignis Cupido, *κεραυνόν*

ἀγκυλιμένος, id est, fulmen

incuruans seu

flexuens.

In

*Virgilium
intellige.*

*Satyrus
hist.*

EMBLEMA CVIII.

Immersus studiis, dicundo & iure peritus,

Et maximus libello,

Heliodoram amat, quantum nec Thracius unquam

Princeps sororis pellicem.

Pallada cur alio superasti iudice Cypri?

Num sat sub Ida est uincere?

Versus quisque primus Heroicus est: secundus quisque est Iambicus Archilochius dimeter, quatuor Iambis constans, receptis tamen spondæis in locis imparibus.

Heliodoram amat. Heliodora nomen est puellæ sapius repetitum in Græcis epigram. sed nullam continet historiam, fabulamue. Significat donum Solis.

Heliodora,

Thracius princeps. Tereū intelligit, cuius longā fabulam scribit Ouid. Meta. 6. vt diximus alibi.

Sororis pellicem. Intellige Philomelam, quæ sic ait apud eundem,

Pellex ego facta sororis.

*Pellex vn-
de dicta.*

Dicitur autem pellex à pellendo: quia concubina pellit è lecto propriam vxorem.

Cypri. Vocatius est Græcus. dicitur autem Cypris ἀπὸ τῆς κύβειν, quod est parere, seu producere: quia Dea sit fœcunditatis.

Non fat sub Ida uincere. Alludit ad dearum iudiciū sub monte Ida, iudicante Paride. Quæ fabula quia adeò est trita, vt etiam apud nos in libris Hispanè scriptis teratur, hîc non appone-
tur. Si tamen plenissimè & festiuo car-

mine scriptam illam cupis videre, consule Daretē Phrygium de Bello Troiano per totum secundum.

*Daretēs
Phrygius,
bel. Tro.
scriptor
poeta.*

ΑΥΤΕΨΩΣ

ALCIATI EMBLEM.
 Ἀντίρως, id est, amor virtutis,
 ἀγαθολογισικῶς.

327

EMBLEMA CIX.

Dic ubi sunt incurui arcus? ubi tela Cupido?
 Mollia quæ iuuenum figere corda soles?
 Fax ubi tristis? ubi pennæ? tres unde corollæ
 Fert manus? unde aliam tempora cinctæ gerunt?
 Haud mihi uulgari est (hospes) cum Cypride quicquã;
 Vlla uoluptatis nos neq; forma tulit.
 Sed puris hominum succendo mentibus ignes
 Discipline: animos astrâq; ad alta traho.
 Quatuor èque ipsa texo uirtute corollas,
 Quarum quæ sophiæ est, tempora prima tegit.

E Pigramma vnde hoc emblemâ sumptum
 fuit, est Mariani scholastici lib. 4. Epigram.
 Græc. sic:

*Marianus
 scholasticus.*

εἰς ἔρωτα σεφανόμενον. id est,

In amorem coronatum.

Πῆ βι τόξον ἐκείνο παλίνθρον, οἱ τ' ἄπο σείο
 Πηγνύμφοι μεσάτιω ἐς κραδίλω δόνακες,
 Πῆ πλερά, πῆ λαμπὰς πολυώδιωος; ἐς τί ἢ τριπλά
 Στεμματὰ χερσὶν ἔχης κρατὶδ' ἐπ' ἄλλο φέροις;
 Οὐκ ἄπο πανδήμιον ξέρε Κύπριδος, ἐκ δὲ γαίης
 Εἰμὶ, καὶ ὑλαίης ἐήγονος εὐφροσύνης.
 Ἄλλ' ἐγὼ ἐς καθαρὴν μερόπων φρένα πυρσὸν ἀνάπλω
 Εἰμαθίης, ψυχὴν δ' ἔρανὸν ἐβλάγω.
 Ἐ δ' ἀρεῖτ' σεφάνες πεισύρων πλέκω. ὦν ἀφ' ἐκείνης
 Τῆς διεφέρου, πρῶτω τῷ θεῖος σέφομαι.

Nullam adhibui versionem. Quid enim posset ad Alciati versionem addi?

Plato duas
 Veneres po-
 nit.

Vbi tela Cupido. Plato in Symposio duas Veneres duobusq; esse Cupidines scribit: diuinum & caelestem alterum: alterum vulgarem & plebeium. Hos duos Cupidines videtur innuere Ouid. 4. Falto. cum inquit,

Alma fauce, dixi, geminorum mater amorum.

Et, si nō me fallit, aliter explanari ab interprete. Cupido græcè dicitur ἔρως. Huic contrarius, quique amorem dissoluit, Anteros. De quo sensisse Virgilium autumat Seruius 4. Æneidos in his Carminibus,

Testatur moritura deos, et conscia fati

Sideratum si quod non æquo fœdere amantes

Cure numen habet, iustumq; memòq; precatur.

Anteros.

Anteros, vt inquit Cicero 3. de natura Deor. ex Venere natus est, atque Marte. Tertia (inquit

quit) Venus, Iouis nata & Dione, quæ nupsit Vulcano sed ex ea & Marte natus Anteros dicitur.

Tres unde corollas fert mens? Quatuor sunt virtutes Cardinales, de quibus late Cicero in officiis, prudentia, iustitia, fortitudo, temperantia. *Virtutes morales.* Quarum tres vltimæ in operatione consistunt: frustra enim (vt sepe repetit Aristot.) quid sit virtus, quæ eius partes didiceris, nisi eas fueris operatus. Prudentia sine sapientia (nam hîc pro eodem sumuntur, quanuis alibi differant) omnis in meditatione consistit, intellectioneque vtitur. Hæc igitur est causa, quare amor virtutis sapientiæ corollam in capite habeat, reliquas in manibus, quæ in exercitatione consistunt.

Tres unde corollas? Quid significet corona, notum est: inde corolla, parua corona; de quibus vide Plinium lib. 21. cap. 2. Inde corollarium (vt inquit M. Varro de lingua latina lib. 4.) quod est additum, seu additio, præter id quod debetur, Hispanè añadidura. Hoc in ludis, cû placuissent actores, solebat dari præter promissas coronas. *Corona.* Suetonius in Augusto, Corollaria & præmia in alienis quoque muneribus ac ludis, & crebra & grandia de suo offerebat. *Corollarium quid.*

Quatuor &c. Virtus in genere sub se continet virtutes morales, & intellectiuas. duodecim enumerat Arist. practicas: & quinque quæ ad intellectum pertinet, è quibus omnibus quatuor desumpsit sibi Anteros: tres ex practicis, iustitiâ fortitudinem, temperantiam: vnam ex intellectiuis sapientiam.

ἀντέρως, Amor virtutis, alium Cupi-
dinem superans.

EMBLEMA CX.

Aligerum, aligeroque inimicum pinxit Amori,
Arcu arcum, atque ignes igne domus Nemesi.
Ut quae aliis fecit patiatur, at hic puer olim
Intrepidus gestans tela, miser lachrymat.
Ter spuit: inque sinus imos (res mira) crematur
Igne ignis, furias odit amoris amor.

Sumptum est ad verbum ex li. 4. Epigramm.
Graco. incerto autore. haec sunt carmina,

Πάνω πάνον ἔρωτα ἢ αντίον ἔπλασθ' ἔρωτι

A. Νέμεσις, τόξω τόξον ἀμυνομελία.

Ὅς καὶ πλάσθη, τὰκ' ἔρεξεν. ὅσκιε θρασυὸς ὁ καρὴν ἀτρεβῆς

Δακρ

Δακρύει, πικρὸν γέυσά μινος βελέων.

Ἐς βροθὸν τρεῖς κόλπον ἀπέπλυσεν ἄ, μέγα θαῦμα,

Φλέξει τις περὶ πῦρ, ἢ φετ' ἔρωτος ἔρωε.

Nemesis est indignationis Dea, de qua satis ali-

Nemesis.

bi diximus. Hic capitur pro ipsa indignatione,

atque adeò pro artifice, qui agrè ferebat amo-

rem omnia sub ditione tenere, atque omnia va-

stare. Talis igitur artifex pinxit amorem virtutis

qui Cupidinem vincitum teneret & superaret.

Potentior siquidè est Cupidine virtutis amor.

Ter spuit, inq; sinus unos. Sic legendù est, & dis-

pungendum, non vt antea, ter spuit. Alludit au-

tem poëta Græcus ad morem puerorum, qui

plorantes totum pectus conspurcant salivis &

crassiore sputo. Ter spuit id est, sepius con-

Ter spuit.

spergit pectus salivâ. Nâ, ter, super-

latiui vim obtinet. Vide Cæ-

Celius

Calcag.

lium Calcag. in libel-

lo ἀντέρως.

Dul

Dulcia quandoque amara fieri.

EMBLEMA CXI.

Matre procul licita, paulum secesserat infans

Lydius: hunc diræ sed rapuistis apes.

Venerat hic ad vos placidas ratus esse uolucres,

Cum nec ita immitis uipera saua foret.

Quæ datis ah, dulci stimulos pro munere mellis!

Proh dolor. Heu sine te gratia nulla datur.

Dvo sunt epigrammata Græca: vnde hoc sumptum est emblemata. Antipatri alterû, alterum Bianori, tit. *εις Θάνατον* lib. i. Sed quia noster Alciatus magis ad Bianori epigramma visus est accedere, illud apponam:

*Bianori
epigram.*

Κῆρον ἠποπλανὴν ἐπιμάζιον ἐρμῶναυτα,

Φεῦ βρέφος ὡς ἀδίκως εἴλετε βιγενέες.

Ἡγρόισεν ὁ δέιλαιος ἐς ὑμέας αἶα μελίτα

ΕΛΩ΄.

Ελθών. αἰδ' ἔχεων ἦτε χερείοτερας.

Ἀντὶ δὲ σὶ θείνης ἰσεμάζατε φόνια κέντρα.

Ἰσπικραὶς γλυκερῆς ἀντίπαλοι χάριτος.

Matre procul lieta. Non probō tale participiū:
auribus enim latinis est inauditum, quanuis in
vfu sit derelictus, a, um.

Infans Lydius. Lydia regio est minoris Asię, omni
mollitie deprauata. Herodot. lib. 1. Pli. lib. 3. cap.
5. & lib. 5. cap. 27. & Athenęum Dipnoso. lib. 12.
ca. 4. Sed hoc nihil ad emblem. Nam neq; tangit
historiam, neque fabulam. Puerum vocat Bia-
notus Hermonacta in Epigrammate.

Pro dolor, heu sine te. Alludit ad prouer. Neque
mel, neque apes. Quod vide apud Erasimum
Chiliad. 1. Centur. 6.

Ferè simile ex Theocrito.

EMBLEMA CXII.

Alueolis dum mella legit, percussit Amorem
 Furacem mala apes, & summis spicula liquit
 In digitis: tumido gemit at puer anxius ungue.
 Et quatit errabundus humum: Veneriq; dolorem
 Indicat, & grauter queritur, quòd apicula paruum
 Ipsa inferre animal tam noxia uulnera possit.
 Cui ridens Venus, Hanc imitaris tu quoque, dixit
 Nate feram: cui das tot noxia uulnera paruum.

Vigesimum secundum idyllion est Theocriti, cuius titulus est, Cupido mellilegus: nec habet plura, quàm hæc octo Carmina,

ἢ κλέπτει ποτ' ἐρωτὰ κακὰ κείτ' αἰσεμέλιον,
 Κηρίον ἐκ σίμβλων σουτέμενον. ἀκρὰ δὲ χειρῶν
 Δάκτυλα πάνθ' ἰπέφυζεν. ἰδὲ ἀλγες, καὶ χεῖρ' ἐφύσων,
 καὶ τῶν γὰρ ἰπλάττει, καὶ ἀλάτ'. τὰ δ' ἀφροδίτα
 Δείξεν τὰν ἰδύναν, καὶ μέμφει ἔπιγε τυτθὸν
 Θηρίον ἐν τὶ μελίονα, καὶ ἀλίκα τραύματα ποιεῖ.
 Χ' ἂ μάτηρ γελήσασα, τίδ' ἐπ' ἴσον ἐσὶ μέλιοναίς,
 Χ' αἰ τυτθὸς μὲν ἔστι, τὰ δ' ἔστ' ἰμάτα ἀλίκα ποιεῖς.

Apicula. Apicula diminutivum ab ape. Sed reclamat secunda syllaba, quominus intret carmen Heroicum. Nam quantum sentio, illud i, breue est, quanuis non occurrit aliquod poëtarum testimonium. Dignum verò scitu est, quod scribit Plutarchus de causis naturalibus. Apes enim ait, citius illos pungere, qui dudum stuprum fecerunt: Causam verò esse, quòd apes munditiæ & elegantia sint studiosissima, olfactu plurimū valeant Hinc apes aduersus immundiores odiū concipere vehementius.

Nota de apibus.

In statuam Amoris.

EMBLEMA CXIII.

Quis sit amor, plures olim cecinere Poëta,
 Eius qui uario nomine gesta ferunt.
 Conuenit hoc, quòd ueste caret, quòd corpore paruus,
 Tela, alásq; frens, lumina nulla tenet.
 Hæc ora, hic habitúsq; Dei est. Sed dicere tantos
 Si licet in uates, falsa subesse reor.
 Eccur nudus agar? diuo quasi pallia desint,
 Qui cunctas domiti possidet orbis opes.
 Aut qui quæso niues Boreámq; euadere nudus,
 Alpinum potuit, strictáq; prata gelus
 Si puer est, puerúmne uocas qui Nestora uincit?
 An nosti Ascræi carmina docta senis?
 Inconstans puer hic obdurans pectora, quæ iam

Trans

Trans adiit, nunquam linquere sponte potest.
 At pharetras & tela gerit, quid inutile pondus?
 An curuare infans cornua dura ualet?
 Alas cùrue tenet, quas nescit in æthera ferre?
 Inscius in uolucrum flectere tela iecur.
 Serpit humi, sempèrque uirum mortalia corda
 Lædit: & haud alas faxeus inde mouet.
 Si cæcus uitamque gerit, quid tania cæco
 Vtilis est? ideo num minus ille uidet?
 Quisue sagittiferum credat, qui lanine captus?
 Hic certa, ast cæci spicula uana mouet.
 Igneus est, aiunt, uersatque in pectore flammæ,
 Cur age uiuit adhuc? omnia flamma uorat.
 Quinetiam tumidis cur non extinguitur undis,
 Naiadum quoties mollia corda subit?
 At tu ne tantis capiare erroribus audi,
 Verus quid sit Amor carmina nostra ferent.
 Iucundus labor est, lasciuia per ocia. signum
 Illius est, nigro punica glans clypeo.

Hoc emblemata non parum negotij solet fa-
 cessere aliquibus, præsertim in extremo di-
 sticho: quod quàm prauè simul & nequiter in-
 terpretentur, non possem sine pudore scribere.
 Nos igitur paulatim singula percurramus. Ac
 primò totum Epigramma eò tendit, ut probet
 Amorem, non esse Deum, nec aliud, cuius expri-
 mi forma queat. Idque argumentis confirmat
 ridiculis, & nihil probantibus. Nam Antiquitas
 non credidit esse Deum Amorem: optimis ta-
 men rationibus & argumentis id omne quod
 finxit, comprobauit, & ex eius effectibus pul-
 cherrimè illum pinxit.

Quid

Quid sit Amor. Multi cùm Græci, tum Latini
poëtæ cecinerunt, quid sit Amor, quos esset su-
peruacaneum hûc adducere. Vnus tamen Pro-
pertius sit instar omnium, qui sic lib. 2. descri-
bit Amorem,

Quicumq; ille fuit puerum qui pinxit Amorem,

Nonne putas, miras hunc habuisse manus?

Hic primum uidit sine sensu uiuere amantes,

Et leuibus curis magna perire bona.

Idem non frustra uentosas addidit alas,

Fecit & humano corde uolare Deum.

Scilicet alterna quoniam iactamur in unda:

Nostrâq; non ullis permanet aura locis.

Et meritò hamatis manus est armata sagittis,

Et pharetra ex humero Gnoſta utroq; iacet.

Antè ferit: quoniam tuti quàm cernimus hostem,

Nec quisquam ex illo uulnere satus abit.

Heu curuum genus, & ueri corda inscia: quò ius

Fâsq; scelus miseri, si scelere abluimus.

Phornutus in lib. de Natu. Deorum sic loquitur
de Cupidine, Puer esse fingitur, quòd planè
mente careant, deceptionique obnoxij sint, qui
amant. Alatus est, quoniam plerunque cædis
est autor: vel quòd tanquam auis in hominum
mentes inuolet impetuose. Sagittas tenere fin-
gitur: quia qui eius sagittis vulnerantur, non
secus ac re vera percussi dolent: neque appra-
pinquare, aut attingere quos amant, audent:
verùm longè eos intuentur, stupentes. Fax ei
traditur: quia videtur inflammare animos. *éρωτα*
id est, cupidinem dici existimât ab inquisitione
eorû, quos amantes inquirunt. *éρωτα*: enim inqui-

*Amor cur
puer.*

*Cur habeas
sagittas.*

*Phornutus
de Cupid.*

*Amoris
pictura.*

*Éρωτα
rudo.*

rere significat. Hæc & alia Phornutus. Vnde licet intueri bene expressisse veteres amorem, non quòd eum ita crederent aut esse, aut viuere sed vt commodius eius effectus nobis ostèdere possent. Alciatus autem iocosis argumentis confutat ea quæ ab antiquis dicta sunt, non quòd veterem picturam improbaret: sed vt commodius quid sit amor, ipse posset declarare. Quod neque sine authore fecit. Siquidem Seneca in Hippol. sic ait,

*Seneca In
Hippol. de
amore car.*

Deum esse amorem turpiter uitio fauens
 Finxit libido: quoq; liberior foret,
 Titulum furori numinis falsi addidit,
 Natum per omnes, scilicet, terras uagum
 Erycina mittit: ille per calum uolans
 Proterua tenera tela molitur manu.
 Regnumq; tantum minimus in superos habet,
 Vana ista demens animus asciuit sibi,
 Venerisq; numen finxit, atq; arcus Dei
 Quisquis secundis rebus exultat nimis
 Fluitq; luxu semper insolita appetens:
 Hunc illa magnæ dira fortunæ comes
 Subit libibo &c.

Idem in Octaua,

Volucrem esse amorem fingit inmitem Deum
 Mortalis error: armat & telis manus,
 Arcusq; sacros instruit sæua face:
 Genitumq; credit Venere Vulcana satum.
 Vis magna mentis, blandus atq; animi calor
 Amor est, iuuenta gignitur, luxu, ocio.
 Nutritur inter læta fortunæ bona.
 Quem si fouère atq; alere desistas, cadit:

Breviq;

Breuiq; uires perdit extinctus suas.

De amore, deque eius causis, & pictura latè & pulchrè Alex. Aphro. problem. 87.

Puerum ne uocas. De antiquitate amoris ita Hesiodus in Theogonia,

Principio confusa chaos, sine imagine moles

Exiit: hinc uacuis tellus apparuit aruis.

Nam prius ipsorum pavementum facta Deorum est,

Quondam qui calo sedes habuère supremo.

Tartara dehinc una sunt uisa dehiscere terra.

Et mox pulcher amor surgit, mediúsq; Deorum

Cernitur: hic illos forma supereminet omnes:

Membra Deus latè soluit Diuumq; uiuumq;

Consilium, atq; ipsam domitat sub pectore mentem.

Vide Adagium, Tapeto antiquior.

Ascræi ut docuit. Hesiodus ex Ascræa Bœotiæ uicini prope Heliconem oriundus fuit, terra misera & pessima, ut ipse ait in Georg.

Ἄσκραν χεῖμα πικρὴ θέσις ἀργαλὴν ἐδέποτ' ἰσθλῆν.
Hesiodi vitam & mortem elegantissimo carmine perstringit Politianus in Nutricia ex illo verso, At tibi Dardaleos.

Pectora quæ iam etc. Sic Propertius,

In me tela manent, manet & puerilis imago:

Sed certè pennas perdidit ille suas,

Euolat è nostro quoniam de pectore nusquam,

Assiduúsq; meo sanguine bella gerit.

Iucundus labor. Amoris (inquit) finitio est, ut sit labor iucundus in ocio lasciui. Id est, Amantium vita omnis versatur in labore: qui tamen labor voluntate suscipitur, conseruaturque atq; augetur luxu & ocio, ut adduximus ex Seneca.

Antiquitas Amoris.

Hesiodi patria.

Finitio Amoris.

Color niger
laboris indi-
cium.

Signum illius est. Hoc est, emblema & pictura talis laboris cum iucunditate misti erit clypeus niger (qui color laboris est indicium) & in medio clypei glans Punica, cuius succus ex dulci & amaritudine constat. Quod alibi expressit Alciatus clariùs loquens de malo medica,

Aurea sunt Veneris poma hæc: iucundus amaror.

Indicat: est Græcis sic γλυκύπικρος Amor.

Plantus de
amore.

Plautus in Cistellaria, Nanque ecastor, amor & melle & felle est facūdisimus. Gustu dat dulce: amarum ad fatietatem vsque aggerit.

In obliuionem patriæ.

EMBLEMA CXIIII.

Iam dudum missa patria, oblitusq; tuorum,
 Quos tibi seu sanguis, siue parauit amor.
 Romam habitas: nec cura domum subit ulla reuerti.
 Aeternae tantum te capit Urbis honos.
 Sic Ithacum praemissa manus dulcedine loti
 Liquerat & patriam, liquerat atque ducem.

Imitatio ex epigrammatis Graecis li. 4. tit. εις
 λωτορον. Caeterum extat prouerbiū in oblitos
 patriæ, quod ab Homero sumpsit initium. Sed
 praestat Erasmi verba recensere. Is igitur in pro-
 uerb. Lotum gustauit. de iis, inquit, dicebatur,
 qui diutiùs in peregrinis regionibus hærent,
 veluti oblitus reditus. Neq; inconcinnè dixeris
 in eos, qui simul atq; semel voluptatem inhö-
 nestam degustarint, ad pristina studia reuoca-
 ri nequeunt. Sumptū à fabula Lotophagorum.
 De quibus meminit Homerus Odyss. li. 9. nar-
 rans, quemadmodum Vlyssis socij gustata apud
 Lotophagos populos herba loto, redire ad na-
 uim noluerint, nisi verberibus adacti. Est autem
 Lotos, quam eadem Celtim dici docet Diosco-
 rides lib. 1. arbor de qua Plinius lib. 13. tam dul-
 cis ibi cibus, vt nomen etiam genti terræque
 dederit, nimis hospitali, aduenarum obliuione
 patriæ. Est & herba eiusdem nominis gratif-
 sima & ipsa palato, de qua permulta Theophra-
 stus lib. de plantis 4. cap. 9.

Iam dudum missa patria. Iam dudum non rectè
 ad longum temporis spatium refertur, vt ex Te-
 rentio & aliis poteris elicere. Ego hîc (iam pri-
 dem) dixissem.

Aeternae tantum &c. Aeternā urbem vocat Al-

*Fabula lo-
tophagorū*

*Lotos que
apud Dio-
scoridem.*

*Theophra-
stus de loto.*

*Aeternā
urbem quæ
appellet.*

ciatus Romam tum hîc, tum alibi. Idem voluit sentire Virgilius loquens de Romanis,

*His ego nec metas rerum nec tempora pono,
Imperium sine fine dedi.*

Ovidius 3. Fasto.

— *Aeternæ cùm pater urbis ait.*

Sic Ithacûm. Vlysses delegit, cùm ad Loto-
phagos appulit, tres è sociis, quos præmitteret
ad exploranda loca illa. Ithacûm genitius est,
pro Ithacensium.

*Lotos Nym-
pha.*

Dulcedine loti. Lotos Nympha fuit, quæ Pri-
pum fugiens in arborem sui nominis conuersa
fuit: à cuius arbore cùm Dryope Euryti filia
flores aut bacchas decerperet, in loton quoque
fuit trãformata. Ovidius Meta. 9. Loti fructum

*Herodotus
de loto.*

sic describit Herodotus in Melpomene, Fructus
est instar fructus lentisci, suauitate assimilis fru-
ctui palmarum. Ex hoc fructu Lotophagi vi-
num conficiunt. Hæc ille. Sed notabis obiter
Herodotum hîc, Strabonẽ vltimo geographiæ,
& alios geographos posuisse Lotophagos
in minore Syrti: contra Pomponium

Melam & Plinium lib. 13. cap.

17. qui in maiori ponunt.

Aut subest in co-

dicibus men-

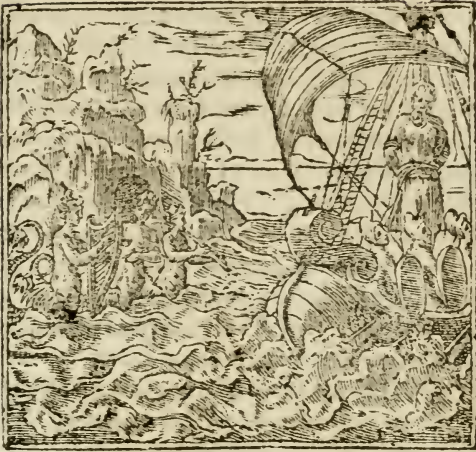
dum.

Sirenes

Sirenes.

EMBLEMA CXV.

*Absq; alis uolucres, & cruribus absq; puellar,
 Roſtro absq; & pisces, qui tamen ore canant:
 Quis putet eſſe ullos? iungi hæc natura negauit,
 Sirenes fieri ſed potuiſſe docent.*

*Illicitum eſt mulier, quæ in piſcem deſinit atrum,
 Plurima quòd ſecum monſtra libido uehit.*

*Aſpectu, uerbis, animi candore, trahuntur,
 Parthenope, Ligia, Leucoſtâq; uiri.*

*Hæc muſæ exclumant, hæc atque illudat Vlyſſes,
 Scilicet eſt doctis cum meretrice nihil.*

EX Fulgentio lib. 2. Mytholog. De Vlyſſe & Sirenis. Tribus, inquit, modis illecebra amoris trahitur, cantu, aut viſu, aut conſuetudine. &c.

Sirenes Sirenes (inquit Seruius in fine quinti Æneid.)
9us. secundum fabulam tres in parte virgines fuerunt, in parte volucres, Acheloi fluminis & Calliopes Musæ filia. Harū vna voce, altera tibiis, alia lyra canebat. Et primò iuxta Pelorum: pòst in Capreis insula habitauerunt : quæ illectos suos cantu in naufragia deducebant. Secundum veritatem meretrices fuerunt, quæ transeuntes, quoniam deducebant ad egestatem : his fictæ sunt inferre naufragia. Has Vlysses conténendo deduxit ad mortem. Hæc Seruius. Ouid. 5. Meta.

— *Vobis Acheloides unde*

*Pluma pedesq; auium cum uirginis ora geratis?
 An quia cum legeret flores Proserpina uernos,
 In comitum numero mistæ Sirenes eratis?
 Quam postquam toto frustra quæsisitis in orbe,
 Protinus in uestram sentirent æquora curam,
 Possè super fluctus alarum insistere remis
 Optastis, facilèsq; Deos habuisitis, & artus
 Vidistis uestros subitis flauescere pennis.
 Nec tamen ille canor mulcendus natus ad aures,
 Tantaq; dos oris linguæ deperderet usum:
 Virginei uultus & uox humana remansit.*

Absq; alis. Describit monstrum ad imitationem ferè illius Horatiani in arte poetica, atq; inquit: Quis putet esse vlos pisces qui sunt volucres absque alis, & sint puellæ absque cruribus, & insuper ore canant?

*Sirenes vn
 de dictæ.*

Sirenes fieri. *σερπίς*, à verbo *σειώ*, quod est iactō, decipio, turbo. vel *δέρε* & *σερπείς*, id est à catena seu vinculo, eo quòd libidinis vinculum Sirenes fuerint. Non ducitur à verbo *σύρω* id est traho,

traho, vt aliqui putant, nec debet scribi per y, Syrenes, sed per i, Siren.

Quæ in piscem. Sic Horat. in arte poëtica,

— Vt turpiter atrum

*Horatius
de Siren.*

Destinat in piscem mulier formosa superne.

Aspectu uerbis. Ordo est, Viri trahuntur aspectu, id est, Parthenope. uerbis, id est, Ligia. candore, id est, Leucosia. Nam id significat hæc nomina. Parthenope *ἄρα τὸ ἔχειν ὄρα παρθενικόν.* Ligia, à λιγείῳ acutè, dulciter. Leucosia, à λευκός, albus.

Parthenope. Hæc sunt nomina Sirenum, secundum quos Scholiastes Homeri natas ait Sirenas ex Acheloo, & Sterope vel Terpsicore. Eas autem sic nominat Aglaopheme, Thelchiepeia, Pisinoe, & Ligia. Commentator Apollonij sic vocat Thelxinoe, Molpe, & Aglaophonos.

*Nomina Si-
renum.*

Hæc musæ. Pausanias in Bæoticis dicit Sirenes cum Musis in certamen musicæ descendisse, victis que pēnas ablatas, ex quibus Musæ sibi coronas fecerint. Vnde Antonius Thylesius, qui de coronis libellum composuit. Sed vbi (inquit) tandem canendi suauitas & doctrina Musis adiudicata est, victrices Iouis filia Sirenum alas stirpitus deuellentes se nouo ferti genere nunquam antea viso decorauerunt, ne solus Maia natus temporibus esset aligeris. Spectatur Romæ nouem Musarum signa marmorea affabrè & antiquo artificio facta: singulæ pennam habent capillo suffixā. Hæc ille. Lilius Gregorius, Pausanias & Stephanus Musas aliquando cum Sirenibus ab Iunone incitatis certamen ha-

*Anton.
Thylesius
de Coronis.*

*Lilius Gre-
gorius, Ste-
phanus
Siren.*

buisse tradunt. Quo victæ Sirenes pennas perdidere. Atque idcirco à re locus Aptera in Creta vocitatus est: tum ex iis pennis Mutæ sibi coronas composuisse dicuntur. Id quod sub allegoria intelligi potest de malis & ineptis poetis, qui bonis infesti sunt, & fuere semper. Sed demum à bonis & doctis vincuntur inepti.

Allegoria.

*Historia
Vlyssis.*

Has atq; illudit. Notum est, quemadmodum Vlysses sociorum aures cera illeuerit, ne Sirenū cantus audirent, seque navis malo iusserit alligari, ne quanquam cuperet, ad Sirenas iret. Sirenum cantilenam, quæ est apud Homerum Odyss. 12. Cicero ꝑ. de finib. sic conuertit:

*Cicer. car.
Sir.*

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlysses,
Auribus ut nostros possis cognoscere cantus?
Nam nemo hæc unquam est transfuectus cæcula cursu,
Quin prius astiterit uocum dulcedine captus:
Post uariis auido faciatus pectore musis,
Doctior ad patrias lapsus peruenerit oras.
Nos graue certamen belli clademq; tenemus,
Græcia quam Troiæ diuino numine uexit,
Omniaq; è latis rerum uestigia terris.

Senex

Senex puellam amans.

EMBLEMA CXVI.

Dum Sophocles (quanuis affecta etate) puellam
 A quaestu Archippen ad sua uota trahit,
 Allicit & pretio, tulit agrè insana iuuentus
 Ob zelum, & tali carmine utrunq; notat:
 Noctua ut in tumulis, super utq; cadauera bubo,
 Talis apud Sophoclem nostra puella sedet.

Hanc historiã refert Athenæus lib. 14. Dip-
 nosoph. his verbis de Sophocle agens,
 Cùm iam ad occasum vitæ tenderet (vt inquit
 Hegesander) Archippen adamauit meretricem,
 quam etiam reliquit hæredè. Cuius prior ama-
 tor Smicrines interrogatus, quid ageret Ar-
 chippe, venustè respondit, ὡσπερ αἱ γλαυκῆς ἐπὶ

τῶν

τάφῳ καθήται. Id est, tanquam noctuæ in tumulis sedet. Idem refert Lilius Gregorius in historia poëtarum: & Stephanus Niger de nimio vita luxu.

Sophocles. Sophocles Atheniënsis poëta tragicus fuit, de quo Cicero in Cato. Maio. Obiit ex insperato gaudio, vt refert Val. Maxim. ob victoriam ex Tragœdia quadam. Bubo adolescens fuit apud inferos, vt fabulantur poëtæ, antè dicebatur Ascalaphus, cuius formam describit Ouid. 5. Meta.

In colores.

EMBLEMA CXVII.

Index mœstitiæ est pullus color: utimur omnes
Hoc habitu, tumulis cum damus inferias.

At synceri animi, & mentis stola candida pura,

Hinc syndon sacris linea grata uiris.

Nos sperare docet uiridis. Spes dicitur esse

In uiridi, quoties irrita retro cadit.

Est cupidus flauus color, est & amantibus aptus:

Et scortis, & queis spes sua certa fuit.

At ruber armatos equites exornat amictus,

Indicet & pueros erubuisse pudor.

Ceruleus nautas, & qui cœlestia uates

Attoniti nimia religione petunt,

Vilia sunt giluis natiuâq; uellera birris:

Qualia lignipedes stragula habere solent.

Quem curæ ingentes cruciant, uel zelus amoris,

Creditur hic fulua non malè ueste tegi.

Quisquis sorte sua contentus, ianthina gestet,

Fortunæ æquanimis tædia quiq; ferat.

Vt uaria est natura coloribus in gignendis,

Sic aliis aliud: sed sua cuiq; placent.

Scripsit de coloribus Bayphius, scripsit & Thylesius, & Gellius lib. 2. cap. 26. & alij. Sed his omisis, qui latiùs rem tractant, Alciatum nostrum accersamus interpretem, cuius uerba carptim ex 2. Parerg. ca. 1. hùc ordine referemus.

Index mœstitiæ. Niger color (inquit) in Æthiopiis cernitur, cùm candore temperatur: fuscus est: cùm aliquid illi ruboris miscetur, pullus dicitur. Plautus Moreum uocat, nos Moreum obscurum.

At Synceri animi. Albus in pallorem desinit: candidus purior est, & niuibus similis: sunt qui quàm maximè candenti igni æqualem ferunt: Græci φλογόλευκον uidentur dixisse album colorem.

lorem, cui nescio quid flammei admixtum sit.
Alciatus.

*Cicero quid
se albo col.*

Hinc *Sindon*. Cicero 2. de Legib. Color autem albus præcipuè decòrus Deo est tum in cæteris, tum maxime in textili: tincta verò absint, nisi à bellicis insignibus.

Viridis.

Nos sperare docet. Viridis color qui ex chrysocolla vel æruginè fit, ad satietatem viret. Alci. De hoc diximus in emblem. de Spe.

Flavus.

Est *cupidi flavus*. Aliquanto clarior est flavus, quem colorem amantiù comæ attribuunt: itém que segetibus maturis. Alciat.

*Ruber vel
rufus.*

At *ruber*. Ruber seu rufus color multis distinguitur notis. Aliquis ex sandaracha fit, qui ad satietatè flammeus est, & à similitudine ignis *ruppòs* dicitur. Burrum veteres Latini dixerunt.

Burrum.

Ostrinus.

Alius ex cinnabari concipitur aliquantò coloratior, *pubpòs* appellatur Græcè. Est & *Ostrinus* color qui & purpureus. Alciat. De hoc vide pulchrum in Miscellaneis Politiani cap. 12. Plutarchum in apophtheg. Laconum. Lacones (inquit) in bellis utebantur Puniceis tunicis, siue, quòd hic color videbatur illis aliquid habere virile: siue, quòd sanguinei coloris rubor plus terroris incuteret bellorum imperitis: siue, ne protinus conspicuum esset hostibus si quis vulnus accepisset, sed vtiliter lateret ob vestem sanguini còcolorem.

*Puniceis tu
nicis quare
vterentur
Lacones.*

*Diogenes de
pueri rub.*

Indicet & *pueros*. Diogenes apud Laërtiù cum vidisset puerum rubore perfusum, Confide, ait, fili, huiusmodi est virtutis color. Vide Aristot. in lib. De Moribus.

Caruleus nautas. Caruleus vel à Cælo, vel à *Caruleus.*
Cæulo auicula, quæ & *uævòs* dicitur. Hic aëris
 color est, itémque tranquilli maris. Alciat.

Vilia sunt giluis. Id est, vilia natiuâque vellera
 giluis birris. Id est, sunt apta ad birros faciédos.
 Nam hîc birrus non pro colore capitur, sed pro
 vestimento, quo arcemus aquas cum iter faci-
 mus, qui ex colore natiuo fit. Natiuus autem co-
 lor, vt ait Perottus, modò in albedinem, modò
 in nigredinem tendit. Hunc vocat Alciat. hîc

*Color na-
 tiuus quis.*

Giluum. Eius verba sunt, Subsequitur (inquit)

Cineritius.

Cineritius quo Franciscani passim in præsentia
 induuntur. Nos vulgò birretinũ dicimus, quòd
 viatorij militarésque birri propter vtilitatẽ hoc
 colore essent. Melinus ex pigmento à Mele in-
 sula sic dictus, quem Latini & *Giluum* appellat,

Melinus.

Giluis.

Seruius autore. Et infrà, Est igitur Giluis color:
 scilicet, quadantenus in rubrum vergès. Birrum
 quoque vocat Alciatus in Parerg. quo interdum
 omnes pro tegmine capitis vtuntur. Per ligni-
 pedes intellexit Franciscanos, qui alicubi vtun-
 rur calceis ligneis, præcipuè extra Hispaniam.

*Lignipedes
 qui.*

Apud illos vocantur pinzocheri. Lignipedum
 meminit Politia. lib. epist. 7. in Prologo Plauti.
 Sic Cucullati lignipedes cincti funibus.

Quem curæ ingentes. His accedit & fuluus co-
 lor, quem Leoni Virgil. attribuit: fraxineæ hastæ

*Fulvus co-
 lor.*

Ouidius: vt satis appareat esse, quem à castanea
 Tanetum vocamus: nisi quòd fuluus clarior:
 castaneus paulò obscurior est. Alciat.

Tanetum.

Quisquis sorte sua. Est & Ostrinus color qui &
 purpureus alibi ex conchyliorum sanie rubens
 ardens

Ianthinus. ardénsque, alibi violaceus, seu ianthinus, artificum ingeniis nunc intensior, nunc pressior Alciat. Ion, viola est, anthos flos: inde Ianthinus, violaceus.

Nota. *Qualia lignipedes.* In parte hac malè depictum est emblemata: claudos enim, & qui haberent pedes ligneos intellexit.

Virtuti Fortuna comes.

*Anguibus implicitis, geminis caduceus alis,
Inter Amaltheæ cornua rectus adest
Pollentes sic mente viros, sandiq; peritos
Indicat ut rerum copia multa bect.*

*Mercurij
virga &
Amal-
theæ cor-
nua.*

COniūgit ingeniosè Alciatus in hac pictura
Mercurij virgam & alas (qui Deus est ha-
bitus

bitus disciplinarū, præcipuè eloquentiæ) cum Amaltheæ cornuis, quæ opulentiā significant: vt inde possis elicere nõ posse fieri, quin sit opulentissimus, qui literas & disciplinas virtutésq; excoluerit. De virga Mercurij sic Virgil. 4. Æne.

*Tum uirgam capit: hac animas ille euocat orco
Pallentes, alias sub tristia Tartara mittit.
Dat somnos adimitq;, & lumina morte resignat.
Ille fretus agit uentos, & turbida tranat
Nubila.*

Et Statius in primo Thebaidos,

*Summa pedum properè plantaribus illigat alis,
Obnubiq; comas & temperat astra galero.
Tum dextræ uirgam inseruit: qua pellere dulces
Aut suadere iterum somnos: qua nigra subire
Tartara: & exanguis arinare assueuerat Umbras.*

Vide adagium, Munerum corruptela. De Amalthea variè refertur fabula, vt inquit Erasmus in Copiæ cornu. Sed è multis vnus Ouidius prodeat, qui in 5. Fastorum ita inquit de Nympha Amalthea,

Ouidius.

*Nais Amalthea Cretæa nobilis Ida
Dicitur in syluis, oculuisse Iouem.
Huic fuit hædorum mater formosa duorum,
Inter Dictæos conspicienda greges,
Cornibus aëriis atq; in sua terga recuruis,
Vbere quod nutrix posset habere Iouis.
Lac dabat illa Deo, sed fregit in arbore cornu:
Truncaq; dimidia parte decoris erat.
Sustulit hoc Nymphe, cinxitq; decentibus herbis,
Et plenum pomis ad Iouis ora tulit.
Ille ubi res celi tenuit, solioq; paterno*

Sedit: & inulsto nil Ioue maius erat:

Sidera nutricem: nutricis fertile cornu

Fecit, quod dominæ nunc quoq; nomen habet.

*Erasmus
de caduc.
Mer.*

Anguibus implicitis. Erasmus in Adagio Celsio-
ticus nodus. In caduceo (inquit) Mercuriali duo
sunt serpentes, masculus & fœmina, qui medio
corporum complexu nodum efficiunt Hercu-
lanum. Ab eo supernæ partes sic ad osculum,
vt flexu circulum efficiant: infernæ simili flexu
ad caducei capulû reuocantur: qua parte item
caudæ coeunt vtriusque. Hanc imaginem ca-
ducei adhuc videre est in numismatibus anti-
quis. E quibus, opinor, symbolû suum mutuatus
est Ioan. Frobenius typographus diligentissimus,
nisi quòd addidit columbam scepro insidentē.
Hûc nodum Mercurio consecrarunt Ægyptij,
innuentes fœdera non oportere vnquam dis-
solui: verùm plurimum valere debere: vnde &
Herculano cognomen additum. Quanquam
Galli & haud scio an etiam Ægyptij non alium
putant Herculem, quàm Mercurium. Hactenus
Erasmus. Iul. Higinus in Poetico astronomico,
cap. de Lyra. Mercurius, inquit, cùm proficisce-
retur in Arcadiam, & vidisset duos dracones in
ter se coniuncto corpore alium alium appetere:
vt qui dimicare inter se viderentur, virgulam
(quâ ab Apolline dono acceperat) inter vtrun-
que proiecit. Itaque discesserunt: quo factò eam
virgulam pacis causa dixit esse constitutam.
Nonnulli etiam cùm faciunt caduceos, duos
dracones implicatos virgula faciunt, quod ini-
tium Mercurio fuerat pacis. Hæc ille. Plinius
lib.

*Io. Frobe-
nii insigne.*

lib.29. Natur.histo.cap.3.sic ait:Hic tamen cō-
 plexus anguium & efferatorum cōcordia,causa
 videtur esse, quare exteræ gentes caduceum in
 pacis argumentis circumdata effigie anguium
 fecerint.

Pollentes sic mente. Ordo est, Sic indicat, scilicet,
 caduceus vel virga, vt multa copia, id est, quē-
 admodum affluentia & fortuna beet, id est,
 diuites reddat, viros pollentes mente, id est, sa-
 pientes, & fandi peritos, id est, eloquentes.

Fortuna Virtutem superans.

EMBLEMA CXIX.

*Cesareo postquàm superatus milite, uidit
 Ciuili undantem sanguine Pharsaliam:*

*Iam iam stricturus moribunda in pectora ferrum,
Audaci hos Brutus protulit ore sonos:
Infelix Virtus & solis prouida uerbis,
Fortunam in rebus cur sequeris dominam?*

EX Dione historico refert idem Alciatus sumptum esse emblemata, qui Iambum carmen composuit in mortem cuiusdam Pyrrhi Senatoris Mediolanensis, imitatus verba Dionis, quæ Brutus cum sibi manus inferret, dixisse fertur. Epitaphium tale est,

*Pyrrhus
Senator
Mediolanensis.*

*Quis non malignas mortis accuset uices,
Virtute claros quæ uiros præceps rapit,
Viuciores improbos coruis sinens?
En Pyrrhus ille, tot animi illustris bonis,
Latôq; clauo est ante præreptus diem.
Frustra putauit esse te Virtus Deam
Quæ fortuitis seruietas casibus.*

*Iulij Flori
verba de
bello Bruti
& Cassij.*

Longa est historia, longæ ambages, si omnia, quæ ad Brutum pertinent, hîc referenda essent. Nam bellum Bruti & Cassij cum Cæsare scripserunt T. Liuius lib. 124. Plutar. in vita M. Anto. & M. Bruti. Appia. lib. de bellis ciuilibus 4. Valerius Maxi. multis in locis. Suetonius in Augusto. Lucanus 2. Pharsaliæ. Referam tamen paucula ex epitome Iulij Flori in Liuiû. C. Cæsar (inquit) & Antonius apud Philippos vario euentu contra Brutum & Cassium pugnauerunt: ita ut utriusque dextera cornua vicerint, & castra quoque utrinque ab iis, qui vicerant, expugnarentur. Sed inæqualem fortunam partium, mors quidam Cassij fecit. Qui cum in eo cornu fuisset, quod pulsum erat, totum exercitum fufum ratus, mortem

mortem sibi consciuit. Altero deinde prælio victus M. Brutus, & ipse vitā finiuit exorato Stratonē fugæ comite, vt sibi gladiū adiiceret. Annorum erat circiter quadraginta. Verba enim Bruti refert idē Florus li. 4. hist. Rom. cap. 7. in hæc verba, Capta sunt hinc Cæsaris castra, inde Cassij. Sed quanto efficacior est fortuna, quàm virtus! & quàm verū est quod moriens efflauit, Non in re, sed & in verbo tantum esse virtutem. Victoriā illi prælio error dedit. Verba Dionis lib. 47. circa finem hæc sunt, Απογνῆς μὲν τὴν σωτηρίαν ἀπαξιῶσας ἡ τὴν ἀλῶσιν, εἰς τὸ θανατὸν καὶ αὐτὸς κατέφυγε, καὶ ἀναξιώσας τούτο δὴ τὸ ἠράκλειον, ὃ τλήμων ἀρετῇ λόγους ἄρ' ἦσθα ἄλλας, ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἰσκέυ, σὶ δ' ἄρ' ἰδέλεες τύχη.

M. Brutus
victus.

Sanguine Pharsaliam. Pharsalia cāpus est Thessalia. Lucanus, Pharsaliam, Thessaliam, Æmoniam, Macedoniā, Philippos pro eodē numerat.

Pharsalia.

Iamiam stricturus. Mortem sibi consciscere gloriosum & magni animi factum multi putauerunt, præcipue Romanorum, quod non probat Aristot. in Ethicis lib. 3. his verbis, Mortem autem sibi ipsi consciscere fugientem vel inopiam, vel amorem, vel molestiam fortis animi magnique non est:

Mortem consciscere sibi,
timidi animi est.

sed angusti potius
& timidi.

Paupertatem summis ingeniis obesse,
ne prouchantur.

EMBLEMÀ CXX.

*Dextra tenet lapidem: manus altera sustinet alas.
Ut me pluma leuat: sic graue mergit onus.
Ingenio poteram superas uolitare per arces,
Me nisi paupertas inuida deprimeret.*

Loquitur puer per prosopœiam. Manus, inquit, mea dextra tenet lapidē &c. Dextra. inquam, quæ totius corporis habet regimen: nam hoc in sinistra aliquo pacto esset ferendū. Idem dixit Iuuenalis Saty. 3.

*Haud facile emergunt, quorum uirtutibus obstat
Res angusta domi.*

In

In occasionem.

Διαλογιστικῶς.

EMBLEMA CXXI.

Lysippi hoc opus est, Sycion cui patria. Tu quis?
 Cuncta domans capti temporis articulus.
 Cur pennis stas? usq; rotor. Talaria plantis
 Cur retines? Passim me leuis aura rapit.
 In dextra est tenuis dic unde nouacula? Acutum
 Omni acie hoc signum me magis esse docet.
 Cur in fronte comia? Occurrens ut prenda. At heus tu
 Dic cur pars calua est posterior capitis?
 Me semel alipedem si quis permittat abire,
 Ne possim apprenso postmodò crine capi.
 Tali opifex nos arte, tui causa, edidit hospes:
 Utq; omnes moneam, pergula aperta tenet.

EX epigrammate Possidippi, quod legitur li. 4. Epigam. Græco tit. *ἰς καιρὸν*, quod tale est,

Possidippi
 Epigram.

Τίς, τόθεν ὁ πλάτης; Σικυωνίος. ἔνομα δ' ἢ τίς;
 Λύσιππος. σὺ ᾗ, τίς; καιρὸς ὁ πανδημάτων.

Τίπτε δ' ἐπ' ἀκρα βέβηκας; αἰὲν τροχάω. τίδ' ἔταρσας

Ποσσὶν ἔχεις διφουεῖς; ἰπταμ' ὑπνέμιος.

Χεὶρὶ ᾗ δεξιτερῇ τί φέρεις ξυρὸν; ἀνδράσι δ' εἶγμα,

ὧς ἀκμῆς πάσης ὀξύτερος τελέθω.

Ἡ ᾗ κόμη, τί κατ' ὄψιν; ὑπαντιάσαντι λαβέδω.

Νῆ Δίατ' ἐξόπιθεν, πρὸς τὶ φαλακρὰ πέλει;

Τὸν γὰρ ἀπαξ πτηνοῖσι πρῶθ' ἀθρέξαντά με πρῶσιν,

οὔτις ἔθ' ἰμείρων δ' ῥάξεται ἐξόπιθεν.

Τῶν οὐ τεχνίτης μεδιέπλασεν εἵνεκεν ὑμῶν

εἶνε, καὶ ἐν προθύροις θῆκε διδασκαλίη.

Multi hoc epigramma Latino carmine donarunt, sed suo quisque modo, & velut paraphrastice. Nos vt intelligi duntaxat Græcum possit, ferè verbum verbo, & versum versui, vt respondeat, curauimus:

Sanctij
versio.

Quis figulus? Sycionius. Huius nomina profer.

Lysippus. Quis tu? occasio cuncta domans.

Cur pinnis stas? usq; rotor. Cur accipis alas

Sub pedibus geminas? ut leuis aura uolo.

At dextra unde mouacula sit? Mortalibus omni

Sic acie ostendo sicut quod acuta magis.

At coma cur uelat uultus? sic obuia prendor.

Cur uillis capitis posteriora carent?

Si semel alatis homines effugero plantis,

Ne possim parte hac posteriore capi.

Tali opifex uestra me finxit imagine causa.

Hospes, et ante fores, ut moneam posuit.

Ad Græcum epigramma uidetur allusisse Ausonius Gallus, sed additis quibusdam, & artificis nomine mutato sic,

Cuius opus? Phidiae, qui signum Pallados, eius

Quiq; Iouem fecit, tertia palma ego sum.

Sum dea, quæ rara & paucis occasio nota,

Quid rotule insistis? stare loco nequeo.

*Quid talaria habes? uolucris sum, Mercurius quæ
Fortunare solet, trado ego cùm uolui.*

Crime tegis faciem? cognosci nolo. sed heus tu,

Occipiti caluo es? Ne tenear fugiens.

Quæ tibi iuncta comes? Dicat tibi. Dic rogo quæ sis.

Sum Dea cui nomen nec Cicero ipse dedit.

Sum Dea quæ facti, non factiq; exigo pœnam,

Nempe, ut pœniteat, sic Metanæa uocor.

Tu modò dic quid agat tecum? Si quando uolau,

Hæc manet. hanc retinent quos ego præterij.

Tu quoq; dum rogitas, dum percunctando moraris,

Elapsam dices me tibi de manibus.

In Salmanticensi bibliotheca visuntur hodie statua lapideæ ita affabrè expolitæ, ut cum antiquitate possint certare, quæ omnes typum occasionis ostendunt. Est enim illic puer globo insidens capillitio super oculos effuso, in manu habens nouaculam cum inscriptione *καρπός*, quæ vox occasionē significat. Hunc circumstat Mercurius & Fortuna cum cornu copiarum. Per quæ inuitur posse occasionē tribuere quidquid Mercurius & Fortuna possunt. Sequitur hos vetula plorabundo vultu, quæ Metanæam, id est, pœnitentiam refert.

*Occasionis
statua in
bibliotheca
Salman.*

Lysippi hoc opus. Lysippus Sycionius (Sycion ciuitas est in Peloponneso) ad eum eximius fuit in statuaria, ut edicto vetuerit Alexander Magnus, ne quis se præter Apellem pingeret, aut alius Lysippo duceret æra, fortis Alexandri vultum simulantia, ut ait Horatius in epistol. Lege Pli-

nium libro 34. capite 7. & 8.

*Occasio
quid.*

Capti temporis articulus. Est occasio, quædam brevis opportunitas, quæ multum valet ad res conficiendas aut omittendas. Occasionem inuit Terentius in sene seipsum excruciante. In tempore, inquit, ad eam veni quod rerum omnium est primum. Et in Adelphis, vt in ipso articulo oppressit. Hesiodus sic laudat occasionem lib. 2. Georgicon,

Μέτρεα φυλάσσειν, κατὰ δ' ὅπῃ πᾶσιν ἄριστον.

Mediocrisatem obserua, occasio autem in omnibus optima.

Vide prouerbium, Nosce tempus, vbi plura inuenies.

Pinna.

Cur pinnis stas? Pinna & plumam significat & alas, quibus innatant pisces. Hic autem videtur significare summitates pedum: quasi dicat, cur summis instas digitis?

Cur in fronte coma? Hoc distichon vno versiculo significauit quisquis ille fuit, qui Catonis libellum composuit,

Fronte capillata, post hæc occasio calua.

Legendum censeo, postica occasio calua. Nam in quacunque re pars anterior dicitur antica: posterior, postica nominatur. Lege prouerb. Premenda occasio. & Capere crines.

*Pergula
quid.*

Pergula aperta. Pergula à pergendo, locus est à multis lateribus aërem excipiens. Apelles in pergula post tabulas à se depictas latitare consueuerat, vt inde multorum iudicium de pictura exciperet.

In

In subitum terrorem.

EMBLEMA CXXII.

*Effuso cernens fugientes agmine turmas,
Quis mea nunc inflat cornua? Faunus ait.*

PAnici terrores appellari consueuerunt, quoties repente in exercitu viri equique perturbantur, nulla comparate causa. Veteres enim existimabant Panem Deum repentinos terrores & animi consternationes immittere lymphaticis simillimas. Vide adagium, Panicus casus. Et Politianum in Miscellaneis cap. 28. vbi multa & pulchra de hac re citantur testimonia. Theon Arati interpres militasse ait Pana Deum aduersus Titanas, primūque eum videri concham illam tortilem & turbinatā, qua pro tuba vtuntur,

Panici terrores.

Theon Arati interpres.

Faunus. tur, inuenisse, quæ græcè Cochlos appellatur: factumque ipsius opera, ut se armandi lociis interim fieret copia, dum sonitu quocunque illo, qui panicos vocatur, in fugam Titanes agebantur. Plutarchus in apophtheg. Epaminūda Thebano exercitum ducente, nunquam panicus & repentinus terror in castra incidit. Faunus filius Pici, Latinique pater, & Aboriginum rex apud Virgil. post mortem Deus est habitus, dictus, ut ait Seruius, à fando, id est, vaticinando. Poëtæ Faunos Sylvanos, Panes, Satyros pro eodem sæpe ponunt.

In illaudatâ laudantes.

EMBLEMA CXXIII.

Extat

Ingentes Galatùm semerini milite turmas,
 Spem præter trepidus fuderat Antiochus,
 Lucarum cùm saeva boum uis, dira proboscis,
 Tum primum hostiles corripuisset equos.
 Ergo trophæa locans Elephantis imagine pinxit.
 Insuper & socis, Occideramus, ait,
 Bellua seruasset ni nos scædißima barrus:
 Vt superasse iuuat, sic superasse pudet.

EXtat pulcherrima historia apud Lucianum. Ex Luciani histo. de Galat.
 in Zeuxi, siue Antiocho: vnde sumptum fuit hoc emblemata. Luciani hæc sunt verba: Cùm nõ ignoraret Antiochus Soter, & corporis viribus, & audaciã Galatas esse præditos, inusitatãque illorum multitudinem videret, tum phalangem fortiter coniunctam: à tergo verò æneis thoracibus indutos bellantes: præterea in profundum semper armatos vigintiquatuor ordinatos. In vtrumque autem cornu equitatum, qui 20. millibus equitum cõstabat, dispersitum esse. Porrò è medio octoginta currus falcatos, erupturos: ac cum illis bigas bis totidem. Hæc, inquam, cùm videret, spem valde malam animo concipiebat potiundæ victorię, tanquam si cum inuictis esset agendum. Siquidem ipse modicè instructo exercitu, neque ampliter, neque pro belli dignitate & apparatu, aut magnitudine, sanè perquã paucis comitatus aduenerat, ac illos quidem vt plurimum scutatos & nudos. Sed enim ex his, qui nudi erant, plures quã dimidia pars exercitus numerabantur. Itaque iam de petendo fãdere, ferendisque pacis conditionibus & bello conuenientissimè componendo secum

Ex Luciani
 histo. de
 Galat.

secum agebat. Atqui Theodatas Rhodius vir excelsi & generosi animi, instruendæ aciei non imperitus, cùm præsto esset, regémque perturbato animo esse nõ sinebat. Et erant Antiocho undecim in exercitu elephantes. Hos Theodatas iussit interea haberi quàm occultissimos, ne ex acie apparentes conspicui fierent hostibus. Vbi verò tuba signum dedit, & manus conferendæ forent, ac hostium equitatus impressionem faceret, & Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc vnà cum quatuor elephantis utrinque equitibus esse occurrendum docebat. Octo autem reliquos aurigis & curribus esse immittendos. Hoc enim factò, inquit, illorum equi perterrebuntur ac retro fugientes in ipsos Galatas illapsi impetum facient, nec opinionem eius rei prædictæ euentus fefellit. Cùm enim antea nullum elephantum vidissent, cùm ipsi Galatæ tum equi illorum, adeò nouo & inopinato elephantorú spectaculo animis cõsternati sunt, vt longè adhuc à belluis constituti, posteaquam solùm rugientes audissent, dentésque candore relucētes vidissent, veluti ex toto nigro corpore, tum etiam proboscides, ad prædã & dirèptionem faciendam sublatas, priusquàm ab arcubus tela extorsissent, versis retrò habenis, nullòque seruato ordine aufugerūt. Sed enim pedites aliquantisper alterna cæde semet hastis cõfodientes conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapsis. Currus autem subuersi, & illi, deinceps denūo in suos non citra sanguinè ferrebantur, ac planè iuxta illud Homeri,

Subuer

Subuersi currus passim iacuere supini.

At verò equi posteaquam semel à recta via auer-
si declinassent, elephantorum impetum non su-
stinentes, sessores dorso excutiebāt. Currus stre-
pebant profcidentes acutis falcibus quoscun-
que ex amicis comprehendissent. Non pauci ve-
rò vt in tali tumultu eiecti prosternebantur.
Hos elephantum insequabantur pedibus proteren-
tes atque conculcantes, simúlque in altum pro-
boscidibus proiicientes, ac dentibus correptos
transuerberantes. Ad extremum illi summa ope-
nitentes Antiocho victoriam pepererunt. Ca-
terùm Galatæ alij quidem dimicando occiderunt
ingenti clade edita: alij viui capti in victoris po-
testatem peruenerunt. Perpauci fuga in montes
semet abdiderūt. Porrò autem Macedones qui-
cunque cum Antiocho in prælium descende-
rant, Pæana canebant, simúlque clamore irruē-
tes, regem coronabant victorem. At ille profu-
sis, vt fertur, lachrymis, Pudore afficimur, in-
quit, ô milites, quibus salus in hisce vndecim
stetit belluis: adeò vt nisi spectaculi nouitas ho-
stium animos perculisset, quid nos erga illos
fuissemus? In trophæum nihil aliud quàm ele-
phantum iussit sculperè.

Ingentes Galatum. Galatæ, quos & Gallogræ-
cos vocant, populi sunt minoris Asiæ iuxta
Phrygiam.

Lucarum cum seua. Sic contexe, Cùm sæua
vis bouum Lucarum, appositiuè, dira proboscis.
Erasmus in adagio Larinum verbum. Latini
veteres (inquit) Lucam dicebant pro grandi. Et
in ada

in adagio, Prius locusta bouem pariet. Lucas, inquit, antiqui boues, appellabant ob magnitudinem. Quod mihi non fit verisimile: nec scio unde hæc ille tam antiqua eruerit. Nam M. Varro lib. 6. de Lingua Latina, nihil ait huiusmodi: imò à Luce ait dictos Lucas. Sed ego Plinio in hac re magis adhæreo, qui lib. 8. cap. 6. dictos innuit Lucas boues, eò quòd in Lucanis Italia primùm elephantas vidit Pyrrhi regis bello.

Dira proboscis. *αφοβοσκis*, rostrum Elephantis, siue etiam muscæ. Dicitur & promuscis. Dictū putant aliqui à verbo *αφοβοσκειν*, quod est antè pascere. Vtitur autem ea Elephas tanquam manu, teste Plinio, eo quo suprà loco.

Ergo trophæa locans. Trophæū græcè *τροπαιον* à verbo *τρέπω*, siue *τροπέω*, quod est verto, est indicium victoriæ. Primùm fiebant trophæa ex arboribus decisis ramis, & trunco hostium spoliis decorato, fiebantque vbi hostes terga vertebāt. Nam trophæum id significat. Pulcherrimā trophæi descriptionem posuit Verg. Æneidos vndecimo in princip.

*Ingentem quercum decisis undiq; ramis
 Constituit tumulo, fulgentiâq; induit arma,
 Mecentij Ducts exuuias: (tibi magne trophæum
 Bellipotens) aptat rorantes sanguine cristas,
 Telaq; trunca ulri, & bis sex thoraca petitum
 Perfossunq; locis, clypeumq; ex ære sinistra
 Subligat, atq; enses colo suspendit eburnum.*

Et infrà,

Indutosq; iubet truncos. &c.

In momentaneam felicitatem.

EMBLEMA CXXIII.

Aëriam propter creuisse Cucurbita pinum

Dicitur, & grandi luxuriasse coma.

Cùm ramos complexa, ipsùmq; egressa cacumen,

Se præstare aliis credidit arboribus.

Cui pinus, Nimirum brevis est hæc gloria: nam te

Protinus adueniet quæ malè perdet hyems.

X Apologo quodam, quem refert Petrus
Crinitus lib. 2. de honesta Disciplina cap. 4.

Sata est, inquit, olim cucurbita iuxta arborem
pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis
extabat: cucurbita verò cùm multis pluviis atq;
cæli tēperamento creuisset lasciuire incipit, &
ramulos audacius porrigere. Iã serpebat in pi-

num, iam surgere, iam ramos & frondes inuoluerere audebat: ampliora folia, candentes flores prægrandia poma, & virentia ostentans. Itaque tanto fastu atque insolentia intumuit, vt pinum, arborem ausa sit aggredi. Et vides inquit, vt te supero, vt amplis foliis, vt virore præsto. Et iam iam ad cacumen profurgo. Tum pinus quæ senili prudentia & robore pollebat, nihil mirata est cucurbitæ insolentis audaciam, sed ita ad eam respondit: Ego hîc multas hyemes, calores, æstus, variâsque calamitates peruici, & adhuc integra consisto. Tu ad primos rigores minùs audaciæ habebis, cùm & folia concident, & viror omnis aberit. Morale, secundis rebus non esse superbiendum.

Est & alia fabella huiusmodi Laurentij Abstemij de cucurbita & olea.

Ex

Ex damno alterius, alterius vtilitas.

EMBLEMA CXXV.

Dum seuis ruerent in mutua uulnera telis,
 Vngue leæna ferox, dente timendus aper,
 Accurrit uultur spectatum, & prandia captat.
 Gloria uictoris, præda futura sua est.

EX quadam Æsopi fabula, quæ sic habet,
 Leo & ursus simul magnum nacti hinnu-
 lum de illo pugnabant: grauitè igitur à se ipsis
 affecti, ut ex multa pugna tenebræ oculis obori-
 rentur, defessi iacebant Vulpes autem, ut circun-
 eundo prostratos illos vidit, hinnulum in me-
 dium iacentem, per illorum medium percurrens
 rapuit, fugiensque abiit. Illi autem ipsam vi-
 dentes, atq; surgere non valentes. Nos miseris

*Æsopi fa-
 bula de leo
 ne, urso, &
 vulpe.*

Aff- bu.
Latio.

dicebant, qui vulpi laborauimus. Fabula significat, aliis laborantibus alios lucrari. Prope hunc spectare videtur Claudianus in Epigrammate,

*Toruis aper, fuluúsq; leo coiere superbis
Viribus, hic setis, seuor ille iuba:*

*Hunc Mars: hunc Cibele laudat: dominatur uterq;
Montibus, Herculeus sudor uterq; fuit.*

Bonis auspiciis incipiendum.

EMBLEMA CXXVI.

*Auspiciis res coepta malis, bene cedere nescit.
Felici quae sunt omine facta, iuuant.
Quicquid agis, mustella tibi si occurrat, omitte:
Signa male haec sortis bestia praua gerit.*

Ex

EX Diogeniano refert Erasmus tale adagiū, *γαλῆν ἔχεις*, id est, Mustellam habes. in eum quadrat, cui omnia sunt inauspicata, tanquam fati & diis iratis, vt aiunt. Olim creditum est, hoc animal inauspicatum infaustumque esse iis qui haberent, domiq; alerent: vt non admodum dissideat ab illis, Equum habet Seianū. & Aurum habet Tolosanum. Vnde nunc etiam apud quosdam gētes nominatim apud Britannos infelix omen habetur, si cum paratur venatio aliquis mustellam nominet. Cuius etiam occurus vulgo nunc habetur inauspicatus. Vide Alexandrum ab Alex. lib. 5. cap. 13.

*Diogeniani
adagium.*

*Mustella
inauspica-
tum ani-
mal.*

Nil reliqui.

EMBLEMA CXXVII.

*Scilicet hoc deerat, post tot mala deniq; nostris
Locustæ ut raperent, quicquid inesset, agris.*

Vidimus innumeras Euro duce tendere turmas:

Qualia non Atylæ, castræue Xerxis erant.

Hæ fœnum, milium, farræ omnia consumpserunt:

Spes & in angusto est, stant nisi uota super.

EX cap. 10. Exodi, vbi sic minitatur Deus Pharaoni per Moysen, Ecce ego inducam cras locustam in fines tuos, quæ operiet superficiem terræ: ne quidquã eius appareat: sed depascet residuum, quod saluatum, quodque relictum est vobis à grãdine. Corrodet enim omnia ligna, quæ germinant in agris, & implebunt domos tuas, & seruorum tuorum, & omnium Ægyptiorum, quantum non viderunt patres tui & au. & Amos cap. 7. Et ecce fœtus locustarum venit matutinus: & ecce bruchus vnus Gog. grex, & erit, si compleuerit, vt deuoret fœnum terræ. Vide etiam in Apocalyp. cap. 9.

Locustæ.

Locustæ ut raperent. Locustæ noxiæ sunt frugibus quas exedunt & perdunt ad internicionem. Vnde quicquid noxium & incommodum est & perniciem affert alicui rei, meritò locusta vocabitur, Locustam sic describit Claudianus,

*Claudiani
de locustæ
carm.*

Horret apex capitis, medio fera lumina surgunt

Vertice cognatus dorso durefcit amictus:

Armauit natura cutem, dumiq; rubentes

Cuspitibus paruis, multis acuere rubores.

His vescebatur sanctissimus propheta Ioannes in deserto: quamuis aliqui aliter sentiãt dicente sãpientes locustas significare, & cacumina, & summitates: vt intelligas D. Ioannem arborum

*Locus D.
Marci ca. I.*

aut

aut herbarum summitatibus vesci. Sed his non obstantibus verum esse credo D. Ioannem locustis victitasse, quæ inter animalia munda numerantur in Leuitico cap. vndecimo.

Euro duce. Eurus ventus est ab Oriente flans vt ait Ouidius:

Eurus.

Eurus ad auroram Nabathæaq; regna recessit.
 Dictus vt quidam volunt ἀπὸ ἑωπείων, id est ab Aurora fluens.

Qualis non Atyla. De Atyla, siue Attila, quoniã non est iniucunda historia, longiusculè illã prosequi statui. Primùm omnium Gotthi, deinde Vandali, postremò Hunni Hungariam ingressi sunt, & hi postremi retinuerunt terram: vnde & Húgarix appellationem sortita est. Crudelis hic locus maximam cladem vniuersæ prope modum Europæ intulit. Attila ex Húgaria exercitũ trecentorum millium duxit in Germaniam, plurimásque potentes vrbes diripuit, inter quas Basilea, Augusta, Argentoratum, Vuormacia, Colonia, & plures aliæ vrbes fuere. Inde in Galliam progressus, Burgundiorum regem cepit, Aureolam obsidione cinxit, & statuit totius Europæ sibi dominium vsurpare. Erat autem tunc in ea parte Galliæ citerioris, quæ à Cæsaribus adhuc tenebatur, Romanus dux Aëtius: hîc fædus iniit cum Francis, cum Gotthis, vt iunctis viribus crudelissimo tyranno Attilæ resisteretur. Attila verò quia timuit sibi à viribus Gotthorum, sollicitauit Dietrichum regem eorum, ne quid auxiliij Romanis suppeditarent:

*Hungaria
 vnde dicta.
 Attila ex
 ercitus.*

*Burgundio-
 rum Rex
 captus.*

*Dux Aë-
 tius.*

sed pro singulari constantia sua Gotthi recusarunt ullam vel amicitiae vel confederationis cum Tyranno Barbaro contrahere. Itaque apud Tolosam urbem Galliae utrinque infestis signis congressi sunt. A Romanorum parte Aetius, Gotthi & Franci: ab altera parte Attila. Et testantur historiae nunquam in Occidente tantum ab utraque parte exercitum, tantamque multitudinem collectam fuisse, perinde ac ea fuit. Pugnae conflictus ab exortu Solis in noctem usque duravit. Tandem in fugam conuersus Attila amisit centena octoginta millia. Ipse etiam tanta angustia exagitatus est, quod non procul aberat, quin se ipsum interemisset. Aetius verò, Franci, & Gotthi, etsi victores erant: tamen Gotthorum rex Diethricus in eo conflictu periit. Mortem patris vlcisci filius voluit, & statuit collectis copiis insequi Attilam, & reliquum exercitum prorsus delere: & deuisisset, haud dubie, nisi ex Aetij consilio sententiam suam immutasset. Sed malum hoc fuit consilium Aetij: nam parua manu potuisset tunc vinci Attila. Postea verò reuersus Hungariam reparato exercitu, & collectis viribus Italiam inuasit: direptis urbibus in primo Italiae ingressu usque ad Apenninum. Tum verò occurrens ei Leo Pontifex, supplex petiit, ut retrocederet. Fertur dixisse Attilam, visam iuxta Pontificem astantem viri cuiusdam imaginem minitantem sibi stricto gladio, & terrore percussum promisisse se recessurum. Porro in

*Attila vi
ctus.*

*Attila re
uersus in
Italiam.*

rò in Hungariam reuersus solennes nuptias egit:& in prima nocte largiter potus præter expectationem fato quodam periit. Exitum hunc habuit hic Tyrannus,quem non puduit publico titulo Flagellum Dei se appellare. Hæc contigerunt Anno Domini 455.

Castræue Xerxis erant. Xerxis historiam tam latè prosequitur Herodotus, vt nõ sit iudicium hûc eam referri. Iustinus quoque non paucis. Hos igitur adeat, qui integram historiam velit: nos potiora, & quæ hûc magis spectant decerpemus. Xerxes rex fuit Persarum Darij filius: inceptum à patre bellum in Græciam instaurat. De numero militum sic ait Iustinus lib. 2. Iam Xerxes septingenta millia de regno armauerat, & trecenta millia de auxiliis: vt non immeritò proditum sit, flumina ab exercitu eius siccata, Græciamque omnem vix capere exercitum potuisse. Herodotus in Polymnia sic, Nauiû summa trium millium fuit: ita in eis fuit virorum viginti quatuor myriades, id est, ducenta & quadraginta millia. Hæc igitur erat classis ex Asia vnus & quinquaginta myriadum virorum in vniuersum: & præterea septem millia sexcenti decem. Peditatus fuit decies septies centena millia. Equitatus octoginta millia. Quibus adde Arabes, qui camelos, Pænos, qui currus agebant quæ facio viginti millia. Quæ copiam classarij & terrestres in summa redactæ fiunt ter & vicies cetera & decem & septem millia sexcenti & decem. Huic tanto exercitui obuium se

*Xerxes
rex, &
eius exerc.*

*Leonidas
in Xer-
sem.*

tulit ad Thermopilas Leonidas cum quadringentis Lacedaemoniis, qui etsi omnes mortem oppetierunt, circiter viginti millia Persarum prius strauerunt. Tandem Xerxes à Themistocle Atheniensium Duce fusus turpiter aufugit.

Cordum.

Corda omnia consumpserunt. Cordum, cordi (vt ex Plinio libro 18. capite 28. colliges) est secundum fœnum. Hoc est illud quod germinat post primam messionem. Locustarum etiam plaga exitit in Longobardia Insubrum anno 1541. vt coniiicere licet. Verùm depastis omnino frugibus, in Narbonensem prouinciam euolarunt: Austro verò flante, tandem diuino nutu in mare præcipitatae sunt.

Malè

Malè parta, malè dilabuntur.

EMBLEMA CXXVIII.

*Milvus edax, nimia quem na: sea torserat esca,
Hei mihi mater, ait, uiscera ab ore fluunt.
Illa autem: quid fles? cur hæc tua uiscera credas,
Qui rapto uiuens sola aliena uomis?*

Sumptum est per imitationem à fabula Græca *Gabriæ*, cuius hæc est sententia,

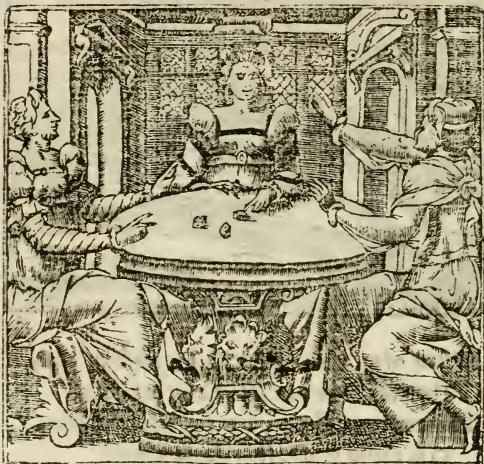
*Bouis puer festo die cùm comedisset uiscera:
Hei mihi clamabat, quòd intestina effundo mater:
Hæc ridendo ait, Ne timeas fili,
Non enim ex tuis quidquam: sed uomis aliena.*

Vide adagium, Malè parta malè dilabuntur.
Plaut. in Pœnulo. Notandum etiam, in Hieroglyphi

glyphicis rapacem locupletem per miluum notari: quod & Socrates in Phedone monstrat: sed & in Sacris miluus pro prædone accipitur.

Semper præsto esse infortunia.

EMBLEMA CXXIX.

Ludebant parili tres olim ætate puellæ
 Sortibus: ad Stygias quæ prior iret aquas.
 Ast cui iactato malè cesserat alea talo,
 Ridebat sortis cæca puella suæ,
 Cùm subito iccæ caput labente est mortua tecto,
 Soluit & audacis debita fata ioci.
 Rebus in aduersis mala sors non fallitur: ast in
 Faustis nec precibus, nec locus est manui.

FX lib. 1. Epigrammatum Græcorum titul.
 εἰς δυσωραγίαν, incerti autoris. Tale est epi-
 gramma Græcum,

Αἰσχρὰ καὶ ποτε παῖδες ἐν ἀλληλησπιν ἔπεζον
 Κλῆρα, τίς πορτέρη θέσεται εἰς Αἴδην.
 Καὶ πρὶς μὲν χερῶν ἔβαλον κύβην, ἦλθε δ' ἡ πασέων
 Ἐς μίαν. ἦ δ' ἐγέλα κλῆρον ὀφειλόμηνον.
 Ἐκ τέγεος δ' ἀμ' ἀέλωζεν ἀπωλίσθησε πᾶσιμα
 Δύσμορος. εἰς Αἴδην δ' ἦλυθεν ὡς ἔλαχεν.
 Ἀψευδὴς ὁ κλῆρος, ἴτω κακόν. εἰς δ' τὸ λῶον
 Οὐτ' ἰυχαὶ θνητῶν εὐστοχοὶ, ἄτε χέρες.

Sic Ovidius 4. de Ponto Eleg. 2.

*Omnia sunt hominum tenui pendentia filo,
 Et subito casu quæ ualere ruunt.*

Idem Elegia 3.

*Ludit in humanis diuina potentia rebus,
 Et certam præsens uix habet hora fidem.*

Hoc etiam confirmat prouerbium, Mala vltro
 adsunt.

Reme

Remedia in arduo, mala
in prono esse.

EMBLEMA CXXX.

*Aetheris postquam deiecit sedibus Aten
Iuppiter: heu uexat quàm mala noxa uiros?
Euolat hæc pedibus celer, & pernicibus alis,
Intactùmq; nihil casibus esse finit.
Ergo Litæ, proles Iouis, hanc comitantur euntem,
Sarturæ quicquid fecerit illa mali,
Sed quia segnipedes, lusca lassæq; senectia,
Nil nisi post longo tempore restituumt.*

HOMERICUS Agamemnon lepidam fabulã
narrat Græcis de Ate lib. 19. Iliad. Quam
ego, quàm potero breuissimè colligam. Ate Io-
uis nuncia, noxia cunctis, mollibus non ingre-
ditur

ditur pedibus per terram, sed hominum inuadit læditque capita. Nec ab ipso Deorum hominumque parente abstinuit. Quem Iuno (licet fœmina) sic decepit. Cùm iam iam Hercules in lucẽ ex Alcmena esset proditurus, sic Diuos Iupiter est alloquutus, Audite Diui Deæque omnes: hodie ex meo genere proles nascetur vicinis omnibus dominatura. Cui Iuno, Nunquam credam nisi iureiurando confirmaueris. Iupiter haud dolum sentiens, maximum adhibuit iuramentum. Tum Iuno cælo delapsa Argos petiit, coniugem Steneli septimestrem vterum ferentem facit vt pareret, Alcmenæ partu impedito. Inde ad Iouem reuersa dixit, Iupiter omnipotẽs, iam vir natus est Eurystheus ex semine tuo, qui meritò dominabitur Argis. His auditis Iupiter, Ates comis apprehensam, iratus è summo cælo deturbauit, iuratus, nunquam se postea illam in superas sedes recepturum. Sic illam manu rotatam hominum operibus perniciosam in terram deiecit. Hæc Homerus. Sunt qui velint hoc Homeri de casu Ates figmentum idem esse cum illo, quod de casu Luciferi ex beatis sedibus credimus Christiani. Est & alius Homeri locus vnde sumptum est emblemata Iliados 9. Homeri carmina sic reddidit Erasmus in adagio, Ira omnium tardissimè senescit:

*Nam Litas etiam genuit Saturnius ingens,
Rugosas pedibus claudis, ac lumine læsas.
Quæ Ates à tergo ueniunt, medeantur ut illi
Ipsa Ate pedibusq; ualens & robore præstans,
Proinde gradu celeri longè præuertitur, omnes*

Occu

Occupat, & terras prior aduenit illa per omnes,
Mortales ladens: uerùm hæc post terga sequuntur,
Sarturæ quidquid commouerit illa malorum.

Α'ΤΗ. Α'ΤΗ, ης. Calamitas, nocumento ab α'ω no-
ceo, quod in futuro mittit α'σω: unde Α'ΤΗ pro
Α'σν.τ. in σ.

Euolat hæc pedibus. Celeris dicendum fuerat.
nam celer, celeris & celere dices rectiùs quàm
aliter.

Lita. Ergo Lita. ΑΙΤΗ ης, supplicatio, à verbo λι-
τέω, rogo, supplico, vota accipio, lito. Vnde

Litania. Litaniæ, id est, preces, non Letaniæ, ut barbari
passim scribunt.

Offensa ci-
ta, reconci-
liatio tar-
da. Nihil nisi post. Innuit offensam esse citam, re-
cõciliationem esse tardam, propterea quòd in-
iurias diu solent homines meminisse, iuxta il-
lud Ciceronis, Cui dolet, meminit: cui placet,
obliuiscitur. Vide Phornutum de Natur. Deo-
rum. cap. de Litis, & Calium Rhodiginum lib.
2. cap. 7.

E X

Ex arduis perpetuum nomen.

EMBLEMA CXXXI,

*Crediderat platani ramis sua pignora passer,
 Et bene: ni seuo uisa dracone forent.
 Glutiit hic pullos omnes, miseramq; parentem
 Saxeus, et tali dignus obire nece,
 Hæc, nisi mentitur Calchas, monumenta laboris
 Sunt longi, cuius fama perennis eat.*

HÆc referuntur ab Homero lib. Iliados 2.
 Eius carmina conuertit Cicero lib. 2. de
 Diuinat. sub persona Agamemnonis, cùm de-
 beant citari sub persona Vlyssis, vt annotauit
 Politianus in Miscellaneis. Carmina Ciceronis
 hæc sunt,

Cicer. car-
mina.

Ferte uiri, & duros animo tolerate labores,
 Auguris ut nostri Calchantis fata queamus
 Scire, ratos ne habeant, an uanos pectoris orsus.
 Nanq; omnes memori portentum mente retentant,
 Qui non funestis liquerunt lumina fati
 Argolicis primùm, ut uestita est classibus Aulis,
 Quæ Priamo cladem & Troiæ pestemq; ferebant:
 Nos circum latices gelidos fumantibus aris
 Aurigeris Diuùm placantes numina tauris
 Sub platano umbrifera, fons unde emanat aquâ,
 Vidimus immani specie tortumq; draconem
 Terribilem, Iouis ut pulsu penetrabat ab ara,
 Qui platani in ramo foliorum tegmine septos
 Corripuit pullos, quos cum consumeret octo,
 Nona super tremulo genitrix clangore uolabat,
 Cui ferus immani laniauit uiscera morsu.
 Hunc ubi iam teneros uolucres matremq; peremit,
 Qui luci ediderat, Genitor Saturnius idem
 Abdidit, & duro firmavit tegmine saxi.
 Nos autem timidi stantes, mirabile monstrum
 Vidimus in mediis Diuùm uersarier aris.
 Tum Calchas hæc est fidenti uoce loquutus:
 Quidnam torpentes subito obstupuistis Achiui?
 Nobis hæc portenta Deum dedit ipse creator
 Tarda & sera nimis: sed fama ac laude perenni.
 Nam quot aues tetro mactatas dente uidetis,
 Tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos:
 Quæ decimo cadet, & pœna satiabit Achiuos,
 Edidit hæc Calchas: quæ iam matura uidetis.

Ouidius Metamorph. duodecimo,
 Hic patrio de more Ioui cum sacra parassent,
 Ut uetus accensis incanduit ignibus ara,

Serpere cæruleum Danaï uidere draconem

In platanum, cœptis quæ stabat proxima sacris.

Nidus erat uolucrum bis quatuor arbore summa:

Quas, simul & matrem, circum sua damna uolantem

Corripuit serpens, auidaq; recondidit aluo.

Obstupere omnes: at ueri prouidus augur

Thestorides, Vincemus ait: gaudete Pelasgi:

Troia cadet: sed erit nostri mora longa laboris.

Atq; nouem uolucres in belli digerit annos.

Ille ut erat uirides amplexus in arbore ramos,

Fit laps, & seruat serpentis imagine saxum.

Hæc nisi mentitur. Calchas augurum præstantissimus (vt ait Homerus) Thestoris Troiani filius: vnde Thestorides dicitur, Apollinis monitu secutus est Græcos. Achilli charus fuit. Post expeditionem Troianam in Colophonem Ionix urbem peruenit. Cùmq; esset in luco Apollinis Clarij, cum Mopso augure præstantissimo in certamen diuinandi descendit. Cui proposuit quot ficus haberet caprificus quædam. Quæ cùm Mopsus diuinasset, & Calchas quot filios haberet in ventre porca, non rectè explicasset, præ egritudine diem obiit. Vide hæc latius apud Nicolaum Leonicum lib. 3. de varia Histo. c. 63.

Calchas.

*Mopsus au-
gur.*

Cuius fama perennis. Vide adagium, Quæ serò contingunt, sed magnifica.

COMMENT. IN AND.
Ex. literarum studiis immortalita-
tem acquiri.

EMBLEMA CXXXII.

Neptuni tubicen, cuius pars ultima caelum,
Aequoreum facies indicat esse Deum:
Serpentis medio Triton comprehenditur orbe,
Qui caudam inferto mordicus ore tenet.
Fama viros animo insignes praeclaraq; gesta
Prosequitur: toto mandat & orbe legi.

Sumptum est emblemata ex Macrobio & Oro
Apolline. Innuit autē per hęc quæ hīc sunt
depicta, historiam debere intelligi, quæ viros
claros & insignes per totum orbem prædicat.
Macrobij verba sunt ex primo Saturna. cap. 8.
Illud, inquit, non omiserim Tritonas cum buc-
cinis

Tritones
quid clim.

cinis fastigio Saturni ædis superpositos: quoniam ab eius commemoratione ad nostram avaritatem historia elata, & quasi vocalis est. Antè verò muta & obscura & incognita. Quod testantur caudæ Tritonū humi mersæ & absconditæ Orus sic ait lib. de Hierogl. Ægyptij mundum significare volentes, serpentem pingunt, suam ipsius caudam deuorantem, distinctum variis squamis, per quas mundi astrâ figurant. Et grauissimum quidem hoc animal est, quemadmodum terra. Est etiam lubricum, & in hoc aquæ simile, ac singulo quoq; anno pellem vnâ cum senio exuit, secundum quam rationem & in mundo annum mutationem faciens iuuenescit: Quod verò pro cibo corpore suo vitur, significat id, quæcunque diuina prouidentia generantur in mundo, hæc omnia in eodem diminutionem pati. Vide Adagium, Festina lentè.

Orus
pollo. A

Neptuni tubicen. Sic construe: Triton Neptuni tubicen, cuius vltima pars, id est, cauda indicat esse cetum, id est, piscem magnum. Et supple facies indicat esse Deum. Is inquam Triton comprehenditur medio orbe serpentis, qui serpens tenet caudam ore inserto mordicus. Id est tenet insertam caudam ori, per hypallagen.

Triton.

Tritonè ita pingit Vergilius lib. decimo Æneid.

Hunc uehit immanis Triton, & carula concha
Exterrens freta: cui laterum tenus hispida nanti
Frons hominem præfert, in pristin desinit alaus.
Spumæa semifero sub pectore murmurat unda.

Esse autem aut fuisse aliquando Tritones ea

Historia
Tritonum.

qua pinguntur forma, confirmat Plinius lib. 9. cap. 5. Pausanias se Romæ vidisse Tritonem affirmat. Circunfertur & Epistola cuiusdam Alexandri Iurisconsulti Neapolitani, in qua mira de Tritonibus leguntur. Quædam se vidisse ait, quædam testimonio Theodori Gazæ & Georgij Trapezuntij confirmat. Qui verò plura de hac re cupit, adeat sylvam variæ lectionis quam vernacula lingua composuit multa eruditione vir Perrus Mefsias. De Tritone Gel. lib. 20. c. 12. Macrob. Satur. i. cap. 8.

Tumulus Ioannis Galeacij, Vicecomitis,
primi Ducis Mediol.

EMBLEMA CXXXIII.

Pro

Pro tumulo pone Italiam, pone arma, ducēsq;
 Et mare, quod geminos mugit adūsq; sinus.
 Adde his barbariem conantem irrumpere frustra.
 Ac mercede emptas in fera bella manus.
 Anguiger ast summo sistens in culmine, dicat:
 Quis paruis magnum me superimposuit?

IN lib. 3. Epigrammaton Græcorum est quod-
 dam emblemata Themistoclis autore Germanico,
 quod Alciatus est imitatus. Carmen est huiusmodi,

Germanicū
 epigr.

Ἀντι τάφῳ λιτῶο θῆς Ἑλλάδα, θῆς δ' ὄπι τάυτῃ
 Δέρμα, ἑαυβαρικῆς σύμβολα ναυφοροίας.
 Καὶ τύμβῳ κρηπίδα περιγράφε Πέρσικον ἄρκῃ
 Καὶ Ξέρξην. τούτοις θάπτει Θεμιστοκλέα.
 Στάλα δ' ἂ Σαλαμῖς ἐπικείσεται, ἔργα λέγῃ
 Τὰ μὲν. τί με μικροῖς ἢ μέγαν ἐντίθεται;

Quæ carmina sic latina feci,

Pro tumulo exiguo terras appone Pelasgas,
 Armāq; barbaricæ symbola militiæ.
 Inq; basti tumuli circumduc Persica bella,
 Et Xerxem, hisq; superpone Themistoclea.
 Et Salamis nostræ uirtutis buccina dicat,
 Quis paruis magnum me superimposuit?

Sanctij au-
 thoris ver-
 sio.

Scriptit Alciatus hoc Emblemata in sepulchrum
 Ioannis Galeacij, qui primus fuit dux Medio-
 lani. Vicecomes autem nomen est familiæ in
 Italia, non officij, vt apud nos. Gessit Galeacius
 bellum per duodecim annos cum Florentinis,
 quo tempore Stephanus Bauariæ dux è Ger-
 mania conductus à Florentinis in Italiam con-
 tra Galeacium magno exercitu venit, nihilque
 gerens memorabile, tandem in patriam reuer-

Galleacij
 bellum in
 Florētinis:

Iaco. Armeniaci comes.

Robertus Imperator.

Galeacij mors.

sus est. Post hunc Iacobus Armeniaci Comes Mediolano bellum infert acceptis à Florentino stipendiis, magnamque manum ex vltiore Gallia traducit: qui profligatus interiit. Sequutus est hos aliquot interiectis annis, Robertus Imperator, qui grandem pecuniam à Florentinis accipiens contra Galeacium Mediolanensem Ducem, maximo exercitu in Italiam transiit: inde nulla re gesta memorabili, inglorius reuersus est Tandem Galeacius dum per suos duces bellum in Florentinos continuat, moritur anno Domini 1403. Vide Sabellic. Enead. lib. 8. & Paulum Iouium de Ducibus Mediolanensibus.

Et mare quod geminos. Mare superum & mare inferum intelligit. Nam Italia quanta quanta est, inter duo maria procurrit. Eius latam descriptionem profequitur Plinius, Mela, Solinus, & alij.

Anguifer.

Anguifer est summo. Anguifer, id est, ille qui pro insignibus fert anguem, qui est ipse Dux. De hoc diximus latius in primo emblemate.

Optimus

Optimus ciuis.

EMBLEMA CXXXIIII.

*Dum iustis patriam Thrasymbulus uindicat armis,
 Dumq; simultates ponere quemq; iubet,
 Concors ordo omnis magni instar muneris, illi
 Palladiæ fertum frondis habere dedit.
 Cinge comam Thrasymbule, geras hunc solus honorem,
 In magna nemo est æmulus urbe tibi.*

Hanc historiam non iniucundam paulò al-
 triùs repetemus ex quinto lib. Iustini hi-
 storici. Nam Xenophon latiùs se extēdit, quàm
 vt hîc possit coarctari: quin nec omnia, quæ in
 hanc sententiam dicit Iustinus, huc transferam,
 sed carptim potiora. Victi igitur Athenienses,
 duce Conone, à Lysandro Lacedæmoniorum

*Historia
 Thrasymbuli
 memorãda.*

duce, triginta viros ex Lacedæmonis recipere coacti sunt, qui Athenas gubernarent, qui sibi tria millia satellitum statuunt, & quasi parvus hic ad continendam ciuitatem exercitus esset, septingētos milites à victoribus accipiunt. Dein de miseris vrbs reliquias cædibus & rapinis exhauriunt. Fiunt denique crudelissimi. Fit igitur ex vrbe passim omnium fuga, repleturque Græcia Atheniensium exulibus. Sed Lacedæmoniorum edicto ciuitates, exules recipere prohibebantur. Omnes se Argos & Thebas contulere, vbi non solum tutum exilium egerunt: verum etiam spem recuperandæ patriæ receperunt. Erat inter exules Thrasylbulus, vir strenuus, & domi nobilis, qui audendum aliquid pro patria & pro salute communi etiam cum periculo ratus, adunatis exulibus Castellum Philem Atticorum finium occupat. Nec deerat quarundam ciuitatum tam crudelis casus miserantiū fauor. Itaque & Hismenias Thebanorum princeps et si publicis non poterat, priuatis tamen auxiliis adiuuabat. Et Lysias Syracusanus Orator, exul tunc, quingentos milites stipendio suo instructos in auxilium patriæ communis eloquentiæ misit. Fit itaque asperum prælium. Sed cū hinc pro patria summis viribus, inde pro aliena dominatione securius pugnaretur, tyrāni vincuntur: victi in vrbs refugerunt, quam exhaustam cædibus suis etiam armis spoliant. Deinde cū omnes Athenienses proditoris suspectos haberent, demigrare eos ex vrbe iubent, & in braeis murorum qui diruti fuerant, habitare, extraneis

traneis militibus imperium tuentes. Post hæc Thrasybulum corrumpere, imperij societatem pollicentes conantur: quod cum non contigisset, auxilia à Lacedæmoniis petiuere. Quibus ascitis iteratò præliantur. In eo bello Critias & Hippomachus Tyrānorum sæuissimi cadunt. Cæteris victis cum exercitus, ex quibus maior pars Atheniensium erat, fugeret, magna voce Thrasybulus exclamat: cur se victorem fugiant, potius quàm vt vindicem communis libertatis adiuuent? Ciuium illā meminerint aciem, non hostiū esse. & cætera, quæ adiecit Xenophon in Thrasybuli oratione. Tandē Tyranni in exilium mittuntur, qui ægrè ferentes exilium Athenienses inuadunt. Sed per insidias comprehensi trucidantur. Atque ita ciuitas per multa membra dissipata, in vnum tantum corpus redigitur. Et ne qua dissentio ex antè actis nasceretur, omnes iureiurando obstringuntur, discordiarum obliuionem fore.

Dúmque simultates. Alludit ad hæc vltima verba Iustini & intelligit *ἀμνήσις*, id est, malorū obliuionem. sic enim vocabant Athenienses plebiscitum illud, quo multæ seditiones fuerūt sublata. De quo vide Erasmus in prouerbio, Malorum meminisse. Et Valerium Maximum lib. 4. cap. 1. Et lib. 5. cap. 6. qui pulchrè narrat historiam.

Αμνήσις

Palladiæ fertum. Citat Erasmus eodem loco hæc verba ex Probo Æmilio, Huic pro tantis meritis, præmij loco, data est corona ex duabus virgulis oleaginis: & hoc ciuili honore vir prudens

dens contentus fuit. De hac corona Gell. lib. 5. cap. 6. & Plin. lib. 16. cap. 4.

Thrasymbulus unde dictus.

Cinge comam. Si Thrasymbulum velis interpretari, hominem audacis, siue ardentis consilij, dicces. Nam *θραυσος* audax, & *βελη* consilium significat. Tanta porro laus continetur in ultimo versiculo, ut non possit esse maior in homine cui. Meminit Thrasymbuli Pausanias in Atticis, & Plutarchus in vita Pelopida. Vide Adagium, Thrasymbulo Dionysium comparas. Vide etiam Iustinum lib. 5. & Valer. Max. lib. 4. cap. 1.

Strenuorum immortalē nomen.

EMBLEMA CXXXV.

Æaci

Aeacidae tumulum Rhoetæo in littore cernis,

Quem plerunq; pedes uisitat alba Thetis.

Obtegitur semper uiridi lapis hic amarantho,

Quòd nunquam herois sit moriturus honos.

Hic Gratium murus, magni nex Hectoris, haud plus

Debet Meonide, quàm sibi Meonides.

EX Philostrato in Iconibus, qui sepulturas
ex amarantho coronari moris fuisse affir-
mat: idque Thessalos instituisse primos ad tu-
mulum Achillis.

Antonius Thylesius in libello, quem de coro-
nis composuit, sic ait, Thessali Achillis sui mo-
numentum amarantho coronabant: ut osten-
derent, quemadmodum flos ille nunquam inte-
rit: sic eius famam perpetuò duraturam. Ad hoc
ipse respexi, cum de Achille loquerer in Heroi-
cis epitaphiis:

Herum iacet hic flos immortalis Achilles.

Vide Cælium Rhodig. antiq. lect. lib. 17. cap. 21.

Rhoetæo in littore. Iam admonuimus sepul-
chrum Achillis esse in Sigæo, errasleq; Solinum
& Alciatum in hoc.

Què plerumq;. Miror valde quî potuerit facef-
sere negotium hic versiculus, illis præsertim,
qui se græcè scire profitentur: cum sit Græcus
loquendi modus: & apud Homerû vsitatissimus:
qui sæpe ut ait, & quidem lib. 1. Iliados, ἀργυρό-
πεζα θέτις, id est, argenteos habens Thetis, vel
alba pedes Thetis, id est, pulchra. Sic Iuno apud
eundem vocatur λευκόλευκος ἡρη, id est, albas vlnas
habens Iuno. Capitur & Thetis pro mari, quan-
uis diuersa orthographia. Tethys enim scribitur
prima

*Amaran-
thi flos.*

*Thetis cur
pedes albos
habeat.*

prima longa, quam pro Achillis matre breuiabis. Dicitur mare argenteos pedes habere, propterea quòd maris aqua in locis profundis est obscurissima & in extremis partibus clarior & pellucida.

*Amaran-
thi natura
& virtus.*

Viridi laps. Amaranthus ideo vocatur viridis, quia nunquam marcescit: vnde nomen habet ab *αμαρανθου*, & *μαραινομαι*, marcesco. quasi nūquā marcescens. Pli. lib. 21. cap. 8. inquit, Amarantho non dubiè vincimur. Est autem spica purpurea, veriùs, quàm flos aliquis, & ipse sine odore, mirumque in eo gaudere decerpi & latius renasci. Prouenit Augusto mense: durat in Autumnum. Alexandrino Palma, qui decerptus asseruatur: mirumque postquam defecere cuncti flores, madefactus aqua reuiuiscit, & hybernas coronas facit. Summa eius natura in nomine est, appellato: quoniam non marefcet.

*Dionis lib.
de Troie nõ
capta.
Hector oc-
cidit Achil-
lem.*

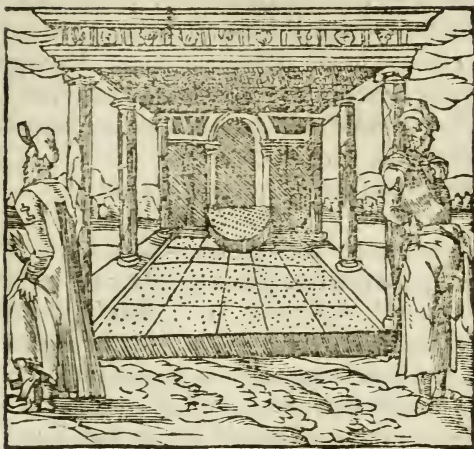
Magnus Hectoris. Notum est quo pacto Achilles Hectorem interfecerit: sed sciant Hectoris studiosi extare libellum Græcum Dionis de Troia non capta, vbi multò aliter refertur historia: Achillem scilicet ab Hectore occisum. Quod & Homerus videtur aliquibus locis subindicasse, sed tectà. Lege libellum, cui fortasse plus habebis fidei, quàm Homero.

Nobi

Nobiles & generosi.

EMBLEMA CXXXVI.

*Aurea Cæcropias neſtebat fibula uestes,
 Cui coniuncta tenax dente cicada fuit.
 Calceus, Arcadico ſuberat cui lunula ritu,
 Geſtatur patribus mullea Romulidis:
 Indigenas quòd ſe adſerent, hæc ſigna tulerunt
 Antiqua illuſtres nobilitate uiri.*

ERasmus in adagio, Terræ filius, apud Pauſaniam inquit & Strabonem, atque alios id genus autores legimus populos quosdam *αὐτό- αὐτίχῳ* *χθονας* appellatos, qui non aliò referant originē *ies.* ſuam, quemadmodum plerique faciunt, verùm ex ipſo ſolo nati videri velint: quorum de numero ſunt Atheniēſes. Idem in adagio, Cicadis pleni

pleni. In gloriosos (inquit) ac stultos olim dicebatur, aut obsoletis ac iam desitis utentes. Antiquitus etenim Atticis mos erat capillorum cincinnis aureas cicadas addere. Vnde τετλιγοφόροι dicti sunt: hoc indicio significantes αὐτόχθονας esse sese, id est, indigenas: quemadmodum & cicada non aliunde cōmigrant, sicut pleraque alia: sed inibi nascuntur, vbi viuunt. hæc ille & plura. Hinc Virg. in Ciri,

Aurea solenni comptum quoq; fibula ritu

Mopsopio, tereti nec tebat dente cicadae.

Plutarchus in problematis Romanis, Quid est, inquit, quòd qui nobilitate præstare videntur, lunulas in calceis ferunt? An vt dicit Castor, signum eius quæ in luna esse dicitur habitatio nis: & quòd post mortem animi rursus lunam sub pedibus habebunt? An quòd antiquissimis præcipuum fuit, qui fuerunt Arcades ab Euanthro Profeleni appellati? & reliquas causas quæ adiecit. Baysius de re vestiaria. Calceus Lunatus insigne nobilium Romanorum, vt voluit Plutarchus, addita lunula circa talum. Iuuenalis de Quintiliano,

Appositam nigræ lunam subtextit alutæ.

Vide adagium, Calceos mutare, & Budæum in Pãdectas. Grapaldus, de partibus ædium in dictione Mullus, lib. i. cap. 6. Nomen eis Fenestella à colore mulleorum calciamentorum datum existimauit. Mullei autem fuerunt calcei regum Albanorum, postea patriciorum, à mullando, id est, suendo nominati. Huc allusit Martialis lib. i. Epigramma.

*Profeleni.
Calceus lunatus.*

Mullei.

Luna

Lunata nusquam pellis, & nusquam toga.

Hæc omnia aliquantò copiosius tractat Alex.
ab Alexandro lib. 5. cap. 18.

Calceus Arcadico. Sic construe, Calceus Mulla, cui suberat lunula ritu Arcadico, gestatur à patribus Romulidis.

Arcadico ritu. Arcades qui sunt in medio Peloponneso antiquissimi volebant videri. Vnde *Arcades antiquissimi.*
Ovidius 2. Fastorum,

Ante Iouem genitum terras habuisse feruntur

Arcades, & Luna gens prior illa fuit.

Hinc vocati sunt Profeleni, id est antelunares.
Vide adagium Beccelenus. Et Cælium Rhodig.
lib. 20. cap. 28.

Indigenas. Indigenas, id est, ibidem natos, *Indigena.*
Græcè *αὐτόχθονας* diximus vocari: sic etiam
vocantur Cicadæ. Nam ibi cantant vbi nascuntur: nec mutant locum.

CC

COMMENT. IN AND.
Duodecim certamina Herculis.

Ἀλληγορικῶς.

EMBLEMA CXXXVII.

Roberis inuicti superat facundia laudes:
 D.æta Sophistarum laqueosq; resolat inanes.
 Non furor, aut rabies uirtute potentior ulla est.
 Continuum ob cursum sapienti opulentia cedit.
 Spernit auaritiam, nec rapto aut fœnore gaudet.
 Vincit, femineos spoliâtq; insignibus astus.
 Expurgat sordes, & culum mentibus addit.
 Illicitos odit coitus, abigitq; nocentes.
 Barbaris, feritâsq; dat impia deniq; pœnam.
 Unus unius collectos dissipat hostes.
 Inuehit in patriam externis bona plurima ab oris.
 Docta per ora uirum uolat, & non interit unquam.

Allego

Allegoricè proponit, nihil aliud significare duodecim Herculis certamina, quàm opera quæ possit perficere sapientia, facundiâve. Facile erit epigramma illis, qui non ignorant Herculis certamina, de quib. Verg. in opusculis. Perottus latissimè. Lilius Gregorius libellũ de Hercule composuit. Nouissimè Ioannes Mallara Hispalensis, meus Pylades, tam ingeniosè in duodecim cantus Herculis labores digessit, idque Hispana lingua, vt nihil ibi deesse credas, quod ad eruditionem & lepórem spectet. Labores Herculis, ad quos in hoc epigrammate fit allusio, hoc ordine habentur: Primus est Leo Nemeus, qui fortitudinis typum gerit. hunc tamen superat prudentia: quia vt ait Salustius, Non viribus, aut velocitate corporis res magnæ geruntur, sed consilio, autoritate, prudentia. Secundus, Hydra Lernæa, aptissimè sophisticis argutiis assimilata, cui tot, vno amputato, pullulabant capita. Quod sumptũ fuit ex Platone in Euthydemo, cùm ait, Hercule quidem multo sum imbecillior, qui pugnare simul non valuit aduersus Hydram sophisticam (cui propter sapientiam pro vno sermonis capite amputato multa repullulabāt) ac etiam aduersus Cancrũ sophisticam quendam ex mari aduentantem &c. Vide Prouerb. Hercules aduersus duos. Hydram putauit Erasmus inuidiæ referre symbolum, Horatij deceptus testimonio, cùm nihil minùs illic intendat Horatius. Vide prouerb. Herculei labores. Tertius labor fuit, Erimanthæus aper, furoris & rabiei emblemata. Quartus, cerua æræ

*Io. Mallara
Hispalensis,
Pylades au-
thor.*

*Primus La-
bor Læ-
culis.*

Secundus.

Tertius.

Quartus.

pes, id est, velocissima in monte Mænalo, quæ, quia cornibus aureis erat insignis, diuitiarum est emblema. Hanc cursu superauit Hercules. Sunt tamen qui dicant ineptè fictum à poetis ceruas aurea cornua habere, cum omnino cornibus careant. Sed contra hos disputat Cælius Rhodiginus. Quintus, Stymphalides volucres, quæ auaritiam referunt, quemadmodum & Harpyiæ apud Virgilium, propter incuruos vngues. Sextus, Baltheus, quem Amazonibus abstulit. Soluere zonam, idem est, quod deuirginare. Septimus, Augiæ stabulam repurgatum. Nihil est enim tam sordidum, quod non eloquentia excolatur. Octauus, Taurus, quem è Creta expulit. Taurus autem inire solet & matrem & sorores. quare addidit, illicitos odit coitus. Nonus, equæ Diomedis, quæ homines discerptos mordicus comedebant. Equus autem peculiari epitheto dicitur ferus. Decimus, Geryô, qui cum tres essent fratres, vnus dicebatur. Vndecimus, mala Hesperidum, quæ aurea erât, quæ Atlantis opera decerpta Hercules in Græciam portauit, Duodecimus tandem Herculis labor Cerberus fuit, quem Hercules ab infernis tenebris ad superos traxit. Hanc allegoriam explicatiùs protulit Rodolphus Agricola lib. i. de Inuent. cap. 3. Magni, inquit, sudoris est Cerberum tricipitem ab inferis extrahere, hoc est abstrusa & in rerum interiore recessu latentia proferre in lucem, & tanquam spectanda proponere. Hæc Rodolphus. Labores Herculeos etiam decantat Homerus lib. II. Odyss. &

Q. Cal

Quintus.

Sextus.
Soluere zonam.

Septimus.

Octauus.

Nonus.

Decimus.

Vndecimus

Duodecimus.

Rodolphi
Agricola
allegoria.

Q. Calaber latè lib. 6. de relictis ab Homero.
 Cicer. 2. Tuscul. Marti. li. 5. Epig. 66. Oui. & alij.
Docta per ora uirum. Hemistichium est Enniana-
 num, refertur à Cicerone i. Tusculana.

In nothos.

EMBLEMA CXXXVIII.

Herculeos spurij semper celebretis honores:

Nam uestri princeps ordinis ille fuit.

Nec prius esse Deus potuit, quàm sugeret insans

Lac, sibi quod fraudis nescia Iuno dabat.

Alciatus lib. 4. Parergon cap. 3. fatetur hoc
 Emblemata sumptum ex antiquo illo adagio,
 Ad Cynofarges. Cuius explanationem vide in

Erasmo. Verba porrò Alciati in illo loco loquentis de adoptione sunt. At apud Græcos aliud traditum est, apud quos scriptum legi, Iouem nato Hercule (quòd spurius esset, nec in Deorum numerum admitti posset) dormienti coniugi suæ Iunoni eum clam supposuisse, & exsucto de mammis ab ea lacte infantem ceu natalibus restitutum, diuinitatis iura acquisuisse. Cuius rei & Hyginus meminit, & Arati interpres, & qui collectanea rei rusticæ Constantino Cæsari inscripsit. Hincque factum est, ut nothi ad Cynosarges, ubi templum est Herculis, exercerentur: quoniam is Deus illis præest. Hæc Alciatus. Et citat ibi hoc epigramma.

Spurij qui.

Herculeos spurij. De nothis, & spuriiis vide Alciatum, qui præter locum citatú lib. 4. cap. 5. & lib. 10. cap. 8. Parergon, putat dictos spurios (testimonio Iustiniani) quasi vulgò conceptos, *καὶ τὸ σπορὰ δ' ἴνυ.* Quod non valde probo. Siquidem reperio aliam apud Plutarchum deriuationem, qui in Romanis quæstionibus sic ait, Quid est, quòd eos quòrum patres ignorantur, spurios vocant? non enim quod Græci opinantur, & in causis oratores dicunt, quòd ex colluuiione quadam, & seminis communionem progenerati sint. Sed est spurius inter prima nomina, ut Sextius, Decimus, Gaius. Sed hæc prima nomina latini non integra scribunt. Sed aut vna litera, ut T. L. M. Titus, Lucius, Marcus, aut duabus, ut Gn. Ve. Gneus Verrius: aut tribus, ut Sex. Ser. Est igitur spurius inter ea

Spurij unde dicantur.

prima

prima nomina, quæ duabus literis notantur S. & P. Quibus etiam orbos parentibus scribunt, cum sine patre esse dicunt, per S. sine: per p. patrem significantes. Hoc igitur errorem fecit, quod sine patre & spurius eisdem literis annotantur. Hæc Plutarchus. Meminit & Erasmus huius rei in adagio, Ne patris nomen quidem dicere possit.

Nec prius esse Deus. Hyginus in Poetico astronomico loquens de lacteo circulo, Herculi infanti insciam Iunonem dedisse lac: sed postquam eum rescierit pellicis esse filium, reiecit eum

à se, Herculemque qui nimia aviditate la-

ctis multitudinem ore comprehen-

derat, non potuisse illud in ore

continere: sicque ex ore

eius profusum la-

cteum circum

in celo sig-

nasse.

Vt sublime uolans tenuem secat aëra falco,
Vt pascuntur humi graculus, anser, anas:
Sic summum scandit super aethera Pindarus ingens,
Sic scit humi tantum serpere Bacchilides.

Pindari car
men.

EX Pindaro desumptum est hoc emblema
in Nemeis oda 3. in fine odæ sic,

Ἔσι δ' αἰετὸς ὠκὺς ἐν πέτανόϊς,

ὃς ἔλαβεν αἴψα τηλόθεν μεταμαίόμενος.

Δαφνοῖν ἄγχαν ποσίν.

Κραγέται ἡ κολοιοὶ ταπεννὰ νέμονται. Id est,

Aquila.

Est autem aquila velox inter volucres, quæ citò
venatur, procul inuestigans cruentam prædam
pedibus suis: loquaces autem graculi humilia

pascu

pascuntur. Quo in loco indicant Pindari commentatores per aquilā intelligi Pindarū (quod non obscurè dixit in Olympiis) per graculos Bacchilidem Lyricum poëtam. Vide Adagium Aquila in nubibus.& Humi serpere.

Pindarus fuit vnus è nouem Lyricis : eius educationem vide in imaginibus Philostrati titulo Pindarus. Eius mortem refert Valer. Maximus lib. 9. cap. 12. de morte non vulgari ex Philostrato hæc sumpsit Politianus,

*Aerios procul in tractus & nubila supra
Pindarus it Diræus olor, cui nectare blandæ*

Os tenerum libastis apes, dum fessa leuaret

Membra quiete puer mollem spirantia somnum.

Vide Alciatum lib. 10. Parerg. cap. 8. De Pindaro Macrobius 5. Satur. Horat. lib. 4. Carminum: & Plin. lib. 7. cap. 29.

*Politianus
de Pindaro.*

In desciscentes.

EMBLEMA CXL.

Quod sine egregios turpi maculaueris orsus,
 In noxamq; tuum uerteris officium,
 Fecisti, quod capra, sui mulctaria lactis
 Cùm ferit, & proprias calce profundit opes.

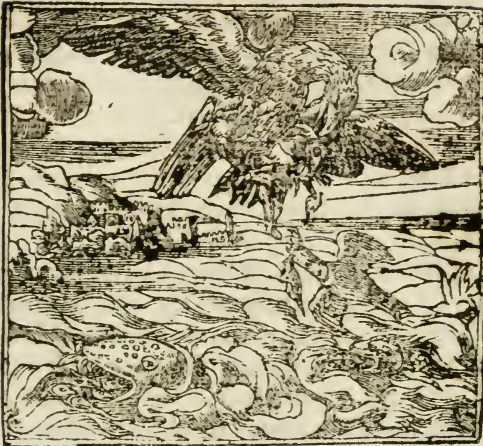
Capra Scyria.

Ex antiquo adagio αἰὲς Σκυρία. idest, capra Scyria, in eos, qui beneficium maleficio corrumpunt, aut qui virtutes adiunctis vitiis contaminant atque obscurant: quive rectè instituta nō rectè finiunt: veluti capra Scyria, quòd fera sit, mulctrum quod lacte impleuerat, ipsa rursus euertit: atque hoc modo beneficium, quod dederat, eadem perdidit. Erasmus.

Æmu

Aemulatio impar.

EMBLEMA CXLI.

*Altiuolam miluus comitatur degener harpam,
 Et prædæ partem sæpe cadentis habet.
 Mullum prosequitur, qui spretas sargus ab illo
 Præteritâsq; auidus deuorat ore dapes.
 Sic mecum Oenocrates agit, at deserta studentum
 Vititur hoc lippo curis tanquam oculo.*

Eiusdem ferè est argumenti cum superiori
 de Pindaro: sed similitudines sunt obscu-
 riores. Erat quidam Leguleius triuialis (quem
 recto nomine Oenocratè, eo quòd à vino vin-
 ceretur. Nã εἶνος vinū est, & κερτέω vinco) qui illa
 tradebat discipulis, quæ Alciatus tanquam vilia
 spernebat.

Altius

Altiuolam miluus. Aristo. 9. de histo. Animal.
c.1 Amici, inquit, sunt piphex, harpa, & miluus.

Mullum prosequitur. Arist. li. 8. cap. 2. de nat. ani.
Sargus. Sargus nulli reliquias sequitur. Nam ubi ille lu-
to excitato abiit (fodere enim potest) hic descen-
dit & pascitur, imbecilliorésque, ne eodem ad-
natent, arcet. Ordo est, Sargus, id est, piscis ille
ignauus prosequitur mullum, id est alium piscé
marinū (quem non credas esse barbū, ut vo-
cant Hispani, sed alium maximi precij) qui, sup.
Sargus auidus deuorat ore spretas præteritaf-
que dapes, ab illo, sup. mullo.

*Oculo lip-
po quid.*

At deserta studentum. Alciatus lib. 6. parergon,
cap. 12. Vti, inquit, tanquam lippo oculo prouer-
bialiter dicimur de re, qua carere nō possumus,
cū tamen damnosa nobis sit. Eleganter Plau-
tus ad seruos improbos traxit, quos, quanuis do-
minum decipiant, tamen retinet dominus, & ut
potest, eorum opera utitur: cū ut velit, non pos-
sit, eius carmen est in Persa:

*Ego neq; lubenter seruiō, neq; sum hero ex sententia:
Sed quasi lippo oculo me meus herus utitur, manum
Haud abstinere quit tamen, quin imperet mihi,
Quin me suis negotiis præficiat.*

Sed & apud eundē in Bacch. sic senex loquitur,

Lippo illic oculo seruus est simillimus:

Si non est, nolis esse, neq; desideres:

Si est, abstinere, quin attingas non queas.

Sunt autem hæc carmina non solum ab inter-
pretibus malè intellecta: sed etiam vitio exem-
plarum corrupta. Hæc Alciatus. Vide Eras-
mum

mum

mum in prouerb. 10. Lippo oculo similis. Et, Vbi
qui dolet, ibidem & manum habet.

Albutij ad Alciatum, suadentis vt de tu-
multibus Italicis se subducatur: &
in Gallia profiteatur.

EMBLEMA CXLII.

*Quæ dedit hos fructus arbor, cælo aduena nostro,
Venit ab Eoo Persidis axe prius.*

*Translatu facta est melior: quæ noxia quondam
In patria: hic nobis dulcia poma gerit.*

*Fert folium lingue, fert poma simillima cordi.
Alciate hinc uitam degere disce tuam.*

*Tu procul à patria in pretio es maiore futurus:
Multum corde sapis, nec minus ore uales.*

EX Plutarcho in Commentario de Iside & Osiride, referente Politiano, Miscellaneorum cap. 83. De Ægyptiacis, inquit, arboribus, Persicam in primis Harpocrati sacratam ferūt, quòd fructus cordi, frondes linguæ persimiles ferat. Hoc epigramma non est Alciati, sed Aurelij Albutij Iurisconsulti, Græci & Latini sermonis periti. Vixit aliquando Mediolani. An fuerit Mediolanensis, ignoro.

Persica arbor.

Aur. Albutium.

Nō esse noxiā Persis ait Plinius.

Venit ab Eoc. Aduectam fuisse hanc arborem è Perside fatetur Plinius, sed noxiam apud Persas esse, & translatu mitescere: id verò pernegat. Albutius sequutus est id quod vulgo dicitur, Persas in Ægyptum immisisse hanc arborem: ut eius fructu vescentes Ægyptij omnes interirēt. Verba Plinij hæc sunt ex cap. 13. lib. 15. In totum quidem persica peregrina etiam Asiæ Græciæq; esse ex nomine ipso apparet: atque ex Perside aduecta. Et paulò inferius, Falsum est venenata cum cruciatu in Persis gigni, & pœnarum causa à regibus translata in Ægyptum & terra mitigata. Est & epigramma græcum in lib. 1. Florileg. εἰς διένδρα, incerto autore, in quendam Theognosti filium, qui præ satietate Persicorum pomorum interiit. Id sic habet,

Ἐκ Φονίων Περσῶν Φόνιον Φυτὴ ἤγαγε Περσεὺς
Παιδὶ Θεογνώστῃ τῆ θανάτῃ πρόσφασι.

Id est,

*Ex mortiferis Persis mortiferam plantã duxit Perseus
Filio Theognosti mortis causam.*

Tu procul à patriis. Hoc quàm verum sit, ex sacris literis abundè possumus intelligere: siquidem

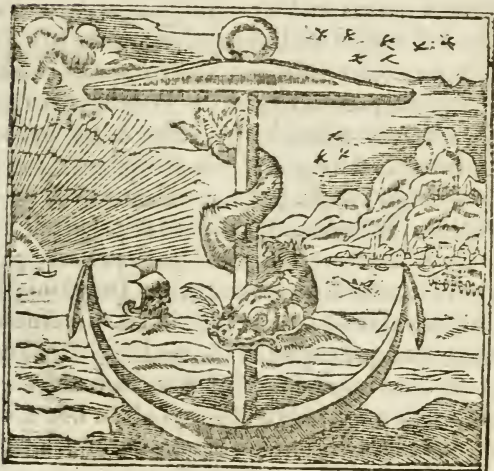
dem Dominus ita loquitur in Euangelio, Amen dico vobis, Nemo propheta acceptus est in sua patria. Est autem Hemistichium Virgilianum in decima Ecloga,

Nemo propheta in sua patria.

Tu procul à patria nec mihi credere tantum.

Princeps subditorum incolumitatem procurans.

EMBLEMA CXLIII.

*Titanij quoties conturbant æquora fratres,
Tum miseros nautas anchora iacta iuuat.
Hanc pius erga homines Delphin complectitur: imis
Tutius ut possit figier illa uadis.
Quàm decet hæc memores gestare insignia Reges,
Anchora quod nautis, se populo esse suos?*

Titus

Titus Vespasianus mādauit excudi numisma: cuius altera in parte ipsius Vespasiani facies esset expressa cum inscriptione nominis: in altera esset anchora, cuius medium delphin obuolutus complecteretur. Hoc numisma se vidisse testatur Erasmus, in prouerb. Festina lentè. Id autem symboli nihil aliud sibi velle affirmat, quàm illud Augusti Cæsaris dictū *σπεῦδε ἔρα- δέως*. id est, festina lentè. Quia anchora tarditatem: Delphin celeritatem aptè representet. Hæc Erasmus multis verbis tractat, nec malè, vt videtur. Sed noster Alciatus, qui aliquibus in locis ab Erasmo solet dissentire, aliter numismatis figuram interpretatur. Nam per Delphinem cum anchora (quæ aduersus procellas & tempestates fabricata est) regem ipsum & regium munus vult intelligi, ad quæ pertinet calamitati & perturbationi subuenire: seditiones & procellas cōponere: & ærumnas subditorum depellere, pacique incumbere. Idque ex natura Delphini discere, qui valde *φιλάυβρωπος* est, id est, hominum amicus, ideoque capitalis Crocodili hostis: quo non est aliud hominibus infestius animal. Et insuper magna erga filios charitas est in hoc animali, quos etiam adultos diu comitatur. Author Aristo. lib. 5. de histor. animal. sic rex animo paterno debet esse in suos: alioqui non est rex, sed Tyrannus, vt in Politicis docet Aristo. In subueniendis miseris debet etiam rex delphini celeritatem imitari, quæ maxima est & penè incredibilis, vt refert Plinius lib. 9. cap. 8. Et Aristo. & Oppianus. Sed si multa de Delphinis deque

Ald

*Alciatus
ab Erasmo
dissentit.*

*Delphini
natura.*

*Aristo. de
delphino.*

Aldi Manutij anchora, cupis. Vide Erasimum in adagio citato, Festina lentè.

Titanij quoties. Hoc primùm admoneo Titanij trisyllabum esse. Nam duo ij coëunt per synæresin in vnum: sic Tita -- nij quoti -- uu: dicuntur autem venti Titanij fratres: quia Aurora Titanis filia fuit, quæ mista fratri Astræo peperit illi ventos, autore Hesiodo in Theogon. & Brixiano Pylade lib. 2. Theogoniæ, vbi sic ait,

Aurora Astræo peperit Titania fratri

Astræam & ventos, qui freta longa premunt.

Anchora iacta. Solent multi dubitare, scribendū sit anchora cum aspiratione, an ancora. Quo pacto scribas, parui refert. Autor tamen est Valer. Probus, tria tantum latina nomina post c. aspirationem habere, lurcho, pulcher, orchus. Huc adde græcam vocem, quæ sine aspiratione profertur *ἀγκυρα*, anchora per trāslationem pro securitate ponitur. Vnde adagiū,

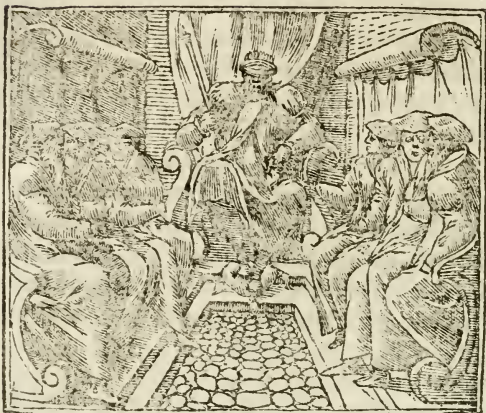
*Val. Prob.
de orthog.
anchora.*

Anchora domus. & Sacram anchoram soluere: quæ pro interpretatione Alciati faciunt, contra Erasim.

In senatum boni principis.

DIALOGISMVS.

EMBLEMA CXLIII.

Effizies manibus trunca ante altaria diuim
 Hic residens: quarum lumine capta prior,
 Signa potestatis summa, sanctiq; Senatus
 Thebanis fuerant ista reperta uiris.
 Cur residens? Quia mente graues decet esse quieti
 Aridicos: animo nec uariare leui.
 Cur sine sunt manibus? Coptiant ne xenia: nec se
 Politis flecti muneribusue sinant.
 Cæcus at est princeps quòd solis auribus, absq;
 Affectu, constans consilij acta probat.

Plutarchus in lib. de Iside & Osiride sic ait,
 Εἰδὲ Οὐκὰς ἰκίβες ἡΓαν ἀνακίμενας διαγῶν
 ἀλπερ. ἡδ' εἰς ἀρχιδιαδὲ καταμύσῃ τοῖς ἔμμασιν,
 αἰς ἀδ' ὄρον ἀμα τὴν διαγοσύμη, καὶ ἀν' ἐτευκτον ἔΓαν.

Id est,

Id est, Thebis quædã erant repositæ imagines iudicum, quæ manibus carebant. Quæ autem præsidem iudicij repræsentabat, oculis capta erat, quò oporteat ab omni munerum corrumpela, & ab omni affectu quàm maximè seiunctos esse, qui ius dicunt populis. Huius rei meminit Erasmus in adag. Scarabeus aquilam quærit.

Quia mente. Aristo. in lib. de morib. 4. describens magnanimum, inter alia hæc addit: Incessus est magni viri, tardus sit necesse est. Vox grauis, constans, & firma oratio. Nec enim, aut festinat is, qui paucis rebus studet: aut vehemens est, cui nihil magnum esse videatur.

Cur sine sunt manibus. Lex est in Pandectis de officio præsidis, quæ vetat præsidem munus, donumve capere, nisi esculentum, poculenumve, quod intra dies proximos prodigatur. Xenia porrò sunt munera hospitalitatis. Nam *Ξένος*, hospes est. Sed iam usu venit, ut pro quocunque munere accipiatur. Inter leges quas Dominus in Exodo præscribit iudicibus, hæc etiam refertur, Nec accipies munera, quæ etiam excæcant prudentes, & subuertunt verba iustorum. Et in Deuteronomio iterum sic iudices monet, Non accipies personam nec munera: quia munera excæcant oculos sapientum, & mutant verba iustorum. Xenia & dona (inquit Ecclesiasticus) excæcant oculos iudicum, & quasi mutus in ore auertit correptiones eorum.

L. plebiscito. ff. de offi. præsi.

Exod. 23.

Deut. 17.

Cap. 23.

Quod non capit Christus, rapit fiscus.

EMBLEMA CXLV.

*Exprimit humentes, quas iam madefecerat ante
Spongiolas, cupidi principis arcta manus.*

*Prouehit ad summum fures: quos deinde coërcet,
Vertat ut in fiscum quæ malè parta suum.*

HOc emblemata sumptum ex Suetonio Tran-
quillo in Vespasiano cap. 15. Creditur (ait
Suetonius) procuratorum rapacissimum quen-
que ad ampliora officia ex industria solitus
promouere, quo locupletiores mox condem-
naret, quibus quidem vulgò pro spongiis dice-
batur uti, quòd quasi & siccos madefaceret, &
exprimeret humentes.

*Spongia pro
rapacibus.*

*Quod non capit Christus. Hæc verba sumpta
sunt*

sunt ex cap. Maiores. 16. qu. 7. Scopus horum verborum est apud Alciatum lib. 9. Parerg. c. 13.

Spongiolas. Diminutiuum à spongia : est autem spongia quiddam medium inter animal & plantam eius generis quod Græci ζώφουρον, id est, plantam viuentem appellant. Dicitur δὲ τὸ ἀποσπᾶν τὰ ὕγρα. id est, quòd hauriat humida. Meminit eiusdem Aristot. 1. de Histo. ani. cap. 1. vbi dicit, sensum habere spongiarum : cuius rei signum est, quoniam difficulter euelluntur, nisi arte & latenter fiat. Nam se contrahunt.

Spongie sensum habent.

Vertat ut in fiscum. Huc pertinet illud Hesiodicum in Georg.

Μὴ κακὰ κέρδη ἴνειν, κακὰ κέρδη ἴς ἀτρίων.

Ne mala lucra pares, mala lucra equalia damnis.

Et illud Plauti in Pœnulo, Malè partum, malè disperit. Et Ciceronis illud in 2. Philipp.

Malè parta malè dilabuntur. Fiscus

est regis crumena, seu publica pecunia : vnde confiscare.

Opulentia tyranni, paupertas
subiectorum.

EMBLEMA CXLVI.

*Humani quod splen est corporis, in populi re
Hoc Cæsar fiscum dixerat esse suum.
Splene aucto, reliqui tabescunt corporis artus,
Fisco aucto, arguitur ciuica pauperies.*

EX Sexto Aurelio Victore in vita Iuliani.
Cuius hæc sunt verba, Pompeia Plotina
incredibile dictu est, quanto auxerit gloriam
Traiani. Cuius procuratores cùm prouincias
calumniis agitent, adeò vt vnus ex his dice-
retur locupletium quemque sibi conuenire so-
litus, Quid habes? vnde habes? Hæc vbi didice-

rat,

rat, addebat tertium, pone quod habes. Plorina
 coniugem corripuit, atque increpans quòd lū
 dis esset suę incuriosus: talem illum reddidit, vt
 postea actiones improbens, & detestans, fiscum
 lienem vocaret: quòd eo crescēte, artus reliqui
 tabescant. Idem inuenies Apophtheg. lib. 8. in
 Traiano.

*Fiscus cur
 lien dictus.*

Consiliarij Principum.

EMBLEMA CXLVII.

Heroum genitos, & magnum fertur Achilem
 In stabulis Chiron erudisse suis.
 Semiferum doctorem, & semiuirum Centaurum,
 Assideat quisquis regibus, esse decet.
 Est fera, dum uiolat socios, dum proterit hostes:
 Estq; homo, dum simulat se populo esse piū.

Vnde sumptum sit emblemata, docet Alcivus lib. 9. Parergôn cap. 13. Cæterùm, inquit, in Græcis autoribus annotavi à Chirone centauro Achillem aliósq; regum filios eruditos fuisse fingi, quòd soleant doctores consultorésque principum natura quidem feri esse, & promptum ad asperiora ingenium habere: humanitatẽ verò in speciẽ tantùm præ se ferre.

*Educatio
Achillis.*

Et magnum fertur. Achilles dicitur quasi sine cibo, ab α priuatiua particula & $\chi\lambda\delta\varsigma$ cibus, nutrimentum: quoniã primò aluit Chiron Achillem vrforum, leonum, aliarúmque ferarum medullis: postea nihil ei ciborum porrigebat, nisi ipse Achilles venaretur sibi feras quibus vesceretur. Hac de causã scribendum fuerat Achilles simplici l, & duabus primis syllabis breuibus, vt est apud Homerum in primo versu Iliados. Sed idẽ Homerus paulò inferius causã metri duplicauit ll vnde vsus obtinuit, vt Achilles græcè Αχιλλεύς scriberetur. Vide in imaginibus Philostrati, Achillis cibus.

*Chirõ qui
fuerit.*

In stabulis Chiron. Chiron centaurus (vt refert Hyginus) Saturni in equum conuersi, & Philyræ nymphæ filius fuit, qui non modò cæteros centauros, sed homines quoque iustitia superauit Æsculapium & Achillem nutrisse existimatur. Apud hunc Hercules cùm diuerteretur, illeque sagittas Herculis tractaret, simúlque miraretur, quòd tam breuibus sagittis tam magna centaurorum corpora interirent: vna illarum in Chironis pedẽ prolapsa ad eò ipsum cruciavit (erat enim veneno Hydræ infecta) vt optaret

taret mori, quod ægrè ab Ioue obtinuit, & inter astra relatus est Hæc magna ex parte Hyginus. Ovidius in 5. Fasto. idem profequitur, sed latiùs & elegantius. Vnde mirari poteris Zenodotũ & Erasmmum in prouer. Chironium vulnus, qui scripserunt Chironem cum aliis centauris, quibuscum Hercules præliatus est, interiisse. Chiron gracè sonat deterior, id est χείρων. Vnde est iocus Diogenes apud Laertium. Nam conspiciens Diogenes formosum adolescentẽ in conuiuium euntem, Chiron, dixit, redibis, id est, peior. At ille cùm rediisset, dixit Diogeni, Reuersus sum, sed non Chiron: non Chiron, sed Eurycion: erat autem Eurycius alius centaurus, qui latè incedens interpretatur. Hæc ex Alciato loco iam citato, qui reprehendit Erasmmum, & interpretẽ Laërtij, quòd malè verterint iocum hunc, aut in corruptum exemplar inciderint. Est & apud eundem Laërtiũ similis iocus eiusdem Diogenis, qui cùm vidisset duos centauros pessimè pictos, vter horum (inquit) χείρων, id est, Chiron est, vel deterior. Ludit in æquiuioco. Et hoc non rectè explicuit Erasmmus.

Erasmi & Zenodoti lapsus.

Diog Laërtij iocus.

Diogenis iocus alius.

Et *semiurum centaurum*. Centauri Ixionis & Nubis filij finguntur à poësis vmbilico tenus viri, inferius equi. Sed veritas habet, Thessalos equites fuisse perniciosissimos bellatores, vnde illis nomen. Nam *κένταυροι* dicuntur *ἀπὸ τὸ κενταῖον τῆς ταύρας*, id est, à stimulantis tauris. Dicuntur & Hippocentauri, hoc est in equis stimulantis tauros. Dicti sunt Nubigenæ, quasi nube geniti, eò quòd castellum habitarent nomine Nephe-

Centauri vnde.

Nubigenæ.

lem. Et νεφέλη nubem significat. Plura vide apud Perotū De Chirone multa Statius in Achilleide, & Orpheus in Argonautis.

Principis clementia.

EMBLEMA CXLVIII.

Vesparum quòd nulla unquam Rex spicula figet:
 Quòdq; aliis duplo corpore maior erit,
 Arguet imperium clemens, moderatq; regna,
 Sanctaq; iudicibus credita iura bonis.

*Apes sola
 ex brutis re-
 gem habet.*

ORus Apollo lib. i. populum regi obsequē-
 tem significare volentes, apes pingunt. So-
 lum enim ex brutis regem habet, quem reliqua
 apium multitudo consequitur, ac illi paret, quē-
 admodum regi homines. Cætera sunt lacera in
 Græco, nec legi possunt. Vide D. Basiliū in Exæ-
 mero

mero, Homilia 8. Plinius Natur. histor. lib. 11. cap. 17. loquens de apibus, Non constat (inquit) inter autores, rex nullumne solus habeat aculeum, maiestate tantum armatus: an dederit eum quidem natura, sed usum eius illi tantum negauerit. Illud constat Imperatorem aculeo non uti. Dixerat idem Plinius precedenti cap. regem apum duplo quam ceteræ esse maiorem.

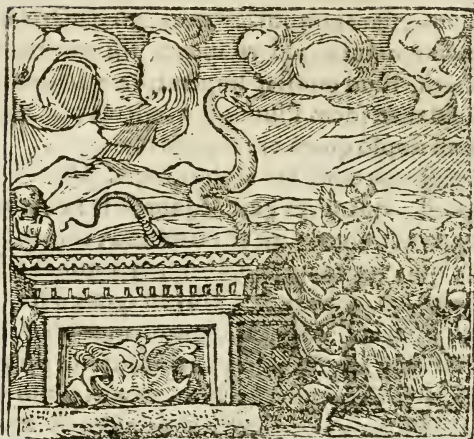
*Rex apum
an careat
aculeo.*

Vesparum quod. De apibus loqui Alciatum notius est, quam ut egeat argumentis: cum quia vesparæ immundæ sunt & carnioræ, tum præcipue quia regem non habent: ut autor est idem Plinius lib. eod. cap. 21. Usus est igitur autor catarchesi tropo, de quo Quintilianus lib. 8. cap. ult. Solent (inquit) poëtæ abusiue etiam in his rebus, quibus nomina sua sunt, vicinis potius uti, quod rarum in prosa est. Vide plura de apibus apud Virg. 4. Georgicon. Meminit huius rei & Erasmus in prouerb. Spartam nactus es. in fine.

Salus

Salus publica.

EMBLEMA CXLIX.

*Phœbigena erectis Epidaurius insidet aris,
Mitis, & immani conditur angue Deus.
Accurrunt ægri, ueniâtq; salutifer orant:
Annuit, atq; ratas efficit ille preces.*

Sumptum est emblema ex Saturnalibus Macrobij lib. i. cap. 20. Cuius sic se habent verba: Hinc est, quòd simulachris Æsculapij & Salutis draco subiungitur, quòd hi ad Solis naturam Lunæque referuntur. Est enim Æsculapius vis salubris de substantia Solis subueniens animis corporibúsq; mortalium. Salus autem naturæ lunaris effectus est, quo animantium corpora iuuantur à salutifero firmata temperamento. Ideo ergo simulachris eorum iunguntur

Æsculapius quid.

guntur figuræ draconum: quia præstant, vt humana corpora velut infirmitatis pelle deposita ad pristinum reuirescant vigorem vt reuirescunt dracones per annos singulos pelle senectutis exuta. Hæc Macrobius & alia plura. Valerius Maxim. lib. 1. cap. 8. plenè hanc historiam narrat, quam apponam, vt si inde sumptum emblemata contendas, habeas optionem. Sed vt cæterorum (ait) quoque deorum propensum huic vrbi nomen exequamur, triennio continuo vexata pestilentia ciuitas nostra, cum finem tanti & tam diuturni mali neque diuina misericordia, neque humano auxilio, imponi videret: cura sacerdotum, inspectis Sybillinis libris, animaduertit, non aliter pristinam recuperari salubritatem posse, quàm si ab Epidaurio Æsculapius esset accersitus. Itaque eò legatis missis, vnicam fatalis remedij opem autoritate sua (quæ iam in terris erat amplissima) impetraturam se credit. Neque eam opinio decepit. Pari nãque studio petatum ac promissum est præsidium: è vestigiòque Epidaurij Romanorum legatos in tèplum Æsculapij (quod ab eorum vrbe quinque millibus passuum distat) perductos, vt quidquid inde salubre patriæ laturos se existinassent, pro suo iure sumerent, benignissimè inuitauerunt: quorum tam promptam indulgentiam numen ipsius Dei subsecutum verba mortalium cælesti obsequio comprobauit. Siquidem is anguis, quem Epidaurij rarò, sed nunquam sine magno ipsorum bono viso, in modum Æsculapij venerati fuerunt, per vrbis celeberrimas partes mitibus

*Val. Maxi
mi histor.
Æsculap.*

ribus oculis & leni tractu labi cępit: triduoque inter religiosam omnium admirationem conspectus, haud dubiam præ se appetitæ clarioris sedis alacritatē ferens, ad triremem Romanam perrexit, paudentibusque inusitato spectaculo nautis, eò conscendit ubi Q. Ogulini legati tabernaculum erat, inque multiplicem orbem per summam quietem est conuolutus. Tum legati perinde atque exoptatæ rei compotes, expleta gratiarum actione, cultu anguis à peritis excepto, lati inde soluerunt: ac prosperam emensi nauigationem, postquam Antium appulerunt, anguis qui vbique nauigio remanserat, prolapsus in vestibulo ædis Æsculapij myrto frequentibus diffusæ super eminentem excelsi altitudinis palmam circumdedit, perque tres dies positis quibus vesci solebat, non sine magno metu legatorum, ne in triremem reuerti nollet, Antiensis templi hospitio vsus: vrbi se nostræ aduehendum restituit: atque in ripã Tyberis egressis legatis in insulam ubi templum dicatum est, transfuit: aduentūque suo tempestatem cui remedio quæsitus erat, dispulit. Narrauit & hæc T. Liuius decad. 2. lib. 1. Sed intercudit. Vide Flori epitomem lib. 11. Sed omnium elegantissimè & latissimè Ouid. lib. vlt. Metamo. Vnde si rursus instes sumptum emblema, facilè concedam. Nam & illa verba subindicant, veniatque salutifer orant. Quæ sic Ouidius extulit, Venitque salutifer vrbi. Vide locum Ouidij ex illo versu,

Pandite nunc musæ præsentia numina uatum.

Vide

Vide Plutarchum in problematis, vbi quærit causam, cur Æsculapij ades extra urbem posita sit. Plinius loquens de angue li. 29. c. 4. Quin (inquit) inesse remedia multa creduntur, & ideo Æsculapio dicatur. & infra, Atqui anguis Æsculapius Epidauro Romam aduectus est, vulgòque pascitur, & in domibus. Phornutus in lib. de natura Deorum eadem ferè quæ & Macrobius scribit cap. de Æsculapio.

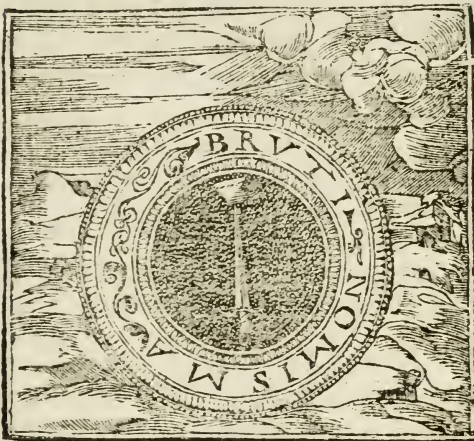
*Anguis
Epidauro.
rius.*

Phœbigena. è Phœbo genitus.

Epidaurius. Epidaurus ciuitas est in Peloponneso, vnde Epidaurius, a um. Horat. in Sermon. Serpens Epidaurius. Vide Ouidiũ 15. Metamorphos.

Respublica liberata.

EMBLEMA CL.

Cæsaris

*Cæsaris auxilio,ceu libertate recepta,
Hæc ducibus Brutis cusa moneta fuit.
Ensiculi in primis,queis pileus insuper adstat,
Qualem missa manu seruitia accipiunt.*

*Numisma
Bruti.*

EX Dione historico lib. 47. referete Politiano Miscel. cap. 70. Si quis (inquit) numisma Bruti reperiat ipsius cælatum imagine, præterea pileo & duobus pugiunculis, ne diutius in explicanda ratione causâque laboret, legat historiarum Dionis lib. 47. Nam ex his (inquit) Brutus significabat ab se & Cæsio patriam liberatam. Sed enim pileum gestari ab his solitum, qui libertatē nacti, vulgatius manifestiúsque, quàm vt sit autoritatibus confirmandum. Hæc Politianus. Vide adagium, ad pileū vocare. Historia de morte C. Iulij Cæsaris notissima est. Vide Suetonium.

Nota. Numisma ego domi habeo, sed pileum oblongum habet inter duos pugiones erectos. Quare hîc emendanda est pictura. Vide Alciatum lib. 8. Parerg. cap. 10.

In

In vitam humanam-

EMBLEMA CLI.

*Plus solito humanae nunc disfle incommoda uita,
Heracrite: scatet pluribus illa malis.*

*Tu rursus (si quando aliàs) extolle cachinum
Democrite: illa magis ludicra facta fuit.*

*Interea hæc cernens meditor, qua deniq; tecum
Fime fleam, aut tecum quomodo splene iocer.*

EX lib. I. Epigrammaton Græcorum, tit. 16.
Ἐπὶ ἀνθρώπινου βίου id est in vitam humanam.
Est incerti autoris. Et sic habet, nec alia indiget
versione,

Τὸν βίον ἠράκλειτε πολὺ πλεόν ἢ περ ἕτ' ἔξης
Δάκρυε· νῦν ἰ βίος ἔς' ἐλευσιότερος.

Τὸν βίον ἄρτι γέλα Δημόκριτε τὸ πλεόν ἢ ἑσίν.
Nū; ἰ βίος παίων ἐς ἰ γελσιότερος.

E c

Εἰς ὑμέας ἧ καὶ αὐτὸς ὄρων, τὸ μεταξὺ μεριμνῶ,
 Πῶς ἀμασὶ κλῦσω, πῶς ἀμασοὶ γέλῃσω.

Heraclitus

Heraclitus Ephesius Philosophus fuit, vt Suidas ait Huic omnes humanae actiones videbantur summa miseria: quapropter domo egrediens semper flebat. Sed de hoc fletu nihil meminit Laertius in vitis. Cùm esset hydropicus, medicis spretis, bubulo scæuo curcunlitus, Soli seficandum opposuit: vbi somno correptus à canibus est dilaceratus. Democritus ex Abdera oriundus, teste Diogene, multas peragrauit regiones ad Gymnosophistas qui sunt in India, accessit. Omnes actus hominum solebat ridere: quia omnia ei videbantur ridicula. Nec huius risus meminit Laertius Tandem, vt refert Cicero 5. Tuscula. se obcæcauit, vt naturæ secreta subtilius rimaretur. Centum aut plus eo vixit annos, teste Laertio De his duobus sapientibus sic loquitur Iuuenalis Satyra 10.

*Iamne igitur laudas, quòd de sapientibus alter
 Ridebat, quoties à limine mouerat unum,
 Protulerátq; pedem: flebat contrarius alter?
 Sed facilis cuiuis rigidi censura cachini
 Mirandum est, unde illi oculis suffecerit humor.
 Perpetuo risu pulmonem agitare solebat
 Democritus. —*

& quæ sequuntur. Meminit & Horatius Democriti in Epistolis,

*Si foret in terris rideret Democritus.
 Vide adagium, Boni viri lachrymabiles.*

Ære

Aere quandoque salutem
redimendam.

EMBLEMA CLII.

Et pedibus segnis, tumida & prœpendulus aluo,
Hac tamen insidias effugit arte fiber.
Mordicus ipse sibi medicata virilia uellit,
Atq; abicit sese gnarus ob illa peti.
Huius ab exemplo disces non parcere rebus,
Et uitam ut redimas, hostibus æra dare.

EX fabulis Æsopi. Est autem fabulæ sensus *Castor quis*
talis, Castor ex quadrupedum est genere, ut
plurimum in aquis uiuens, cuius pudenda di-
cant medicamentis esse utilia. Hic ubi uidet se
ab hominibus indagari (nouit enim quapro-
pter indagetur) secans ipsius sibi virilia, proiicit

aduersus insequentes, & sic salutem cōsequitur. Fabula ostendit sic prudentes homines pro salute adipiscenda debere nullam suarum fortunarum habere rationem. Huic videtur astipulari sententia Plinius lib.8. cap. 30. Easdem, inquit, partes sibi Pontici amputāt fibri periculo urgente ob hoc se peti gnari. Castoreum id vocant medici. Longè alia est sententia Dioscoridis, qui totum id pernegat lib. 2. cap. 26. Vanum (inquit) est, quod traditur, testes ab ipsis euelli, & à sese abiici, cùm venatu urgentur. Si quidem tangi nequeunt, ita vt in sue substricti. Plinius rursus pedibus hanc videtur in sententiam ire, cùm ait libr. 32. cap. 3. Speſtabilis naturæ potentia in his quoque, quibus & in terris & in aqua victus est, sicut & fibris, quos Castores vocant, & Castorea testes eorum. Ampu- rari hos ab ipsis, cùm capiuntur, negat Sextius diligentissimus medicinæ. Quinimo paruos esse substrictosque & adhærentes spinæ, nec adimi sine vita animalis posse. Simile reperies Homericum adagium apud Erasmum, Omnibus anteuertenda vitæ cura.

Castoreum.

*Dioscoridis
de fibris op.
Plinio con-
traria.*

*Sextius de
fib.*

*Iuuenalis
de fib.*

Iuuenalis Saty. 12.

— *Imitatus castorea, qui se*

Eunuchum ipse facit, cupiens euadere damno

Testiculorum, adeò medicatum intelligit inguem.

*Solinus de
fib.*

Solinus cap. 23. idem cap. 38. de elephantibus hoc idem scribit.

Cum

*Aeacida moriens percussu cuspidis Hector,
Qui toties hosteis uicerat antè suos,
Comprimere haud potuit uocem, insultantibus illis,
Dum curru, & pedibus neſtere uincla parant.
Distrabite ut libitum eſt, ſic caſſi luce leonis
Conuellunt barbam uel timidi lepores.*

Sumptum ex lib. i. epigr. græcor. εις ανδρειαν.
Βάλλει νῦν μὲν πόντον ἐμὸν δέμας ὅτι κὲ ἀποδὸς
Νεκρῷ σῶμα λέοντος ἐφουβρίσκει λαγωῖ.

Sic vertit Thomas Morus,
*Proiicitote meum Danaï post fata cadauer:
Non metuunt lepores defuncti membra leonis.
Verba sunt Hectoris iam demortui (vt notat*

quoque emblema) ad Græcos insultantes cada-
ueri. Hoc autem factitasse Græcos autor est
Homerus lib. 22. Iliados,

Homerus

ὦ δὲ τίς τίς εἶπεσκεν ἰδὼν εἰς πλησίον ἄλλου,
ὦ πόποι, ἢ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάσθαι
Ἐκτῶρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέσθησε πυρὶ κηλέῃ,
ὡς ἄρα τίς εἶπεσκε, ἢ ἀντήσασκε πῶδας.

*Sanctij ver-
sio.*

Quæ verba sic latina feci,

Tum aliquis socio fundebat talia uerba:
Mollior ab quanto iacet hic nunc inclutus Hector,
Quam Danais, quando est iaculatus puppibus ignes,
Sic dicens, 'elis in uulnere uulnera figit.

*Cum laruis
luctari.*

Vide adagia, Iugulari mortuos. Mortuo leoni
barbam vellere. Mortuo leoni & lepores in-
sultant. Mortuos rursus occidere. Erasmus in
adagio, Cum laruis luctari. ex Plinio & aliis eli-
cit illos cum laruis luctari, qui vita iam defun-
ctos maledictis insectantur: qua re nihil potest
esse indignius ingenuo viro.

Æacides.

Æac. æ. mortens. Achilles filius fuit Pelei &
Thetidis, Peleus Æaci ex Ægina. Vnde Achil-
les dicitur Peleus & Æacides.

Dum curru. Curru, datius casus est, vt in illo
Virgilij primo Æneidos notat Seruius,

Flebit equos, urruq; uolans dat lora jecundo.

De

De Morte, & Amore.

EMBLEMA CLIIII.

Errabat socio Mors iuncta Cupidine:secum
 Mors pharetras,paruus tela gerebat Amor.
 Diuertère simul, simul una & nocte cubarunt.
 Cæcus Amor,Mors hoc tempore cæca fuit.
 Alter enim alterius malè prouida spicula sumpst.
 Mors aurata,tenet ossea tela puer.
 Debuit inde senex qui nunc Acheronticus esse:
 Ecce amat,& capiti florea ferta parat.
 Ast ego mutato quia Amor me perculit arcu,
 Deficio,iniiciunt & mihi fata manum.
 Parce puer,Mors signa tenens uictricia parce,
 Fac ego amem:subeat fac Acheronta senex.

REdolet Græcum argumentum:non tamen
 vnde sit sumptum comperi. Sed inter epi-
 grammata Emanuelis à Costa Lusitani,quæ cir

*Emanuelis
 à Costa epi-
 gram.*

cunferuntur cum titulo. E Græco tale legitur
Epitaphium,

Mors & amor quondam tectum uenere sub unum:

Mistâq; in hospitio tela suere simul.

Cùm nondum clara discessum luce pararent,

Mortis tela puer, morsq; tulit pueri.

Hinc iuuenes occidit amor fallente pharetra,

Hinc mors ipsa suos cogit amare senes.

Sic Didacus perit Stephanus florentibus annis,

Ereptus Musis, legibus ac patriæ.

Quis Tagus auriferas latè dispergit arenas,

Et diuæ Eiriæ mania celsa uidet.

Hic iuuenem ob matris funus pietate gementem

Heu heu, letali cuspide fixit Amor.

Acheronticus. Vide adagium, Alterum pedem
in cymba Charontis habere. Capularem enim
& morti proximum significat esse senem, mo-
re Plauti.

In

In formosam fato præreptam.

EMBLEMA CLV.

*Cur puerum Mors ausa dolis es carpere Amorem
Tela tua ut iaceret, dum propria esse putat.*

Eiusdem argumenti cum præcedente. Obiurgat autem Mortem quòd Amorem cæcum & puerum fefellerit, tradens illi arcum & sagittas mortiferas, quibuscum pueros & virgunculas percutiat, mortale vulnus infigat. Id fit autem immodica amoris vehementia.

Ec 5

In mortem præproperam.

EMBLEMA CLVI.

Qui teneras forma attexit, torst; q; puellas;
 Pulchrior, & tota nobilis urbe puer,
 Occidit ante diem, nulli mage flendus (Aristi)
 Quàm tibi, cui casto iunctus amore fuit,
 Ergo illi tumulum tanti monumenta doloris
 Astruis: & querulis uocibus astra feris.
 Me sine abis dilecte: neq; amplius ibimus unâ;
 Nec mecum in studijs ocia grata teres:
 Sed te terra teget, sed. fati, Gorgonis ora;
 Delphinésq; tui signa dolenda dabunt.

Aristus.

A Ristius instituerat in honorem amici iam
 demortui tumulū, cuius erat tale superpo-
 sitū in signe: Caput Medusæ inter duos Delphi-
 nes, hoc scilicet in uente pictura: Quàm citò, ô
 amice,

amice, conuersus es in aliam figuram! Nam hoc tribuunt Poëta Medusæ, vt homines in lapides conuerteret. Delphin porrò (vt aliàs indicauimus) celeritatis est s̄ymbolum. Nisi malis etiam ad amorem puerorum idem referre. Nam Delphines puerorum amatores sunt.

*Delphin
quid im-
dicat.*

Nulli mage. Imitatio est Horatiana in Odis lib. 1. sic,

Multis ille quidem flebilis occidit:

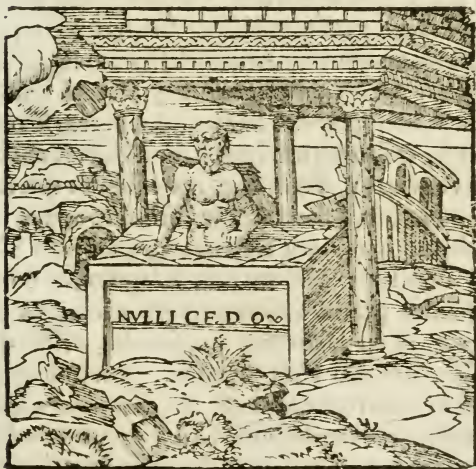
Nulli flebilior quàm tibi Virgili.

Sed sati Gorgonis. Tres fuerunt sorores dictæ Gorgones, Euryale, Steno, Medusa. De quibus vide Ouid. 4. Metamorphos. aut Hesiodum in Theogonia. Vide adagium γοργὸν βλέπειν.

*Gorgones
tres.*

Terminus.

EMBLEMA CLVII.

Quadratum infoditur firmissima tessera saxum,
 Stat cirrata super pectore imago tenus,
 Et sese nulli profitetur cedere, talis
 Terminus est, homines qui scopus unus agit.
 Est immota dies, præfixâq; tempora satis,
 Dêq; ferunt primis ultima iudicium.

Solô Atheniensis.

S Vmptum est hoc emblema ex illa nobilissima Solonis Atheniensis Philosophi voce: de qua Iuuenalis Saty. 10. sic loquitur,
 Festino ad nostros, & regem transeo Ponti,
 Et Cræsum, quem uox iusti sacunda Solonis
 Respicere ad longæ iussit spatia ultima uitæ.
 Et Ouidius 3. Metamorph.

— Sed scilicet ultima semper

Nota.

Expectanda dies homini est, diciq; beatus
 Ante obitum nemo supremaq; funera debet.

Historia Solonis.

Sed iam ipsam historiam Solonis paulò fusius narremus, idque Herodoti verbis, qui ita inquit in Clione, Solon vir Atheniensis cùm leges iubentibus Atheniensibus tulisset, decem annos causa contemplandi, nauigando peregrinatus est: ut ne quam legum, quas condiderat, abrogare cogeretur. Nam hoc Athenienses ipsi facere nequibant, maximo iureiurando adacti ad eas decem per annos seruandas, quas ipsis Solon condidisset. Harum itaque legum, ac contemplandi gratia Solon peregrè profectus in Aegyptum ad Hamasim se contulit, & Sardis ad Cræsum. Eò cùm peruenit, hospitaliter in regiã à Cræso exceptus est, tertioque aut quarto, quàm venerat, die, iussu Cræsi ministri circumduxerunt hominem circa thesauros, omniãque

Cræsi thesauri.

quæ

quæ illic inerant magna atque beata, ostentarent. Contemplatum eum cuncta, & ut sibi opportunum fuerat intuitum, talibus percunctatus est Cræsus: Hospes Atheniensis, quia multus ad nos rumor de te emanauit, ob tuam sapientiam, tuamque discursationem, qui philosophando permulta videndi gratia es peregrinatus: ideò mihi cupido incessit sciscitandi te, ecquem vidisti omnium beatissimum? speras videlicet se inter homines beatissimum esse, ita sciscitabatur. Solon nihil admodum, sed ut res erat respondens: Ego verò inquit, Rex, vidi beatissimum Tellum Atheniensem. Quod dictum admiratus Cræsus instat interrogare, Qua de re Cræsum iudicas esse beatissimū? Quòd, inquit, Tello in Repub. bene instituta filij erant honesti & boni, eorumque singulis liberi, hiq; omnes superstites: & cum hoc vitæ quantum in nobis situm est, bene traduxisset, obitus splendidissimus obrigit. Siquidem prælio, quod Athenienses cum finitimis gessere apud Eleusinam, hic cum auxilio venisset, hostemq; in fugam vertisset, pulcherrimā oppetiit mortem. Quem Athenienses quo loco occubuerat, in eo loco publicè humauerunt, magnificèque honorarunt. Multa de Tello ac beata referente Solone excitatus Cræsus interrogat, Quemnam secundum ab illo vidisset, putans haud dubiè secundas se partes esse laturū. Cleobin (inquit ille) & Bitonem: quippe his & genus Argium erat, & victum suppeditabat. Ad hæc corporis robur tantū, ut & in certaminibus ambo pariter victores extiterint:

Tellus beatus iudicatus.

Cleobis & Bitonem, de quib. Virg. lib. 3. Geor.

terint:& de iis hæc memorantur. Cùm dies festus Iunonis apud Argiuos esset, oporteretque omnino matrem horum ad templum ferri bobus iunctis, híque boues ex agris eis ad horam præstò non essent, tunc iuuenes exclusi tempore iugum subeútes, plaustrum pertraxerunt, quo mater vehebatur: & quinque ac quadraginta per stadia trahentes ad templum peruenerunt. Quibus cùm hæc fecissent, & ab omni cœtu cõspecti fuissent, optimus obrigit vitæ exitus. Per quæ Deus iudicauit, satius hominem esse mori, quàm viuere. Nam cum circumstantes Argiui laudibus tollerèt, viri quidem consilium filiorum: fœminæ verò eorum matrem, quòd talibus filiis prædita esset: mater gaudio perfusa cùm liberorum fastu, tum fama, ante simulachrú stans precata est Deam, vt Cleobi & Bitoni filiis suis daret, id quod optimum esset homini contingere. Post hanc precationem vbi sacrificarunt, epulatique sunt, quiescentes in ipso delubro nõ sunt amplius excitati: sed hoc vitæ exitu perfuncti. Quorum efigies tanquam virorú, qui optimi extitissent, Argij factas apud Delphos collocarunt. Et his quidem Solon secundas beatitudinis partes tribuebat. Cræsus autem conturbatus inquit: Hospes Atheniensis adeóne tibi pro nullo contemnitur nostra felicitas, vt ne priuatis quidem viris nos æquiparados ducas? Cui ille, In diuturno Cræse tempore multa videtur, quæ nemo velit videre: & tolerantur multa, quæ nolit quispiam tolerare. Proponamus enim homini vitæ terminum ad septuaginta annos, qui
anni

anni constant viginti sex millibus ducētis quin-
 quaginta diebus. horum dierum omniū nullus
 prorsus, qualem alius, rem affert. Ita igitur Cræ-
 se omnino calamitosus est homo. Verūm tu mi-
 hi videris & diuitiis valde pollere: & permulto-
 rum hominum esse rex. Sed quò me interroga-
 sti nondum te appello: priusquā bene vita fun-
 ctum te audiero. Neque enim beator est, qui
 magnis opibus præditus est, eo, qui diurnum vi-
 ctum habet, nisi eidem omnibus bonis prædito
 fortuna concesserit bene vita defungi. Prius ta-
 men, quā ad obitum peruenerit, nequaquam
 beatus est appellādus, sed fortunatus. Quæ om-
 nia consequi quādiu sis homo, impossibile est.
 Omnis rei oportet inspicere exitum, quò sit eua-
 sura. Quoniam multos Deus, quibus fortuna
 suppeditauerat, radicitus euertit. Hæc Solon. Et
 hætenus de his, quæ pertinent ad nostrum em-
 blema. Sed quoniam crebrò sollicitatus sum à
 quibusdam, ne in his meis scholiis concisas &
 truncas vel fabulas vel historias narrarem: de-
 creui ex eodem Herodoto (monente etiam So-
 crate in Gorgia, ne fabulas truncas dimittamus,
 sed caput imponamus, ne absque capite truncæ
 oberrent) subiungere: quæ Cræso euenerint, post
 acceptum à Solone responsum. Cræsus igitur
 oraculo Apollinis perperam intellecto, in Cyrū
 expeditionē parauit, vbi à Persis captus ad Cy-
 rum perductus fuit. Eum Cyrus vincitum com-
 pedibus super ingentem lignorum struem im-
 ponit: circāque eum bis septem Lydorum filios,
 siue habens in animo primitias has alicui offer-
 re Deo,

*Beatus quid
 do quid de-
 catur.*

*Cyrus cepit
 Cræsum.*

re Deo siue volens votum persoluere, siue cupidus sciendi nūquis dæmonum liberaret Cræsum, quem religiosum esse audierat, quo minùs pyræ impositus viuus concremaretur. Cræso autem super pyram stanti, etsi in tanta calamitate posito, tamen venisse in mentem Solonis, quod ab eo sibi nutu Dei fuisset dictum, Ex uiuentibus beatum esse neminem. Quod dictum vbi subiit Cræso, ferunt eum ex vehementi defectione animi victum ingemiscentem ter Solonem nominasse: & Cyrum, cùm audisset, iussisse interpretes eū percunctari, quemnam inuocaret, illòsque accedentes fuisse percunctatos, & hunc interrogatum silentium egisse. Deinde cùm loqui cogeretur dixisse, Illum nominavi, qui vt omnes alloqueretur, potius quàm ingentem pecuniam præoptarem. Eum non planè loquētem rursus interrogat. quodnam esset, quod dixisset. Efflagitantibus atque infestantibus interrogatione, inquit, quemadmodum Solon ad eum venisset, &c. Hæc Cræso referente, iam pyra incensa ardere inceperat. Cyrus auditis per interpretē quæ Cræsus retulerat pœnituisse dicitur, cùm se quoque hominē esse cognosceret, qui alium hominem, qui se inferior non fuisset opibus, viuum rogo traderet. Præterea veritum ob id pœnam, ac reputantem nihil esse in rebus humanis stabile, iussisse ignem celerrimè extinguui. Verùm, eos, qui ignem conabantur extinguere, non eualuisse. Ibi Cræsum cognita per Lydos Cyri pœnitentia, cùm cerneret vnumquemque extinguendo deuoluendóque igni incumben

*Solonis laus
à Cræso.*

Cyri pœnitentia.

cumbentem, nihil tamen profici, exclamando inuocasse Apollinem, ut ipsi adesset, si quod ab eo donum illi gratum fuisset oblatum, ipsumque presenti malo liberaret. Ita cum lachrymis Cræso Deum inuocante, nimbos repêrè (cùm serenum ac tranquillum esset) contractos esse, imbrésque erupisse, ac vehementissima aqua pluisset: & rogam extinxisse. Ita Cyrum cognito Deorum cultorem esse ac bonum virum Cræsum, eum in amicitiam recepisse, magnaque in obseruantia habuisse. Hæc ex Herodoto, multis omisis breuitatis gratia. Nunc quæ restant dicenda in ipso emblemate inseramus paulatim.

Quadratum infoditur. Aptè conuenit Termino quadratum saxum, vbi residit: utpote stabili, nec mouendo è loco. Nam quadratam figuram habentia corpora, in quamlibet partem proiecta ceciderint, quadrata basi innituntur, ac recta semper insistant.

Firmissima tessera. Alludit ad pertinaciam Termini, qui nec Ioui ipsi voluit concedere, cùm noua Capitolia fierent, ut autor est Tit. Liuius Decad. 1. lib. 5 in calce. Ouid. 2. Fastor. D. Augustin. de ciuit. Dei lib. 4. cap. 23

Et sese nulli. Extat super hac re bellum ænigma Varronis, quod soluit Politianus in Miscell. cap. 36. Est autem huiusmodi in tribus Senariis,

Semel minusne, an bis, minus sit, non sat scio:

*An utrunq; horum, ut quondam audiui dicier,
Ioui ipsi regi noluit concedere,*

Sed cur non apponimus elegantissima Ouidij carmina ex 2. Fastorum?

*Quadratum
saxum quare
conuenias
Termino.*

*Pertinacia
Termini.*

*Ænigma
Varronis.*

Ouidij de
Termino
carmen.

Termine sive lapis, sive es defossus in agro,

Stipes ab antiquis tu quoque numen habes.

Te duo diuersa domini de parte coronant:

Binamque sarta tibi binamque liba ferunt.

Et infra,

Tu populos urbemque et regna ingentia finis:

Omnia erit sine te litigiosus ager.

Nulla tibi ambitio est: nullo corrumparis auro:

Legitima seruas credita rura fide.

Et infra,

Quid noua cum fierent Capitolia? nempe Deorum

Cuncta Ioui cessit turba locumque dedit.

Terminus (ut ueteres memorant) inuentus in aede

Restitit, et magno cum Ioue templa tenet.

Nunc quoque se supra, ne quid nisi sidera cernat,

Exiguum templi tecta foramen habent.

Termine post illud leuitas libera non est,

Qua postus fueris in statione, mane.

Nec tu uicino quicquam concede roganti,

Ne uideare hominem praeposuisse Deo.

Et seu uomeribus, seu tu pulsabere rostris,

Clamato, tuus est hic ager, ille tuus.

Talis terminus. Applicat antiquam historiam ad terminum vitae nostrae: statutum enim est hominibus semel mori: unde inquit uersiculus, Talis est terminus, scilicet, vitae hominum, qui unus scopus agit homines.

Est innotata dies. Hanc sententiam sic extulit Seneca in Hercule furente,

Certo ueniunt ordine parca,

Nulli iusso cessare licet:

Nulli scriptum proferre diem.

Sic

Sic Lucretius lib.3

Certa quidem finis uitæ mortalibus astat.

Sic Silius Italicus lib.3. belli Punici,

Et pace & bello cunctis stat terminus æui.

Vide, si plura de hac re cupis, adagium, Finem vitæ specta.

Dæq; ferunt primis. Sic Ouidius in Epistolis,

Exitus acta probat. —

Erasmus (vt ipse refert in quadam apologia) an-
nulum habebat, in quo insculptus erat termi-
nus cū hac inscriptione, Nulli cedo: quæ verba
imperiti eò desectebant, vt intelligerent Eras-
mum nulli cedere.

*Erasmus
ab imperitiis
notatus.*

Opulenti hæreditas.

EMBLEMA CLVIII.

Patroclum falsis rapiunt hinc Troës in armis,

Hinc socij, atq; omnis turba Pelasga uetat.

Obtinet exuuijs Hector, Græciq; cadauer.

Hæc fabella agitur, cum uir opimus obit.

Maxima rixa oritur, tandem sed transigit hæres,

Et coruus aliquid, uulturisq; sinit.

EMblema sumptum est ex conuiuio Luciani.
Patrocli fabula ex Homeri lib. 17. Iliados.

Quam quia multis versibus canit Homerus, non hûc intuli. Summam totius rei habes in Emblemate. Verba porrò Luciani hæc sunt, Iamque tollebant Aristænetus atque Eucritus ex his, quæ sibi fuerant proposita, suam vterque partem. Tum ego quæ mihi, & Chæreas item quæ sibi erant proposita, eundem ad modum Ion & Cleodemus. Porrò Diphilus etiam Zenonis digressi partem tollere parabat, affirmâs vni sibi ea fuisse proposita: atque hac de causa cum ministris dimicabat: ac vicissim inter sese trahebant, manibus vtrinque in auem iniectis, non aliter quàm Patrocli cadauer hinc atque illinc attrahere conantes.

Lycophron.

Græciq; cadauer. Græci, græca dictio est. Lycophron in Cassandra Τρακῶν ἀπίστος, id est Græcorum, vbi Tzetzes. Græci prius vocabantur Hellados habitatores, postea ab Hellene Hellenes sunt vocati.

Amici

Amicitia etiam post mortem durans.

EMBLEMA CLIX.

Arentem senio, nudam quoque frondibus ulmum;

Complexa est uividi vitis operta coma.

Agnoscitq; uices natura: et grata parenti

Officiis reddit mutua tur a suo.

Exempliq; monet, tales nos querere amicos,

Quos neq; disjungat foedere summa dies.

EX Græco epigrammate Antipatri lib. i. Epi
gram. Græcorum εις ανταπόδοσιν Carmien
sic habet,

Antipatri
epig.

Αὖν με πλατάνισον ἐφεπτύξασα καλύπτες

Ἄμπελος ὀθνεῖη δ' ἀμφιτέθουλα κόμη,

Ἡτιρὶν ἐμοῖς θαλέτῃσιν ἐπιθρέψασ' ὄρεθ' ἀμνας

Βότρυας, ἢ ταύτης ἐκ ἀτετηλοτέρη.

al. Η. Ἐριν.

Τοίνυ μέντοι ἔπειτα τιθηνέσθω τις ἑταίρην,

Ἥ τις ἀμείψασθαι καὶ νέκυν ὄσσε μόνν.

Sic vertebam,

Sanctij rer
fo.

Me platanum siccam folijs & palmitē obumbrat

Vitis, & externa contegor ipsa coma.

Ille meos ramos crevit complexa uirentes:

Illius at ramos usq; putabo meos.

Hanc sociam uitæ querat sibi quisq; uicissim,

Quæ fiet in fato reddere docta uices.

Ouidius 2. Tristium,

Vidi ego pampineis ornatam uitibus ulmum,

Quæ fuerat seuo fulmine tacta Iouis.

Mutuuum auxiliium.

EMBLEMA CLX.

Lorip

Loripedem sublatum humeris fert lumine captus:

Et socij hæc oculis munera retribuit.

Quo caret alteruter, concors sic præstat uterq;

Mutuat hic oculos, mutuat ille pedes.

Multa sunt epigrammata Græca in hanc sententiam, eaque in lib. I. Florilegij titulo εἰς ἀναπήρας. Sed vnum tantum apponam Philippi seu Isidori,

Τυφλὸς ἀλητέων χωλὸν πέδας ἤρταζεν,

Ὁμίασιν ἄλλοτείοις ἀντερανιζόμενος.

Ἄμφω δ' ἤμιτελεῖς πρὸς ἐνὸς φύσιν ἠμιόσθησαν,

Τέλλιπες ἀλλήλοισ ἀντιπῶραχόμενοι.

Sic vertit Aufonius Gallus,

Insidens cæco graditur pede claudus utroq;

Quo caret alteruter, sumit ab alterutro.

Cæcus namq; pedes claudio gressumq; ministrat:

At claudus cæco lumina pro pedibus.

Idem aliter,

Ambulat insidens cæco pede captus utroq;

Atq; alterna subit munia debilitas.

Nam cæcus claudio pede commodat: ille uicissim

Mutua dat cæco lumina pro pedibus.

Sic Thomas Morus,

Claudipedem gestat cæcus uicinus ocellis,

Conducitq; oculos arte locatq; pedes.

Cæcus fert claudum, atq; opera conducit eadem,

Istius ille oculos, istius ille pedes.

Huc alludit Politianus in suis græcis epigrammatis sic,

Aufonij
Galli ver-
sio.

Thomas
Morus.

Politianus

Τυφλὸς ἀπὸς τ' ἤτιν ἀλλυλοῖν θεράποντες:

Τυφλὸς ὀδηγεῖτο νωτοφορεῖτο δ' ἀπὸς.

Loripedem. Loripes compositum à loro &

pes. Dicuntur loripedes, qui pedes habent intortos in modum corrigiæ, aut veriùs, qui blandos & carneos habent pedes sine ossibus, quales sunt populi in Aphrica, qui dicuntur Himantopodes; id est, loripedes, quibus serpendo ingredi natura est. Plinius lib. 5. cap. 8.

Himantopodes.

Mutuo, as.

Mutuat hic. Mutuò as. non est verbum latinum saltem apud probatos autores. Mutuo dare dicunt Latini, quod facilè diligens lector deprehendet. Sed danda est Alciato venia, qui toties occurrebat Bartolis & Baldis. Poteris versiculum paucis mutatis literis corrigere,

Hic oculos mutuat, mutuat & ille pedes.

Auxilium nunquam deficiens.

EMBLEMA CLXI.

Bina

Bina pericla unis effugi sedulus armis,
 Cùm premererq; solo, cùm premererq; salo.
 Incolumen ex acie clypeus me præstitit: idem
 Nauis fragum apprensus littora ad usq; tulit.

EX Epigramate Iulij Leonidæ in lib. i. Florilegij tit. εις ναυάγιον. Epigramma tale est,

Iulius Leonida.

Εἰν ἐνὶ κινδύνοισ ἐφύγον δλύο Μυρτίλος ἑπλω,
 Τὸν μὲν, ἀριφεύσας, ἢ δὲ ἐπινηξάμμιος,
 Ἀργέης ης ὅτ' ἔδυσσε νεώσ τροπιν ἀσπίδα δ' ἔχον
 Σοβείσ κεκρυμμένη ἰδοτι κ' πολέμοσ.

De quodam nomine Myrtilo qui post conflictū
 terrestre, nauem ingressus, naufragium passus
 est: cūmq; frangeretur nauis, clypeum apprehendens incolumis super illo enatauit. Antè scripserat Alciatus,

Myrtilus.

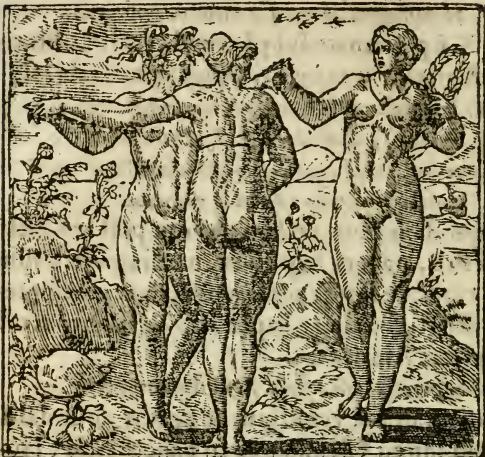
Bina pericla unis effugi Myrtilus armis, &c.

Est epigramma venustum & figuris abundans. Talem pingit Claudianus in panegyricis, Horatium Coclitem, cuius hæc sunt verba,

Claudianus de Hor. Clite.

Traiecit clypeo Tybrim, quo texerat urbem,
 Tarquino mirante Cocles, mediisq; superbus
 Porsennam respexit aquis.

FF S

Tres Charites Veneri assistunt, dominamq; sequuntur
 Hincq; uoluptates, atq; alimenta parant.
 Latitiam Euphrosyne, speciosum Aglaia nitorem.
 Suadela est Pithus, blandus & ore lepos.
 Cur nudæ mentis quoniam candore uenustas
 Constat, & eximia simplicitate placet.
 An quia nil referunt ingrati: atq; arcula inanis,
 Est Charitum? qui dat munera, nudus eget.
 Addita cur nuper pedibus talaria? bis dat
 Qui citò dat: minimi gratia tarda pretij est.
 Implicitis ulnis cur uertitur altera? gratis
 Fœnerat: hinc remanent una abeunte due.
 Iuppiter iis genitor, cœli de semine diuas,
 Omnibus acceptas edidit Eurymone.

EX marmoribus, quæ Romæ visuntur, huiusmodi subdito epigrammate longè festiuo, vt tradit Alciatus in Parerg.

Sunt nudæ Charites niueo de marmore, at illas

Diua columna suis ædibus intus habet.

Par tribus est facies, qualem decet esse sororum,

Par tribus est ætas, par quoq; forma tribus.

Grata Thalia tamen geminæ conuersa sorori

Implicat alternæ brachia blanda soror.

Euphrosynem dextra stupeo, Aglaiamq; sinistra

Mirror, & implicitis brachia nexa modis.

Iuppiter est genitor, genuit de semine cæli

Eunomia, & Veneris turba ministra fuit.

Inde aliter nudus placida sub matre Cupido,

Inde uoluptates inde alimenta Dei.

Quoniam pars emblematis potissima, si rectè conferas, ex epigrammate adducto lucem accipit: pauca & in transcurso attingemus in amplâ alioqui materia.

Leuiam Euphrosyn. De numero & nomine Gratiarum varia est autorum sententia. Orpheus in hymnis tres recenset: Aglaiam, Thaliâ, Euphrosynam, Iouis & Eunomiæ filias, sic,

Κλυτέμοι ἠ χαρίτες μεγαλόνομοι ἀγλαότι μοι

Θυγατέρες ζινόσε τῆς Εὐνομίης βαθυκόλπῃ

Ἀγλαίῃ τε. Θάλεια, κ. Εὐφροσύνη τῶ ἀλόλοβι.

Plutarchus item tres in lib. de disputatione philolophi cum principe. Sapiebat (inquit) qui Gratiis nomen indidit, Aglaia, Euphrosynæ, ac Thalia. Siquidem hilarem esse & gaudere in conferendis beneficiis, id & maius est & purius. Has etiam tres inuocat Pindarus òda Olympiorum

Plutarchus
de Gratiis.

ultima

ultima πότινα ἀγλαΐα, φιλησίμολπε; εὐφροσύνα; Θάλιατ' ἐρασίμολπε, θεῶν κρατίστ' αἰδέει. Id est, O venerabilis Aglaia, amabiliterque demulcens Euphrosyne, amicéque oblectans Thalia, opti- mi Deum filia. Quidam verò, vt ait Phornutus, in lib. de nat. Deorum, duas tantum Gratias posuerunt, innuétes aliquos benefaciendi initium facere oportere, alios autem gratiã referre. Ho- merus lib. 14. Iliados Pasitheim vocat vnaní Gratiarum, quam Iuno Somno Deo in matri- monium collocat.

*Nomina
gratiarũ.*

Latitiam Euphros. Scilicet parat. εὐφροσύνη, be- ne affectam & hilarem sonat. Ἀγλα, vel ἀγλη splendorem significat. Θάλεια floriditatem & conuiuium lætum, ἄλλ' ἔθ' θάλλειν, id est, vi- rescere: εὐφροσύνη, εὐφροσύνη, εὐφροσύνη, εὐφροσύνη

Pithus.

— *Suadela est Pithus.* Pithus generandi casus est, & est dea eloquentiæ & persuasionis. Vnde Iso- crates apud Quintilianum πεῖθεος διμωεργόν, id est, persuadendi opificem, rhetoricè nominauit.

— *Cur nudæ.* Duas affert causas cur nudæ pin- gantur Gratia. Prima: quia nihil oportet in be- neficiis vltro citróque collocandis esse duplex aut reatum: sed clara omnia & simplicia.

*Σιμωνίδ' ε
μέλι.*

*Arca Si-
monidis.*

An quia. Secunda prouerbiū tangit Σιμονί- δε μέλι. Id est, Simonidis cantilena. Habebat enim Simonides duas arcas; præmiorum alte- ram, alteram gratiarum: quas cum aliquando aperuisset, gratiarum arculam semper offende- bat inanem, præmiorum plenam. Quo signifi- cari volebat, se gratis donare nolle carmina. Sic quoque queritur Theocritus in Charitibus, qui
grati

Gratias suas ideo nudas ait, quòd à principibus ad quos mittantur, indotatae remittantur. Multa de Gratiis Pausanias, & Seneca lib. i. de beneficiis, & multi alij.

Addita cur nuper. Innuit autor nunquam depictas hactenus fuisse Charites pedibus alatis, sed se primum hoc inuenisse, vt talaribus illas decoratas diceret, vt locum haberet prouerbiũ, Bis dat, qui citò dat. In quam sententiam circumfertur verficulus Græcus,

Ἀχαρίς ἀπαδύπτος ἀχαρίς ἐστὶ χάρις.

Vnde Ausonius,

Gratia que tarda est, ingrata est, gratia namq;

Cum fieri properat gratia grata magis.

Gratus fenerat. Hoc est, qui primus gratiam misit perinde fecit, ac si feneratori dedisset: nam pro vna gratia duas accipiet.

Edidit Eurynome. Quænam fuerit Charitum mater, varia est opinio. Nam hæc ferè nomina circumferuntur, Eurydomene, Eurynome, Eurymeduse, Antonoe, Iuno, Euanthe, Aglaia. De quibus vide Phornutum; De natura Deorum, cap. de Gratiis.

In

In detrectatores.

EMBLEMA CLXIII.

Audent flagriferi matula, stupidiq; magistri
 Bilem in me impuri pectoris euomere:
 Quid faciam? reddámne uices? sed nonne cicadam
 Ala una obstreperam corripuisse ferar?
 Quid prodest muscas operosis pellere flabris?
 Negligere est satius, perdere quod nequeas.

Oro Apolline
 lib 1. de lite.
 hiero. ubi sic ait,
 Impudentiam si volebant
 significare, muscam
 pingebant: ea nãque abacta,
 continuò nihilominus
 reuertitur. Hæc ille. Sed
 hoc elegantius
 Homerus Iliad. 17. his
 verbis,

EX prouerbio, Cicadã ala corripuisti: & ex
 Oro Apolline lib 1. de lite. hiero. ubi sic ait,
 Impudentiam si volebant significare, muscam
 pingebant: ea nãque abacta, continuò nihilomi
 nus reuertitur. Hæc ille. Sed hoc elegantius
 Homerus Iliad. 17. his verbis,

καὶ οἱ μῆνης θάρσος ἐνὶ σήθεσσι ἐνῆκεν,
 ἥ τε καὶ ἐργομένη μάλα περ χρὸς ἀνδρομέοιο,
 ἴχαν

Γοργώσα δ' αὐτίκ' ἐλπίδ' ἀνθρώπου.

Quæ sic verti,

Sanctij
versio.

Et muscæ audacis uim illi in præcordia misit:

Quæ quantum de pelle hominis sit sæpe repulsa,

Absilit exoptans humani sanguinis haustus.

Muscæ
pellere.

Vide adagium, Muscas pellere. Duo sunt, inquit Plutarchus, animantium omnium, quæ nostro vtuntur hospitio, musca & hirundo, quæ nulla queunt arte cicurari. Musca ne molesti quicquã patiatur, prehensari horret: hirundo suapte natura hominem odit, &c. Sed cur muscæ tam impudenter sæpe abactæ reuolent, alia solet assignari causa, præterquam, quæ ab Homero tradita est: quòd videlicet sint obliuiosæ, nec satis meminerint quanto ex periculo se paulò antè subduxerint.

Philon Iudæus in vita Mosis loquens de Cynomyia, Cui veram (inquit) appellationem imposuerunt periti nomen, vt erant sapientissimi, composita è duobus impudentissimis animantibus: musca & cane. Altera vincente omnes volucres temeritate: altero omnes terrestres quadrupedes. Accurrunt enim intrepidè, & si quis arceat, non cedunt peruicacia, donec fatientur carnibus & sanguine. At Cynomyia particeps amborum audaciæ, mordax & insidiosum est animal. Nam è longinquo cum stridore in teli morem magnòque impetu aduolat, infixaque cuti hæret pertinaciter.

Philon Iudæus de musca.

Cynomyia.

Inanis

Inanis impetus.

EMBLEMA CLXIII.

Lunarem noctu (ut speculum) canis inspicit orbem:

Séq; uidens, alium credit inesse canem,

Et latrat: frustra agitur uox irrita uentis,

Et per agit cursus surda Diana suos.

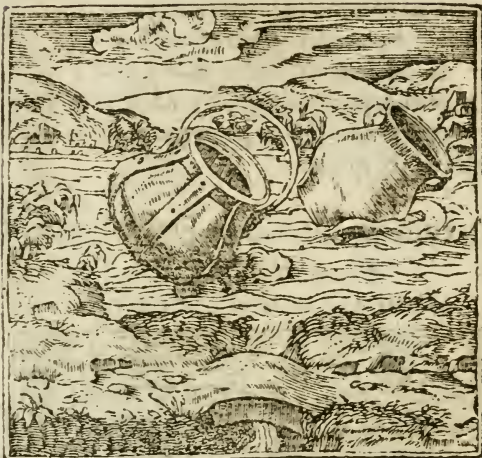
VNde sit sumptum nondum comperi, nihil tamen habet difficultatis. Vide adagium, *Oryx*. Inanis conatus. Oryx genus quoddam canis apud Ægyptios. Hic, teste Oro Apolline, Lunam exorientem adlatrat, clamoréque magno illam prosequitur: vnde pro impuritate apud ipsos Ægyptios ponitur. De Oryge agit Plinius & Aristoteles.

Aliquid

Aliquid mali, propter vicinum malum.

Προσωποποιία.

EMBLEMA CLXV.

Raptabat torrens ollas, quarum una metallo,
 Altera erat figuli terrea facta manu.
 Hanc igitur rogat illa: uelit sibi proxima ferri,
 Iuncta ut præcipites utraq; sistat aquas.
 Cui lutea, Haud nobis tua sunt commercia curæ,
 Ne mihi proximitas hæc mala multa ferat.
 Nam seu te nobis, seu nos tibi conferat unda:
 Ipsa ego te fragilis sospite sola terar.

EX fabulis Æsopi festium epigramma &
 clarum. Titulum emblematis vide in Chi-
 liadib. Erasmi, ubi multa præclara de malo vi-
 cino reperies ex Hesiodo, & aliis.

*Cui lutea haud. Extat de hac re præstantissima
Elegia Ouidij lib. 3. Tristium, Elegia 4. cuius
aliquot accipe çarmina,*

Vsibus edocto si quicquam credis amico,

Viue tibi, & longè nomina magna fuge.

Viue tibi, quantumq; potes prælustria uita:

Sæuum prælustri fulmen ab arce uenit.

Nam quanquam soli possunt prodesse potentes,

Non prosunt, petiùs plurimum obesse solent.

Reliqua ibi quære.

In eum qui truculentia suorum perierit.

PROSOPOPOEIA.

EMBLEMA CLXVI.

*Delphinem inuitum me in litora compulit æstus,
Exemplum infido quanta pericla mari.*

Nam

Nam si nec propriis Neptunus parcat alumnis,
 Quis tutos homines nauibus esse putet?

EX lib. 3. Florilegij eius ἰχθύας. sub incerti auctoris nomine sic,

Κύματα, ἢ τρηχύς με κλύδων ὄπι χέρον ἔσσαν
 Δελφίνα, ξείνης κοινὸν ἔραμα τύχης.

Αλλ' ὄπι μὲν γαίης, ἰλέω τόπος. (οἱ γ' ἰδόντες,
 εὐθὺς πρὸς τύμβον μ' ἔσπερον εἰσεβέες.)

Νῦν δέ, τεκῆσα θάλαττα διώλεσε. τίς ᾤξῃ πόντω
 Πίσις, ὅς ε' δ' ἰδίης φείσῃ συντροφίης;

Sic vertebam,

Delphinum me fluctus atrox in littora adexit:

Hospitibus foris sic documenta dabo.

Terra tamen misero tribuit pietatis honorem:

Nam fertis decorant nostra sepulchra pij.

Nunc mare quod genuit, me perdidit: si neq; parcat

Ipsosuis, ponto que sit habenda fides?

Cælius Rhodig. lib. 8. antiq. lect. cap. 6. sic inquit, Extat adagium ex Plutarcho *Δελφίνος ἐν χέρω βία*. Id est Delphini in terra vis, in eos,

qui quod nesciunt iudicant & in quo minus valeant, toto conatu petunt. Delphinorum celeritas memorabilis est: adeò vt ocyor volucre, ac

crior telo credatur, teste Aristotele. Cæterùm tam stupendæ agilitatis est animal: terræ tamen contactum non patitur, quin inuectum in arenam emoritur confestim. Hæc & plura ille: qui erroris ansam è Plinij verbis (ni fallor) arripuit.

Quæ verba & multos alios deceperunt. Locus Plinij talis est, cùm de Delphinis agit: Solent incerta de causa in terram erumpere, & statim tellure tacta moriuntur, multoque ocyus fistula

Sæctij versio.

Delphinorum celeritas.

*Locus Plinij
v.ij corrup-
tus.*

*Pincianus
in Plinium
de delph.*

obturata. Qui locus proculdubio corruptè legitur: nam illud verbum, statim, expungendum est è contextu: aut intelligendum, statò tēpore. Nam emori delphinos statim tacta terra falsum esse deprehendet, quicumque legerit attentè octauam à fine libri noni epistolam Plinij Cæcili; vbi agit de puero & delphino, qui subinde in arenam erumpebat, tactusque à Solis calore iterum se in mare recipiebat. Meminit huius rei Pincianus in Plinium & alij. Neque Plutarchus (vt ad Cælium reuertat) id vult significare, Delphinum illico tacta terra emori, sed perdere celeritatem & violentiam illam, postquam, in alienum elementum excesserit.

Ἐχθρῶν ἀδωρα δῶρα.

In dona hostium.

EMBLEMA CLXVII.

- Bellorum cœpisse ferunt monumenta uicissim
 Scutiferum Aiace[m] Hectoraq; Iliacum.
 Balthæa Priamides, rigidum Telamonius ensem,
 Instrumenta suæ cepit uterq; necks.
 Ensis enim Aiace[m] confecit, at Hectora functum
 Traxêve Aemoniis cingula nexa rotis.
 Sic titulo obsequij, quæ mittunt hostibus hostes
 Munera, uenturi præscia fata ferunt.

Titul[us] emblematis ex græco epigrammate.
 Historia emblematis ex Homero Iliados
 7. De quibus omnibus latè & præclarè agit E-
 rasinus in prouerb. Hostium munera non mu-
 nera. Epigrammata græca, quæ citat Erasmus
 inuenies lib. 3. Florilegij lib. 3. tit. εις ήρωας. Sed
 quia Erasmus ex epigrammate, vnde totum
 sumptum est emblemata, non attulit nisi postre-
 mum distichum, libuit integrum apponere. Est
 autem Leontia,

πιερὴν ἀλλήλοισ Ἐκτωρ χάριν ἠδ' ἐφέρασσις
 Αἴας ἐκ πολέμου μὴ μ' ἔπορον φιλίης.
 Ἐκτωρ γὰρ ζωστῆρα λαβὼν, ξίφος ἔμπαλι δῶκεν
 Τὴν δ' χάριν δῶρων πείραθ' ἐν θανάτῳ.
 Τὸ ξίφος εἶλ' Αἴας ἔμπαλι μέρηνοσ, καὶ πάλι ζωστῆρ
 Ἐἵλκυσε Πριαμίδην δίφρια συρόμενον.
 Οὕτως ἐξ ἐχθρῶν ἀντοκτόνα πέμπετο δῶρα,
 Ἐν χάριτος ἀφοφάσει μῆραν ἔχουσα μόρα.

Pro versione sufficit emblemata.

Scutiferum Aiace[m]. Transtulit verbum illud
 ex Epigrammate Græco φέρασσις, & ab Ouidio
 vocatur Ajax clypei dominus septemplicis. De
 Aiakis nomine iam alibi diximus. Est autem
 versiculus licentiosus & duriusculus.

Baltha Priamides. Id est, Hector, qui filius fuit Priami, vt apud Homerum saepe legimus. Porphyrius tamen philosophus testimoniis Ibici, Alexandri, Euphorionis, & Lycophronis probat Hectorem filium fuisse Apollinis. Hæc ex Homeri scholiaste. Iliad. 3.

Aemonia. *Traxere Aemoniis.* Aemonia, siue Hamonia eadem est cum Theffalia: vnde Achilles duxit originem.

Sic titulo obsequij. Huic sententiæ consonat versiculus cuius autor nō occurrit in præsentia,
Non sunt dona suis, quæ mittunt hostibus hostes.

A minimis quoque timendum.

EMBLEMA CLXVIII.

Bella

Bella gerit Scarabæus, & hostem prouocat ultrò.

Robore & inferior, consilio superat.

Nam plumis aquilæ clàm se neq; cognitus abdit,

Hostilem ut nidum summa per astra petat.

Ouaq; confodiens, prohibet spem crescere prolis:

Hòc q; modo illatum dedecus ultus abit.

EX Oro Apolline lib. i. de literis hieroglyphicis: aut ex fabella Æsopica de scarabæo & aquila. Vide adagium, Scarabæus aquilam quærit, vbi vires suas extendit Erasmus pulcher rimè. Docet, inimicum quamuis humilem, doctis & prudentibus esse metuendum.

Obnoxia infirmitas.

EMBLEMA CLXIX.

*Pisciculos Orata rapit medio æquore sardas,
 Ni fugiant pauidæ, summa marisq; petant.
 Ast ibi sunt mergis fulicisq; uoracibus esca.
 Eheu intuta manens undiq; debilitas.*

*Orata.**Sergius
Orata.**Sarde.*

Q Vid sibi vult emblemata satis superque indicat titulus. Orata, siue Aurata græcè *χρυσόσφρα*, piscis est optimi saporis, à quo aliqui Romanorum cognomen acceperunt: vt Sergius Orata. Naturam huius piscis vide apud Aristotelem lib. 8. de Histo. animal. cap. 15. & Plinium lib. 9. cap. 16. Macrob. Satur. 3. cap. 15. Sardas Græci Trichias vocant. Hæ sunt, quas Hispani vocant Sardinæ, aut parum differunt. Vide Aristotelem lib. 8. de histo. animal.

cap. 3. & 13. & Plinium lib. 9. cap. 15.

Fulica, seu Fulix auis marina,
 paulò columba maior.

Plin. lib. 18.

cap. 35.

Vel

Vel post mortem formidolosi.

EMBLEMA CLXX.

Cætera mutescunt, coriumq; flebit ouillum,
 Si confecta lupi tympana pelle sonent.
 Hanc membrana ouium sic exhorrescit, ut hostem,
 Exanimis quamuis non frater exanimem.
 Sic cute detracta Cischas, in tympana uersus,
 Behemos potuit uincere pontifices.

Ioannes Cischas, sine Zischas hæreticus quidam fuit, qui contra Christiani nominis duces sæpe feliciter pugnavit, & Bohemorum pontifices ita odio perpetuò persecutus fuit, ut moriens iussit ex proprio corio fieri * taratantaram, quam in bellum sui milites ferrent. Putabat enim in bello non leue momentum esse, si

Ioan. Cischas.

* al. tympanum, quod.

vel ipsius pellis in acie perstreperet: eumque spes nō fefellit. Vide Æneam Syluium 3. Comment. de reb. gestis Alphonſi, & Cöchleum lib. 5. hīsto. Hussitarum, & Bohēmorum hīstoriam, quam quia non habui ad manum cūm hæc scriberem, latius enarrare non potui. Credunt Phycici, etiam post mortem durare odia illorū, quæ natura sunt inimica. Ouis enim corium in tympanis non sonat, si tympanū ex pelle lupi confectum pulsetur. Eodē pacto in fidibus citharæ, si aliqua lupina sit, ceteræ surdescunt. Sic aquilæ plumæ cōmistę columbinis eas deuorant & cōminuunt. Nec desunt, qui causas explicent.

*In animali
lus inimico
na post mor
tem.*

Iusta vindicta.

EMBLEMA CLXXI.

Dum

*Dum residet Cyclops sinuosi in faucibus antri,
 Hæc secum teneras concurrit inter oues,
 Pascite uos herbas: sociis ego pascam Achuis,
 Postremumq; Vtin uiscera nostra ferent.
 Audiit hæc Ithacus, Cyclopaq; lumine cassum
 Reddidit: En pœnas ut suus autor habet!*

EX nono Homericæ Odyssæ: ubi Homerus latè tractat fabulam, quã nos in verba conferemus pauca, nihil quod ad fabulam pertineat omittentes. Vlysses dum huc illuc per mare discurret vagus, in insulas Cycloporum deuenit: relictisque sociis cum nauis, in portu ipse duodecim comitatus, antrum Polyphemi subit. Qui ubi venit è pastu, saxum quod duo & viginti quadriiugi currus atollere nequirent, apposuit ostio. Aduenas deinde interrogat qui sint: unde & quò. Quibus cum respondisset Vlysses, Cyclops duos è sociis arripuit, soloque tâquam catulos illisit, deuorauitque, abiitque dormitû, quem Vlysses per insidias interfecisset, si ianua posset aperiri aliis quàm Cycloporis viribus. De mane antequã pastum iret Cyclops, duos similiter consumpsit, abiitque occlusa ianua. Tum Vlysses excęcandi Cycloporis cœpit consiliû. Reuersus Polyphemus, noctu duos de more cœnat. Cui Vlysses, quasi sublandiens poculû vini porrexit (vtrem enim generosi vini secum è nauis atulerat) petiitque aliquod hospitale donû à Cyclope. Ille exhausto poculo, aliud poscit, itémq; tertium, rogauitque Vlyssẽm quî vocaretur. Ille dixit sibi nomen esse Vtin, id est, nullum. Percutanti deinde Vlyssi quodnam munus sibi esset datur

*Polyphemi
 historia.*

daturus, respondit Cyclops, *ὄστιν ἐγὼ πάρομαι ἔδομαι*. Id est, Vtin ego postremum deuorabo. Post hæc graui somno est oppressus. Ibi tū Vlysses & socij ingentem præustam sudem multa vi Cyclopi oculo inferuerunt. Ille præ dolore vociferās multos Cyclopas excitauit, qui ad ostiū foris astantes rogabant Polyphemum, quis eum percussisset: cū ille subinde repeteret, Vtis, Vtis, id est, nullus, illi abierunt. Manè Cyclops ostio antri semiaperto pertentabat exeūtes oues. Sed Vlysses ita disposuerat negotium, vt tres arietes veherent vnum hominem subtus, ipse verò ingentem arietem subiit, extremúsque omnium exiit: & ita morti est subductus. Vide adagium Cyclopi donum.

Dum residet Cyclops. Cyclopes Hesiodus in Theogonia ideo vocatos ait, quòd vnum tantum oculum circularem in fronte haberent *ὅπερ τὸ κύκλος ἐστὶ ὄψ*. De quibus vide Virgil. Æneid. 3. & Philostratum in Iconibus, tit. Cyclops. & Alciantum lib. 9. cap. 12. Parerg.

ἔστις.

Postremúmque; Vtin. ἔστις nullum significat, quo nomine se dixit appellari Vlysses, vt Cyclopi manus effugeret, vt patuit.

Audit hæc ithacus. Id est, Vlysses, qui rex erat Ithacæ insulæ.

En pœnas. Alludit ad prouerbium *κακὴ βελὴ τὸ βελούσαντι κακίση*. Id est, Malum consiliū consultori pessimum. Cicero sic. 2. Tuscul. ex Poëta quopiam, Qui alteri exitium parat, eum scire oportet, sibi paratam pestem, vt participet parē.

Insta

Iusta ultio.

EMBLEMA CLXXII.

Raptabat uolucres captum pede coruus in auras
 Scorpion audaci præmia parta gule.
 Ast ille infuso sensim per membra ueneno,
 Raptorem in Stygias compulit ultor aquas.
 O risu res digna: aliis qui fata parabat,
 Ipse perit, propriis succubuitq; dolis.

EX epigrammate Græco Archiæ poëtæ in li.
 I. Epigramma. Græco. tit. *us dixit*. Sed quia
 Erasmus in prouerb. Cornix scorpion, epigram-
 ma Græcum, & latinam versionē apposuit, hîc
 non scribam. Vide etiam prouerbium, Consiliū
 improbi in extremum incidit malum. Addo &
 illud epigramma Græcū sumptum esse ex Æso-
 pi fab

pi fabella, κόραξ καὶ ἔφισ. Scorpius dicitur διὰ τῆ
 σκορπίζειν τὸ ἰόν. Id est, ab spargendo venenum,
 vel διὰ τὸ σκαιῶς ἔρπειν. Id est, à serpendo fini-
 strè. De quo extant adagia, Scorpius sub omni
 lapide. & Scorpion pro perca.

Styx.

Styx dicta διὰ τὸ τῆ στυγεῖν, id est, odio habere. Est
 palus inferni vt poetæ fabulantur,

Dij cuius iurare timent, & fallere numen.

Parem delinquentis, & suavoris culpam esse.

EMBLEMA CLXXIII.

*Praeconem lituo perflantem classica, uictrix
 Captium in tetro carcere turba tenet,
 Quis ille excusat: quòd nec sit strenuus armis,
 Vilius aut seuo laeserit ense latus.
 Huic illi: Quin ipse magis timidissime peccas,
 Qui clangore alios artis in arma cies.*

EX fabulis Æsopi, titulo, Tubicem. Nihil habet obscuritatis. In hanc sententiam dixit Plautus, Qui monet, quasi adiuuat. Et Lucanus, *Facinus quos inquinat, æquat.*

Item Ovidius 5. de Tristib. Eleg. 15.

*Qui monet ut facias, quod iam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta suo.*

Cicero in Lælio, Improbis pœna statuenda est: nec minor verò iis, qui secuti erunt alterū, quàm iis, qui ipsi fuerint impietatis duces.

Alius peccat, alius plectitur.

EMBLEMA CLXXIII.

*Arripit ut Lapidem catulus, morsuq; fatigat,
Nec percussori mutua damna facit.*

Sic

Sic pleriq; stnunt ueros elabier hosteis:

Et quos nulla grauat noxia, dente petunt.

ET hoc emblemata sumptū est ex fabulis Æso-
pi. Vide adagium, *Vrsus cū adsit, vestigia
quæris. & Cū laruis luctari.* Aristot. lib. 3. Rhetor.
ad Theodec. cap. 4. citat Platonem in 5. de
Repub. in hæc verba, Plato in libris de Repub.
eos qui mortuos spoliarent, seu allatrarent (ut
vertit Erasmus) similes canibus dicebat, qui ia-
ctos lapides mordent, eos verò qui lapides mi-
sissent, non tangerent. Plinius lib. 29. cap. 5. Mi-
nus hoc (inquit) miretur, qui cogitet lapidem à
cane morsum vsque in prouerbiū discordiæ ve-
nisse. Sed hoc ad aliud spectat. Sed quamobrem
missum lapidē canes soleant mordere, tres cau-
sas reddit Plutarchus in libel. De causis natur.
Prima est, Canis cū ratione nequeat uti (id
enim soli homini datū est) id quod ante oculos
minaciter versatur, inimicū putat, deque eo su-
mere vltionem parat. Secūda, cū lapis per ter-
ram cursitat, feram putat esse canis, quam prius
capere conatur: deinde spe frustratus hominem
rursus petit. Tertia, cū id quod ab homine sit
missum, & ipsum hominem æqualiter odio ha-
beat, id quod proximius est, prius insectatur.

*Canis cur
mordeat la-
pidem mis-
sum.*

*Facere dā-
num.*

Mutua damna facit. Facere damnum in hoc si-
gnificatu nō est latinis vsitatum, sed dare dam-
num. Nam facere damnum est iacturam facere.
Ego sic reponendum existimo versiculum,

Nec percussori mutua damna parat.

Vide adagium, *Canis in lapidem sæuiens.*

Infani

Infani gladius.

EMBLEMA CLXXV.

Setigeri medius stabat gregis ensifer Ajax,
 Cæde suum, credens cædere Tantalidas.
 Hostia sic tanquam sus succedanea pœnas
 Pro Laertiade, pro caueaq; dabat.
 Nescit obesse suis furor hostibus, errat ab ictu,
 Consiliq; impos in sua damna ruit.

EX historia Aiæcis. Ajax enim grauitè tu-
 lisse fertur Vlyssèm sibi prælatum in succes-
 sione armorû Achillis, vt præ dolore in insaniã
 versus sit. Itaque gladio districto in gregem pe-
 corum insiluit, existimans sese Græcorum co-
 pias cædere. Tum duos quosdam maximos sues
 à trabe suspensos flagris cæcidit, arbitrans hos

*Aiæcis hi-
 storia Iliad.
 β. & Odyss.
 λ.*

esse Agamemnonem atque Vlyſſem. Quorum alteri, vt iudici. alteri vt victori potiſſimum erat iratus. His igitur ſuibus plurimo cum riſu exultauit, addens conuitia quæcunq; ſuggerebat ſplendida bilis. Deinde poſteaquam reſipuiſſet, partim pudore, partim metu ſibi mortem conſciuit. Hæc Eraſmus in prouerb. Aiace riſus.

Seiigeri gregis. Sophocles & alij, arietes, non ſues dicunt verberaſſe Aiace.

Tantalides.

Cædere Tantalidas. Agamemnonem & Menelaum, qui Atræi fuerunt filij: Atræus Pelopis: Pelops Tantalij. Ad hiftoriam alluſit Plautus in Captiuis, cùm quendam inſanum vellet vocare. Armenta (inquit) abſunt. Aiace, hunc cùm vides, ipſum vides.

Pax.

EMBLEMA CLXXVI.

Turrige

Turrigeris humeris, dentis quoq; battus eburni,
 Qui superare ferox Martia bella solet,
 Supposuit nunc colla iugo, stimulisq; subactus,
 Cesareos currus ad pia templa uehit.
 Vel fera cognoscit concordēs undiq; gentes:
 Proiectisq; armis munia pacis obit.

EX lib. 1. Epigram. Græcō. tit. εις πόλεμον. Est
 autem Epigramma Philippi.

Οὐκ ἔτι πυργωθεὶς ὁ φελαγγομάχας ἐπὶ δῆριν
 Ἄσχετος ὀρμάσκει * πυριόδους ἐλέφας,
 Ἀλλὰ φόβῳ σείλας βαθὺν αὐχένα πρὸς ζυγοδέσμις
 Ἄντυγα διφρελκίῃ Καίσαρος ἕρανε.
 Ἐγνω δ' εἰρήνης ἢ θῆρ χάριν, ὄργανα ῥίψας
 Ἄρεος εὐσιμίης ἀντανάγει πατέρα

al. μυρῶ-
 δες.

Quando primūm iuncti fuerint Elephanti do-
 cet Plinius lib. 8. cap. 2.

H h 2

Ex bello pax.

EMBLEMA CLXXVII.

En galca, intrepidus quam miles gesserat: & que
 Sapius hostili sparsa cruore fuit,
 Parta pace, apibus tenuem concessit in usum
 Alueoli: hincq; fauos grataq; mella gerit.
 Arma procul iaceant: fas fit tunc sumere bellum,
 Quando alta pacis non potes arte frui.

VNde sumptum sit emblemata, nondum re-
 peri, nec valde fui anxius in disquirendo:
 videtur enim commune argumentum, & fortè
 ipsius Alciati est inuētio. Postremum distichon
 ex Aristotele sumptum videtur: qui lib. Moral.
 ad Nicoma. 10. cap. 7. sic ait, Negotia enim sus-
 cipimus, vt in otio simus, & bella gerimus, ob
 eam

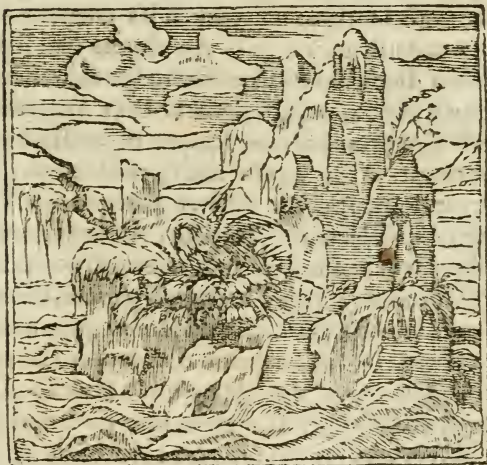
eam causam, vt in pace viuamus. Cicero Offi.
i. Quare suscipienda quidem bella sunt, ob eam
causam, vt sine iniuria in pace viuatur.

Intrepidus quam miles. Vnde dicatur miles, vi-
sum fuit hûc afferre, eò quòd Laurentius Valla
non satis intellexit Vlpiani verba l.i. ff. de mil.
resta. Miles, inquit, appellatur, vel à malitia, id
est, duritia, quam pro nobis sustinet: aut à mul-
titudine, aut à malo, quod arcere milites solent.
Aut à Græco verbo χιλιας, vnde χιλιας τις tractû
est. Nam ita Græci τὰ γμα & mille hominum
numerum appellant, quasi millesimum quenq;
dicas: vnde quoque ducem χιλιαρχος appellant.

*Miles vnde
dicatur.*

Ex pace vbertas.

EMBLEMA CLXXVIII.

Grandibus ex spicis tenues contexe corollas,
 Quas circum alterno palmitis uitis eat,
 His compta Halciones tranquilli in marmoris unda
 Nidificant, pullos inuolucresq; fouent.
 Lætus erit Cereri, Baccho quoq; fertilis annus,
 Acquorei si rex alitis instar erit.

A Risto. lib. de natu. animal. §. cap. 8. Genus
 (inquit) auium ex parte plurima vere ac
 incunte æstate coit & parit: excepta Alcyone,
 quæ circa brumam parere solita est. Quamob-
 ré quoties bruma serena existit, dies Alcyoneæ
 appellantur: septem ante brumam & septem à
 bruma: ut Simonides quoque suo carmine tra-
 didit: ut cum per hybernium mensẽ prudenter
 constituit Iupiter dies quatuordecim, fugamq;
 ventorum tempus illud vocant mortales, Sa-
 cram nutricem variegatæ Alcyonis. Tranquil-
 lum verò tantisper efficitur, si ita euenerit, ut
 bruma Austrina Vergiliis Aquiloniis fiat, septẽ
 primis diebus nidum conficere fertur, reliquis
 septem parere, atque educare. Dies Alcyonios
 fieri circa brumam non semper in nostris locis
 contingit. At in Siculo mari, penè semper id
 euenit. Parit Alcyon circiter quinque oua. Vi-
 de etiam si placet, cap. sequens. Alcyonem des-
 cribit idem Aristote. in eod. opere lib. 9. cap. 14.
 sic: Alcyon non multò maior est passere, colore
 & cæruleo & viridi, tum etiã leuiter purpureo,
 & reliqua. Ibique de specie nidulationis & par-
 tu eiusdem leges. Vide Adagium, Halcedonia
 sunt apud forum. Vbi citatur Plinij testimoniũ
 ex lib. 10. cap. 32. qui omnia ex Aristo. sumpsit
 in lo

Alcyon
 quo tẽpore
 parit.

Alcyon.

in locis citatis. Plutarchus de amore parentum in filios, mirè describit Alcyonis nidum: atque adè ipsius verba ponam: Alcyonem fac, quæso, contemplare, quæ cum se gravidam sentit, pisci culi marini, (quem Græci Bellonam vocant) spinas in nidi structuram congerit: quas tanto artificio inter sese connectit, vt neque ferro, neq; saxis pertundi queat. Nidi forma vndique rotunda, instar piscaroriæ nassæ in longum exedificatur. At verò ipsum nidi os omnem admirationè superat. Ita ad corporis magnitudinem seruata proportione: vt nullum aliud animal, licet Alcyone minus sit, ingredi queat. Idem Plutarchus in lib. de Industria animalium, hoc prolixius exequitur. Meminit huius auiculæ D. Basilus in exæmero Homil. 8. Meminit & Æsopus in fabulis, & Lucianus. Fabulam Ceycis & Alcyonis multis verbis narrat Ouidius in libr. 11. Metamor.

*Alcyo
nidus ex
Plutarch.*

*D. Basilus
de Alcyone*

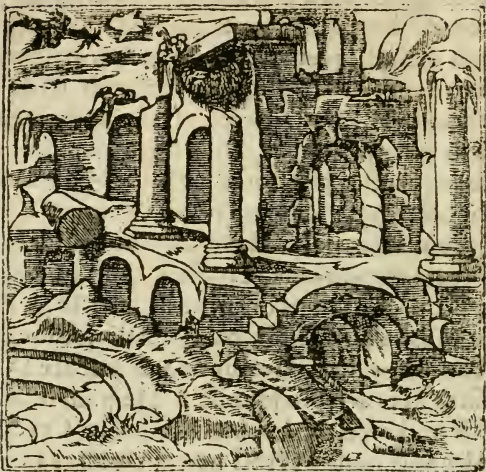
His comptæ Halcyones. Variè scriptum reperi hoc nomen: alij enim codices *αλκυων* cum tenui spiritu: alij cum crasso. Vnde alij scribunt Alcyon, alij Halcyon. Vide Seruium in 1. Georg. in illo versu, Dilectæ Thetidi Alcyones.

Letus erit Cereri. Per figuram Metonymiam dixit, vt Terentius, Sine Cererè & Baccho, friget Venus. Ceres autem dicta est, quasi Geres, à gerendo, quòd terra ferat omnia.

*Ceres vnde
dicta.*

Doctos doctis obloqui nefas esse.

EMBLEMA CLXXIX.

Quid rapta heu Progne uocalem seu a cicadam,
 Pignoribusq; tuis fercula dira parae?
 Stridula stridentem, uernam uerna, hospita laedis
 Hospitam, et aligeram penniger ales auem?
 Ergo abice hic praedam: nam musca pectora summum est
 Alterum ab alterius dente perire nefas.

EX lib. I. Epigramm. Graeco eis ὄρνεις, incerto
 auctore,

Ἀτθὶ κόρα, μελίθρεπτε, λάλος λάλον ἀρπάξασα
 Τέτιγνα, πλανοῖς διαίτᾳ φέρεις τέκεσιν.
 Τὸν λάλον, ἀλαλέεσσα, τ' ἔυπτερον ἀπιτέρεσσα.
 Τὸν ξένον, ἀξεῖνα. ἀρινὸν, ἠερινὰ.
 Οὐχὶ τάχος ρίψεις; ἐ γὰρ θέμις, ἐγὼ δίκαιον
 Ὀλλυθ' ὑμνοπόλους ὑμνοπόλοις ὄμομασιν.

Alciatus

Alciatus rectè expressit Græca verba: quare versionem non apposui. Epigramma facile est, & pulcherrimis antithetis refertum. Sed vbi nunc legitur stridula stridentem, antè legebatur, stridula stridulam, idque pulchriore figura: sed quia non patiebatur carminis lex, à quibusdam fuit immutata lectio. Nam strideo primâ producit.

Hospita lædis. Hospes dicitur & qui recipit, & qui recipitur hospitio. Vnde duplex potest esse ordo in expositione. Tu hirundo, quæ aduena es, lædis illam, quæ te exceptit. Nam cicada *αὐτόχθων*, id est, indigena est, vt alibi diximus, vel tu aduena lædis aduenam, quasi post ætatem commigrent cicadæ, alio tempore non comparentes.

Hospes.

Ergo abiice hanc. Malè audit hirundo, quòd sit carniuora, & cicadas musicum animal venetur. Vide adagium. Hirundinem sub eodem tectone habeas. Adiiciam vice corollarij elegantissimum Martialis epigramma de hirundine ab aliis dilaniata, eò quòd apud nos manserit hyemis tempore:

*Martialis
carm. de hi-
rund.*

Hybernos peterent solito cùm more recessus

Atthides, in nidis una remansit auis:

Deprendere nefas ad tempora uerna reuersæ,

Et profugam uolucres diripere sua.

Serò dedit pœnas: discerpi noxia mater

Debuerat: sed tunc cùm lacerauit Itim.

Hh 5

Eloquentia fortitudine præstantior.

EMBLEMA CLXXX.

Arcum leua tenet, rigidam fert dextera clauam,
 Contegit & Nemees corpora nuda leo.
 Herculis hæc igitur facies? non conuenit illud
 Quòd uetus & senio tempora cana gerit.
 Quid quòd lingua illi leuibus traiecta cathenis:
 Quis fissa facileis allicit aure uiros?
 Anne quòd Alciden lingua non robore Galli
 Præstantem, populis iura dedisse ferunt?
 Cedunt arma toge, & quanius durissima corda
 Eloquio pollens ad sua uota trahit.

Lucianus
 de Hercu-
 le.
 Ogmis.

EX Luciano sumptum in Hercule Gallico.
 Luciani uerba sunt, Herculem Galli lingua
 gentis vernacula Ogmium uocant. Porro Deum
 ipsum noua quadam atque inusitata figura de-
 pingunt. Decrepitus est apud illos, recaluafter,
 reliquis

reliquis capillis, si qui reliqui sunt, planè canis, cute rugosa, & in aterrimum exusta colorè: cuiusmodi sunt nauæ isti senes. Charótem potius aut Iapetum quempiam ex iis, qui apud inferos versantur, diceres. In summa quiduis potiùs, quàm Herculem esse coniiiceres ex imagine. Atque tali specie cùm sit, tamen Herculis ornatum gerit, vt qui tum leonis exuuium indutus sit, tum clauam dextra teneat, tum pharetram humeris aptatam portet: tum arcum tensum læua prætendat. Denique modis omnibus Hercules est. Hæc equidem arbitrabar in Græcanicorum Deorum contumeliam perperã facere Gallos: quum eum eiusmodi fingerent effigie, quo nimirum illum talibus picturis vlciscerentur, quod olim in regionem ipsorum prædam agens id temporis, cùm Geryonis armenta vestigans, Occidentalium gentiũ plerasque regiones peruastaret. At nondum etiam dixi id quod erat in imagine maximè nouum atque mirandum. Siquidem Hercules ille senex ingentem admodum hominum multitudinem trahit omnibus ab aure reuinctis. Porrò vincula sunt catenulæ tenues auro electróve confectæ, pulcherrimis istis monilibus adsimiles. Atqui quũ vinculis vsque adeo fragilibus ducantur: tamen nihil de fugiendo cogitant: quum alioqui commodè possent, neque prorsus obnituntur, aut pedibus aduersus trahentem obtendunt, sese resupinantes: verùm alacres ac læti sequuntur, ducentem admirantes, vltro festinantes omnes: & laxatis funiculis, etiam anteuertere studentes; perinde

perinde quasi grauiter laturo si soluerentur vinculis. Ne illud quidem pigebit referre, quod mihi videbatur omnium absurdissimum. Etenim cum non inueniret pictor, vnde catenularum summas ansas necteret: videlicet dextera iam clauam, laeva arcum tenente, summam Dei linguam perterebrauit: atque ex hac religatis catenulis eos trahi fecit. Ipse nimirum ad eos qui ducebantur vultum & oculos conuertebat arridens. Hæc ego cum diutius assistens essem contemplatus, admirans, hæsitans, indignans, Gallus quispiam, qui propius astabat, nostratium literarum non indoctus (id quod declarauit quum Græcicam linguam absolutè sonaret) philosophus, opinor, ex eo genere philosophorum, quod apud eos esse fertur. Ego tibi, hospes (inquit) picturæ istius ænigma explicabo: nam videre vehementer ad eam attonitus ac stupefactus. Orationem nos Galli nequaquam arbitramur esse Mercurium, quemadmodum vos Græci: verum Herculi illam tribuimus, propterea quod hic Mercurio longè robustior extiterit. Nam quod senex fingitur, nihil est, quod mirère, siquidem vna facundia consuevit in senectademum absolutum vigorem ostendere: modò verum vestri dicant poëtæ,

*Facundia in
senectate.*

Obduci iuuenem deorsa caligine pectus:

Contra senectatem posse quiddam dicere

Rudi iuuenta melius ac præclarior.

Hinc videlicet apud vos, & Nestoris lingua mille profluit, & Troianorum concionatores Lirioestlam edunt: videlicet floridam quãdam vocem.

cem. Nam Liria, si satis commemini, flores ap- *Liria.*
pellantur: proinde quòd ab auribus vinctos ad
linguam trahit senex hic Hercules, qui nò aliud,
quàm ipse est sermo, ne id quidem debes admi-
rari: qui quidem non ignores, linguæ cum auri-
bus esse cognationem. Neque verò ad contu-
meliam illius illud pertinet, quòd ea pertusa est.
Nam memini, inquit, & Iambicos quosdam ver-
siculos è comœdiis apud vos discere,

Siquidem uiris loquacibus

Extrema lingua perforata est omnibus.

Quin de eodem hanc in summa habemus opi-
nionem: vt quicquid egit, id oratione facundiâ-
que confecisse putemus: vtpote virum sapien-
tè, ac persuadendo pleraque sibi subegisse. Iam
rela illius, nimirum rationes sunt acutæ, missi-
les, citæ, atque animam fauciantes. Vnde pen-
nigera dicta vos quoque nominatis. Hactenus
Gallus. Videto Budæum in Pandectas priores: *Budæus.*
qui hæc eadem ex Luciano fusius vertit. Huic
concinit illud Salomonis, Vbi est sapientia, ibi
est fortitudo.

Cedunt arma togæ. Alludit ad illud Cicero-
nianum,

Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

Facun

Facundia difficilis,

EMBLEMA CLXXXI.

*Antidotum Aëæ medicata in pocula Circes
 Mercurium hoc Ithaco fama dedisse fuit.
 Moly uocant, id uix radice euellitur atra,
 Purpureus sed flos, lactis & instar habet.
 Eloquij candor facundiâq; allicit omnes:
 Sed multi res est tanta laboris opus.*

*Moly her-
 ba.*

Homerus lib. Odyss. 10. Vlysses à Mercurio accepisse herbam moly narrat, qua se aduersus Circes veneficia defenderit: herbam porò sic describit Homerus,

*Ῥίζη μὲν μέλαν ἔσκε γάλακτι δὲ ἕκελον ἄνθος
 Μῶλυ δὲ μιν καλέουσι θεοὶ χαλεπὸν ᾧ τ' ὀρύσσουσιν
 Ἄνδράσι γὰρ θνητοῖσι, θεοὶ δὲ τε πάντα δύνανται.*

Sic

Sic vertit Erasmus,

*Atra quidem radix suberat, sed lacteolus flos,
Moly uocant superi, mortalibus ardua res est
Euulsiſſe uiris: caeleſtes omnia poſſunt.*

Hoc Homericum moly multi ſapientiae adumbrationem eſſe autumant : nec malè. Siquidem ſapientiae radix amara eſt: fructus autem dulcis. Erasmus in adagio, Qui è nuce nucleum, ad omnem diſciplinam accommodari poſſe moly, & ad virtutis quoque ſtudium cõfirmat. Quem etiam vide in prouerb. Neque mel neque apes. Hic noſter Alciatus pulchrè herbam moly facundiae referre ſymbolum declarauit. Nihil eſt enim inter omnes diſciplinas quod plus expectat ſibi laboris, quàm ſit orandi facultas. Sed nihil quod æquè homines ad ſe alliciat, & uelut conſtrictos trahat, quàm facundia. Vnde illud Ouidij in laudem Eloquij,

Non formoſus erat: ſed erat facundus Vlyſſes:

Et tamen aquoreas torſit amore deas.

Antidotum. De Circe, deque Epitheto *Æρα*, iam alibi retulimus ex Plutarcho.

Mercurium hoc Ithaco. Plutarchus in libello de vita homeri, Prudens, inquit, vir: id eſt, Vlyſſes non poteſt huiuſmodi incantamentiſ irretiri: eò quòd à Mercurio, id eſt, à ratione, acceperit pharmacum.

Moly uocant. Homeri Scholiaſtes loco citato *μῶλυ βοτάνης εἶδος ᾗτις τὸ μωλύειν ἢ ἐς τὴν ἀθανάτιζεν τὰ φάρμακα.* Id eſt, Moly herbæ genus eſt dictum ab eo quòd medicamenta valeat hebetare

Moly facundia ſymbolum.

Iaus eloquij.

betare. Plinius libro 25. capite 4. laudatissima herbarum est Homero, quam vocari à Diis putat Moly: & inuentionem eius Mercurio assignat, contráque summa veneficia demonstrat. Nasci eam hodie circa Pheneum, & in Cyllene Arcadiæ tradunt, specie illa Homericæ radice, rotunda, nigráque, magnitudine capæ, folio scyllæ: effodi autem difficulter. Græci autores florem eius luteum pinxere, cùm Homerus candidum scripserit. Inueni è peritis herbarum medicis, qui & in Italia nasci illam diceret, afferrique è Campania mihi aliquot diebus effossam inter difficultates saxearum, radicis triginta pedes longæ, ac ne sic quidem solidæ, sed abruptæ Hæc Plinius. Vide Dioscoridem lib. 3. & Ouidium libro 13. Metamorphos.

Anti

Antiquissima quæque commentitia.

A P O L O G E S I S .

E M B L E M A C L X X I I .

Pallene senex, cui forma est histrica, Proteu,
 Qui modò membra uiri fers, modò membra feri,
 Dic age, quæ species ratio te uertit in omnes,
 Nulla sit ut uariò certa figura tibi?
 Signa uetustatis, primæui & præfero sæcli:
 De quo quisq; suo somniat arbitrio.

Sumptum videtur ex nominis etymologia.
 Nam *παλοίον* antiquum significat. Proteus
 (vt inquit Isacius Tzetzes in Lycophronem)
 Neptuni fuit filius, genere Ægyptius, qui ex
 Thracia Phlegram ueniens, quæ Pallene ciuitas
 est, Toronem Ægyptiam duxit uxorem, ex qua

liberos suscepit Tmylon & Telegonum. Hæc ille, & alia multa. Herodotus in Euterpe longam contexit de Proteo & Paride, & Helena historiam, quam omisi breuitatis gratia. Vide Diodorum Siculum in libr. 2. qui multo aliter, quàm Herodotus sentit. Philostratus in vita Apollonij in multis suffragatur Herodoto. Lucianus autem in libello de Saltatione, Saltatorem eximium fuisse ait. Ioannes Tzetzes alius ab eo qui iam citatus est, non saltatorem, sed diuinatorem per pelues fuisse dicit, aut rhetorem eximium, aut naturalem philosophum, qui posset de feris arboribus, aquis, & igni disputare. Hæc diuersitas authorum de Proteo, maximè confirmat emblematis intentum. Nam de vetustissimis vnusquisque pro suo arbitrio, aut fabulatur, aut fomniat.

Pellenæ senex. Legendum Pallenæ cum a in prima, non per e. Nam Pallene in Thracia est, iuxta Macedoniam, soli tam patentis (inquit Me la) vt quinque vrbum sedes sit, atque ager. Vide Plinium lib. 4 cap. 9. Vnde Virgil.

*Hic nunc Emathie portus, patriamq; reuifit
Pallenam.*

Pellana verò seu Pellene vrbs est Arcadiæ. Vide Plinium lib. 4. cap. 6. Et Ptolemæum tabula 10. Europæ. Aliter interpretes Apollonij li. 1. Pellene, inquit, per e, ciuitas Achaïæ: alia est Arcadiæ, & per a scribitur Pallane. Sed nos de Philigrea loquimur Pallene.

Histricum.

Cui forma est. Histrica possessium est ab histrio, non ab histrix, vt imperiti putant, & interpreta

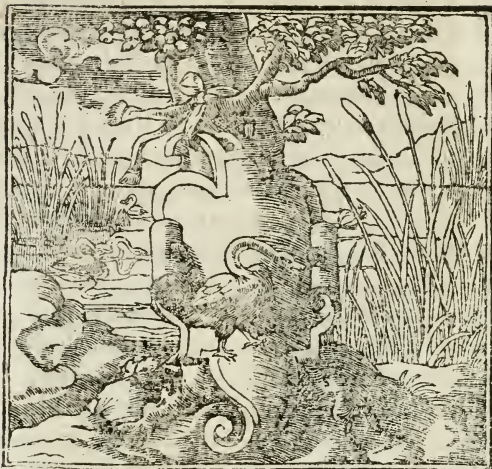
preta

pretantur. Nam sensus est, O Proteu, qui histri-
 nem soles agere, dummodò in ignem, modò in
 aquas, modò in suem vel leonè transformaris.
 Sic Plautus dixit, Iubet hoc Imperator histri-
 cus. Huc refer illud Luciani de Saltatione, &
 multa quæ Homerus cecinit de Proteo lib. 4.
 Odyssa. Quæ omnia transtulit Vergil. in quar-
 tum Georgicor. Vide etiam Ouidium Fasto-
 rum 1. Visum fuit hîc addere, quinam fuerint
 quibus se in varias figuras mutandi permissa
 fuerit potestas. Et hi quidem sunt, quos memini
 me legisse. Proteus, Thetis, de qua Ouid. lib. 11.
 Metamorph. Mastra, siue Triopeis, de qua idem
 8. Meta. Vertumnus, de quo idem lib. 14. Meta.
 Periclymenus Nestoris frater, de quo idem lib.
 12. Empusa, cuius meminit Lucianus in lib. ci-
 tato de Saltatione. Et Aristophanes in Ranis.
 Vide adagium, Proteo mutabilior. Proteus au-
 tem reuera, vt Diodorus scribit, rex fuit Ægypti
 ideo dictus formas mutasse : quia Ægypti re-
 gibus fuerit mos, quoties in publicum prodi-
 rent, aut leonis aut tauri, aut draconis priorem
 partem in capite ferre insignia principatus:
 quandoque verò arborem, quandoque ignem,
 quandoque redolentia supra caput vnguenta.
 Hæc tum ad decorem spectant, atq; ornatum,
 tum stuporem ac superstitionem quandam as-
 picientibus iniiciebat Non inçoncinnè alij scri-
 pserunt, nihil aliud poëtas per Proteum vo-
 luisse significare, quàm Philosophorum illam
 materiam primam, quæ cùm cerni tangive non
 possit, in innumeras tamen formas transit.

*Proteus
 quis fuerit*

Insignia Poëtarum.

EMBLEMA CXXXIII.

Gentiles clypeos sunt qui in Iouis alite gestant,
 Sunt quibus aut Serpens, aut Leo signa ferunt.
 Dira sed hæc Vatum fugiant animalia ceras,
 Doctâq; sustineat stemmata pulcher Olor.
 Hic Phœbo sacer, & nostræ regionis alumnus:
 Rex olim, ueteres seruat adhuc titulos.

Emblema tum facile tum elegans est: adde-
 mus tamen aliquot poetarû carmina (quo-
 niam res tota est poetica) vt omnia sint expla-
 natiora. Erasmus igitur in Tragœdiis Euripidis
 à se conuersis ita canit:

Erasmus.

Scitè poetas doctus appellat Maro
 Cygnos, Guilielme præsulum eximium decus.
 Res mira dictu: ut cuncta consensu nouo
 Vati atq; olori congruant diuinitus.

Niueus utriq; candor: alter lacteis
 Plumis, amico candet alter pectore.
 Mustis uterq; gratus, ac Phœbo sacer,
 Et limpidis uterq; gaudet amnibus.
 Pariter canorus uterq;, tum potissimum
 Vicina seram mors senectam cum premit.
 Sed qui tenent areana natura, negant
 Audiri Olor em, ni sonent Fauonij.
 Nil ergo mirum, barbaro hoc si seculo
 Canorus olim obmutuit uatum chorus:
 Cum tot procaces undiq; obstrepant Noti,
 Boreæq; tristes: inuidorum & pinguium:
 Nulli fauentum prouocent Fauonij.
 Quod si bonis clementer ingenis tuæ
 Benignitatis blandus aspiret fauor
 Ita ut fauit, tota statim Britannia
 Vates uidebis exoriri candidos
 Adeo canoros, atq; uocales, uti
 In alta fundant astra Cygnæum melos,
 Quod ipsa & ætas posterorum exaudiat.

Huc accinit Epistola elegantissima Politiani ex
 lib. 7. Cygno (inquit) poëta similis: vterque can-
 didus, vterque canorus, vterque fluuios amans,
 vterq; Phœbo gratus. Sed negatur canere Cy-
 gnus, nisi cum Zephyrus spirat. Quid igitur mi-
 rum, si taceo tuus poëta, cum tu tandiu non
 spires meus Zephyrus?

Politianus
 de Cygno.

Hic Phœbo sacer. Cygnum Apollini dicatum
 esse declarat Callimachus, in hymno Apollinis,

ἢ μὲν ἔφη, κύκνει Δε θεῶν μέλποντες αἰοῖσσι

Μηρόνιον πάντων λον ἐκυκλώσασθαι λιπόντες

Εβδομάκις πρὸ δῆλον.

Id est,

Sic ait illa, Del tunc Cygni dulcesonantes
 Meonium Pactolum linquunt, tēq; quaterq;
 Circundant Delum.

Et paulò pòst,

Ἐνθεν ὁ παῖς τῶσδε διελύρη ἐνεδύλατο χορδὰς
 Ἵσπερον ὄσσει κύνος ἐπ' ὠδ' ἵνεασιν αἰετέν.

Id est,

Tum puer in cythara tot digerit ordine chordas,
 Quot fuerant matris partu modulamina olorum.

Inde est, quod Horatius in fine secundi Carmi-
 num vertitur in olorem, cū sic ait,

Non usitata nec tenui ferar
 Penna biformis per liquidum aethera
 Vates, neq; in terris morabor
 Longiùs: inuidiàq; maior
 Vrbes relinquam.

Et paulò pòst,

Iam iam residunt cruribus asperæ
 Pelles, & album mutor in alitem
 Supernè, nascunturq; leues
 Per digitos humeròsq; plumæ

Et nostræ regionis. Ovidius 2. Meta. Cygnum
 regem Ligurum iuxta Padum Italiæ flumen
 versum in olorem Phaethontis mortem do-
 lentem ait sic,

Affuit huic monstro proles Steneleia Cygnus,
 Qui tibi materno quamuis à sanguine iunctus,
 Mentè tamen Phaethon propior fuit. Ille relicto
 (Nam Ligurum populos, & magnas rexerat vrbes)
 Imperio, ripas uirides, amnemq; querelis
 Eridanum implebat, syluamq; sororibus actam:
 Cū uox est tenuata uiro canèq; capiliis
 Dissimulant plumæ, collumq; à pectore longè

Porrigitur, diguósq; ligat iunctura rubentes.

Penna latus uelat: tenet os sine acumine rostrum.

Fit noua Cygnus aut: nec se calóq; Iouiq;

Credit: ut iniuste misit memor ignis ab illo.

Stagna petit, patulósq; lacus, ignémq; perosus,

Quæ colat, eligit contraria flumina fluminis.

Sed audiamus etiam Maronem Æneid. 10. hæc eadem canentem:

Non ego te Ligurum ductor fortissime bello

Transferim Cygnæ & paucis comitate Cupauo.

Cuius olorina surgunt de uertice penna,

Crimen amor uestrum, formaq; insignæ paternæ.

Nanq; ferunt luctu Cygnum Phaëthonis amatæ

Populeis inter frondes umbramq; sororum;

Dum canit & mœstum Musa solatur amorem:

Canentem molli pluma duxisse senectam;

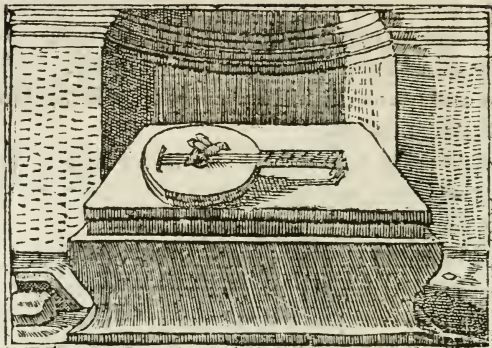
Linquentem terras, & sidera uoce sequentem.

Cicero 1 Tuscul. propter diuinationem, quam ab Apolline habere videantur (præsentiuñ enim & mortem & mortis bonum) Cygnos ait Apollini dicatos. Multa de Cygno poterant hîc afferri de cantu sub mortem: quod passim tangunt Poetæ, Plinius in dubium vertit. Sed omnia libens prætereo: quia non magnopere ad nostrum emblemata spectant. Nodum tamen hæud contemnendum proponam curiosis, quid sibi velit Verg. li. 1. & 12. Æneï. & Homerus li. 17. Ili. circa finem, cum fingunt aquilas solere cygnos insectari, atque unguibus rapere: cum Aristotel. li. 9. de hist. ani. ca. 12. dicat Cygnum in certamina prouocatum aquilis solere negotium faceffere, quas sapius vincit.

Cum finguntur Aquilæ insectare Cygnos.

Musicam diis curæ esse.

EMBLEMA CLXXXIIII.

Locrensis posuit tibi Delphice Phœbo cicadam
 Eunomus hanc, palmæ signa decora suæ.
 Certabat plectro Sparthin commissus in hostem,
 Et percussa sonum pollice fila dabant.
 Trita fides rauco cœpit cum stridere bombo,
 Legitimum harmonias & uitare melos,
 Tum citharæ argutans suavis sese intulit ales:
 Quæ fractam impleret uoce cicada fidem.
 Quæq; allecta, soni ad legem descendit, ab altis
 Saltibus, ut nobis garrula ferret opem.
 Ergo tuæ ut firmus stet honos (ô sancte) cicadæ
 Pro cithara hic fidicen aneus ipsa sedet.

Pauli Silen-
 tiari epigr.

EX libro 6. Epigram. Græco. tit. ἀπὸ Κιθαρῶ-
 δων, autore Paulo Silentario. Epigramma
 tale est,

Tòν

Τὸν Καλλιῶν τέτλιγα Λοκῶρεϊ Λοκρὸς ἀνάπτει
 Ἐυνομος ἀθλοσύνας μνάμα φιλοσεφάνε.

Ἡ γ' ἀγῶν φόρμιγγος, ὅδ' ἀντίος ἴσατο Πάρθυς.

Ἀλλ' ὅκα δὴ πλῆκτερω Λοκρὶς ἔκρεξε χέλυσ,
 Βραγχὸν τετρηγῆα λύρας ἀπεκόμπασε χορδᾶ.

Ἐπὶ δὲ μέλις σκάζειν ἔυποδος ἀρμονίης.

Ἀβρὸν ἐπετρύζων κιθάρας ὑπερέζετο τέτλιξ,

Καὶ τ' ἀπαιχομῆυς φθόγγον ὑπῆλτε μίτη.

Τὰν δ' ἰσάρος λαλαγεῦσαν ἐν ἄλσεσιν ἀχρότιν ἠχῶ

Πρὸς νόμον ἀμετέρας τρέψε λυροκτιπίης.

Τῷ σε μάκαρ λιπαῖε τῷ τέτλιγι γεραίρει,

Χάλκειον ἰδρύσας ὄδ' ὄν ὑπὲρ κιθάρας.

Extat aliud epigramma lib. 4. εἰς κιθαράδας, incerti autoris, ubi loquitur ipse Eunomus Locrensis,

Εὐνομον ὦ πολλον σὺ μὲν οἶδά με πῶς ποτ' ἐνικων

Σπάρτιν ὁ Λοκρὸς ἐγὼ. πευθομένοις δ' ἔρέω.

Αἰόλον ἐν κιθάρᾳ νόμον ἔκρεον. ἐν δὲ μεσεύσα

ὡδ' ἄ μοι χορδᾶν πλάκτερον ἀπεκρέμασεν.

Καὶ μοῆφ θόγγον ἐβῆμον ὀπανίκα καηρὸς ἀπήτει

Εἰς ἀκοᾶς ῥύθμον τῶτρεκὲς ἐκ ἔμμεν.

Καὶ τίς ἀπ' αὐτομάτῳ κιθάρας ὅππ' ᾤηχυν ἀνασᾶς

Τέτλιξ ἐπλήρω τῶτρεκὲς ἀρμονίης.

Νεῦρα γ' ἐξετίνασεν. ὅθ' ἐβδομάτας δ' μελοίμαν

Χορδᾶς, καὶ τᾶτῳ γῆρυν ἐκιχράμεδα.

Πρὸς γ' ἐμᾶν μελέταν ὁ μεσαμβρινὸς ἔρεσιν ὡδὸς

Τῆνο τὸ ποιμενικὸν φθέγμα μεθιρμόσατο.

Καὶ μὲν ὅκα φθέγγοιτο σὺν ἀψύχοις τόκα νευραῖς

Τῷ μεταβαλλομένῳ συμμετέπιπτε θρόφῳ.

Τῶτρεκα συμφώνων μὲν ἐγὼ χάριν. ὅς δ' ἔτι παθεῖς

Χάλκειος ἀμετέρας ἐζεθ' ὑπὲρ κιθάρας.

Nos sic vertimus, tantum ut intelligi posset,

Sanctius.

*Eunomus ut Parthim Locrensis carmine uici
 Delphice scis: dicam iis qui mea facta rogant:
 Aeolico cithara resonabant pectine cantum,
 Concentu in medio deflilit una fides:
 Inde per attentas non ibat dulciter aures;
 Legitimúsq; mihi non erat ille sonus.
 Tum citharæ cubito sedit sic fortè cicada,
 Ut dulcem cantum conderet harmonia.
 Fracta namq; fide rithmum meditabar eundem
 Supplere, & netes equiparare uicem.
 Ecce mihi uenit cantor de montibus altis,
 Aestiuus, dulces concinuitq; inodos.
 Extinctis qui uoce leui sua carmina neruis
 Aptabat, reparans, qui pericere tonos.
 Propterea grates soluo tibi Delphice, nostraq;
 Aeneus hic cantor desidet in cithara.*

Strabo libro Geographiæ 6. refert Rheginum agrum à Locrensi dirimi fluuio, cui nomé Alex. Cicadas autem, quæ in Locrensi versantur ripa sonantius stridere: cùm in Rhegino sint mutæ. Huius rei hanc esse causam cõiectat, quòd Rheginorum regio cùm sit umbrosa atque opaca, cicadarum pelliculas humore torpefaciat. Easdem in agro Locrensi quòd sit aprica, solis arefactas aestu, stridorem aptius emittere. Auget autem miraculum, Rheginensium cicadarum etiam fabulosè celebrata uocalitas uicinarum: Nam idem Strabo Timæum citat auctore quondam in Pythiorum certamine. Eunomum Locrensem, & Rheginensem Aristonem Apollinem inuocasse Delphicum, ut sibi canenti foret auxilio, quòd à Delphis olim Rheginenses essent.

sent profecti. Eunomus respondit Rheginensibus, ne certandum quidem omnino de musica, apud quos cicada vocalissimum animal voce careret. Vtrisque certantibus cùm in Eunomi cithara vna inter canendum corda frangeretur, cicada superuolans astitit, & vocem alioqui defuturam suo cantu suppleuit. Atque ita victor declaratus, statuat citharædi posuit cum cicada citharæ insidente. Huiusmodi fermè tradit Strabo. Vide prouerbium Acanthia cicada. Et Chordæ vice. Et Cicada vocalior. Solinus cap. 8. de Italia sic ait : Cicadæ apud Rheginos mutæ nec vsquam alibi. Quod silentium miraculo est : nec immeritò : cùm vicinæ, quæ sunt Locrensium ultra cæteras sonitent. Causas Granius tradit : cùm obmurmurarent illic Hercule quiescente, Deum iussisse, ne streperent. Itaque ex eo cæptum silentium permanere. Hæc Solinus. Vide Plin. lib. 11. cap. 27.

Solinus, de
Italia.

Certabat plectro. Ex Græcis emendauit Parthin, licet Strabo Aristonem nominet, fortassis erat binominis.

Suaui sese. Tribuunt antiqui poëtæ cicadiæ canendi suauitatem : nescio quam ob causam. Nam nostris locis & temporibus streperum atque inamabilem sonum edunt. Comparat Homerus Troianos Oratores cicadis 3. Iliad. Vide Theocritum in primo Eidilio. Tradunt nonnulli aues omnes canoras musarum volucres appellari. At cicadas Apollini sacras ob cantum docet Aristophanes in Nebulis. vbi Scholiast. *οι τετλίγες μουσικοί ὄντες ἀνέκεινται τῷ Ἀπόλλωνι.* Id est cicadæ

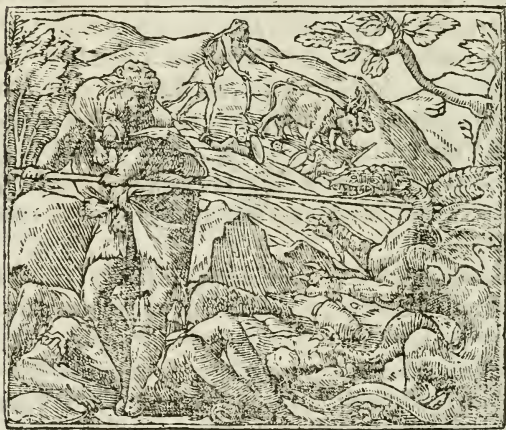
Cicadæ canendi
tributa canendi, uauitas.

cicadæ propter musicam Apollini consecratur.

Ergo ut tua. Ordo est, Ergo, ô Sancte Apollo, ut honos tuæ cicadæ stet firmus, id est, sit perpetuus: ipsa scilicet cicada, sedet hic æneus fidicen, id est, ex ære fusus fidicen, id est, tanquam fidicen. Pro cithara, id est, super citharam, non voluit exprimere græca ὑπὲρ κιθάρας, id est, super citharam. Vel expone pro id est, ante, quod vtitius est apud Latinos.

Litera occidit, spiritus viuificat.

EMBLEMA CLXXXV.

Vipereos Cadmus dentes ut credidit aruis,
 Seuit & Aonio semina dira solo:
 Terrigenum clypeata cohors exorta uirorum est,
 Hostili inter se qui cecidere manu.

Euaſere

*Euaſere quibus monitu Tritonidos armis
 Abiectis data pax, dextraq; iuncta fuit.
 Primus Agenorides elementa, notasq; magiſtris
 Tradidit, iis ſuam iunxit & harmoniam,
 Quorum diſcipulos contraria plurima uexant,
 Non niſi Palladia quæ dirimuntur ope.*

Titulus eſt ex D. Paulo in 2 epiſtola ad Co-
 rinthios cap. 3. τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ
 δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Id eſt, Litera occidit: ſpiritus
 autē uiuificat. Cuius ſententiæ variæ ſunt expo-
 ſitiones. Sunt enim qui literam interpretentur
 veterem legem: ſpiritum verò, nouam. D. Augu-
 ſtinus librū ſcripſit de Spiritu & litera. Nos ve-
 rò ſubmiſſiùs nos geremus: & expoſita hac ſen-
 tentia, pingui (vt aiunt) Minerua, intelligemus
 totum epigramma. Literam pro ipſa ſcriptura
 accipio: ſpiritum pro ſenſu in ſcriptura compre-
 henſo. Pinguius adhuc dicam. Literam uoco il-
 los, qui nullam ſcientiam deguſtarunt, nullis ſe
 optimis diſciplinis tradiderunt excolendos, ſed
 grammaticis nãniis armati, de conſtructione
 uerbi vel aduerbij horrendas mouēt tragœdias,
 & circa literam ipſam digladiantur. Spiritum
 verò intelligo illos, qui non tantum quid uerba
 ipſa ſonent: quantum quid habeat myſterij, mē-
 tis acie conſiderant, qui verè docti ſunt & ſa-
 pientes. Nunc Cadmi Draconisq; allegoriam
 interpretemur ex elegantiffimo doctiffimòque
 libello Eraſmi, de recta Latini, Græciq; ſermo-
 nis pronuntiatione. Sic igitur inquit Eraſmus:
 Narrat Cadmum literas à Phœnicibus primùm
 inuexiſſe, eam rem fabula notatam, quæ fingit
 illum

*Spiritus &
 Litera di-
 ſcrimen.*

*Eraſmi in-
 terpreta. de
 Cadmo.*

*Fabula ser-
pentis Cad-
mai.*

illum, serpentis extincti dentes in terram semi-
nasse : ex hac semente subito duas galeis & ha-
stis armatas acies, quæ se mutuis vulneribus cõ-
fecerint. Atqui demiror, quid hæc fabula faciat
ad literas. Vr. Dicam nisi molestum est. L. Imò
percupio, si graue non est. Vr. Inspexisti ne vn-
quã os serpentis? L. Ne cupio quidem. Vr. Mor-
tui inquam. L. Ne mortui quidem. Vr. Si inspi-
cias numerésque supernos & infernos dentes,
tot reperies, quot literas primùm attulit Cad-
mus. L. Quot? Vr. Sedecim, ni fallor. Otiosæ sunt
autem sicut natæ sunt ordine positæ, dissipantur
feminantur, atque ita demum plures numero,
variéque digestæ viuunt, agunt, pugnant. Id si
non credis, considera qua strage se vicissim con-
ficiunt hodie qui literas profitentur. Et sermo-
nem à serendo dictum aiunt Grammaticorum
filij. Habes Cadmææ serpentis allegoriam. Nunc
excutiam scrupulum, qui, vti coniecto, vrit te.
Tonorum ac spirituum notulas imaginarias esse
lanceas & galeas exercitus. L. Rectè diuinas. Vr.
Imò partes elementorum sursum eminentes, ta-
lium rerum speciem præbent. Et si diligentius
contemplere, videbis illic non solùm lancea-
rios, ac leuis armaturæ milites: verùm etiam ca-
taphractos, clypeis, ensibus, ac ballistis instru-
ctos. Verùm harum rerum imagines melius ex-
hibent Hæbræorum elementa, à quibus profe-
ctas fuisse literas nostras cum ipsis figuris, non
absurdè quibusdam videtur. Hactenus Erasmus.
Cadmij fabulã latè narrat Erasmi. in Adag Bœo-
tia atris. Vide Ouid. in princip. 3. Metamorph.

Primus

Primus Agenorides. Agenorides, id est, Cadmi Agenoris filius in Græciam è Phœnice sedecim literas attulit, vt refert Plinius lib. 7. cap. 56. Non hîc tacebo incundissimos versiculos Ausonij elegantissimi poëtæ. ij sunt huiusmodi,

*Aut adstet interpret tuus
Aenigmatum qui cognitor
Fuit meorum: cum tibi
Cadmi nigellas filias
Melonis albam paginam,
Notasq; suræ sepia,
Gnidiosq; nodos prodidit.*

Cadmi filias literas vocat: Melonis paginam, papyrus Niloticam (nam Nilo dictus fuit Melo) notas sepia atramentum, Gnidios nodos calamus. Hæc vide latius in Miscellaneis Politiani. cap. 39.

Hic suauem. Harmonia Cadmi vxor, fuit filia Veneris ex Marte. Hesiodus in Theogonia,

Ἀρμονίην β' ἣν καδμὸς ὑπέρθυμος θεῖτ' ἀκρίτην.

Id est,

Harmoniam Cadmus iunxit sibi foedere lecti.

Dicta

Dicta septem Sapientum.

EMBLEMA CLXXXVI.

Hec habeas, septem Sapientum effingere dicta,
 Atq; ea picturis qui celebrare uelis.
 Optimus in rebus modus est (Cleobulus ut inquit)
 Hoc trutinæ examen, siue libella docet.
 Noscere se Chilon Spartanus quemq; iubebat.
 Hoc specula in manibus, utraq; sumpta dabunt.
 Quod Periander ait, fræna adde Corinthius iræ.
 Pulegium admotum naribus efficiet.
 Pittacus at ne quid (dixit) nimis: hæc eadem aiunt,
 Contracto qui gith ore liquefaciunt.
 Respexisse Solon finem iubet. ultimus agris
 Terminus, haud magno cesserit ipse ioui
 Heu quam uera Bias, est copia magna malorum:

Mxsmo

Musmoni insideat effice Sardus eques.

Ne præs esto (Thales dixit) sic illita iusco
In laqueos sociam parras, meròbsq; trahit.

EX lib. I. Epigramma, Græcorum tit. εἰς φιλο-
σόφους. incerti auctoris,

Ἐπτὰ σοφῶν ἔρέω κατ' ἔπος πόλιν ἔνομα, Φωνήν.
Μέτρον μὲν κλεόβουλος ὁ λίνδιος εἶπεν ἄριστον.
Χίλων δ' ἐν κοίλῃ Λακεδαιμόνι γλώθι σεαυτὸν.
Ὃς ᾗ κόρινθον ἔναιε, χόλον κρατέειν περιανδρὸς
Πιττακὸς εἶδεν ἄγαν, ὃς ἔλω γένος ἐκ Μιτυλήνης.
Τέρμα δ' ὄραν βιάτοιο, Σόλων ἱεραῖς ἐν ἀθήναις.
Τὸς πλέονας κακίης ᾗ, Βίας ἀπέφηνε Πελονηεύς.
Ἐγγύην φεύγειν ᾗ, Θαλῆς Μιλήσιος ἠύδα.

Id est,

Verba canam septem sapientum, nomina, & urbem.

Optima mensura est, Cleobulos Lindius inquit,

Te cognosce ipsum, Lacedæmonis incola Chilon.

Hinc Periander ait, fræna adde Corinthius iræ.

Nihil nimis est genitus qui Pittacus ex Mitylene.

Atticus hinc Solon, uitæ, inquit, respice finem.

Plena maiorum cuncta, Bias canit, urbe Priene.

Nos spondere Thales Milestus utile censet,

Optimus in rebus. Vide Adagium, Ne quid ni-

mis. Pindarus etiam in Pythiis hanc sententiam Pindarus.

retulit, καὶ ᾗ καθ' αὐτὸν αἰεὶ πάντας ὄραν μέτρον.

Noscere se Chilon. Vide adagium, Nosce te-
ipsum.

Pulegium. Diximus iam nonnihil de pulegio.

Pittacus. Vide adagium, Ne quid nimis.

Contracto. Gith & nigella & papauer nigrum

idem sunt Latinis. Græcis μελάνθιον, Hispanis

axenus. Melanthion auté & nigella à nigro se-

Melan-
thion.

minis calore dicitur. Vide Plinium lib. 20. cap. 17. & Dioscoridem lib. 3 Sed pulchrè disputat in suis quinquagenis doctissimus Anton. Nebriffensis non esse idem Nigellam (quam Hispani Neguillam dicunt) & Gith. Nam nigella est in zizaniorum genere: gith verò inter fruges numeratur. Vnde Aufonius in monosyllabis,

Est inter fruges morsu piper equiparans gith.

Cùm igitur gith piperis saporem reddat, non potest ita facilè in ore contineri: præcipuè liquefactum, & corrugare facit os & nares: quo gestu significari potest, Ne quid nimis.

Respexisse Solon. Multa iam diximus de Solone. Vide adagium, Finem vitæ specta. Diximus & de termino, quo pacto Iolus in Capitolio Ioui noluerit concedere locum.

Heu quàm uera. Vide prouerb. Sardi venales: quanquam mihi non placet in hoc prouerbio doctissimus alioqui vir. Nam Sardos non ego illos intelligo qui habitant Sardis urbem Asiæ, sed qui in insula Sardinia (quã *Σαρδίνια* appellat Stephanus) quæ pestilens est, propterea quòd editissimos habeat à Septentrione montes, qui Boreæ flatus prohibeant. n de est, quòd Cicero monet Q. Fratrem, ut meminerit se etiam cùm rectè valeat, in Sardinia esse. Idem Cicero in 7. Episto. volumine ad Gallum scribens de Tigellio Sardo, Id ego (inquit) in lucris pono, non ferre hominem pestilentiorum patria sua. Et in eadem epistola, Habes Sardos venales alium alio nequiorum. Comparat etiam Martialis Sardiniam

Gith quid

Sardinia.

*Tigellius
Sardus.*

diniam Tyburi pestilentē saluberrimo loco, sic:
*Nulla fata loco possis excludere: cum mors
 Venerit: in medio Tybure Sardinia est.*

*Martialis
 de Sardi-
 nia.*

Non aliter rectè interpretabere Horatium in 3. Satyra, cùm inquit, Sardus habebat ille Tigellius hoc, nisi intelligas in nomine, sardus, risum subesse: nec frustra nomen addidisse patriæ poetam. Non longè à Sardina est Corsica insula, vbi nascitur Musmon animal non absimile pecori, caprino villo, infirmissimo capite. Quamobrem auersum à Sole pasci cogendum. Ex Plinio hæc lib. 8. cap. 49. Si igitur Sardus eques, idest malus vir infideat Musmoni pessimo iumento, erit depicta copia magna malorum,

Musmon.

Ne præ esto. Vide Adag. Sponde, noxa præsto est. Parra, siue parrha, auicula est inauspicata. De qua Horatius in Odis, Impios parræ recipientis omen, Ducat. De Merope vide Plinium lib. 10 cap. 33. Hæ auiculæ solent religari visco, & clāgore solent attrahere cæteras sui generis, quæ cùm fauere cupiant, illigantur & illæ, capiunturque ab aucupe. Tales sunt debitores,

Parra.

qui vt sæpe explicent irretitos, alios quos
 possunt fideiussores aucupantur. Par-
 ra auis est inauspicata, quæ
 Galerita vel Alauda di-
 citur. Plin. lib. 11.

capite

37.

K k 2

Quod monstrū id? Sphinx est. Cur candida uirginis ora

Et uolurum pennas, crura leonis habet?

Hanc faciem assumpsit rerum ignorantia: tanti

Scilicet est triplex causa & origo mali.

Sunt quos ingenium leue, sunt quos blanda uoluptas,

Sunt & quos faciunt corda superba rudes.

At quibus est notum, quid Delphica littera possit:

Præcipitis monstri guttura dira secant.

Namq; uir ipse, bipesq; tripesq; & quadrupes idem est.

Primâq; prudentis laurea nosse uirum.

EX oraculo illo celeberrimo γινῶσι σιωπῶν:
sed aliter intellecto, quàm vulgò solet intel-
ligi, vt statim indicabimus. Nunc historiam re-
feramus, vt ex probatis autoribus accepimus,

non

non vt passim solet narrari. Rex Thebarum La
 ius Labdaci filius, Iocastam Creontis Thebani
 filiam sumpsit in vxorem : quam cùm ingraui-
 dasset, consuluit de prole oraculum. Cui sic
 responsum fuit,

Laius.

Oraculum
Apollinis.

Inclyte Labdacida felicia pignora poscis.

Accipies natum: sed nati occumbere dextra

Te tua fata uolunt, lucemq; relinquere uita.

Sic Pelopis Diris assensit Iuppiter ultro.

Quis te deuouit, natum quòd ademeris illi.

Accepto Laius oraculo, volensque obstare pe-
 riculo, iussit puerum exponi. Pastor cui traditus
 fuerat exponendus infans, misericordia motus,
 non abiicit illum, sed perforatis ei pedibus vi-
 mine ex arbore suspendit: vnde à tumore pe-
 dum dictus fuit Oedipus, penultima correpta.
 Dum ibi penderet Oedipus, pastor quidam Po-
 lybi regis Corinthiorum procul vagitus audi-
 uit, accepit puerum, Polybòque donauit. Qui
 cùm filiis careret, filij loco illum educauit. Cùm
 tamen adoleuisset Oepidus: intellexissetque se
 non Polybi filium esse, patrem verum inqui-
 rere statuit, eoque Delphos petit. Cui Deus in
 hanc sententiam respondit: Fuge templa hęc
 inuisa proles, qui patris tui tua occisi manu tha-
 lamos ascendes. Vtero rursus matris molestus,
 fratres tibi ex ea generabis. Oedipus oraculo
 territus, ne Polybum cogeretur aliquo casu in-
 terficere, nūquam Corinthum redire decreuit.
 Sed cum in Phocide obuiam illi factus esset
 Laius, & prior iuuenem senex curru superbus
 pelleret: arrepto stipite Oedipus & Laium &

aurigā morti tradidit. Post aliquot deinde annos cū Thebas pergeret, inuenit Thebanum monstrum Sphingem, quæ homines è rupibus altissimis præcipitabat, si nescissent ænigma soluere. Erat Sphinx monstrum triforme, quale depingitur ab Aulonio his versibus,

Terruit Aoniam uolucris, leo, uirgo, triformis

Sphinx, uolucris pennis, pedibus fera, fronte puella.

Proponebat autem omnibus tale ænigma de homine,

Ἔσι δ' ἴπουν ὄπι γῆς κ' τετράπουν, ἔ μίᾳ φωνῇ,

καὶ τρίπουν, ἀλλά σείδει φυὴν μόνον ὅς σ' ὄπι γαῖα'

Ἐρπετὰ κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα, κ' κ' πόντον,

Ἄλλ' ὅποταν πλείσσι σιν ἐπειγόμενον πόσι βαίνη

Ἔνθα τάχος γυῖοισιν ἀφαιρόμενον πέλει αὐτῷ.

Erasmus vertit:

Est bipes in terris & quadrupes, haud eadem uox,

Et tripes, immutat speciem hoc ex omnibus unum

Quæcunq; in terris reptant, aut æthera circum

Pérq; mare: ast ubi iam pedibus compluribus auctum

Accelerat gressum, uictis tum maxima membris

Segnities ac torpor adest, minimumq; uigoris.

Oepidus, soluto problemate, præcipitataque Sphinge Thebas intrauit, vbi filius Polybi creditus Iocastam matrem duxit, liberósque ex ea ustulit. Sed orta Thebis letali peste, responsum acceperunt Thebani, nõ cessaturā pestē donec Lai occisor puniretur, incestuosumq; Iocastæ coniugiū purgaretur. Dum queritur Lai interfectoꝝ, ecce pastor, qui Oedipodem seruauerat, nuntiat Polybum obiisse diē. Veniat Oedipus & regnū patris accipiat. Sed dum sermones vl-

tro citróq; cedūt, intellexit Oedipus se patrem interfecisse, matriq; se cōiunxisse. Tum tibi oculos eruens perpetuis se damnauit tenebris. Iocasta se gladio peremit. Ipse ducente filia Antigone Athenas abiit, vbi Theseum exorauit, ne cineres suos aut sepulchrū Thebanis indicaret.

Quod monstrum Sphinx dicitur, vt ait Moscopulus à verbo σφίγγειν, quod est constringere, vel vincire, eo quòd omnes problemate proposito ligaret. De iis ita Diodorus Siculus lib. 4. Sphinges & apud Troglodytas Æthiopésq; nascuntur, forma haud ei dissimili, qua pinguntur, sed paulò pinguiore. Naturam habet mansuetam, & pluribus exercitiis, disciplinísq; deditam. Solinus c. 40. Inter Simias habentur & Sphinges, villosæ comis, mammis prominulis ac profundis, dociles ad feritatis obliuioné. Vide Plin. lib. 8. c. 21. & li. 10. c. 72. Hesiodus in Theogonia Sphingem narrat ex chimæra genitá. Vide Cælium Rhodiginum lib. 14. cap. 8. Meminit & huius Staius lib. 2. Thebaidos his verbis,

— *Contra importuna crepido*

Oedipodionis domus alitis. Hic fera quondam

Pallentes erecta genas suffusaq; tabo

Lumina, concretis infando sanguine plumis

Reliquias amplexa uirum semesq; nudis

Pectoribus stetit, ossa premens, uisq; trementi

Collustrat campos. Si quis concurrere dictis

Hospes inexplicitis, aut cominus ire uiator

Audeat, & diræ commercia iungere lingue,

Nec mora: quin acuens exertos proinus ungues,

Liuentésq; manus, fractóq; in uulnere dentes

Terribili applausu circum hospita surgeret ora

Et latuere doli, donec de rupe cruenta

Heu simili deprensa uiro: cessantibus alis

Tristis inexpletam scopulis affligeret aluum.

Pausanias in Bœoticis ad historiam hæc refert, inquiring, Inde si procelleris, montem videbis, à quo Sphingem aiunt desiliisse, quæ ad perdendos captiuos quæstiones proponebat obscuras. Dicunt nonnulli, nauali eam potentia instructam latrocinij exercendi causa oberrasse, & ad mare circa Anthedonem appulisse. Hoc autem monte occupato, rapinis fuisse intentam, donec Oedipus eam confecerit obrutâ exercitus multitudine, quem Corintho eduxerat. Dicitur itê Laij notha fuisse filia, & edocta à Laio per bene uolentiam, quod Cadmo datum erat oraculum Delphicum. Priusquàm autem reges fierent, scire aliud nihil oportebat, quàm oraculum. Quoties itaque de regno quis litem Sphingi intenderat (nam & Laio & pellicibus liberos fuisse procreatos aiunt, & oraculum Delphicum ad Epicastem solummodo, & Epicastæ filios spectabat) hac Sphingem aiunt aduersus fratres usam esse fraude: ut Laij stirpe si essent procreati, quod datum fuerat Cadmo oraculû proferrent. Qui respondere non poterant, eos morte multabat, ut qui immeritò & de genere disceptarent & de imperio. Oedipus verò in somnis oraculum edoctus, Sphingem accessit.

At quibus. Delphicam literam vocat illud nunquam satis dignè laudatum oraculum, *γινώθι σεαυτὸν*, id est, nosce te ipsum. Sed relicta, ut dixi, cōmuni interpretatione ad eam Ciceronem,

qui nos hoc doceat. Is igitur primo de Legibus circa finem, Philosophia (inquit) nos cùm cæteras res omnes, tum quod est difficillimum, docuit, vt nosmetipfos nosceremus. Cuius præcepti tanta vis, tanta sententia est, vt ea non homini cuipiam, sed Delphico Deo tribueretur. Nam qui se ipse norit, primùm aliquid sentiet, se habere diuinum, ingeniúmque in se suum, sicut simulachrum aliquod dedicatum putabit, tantóque munere Deorum semper dignum aliquid & faciet & sentiet. Et cùm se ipse perspexerit, totúmque tentarit, intelliget quemadmodum à natura subornatus in vitá venerit, quantaque instrumenta habeat ad obtinendam adipiscendamque sapientiam: & quæ sequuntur. Idem Cicero 1. Tuscul. Est illud, inquit, vel maximum, animo ipso animum videre. Et nimirum hanc habet vim præceptum Apollinis, quo monet, vt se quisque noscat. Nón enim credo id præcipit, vt membra nostra, aut staturam figurámve noscamus: neque nos corpora sumus, neque ego tibi dicens hoc, corpori tuo dico. Cùm igitur, Nosce te, dicit, hoc dicit, Nosce animum tuum. Nam corpus quidem quasi vas est, aut aliquod animi receptaculum. Ab animo tuo quidquid agitur, id agitur à te. Hunc igitur nosce nisi diuinum esset, non esset hoc acrioris cuiusdam animi præceptum, sic vt tributum Deo sit, hoc est se ipsum posse cognoscere. Hæc Cicero. Nunc pingui Minerua dicamus, quid sibi velit emblemata. Nam magnum inest documentum in illo. Sphinx ignorántia est, vt iam patuit,

*Sphinx
ignorantia
est.*

hæc præcipitat cunctos præter sapientes qui se se norunt. Clariùs adhuc dicam. Sphinx interrogat mortales, quid sit homo propriè & verè. Cumque huic tam difficili quæstioni, pauci respondere possint, id est, cum paucissimis sit datum nosse sese, nihil mirum est, si tam multos præcipitet ignorantia. Huic interpretationi palmam do, hîc me magnificè effero.

Mentem, non formam plus pollere.

EMBLEMA CLXXXVIII.

Ingressa uulpes in Choragi pergulam,
 Fabre expositum inuenit humanum caput,
 Sic eleganter fabricatum, ut spiritus
 Solum deesset, cæteris uiuisceret.

Id illa cùm sumpfisset in manus, ait:

Hoc quale caput est! sed cerebrum non habet.

Sumptum est ex fabulis Æsopicis, sed præcipuè ex fabulis Gabriæ. Vide prouerb. Caput vacuum cerebro, est enim velut plumbeus gladius in aurea vagina.

Diues indoctus.

EMBLEMA CLXXXIX.

Tranat aquas residens precioso in uellere Phrixus,

Et flauam impavidus per mare scandit ouem.

Ecquid, id est? uir sensu hebeti, sed diuite gaza,

Coniugis aut serui quem regit arbitrium.

EX Galeno in suasoria ad artes, oratione, quã
posuit in principio suorum operum. Eius
verba

verba scripsimus emblemate 73. Vide adagium;
 Ouium mores. Fabula autem Phrixi & Helles
 passim narratur. Vide Ouid. 3. Fastor. in fine &
 Pontanum in Vrania, cùm loquitur de ariete.
 Et Hyginum de Ariete. Et interpretem Lyco-
 phronis ferè in principio. Narrat hoc etiã pul-
 cherrimis carminibus Hispanis meus Pylades
 Ioannes Mallara Hispalensis in suo Hercule;
 cantu 4.

In fidem vxoriam.

EMBLEMA CXC.

Ecce puella, viro quæ dextra iungitur. Ecce

Ut sedet: ut catulus lustrat ante pedes.

Hæc si tui est species: Veneris quam si educat ardor,

Malor

Malorum in læua non malè ramus erit.

Poma etenim Veneris sunt, sic Scheneida uicit

Hippomenes, petiit sic Galathea uirum.

EX multis partibus egregium hoc concinnauit emblema ut dicemus. Pulchrè autem fidem uxoriæ describit, & nullú ferè est ociosum uerbum: sed sensu tincta sunt omnia. Iungitur enim dextra, quia in dextris fides est, ut iam diximus alibi. Sedet autem ne leuitatis appareat indicium. Sedet enim quieti & graues. Catulus quoque fidei symbolum præfert. Sút enim fidelissimi canes erga dominos. De quorum fidelitate multa extant exempla. Et aliqua citat Plutarchus in libello de Industria animalium Hinc illud Horatij lib. i. carminum,

Ceu uisa est catulis cerua fidelibus.

Mala denique amoris sunt signa, ut ait Philostratus in Iconibus tit. Amores. Vide adagium, Malis ferire. Extat epigramma Philodemi, seu, ut Laërtius uult, Platonis ad Xanthippen sic,

Μῆλον ἐγὼ. βάλλει με φίλῶν σέ τίς, ἔλλ' ἐπινεύσον
Ξανθίππη, κ' ἀγῶ, καὶ σὺ μοι φαινόμεθα.

Quod sic uertit Bentinus,

*Malum ego, me iaculatur, amat qui te, annue queso
Xanthippe, tibi mox & mihi forma perit.*

Sic Scheneida. Fabulam habes apud Ouid. 10.

Metamorph. de Atalanta & Hippomene.

Petiit sic Galathea. Alludit ad Theocriti Eidyllia de Polyphemo & Galathea. Eidyll. 3. & 6. & 11.

Virg. etiam 3. ecloga dixit,

Malo me Galathea petit lasciuia puella.

Vide prouerbium, Malis ferire.

Catulus fidei symbolum.

Bentini versio.

Reuerentiam in matrimo-
nio requiri.

EMBLEMA CXCI.

Cum furit in uenerem, pelagi se in littore sistit
Vipera, & ab stomacho dira uenena uomit.
Muranamq; ciens, ingentia sbila tollit,
At subito amplexus appetit illa uiri.
Maxima debetur thalamo reuerentia, coniunx
Alternum debet coniugi & obsequium.

*D Basilus
de uirg. a et
muren. cō
ingio.*

EX D Basilio in Exaëmero homilia 7. Cuius
verba latinè sic se habèt, Vos ô viri, coniu-
ges vestras diligite: etsi locis longinquis semoti
in coniugij societatem conuenistis, naturæ vin-
culum legibus ac benedictione obstrictū, vnio
ac iugum distantium esto. Vipera genus serpen-

tum

tum omnium exitiosissimum: murænae marinae nuptias expetit, & sibilo suo significat præsentiam eamque è gurgite vasto inuitat ad nuptiales complexus. Illa autem obtemperat & coit cū venenato. Quid hæc mea ratio vult? Quid portendit? Siue asper est cuiuspiam coniux, siue ferus moribus, perferat illum vxor necesse est: nec vllam prorsus ob causam societatem vinculumque dissoluere patiatur. Feritne, verberat, estque percussor? At vir tamen tuus. Temulentus? At tibi est natura coniunctus. Durusne? morosus? & implacidus? At membrum iam tuum est, & membrorum præstantissimum. Audiat & ipse vir accommodatam, seque decente admonitionem. Vipera vitus ob nuptiarum venerationem euomit. Tu duritiam animi, tu ferocitatem, tu crudelitatem ob vnionis reuerentiam non deponis? Hæc ille.

Orus Apollo sic ait, Hominem cum alienigenis coeuntem significare volentes, Myrænam piscem pingunt. Hæc enim è mari egressa viperis admiscetur, ac statim ad mare recurrit. Confirmant hanc opinionem grauisissimi autores. Oppianus lib. 1. Athenæus 7. Ælianus 12. & Nicander in Theriacis & Pli. lib. 9. cap. 23.

Murænámq; ciens. Dicitur Smyræna & Myræna & Muræna. Porrò vt illud quoq; addam: nostri cū in hoc nomen incidunt, hispanè Lamprea interpretantur. Nam Lamprea Latinè Lampreta dicitur à lambendis petris, & Mustella etiam nominatur, vt probat autor Cornucopiæ. Muræna Hispanè, Morena. Hæc sibilo à pueris

*Lamprea
& muræna
differunt.*

& pi

& piscatoribus elicitur è mari, sicque capitur nullo aut paruo negotio. Quod non contingit in Lampretis. Hoc de sibillo confirmat Plinius lib. 32. cap. 2.

Coniux alternum. Hoc nomen variè scribitur. Scribit enim Priscianus coniunx : Phocas, coniux à verbo coniugo. Coniuges, inquit Festus, quasi eiusdem iugi *ὁμόζυγοι*.

In fecunditatem sibi ipsi
damnosam.

EMBLEMA CXCII.

Ludibrium pueris lapides iacentibus, hoc me
In triuio posuit rustica cura nucem.
Quæ laceris ramis perstrictoq; ardua libro,

Certa

Certatim fundis per latus omne petor.

*Quid sterili possset contingere turpius? cheu,
Infelix, fructus in mea damna fero.*

EX lib. i. Epigram. Græcorum εἰς δένδρα. Est autem Epigramma Platonis, siue, vt alij sentiunt, Stratonis,

Εἰνοδίην καρύην με παρερχομένοις ἐφύτευαν

Παισὶ λιτοβλήτε παίγνιον ἐυσοχίης.

Πάντας δ' ἀκρέμονάς τε, καὶ εὐθαλέας ἰροδάμνους

Κέκλασμαι, πυκινὰς χέρμασι βαλλομένη.

Δένδρεσιν ἐυκάρποις οὐδ' ἐν πλείοι, ἦ γὰρ ἔγωγε

Δυσδάμιμον ἐπ' ἐμὴν ἕβριν ἐκαρποφόρον.

Actum agerem, si Latinè vertissem, cum tam pulchrè sit redditum à nostro Alciato Hoc solum monendum duxi, non rectè legi in penultimo versu græco ἐυκάρποις, id est bene fructificantibus, sed legendum ἀκάρποις, vel simile aliquid vt sonet (sterilibus). Latinum etiam epigramma reperi alibi citatum diuersis aliquantulum verbis. Nam in primo versu legi, Lapidés iacentibus in me. In tertio versu, pro perfrictò erat perfrictò. Ab hoc Græco epigrammate creditur Ouidius suam elegantissimam nucem sumpsisse. Pro Colchi tangit Medæam,

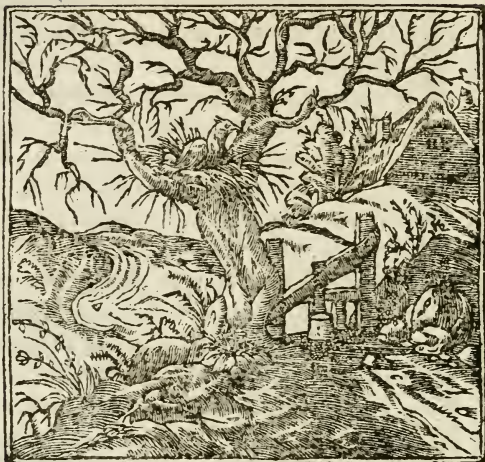
*Epigramma
hoc emen-
datur.*

cuius hist. nota. Progne Ithym fi-

lium ex Tereo trucidauit,

patrique comedendum appo-

suit.

Ante diem uernam boreali cana palumbes
 Frigore nidificat, præcoca et oua fouet:
 Mollius et pulli ut iaceant, sibi uellicat alas,
 Queis nuda hyberno deficit ipsa gelu.
 Ecquid Colchi pudet, uel te Procne improba? mortē
 Cūm uolueris propriae prolis amore subit?

EX lib. I. Epigramma, Græco. εἰς φιλοσοφίαν
 autore Alpheo.

Χειμερίας νιφάδεςι παλωομένα τιθάς ὄρνις,
 Τέκνις ἐναίαις ἀμφέχει πτέρυγας,
 Μεσοφάριν ἐράνιον κρύος ὤλεσεν. ἢ γὰρ ἔμεινεν
 Αἰθέρος ἐρατίων ἀντίπαλος νεφέων.
 Πρόκνη, καὶ Μήδεια, κατ' αἰδοῦς αἰδέσθητε

μητέρ

Μητέρες, ὀρνίθων ἔργα διδασκόμεναι.

Sic vertit Alphonfus Nunius Metylenensis, e-
gregia indole iuuenis, mihique amicus,

Gallina hybernis niuibus cooperta, cubili

Compacto ex plumis pignora chara fouet.

Donec eam sæuum frigus malè perdidit, atq;

Aethereis mansit nuda parens niuibus.

Sit pudor, ô Medæa ferox, atque improba Procne.

Et matres, uolucrum discite nunc opera.

Vertit etiam eadem carmina Fernandus San-
ctius frater meus: sed velut paraphrasticè sic,

Canus December brumâq; sæuiens.

Montes & agros texuerat niue,

Gallina pullos, mitis ales,

Frigore non poterat tueri,

Nec fata charis filiolis ualet

Auferre: uerùm nidificat suis

Plumis, & alas ponit, & quam

Perdiderant reparant salutem.

Ast ipsa uitam perdidit & tulit

Mortem libenter. Procne aliter tamen

Colchisq; sedare utraq; audax

Passa manus proprio cruore.

Eiusdem aliter:

Bruma fremebat atrox, pennas gallina reliquit,

Frigus ut à natis pelleret atq; obiit.

Hinc Medæa ferox, hinc Procne discite: namq; hæc

Bis uitam pullis præbuit ac moritur.

*Per medios hosteis patria, cum ferret ab igne
Aeneas humeris dulce parentis onus,
Parcite (dicebat) uobis sene adorea rapto
Nulla erit: erepto sed patre summa mihi.*

EX lib. i. Epigram. Græco. εις φιλοσοργίαν incerti autoris,

*Εκ πυρός Ιλιεῦς, δ' ὀράτων μέσον ἤρπασεν ἦρωσ
Αἰνείας ὅσιον παιδί' ἑσάρος πατέρα.*

*Εκλαγε δ' Ἀργείοις μὴ ψαύτε μικρὸν εἰς ἄρη
Κέρδιος ὀγρηαλέος, πῶς ἕ φέροντι, μέγα.*

Marullus.

*Cum ferret medios proles Cytherea per hostes
Impositi collo languida membra patris,*

Parc

Parcite, ait, Danaï, leuis sene gloria raptō,

At non erepto gloria patre leuis.

Adorea id est, gloria vel decus. Plinius lib. 18. *Adorea.*
cap. 3. Gloriam (inquit) ipsam à farris honore
adoream appellabant. Similia exempla filiorum
qui pij fuerint in parentes, habes apud Aristo-
telem in lib. de Mundo ad Alexandrū in ipso
fine. Et apud Herodotum in prima historia, de
Bithone. Nemo enim Deum rectè colere potest,
si impius in parentes fuerit.

Mulieris famam, non formam vul-
gatam esse oportere.

DIALOGISMVS.

EMBLEMA CXC.V.

Alma Venus quænam hæc facies? quid denotat illa

Testudo, molli quam pede Diua premis?

Me sic effinxit Phidias, sexúmque referrit

Fœmineum, nostra iussit ab effigie.

Quæ in manere domi. et tacitas decet esse puellas,

Supposuit pedibus talia signa meis.

PAUSANIAS in Eliacis posterioribus, Area, inquit, templo sacrata sub diuo, non longè abest. Quæ ibi colitur, Cælestem Venerem vocant. Eius ex ebore & auro signum est, Phidiæ opus: altero pede testudinem premit. Area ipsa maceria est circumsepta: intra maceriã crepido, super qua Veneris (quam Popularem nominât) signum ex ære capro insidet ex eadem fabricato materia, Scopæ opus. Quæ vel testudinis vel capri ratio sit, quibus hæc perscrutari curæ est, quærendum relinquo. Hæc Pausanias, qui nobis indicare noluit quare testudinem calcaret Venus. Quare Plutarchum adeamus, à quo sumptum emblemata est. Is igitur in præceptis conubialibus refert, Phidiam Eliensibus Venerem ita finxisse, vt testudinem calcaret, tacitè significans, vxoribus domi manendum esse, silentiumque. Vide prouerbia, Domus amica. Domus optima. Et, Spartam nactus es, hanc orna. Et, Mulieré ornat silentium. Titulus emblematis verba sunt Euripidis, vt testatur Alciatus in lib. de verbo. signif.

*Venus cur
calcat testu
dinem.*

In

In pudoris statuam.

EMBLEMA CXCVI.

Penelope desponsa sequi cupiebat Vlysssem,
 Ni secum Icarius mallet habere pater.
 Ille Ithacam, hic offert Sparten. manet anxia uirgo.
 Hinc pater, inde uiri mutuus urget amor,
 Ergo sedens uelat uultus, obnubit ocellos.
 Ista uerecundi signa pudoris erant.
 Quis sibi praelatum Icarius cognouit Vlysssem,
 Hocq; pudoris aram schemate constituit.

S Vmptū ex Pausania in Laconicis, cuius hæc
 sunt verba: Abest à Sparta stadia circiter tri
 ginta, Pudoris simulachrum. Icarij domum esse
 ferunt, & hanc celebrant dedicationis causam.
 Cū Icarius Vlyssi Penelopen filiam nuptum

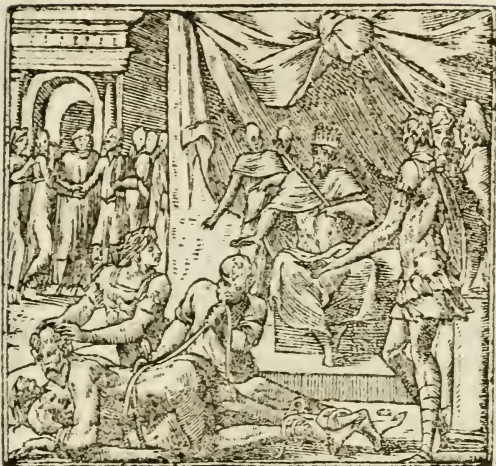
dedisset, Vlyssis animum tentavit, nunquid Lacedæmone domicilium habere vellet. Quæ spes ubi hominem fefellit, filiam orare cœpit, ne se desereret, atque ut secum permaneret. Quin & Ithacâ iam proficiscentem, in curru prosequutus, multis eam sollicitabat precibus. Vlysses tandem victus hominis importunitate, puellæ optionem dedit: vel se ut sequeretur, si id mallet: vel cum patre Lacedæmonem rediret. Ibi illam, aiunt, nihil sanè respondisse, sed faciem tantùm velasse: Icarium, cùm sibi propè nosse videretur quid illa animi haberet, ut cum Vlysse abiret, permisisse. Signum verò pudoris ea in viæ parte dedicasse, quo Penelope cùm faciem velavit, peruenerat. Hæc ille. Vide adagium, Pudor in oculis Icarius pater Penelopes, princeps Spartæ fuit. Vlysses verò, Ithacæ rex.

Signum pudoris.

Nupta

Nupta contagioso.

EMBLEMA CXCVII.

*Dij meliora piis (Mezenti) cur age sic me
 Compellas? emptus quòd tibi dote gener,
 Gallica quem scabies dira & mentagra perurit:
 Hoc est quidnam aliud (dic mihi seue pater)
 Corpora corporibus, quàm iungere mortua uiuis,
 Efferaq; Hetrusci facta nouare ducis?*

Qui filiam suam homini contagioso in ma- *Mezenti
 crudelitate*
 trimonium collocat, aptè vocabitur Me-
 zentius, qui ut est apud summum poëtam, vi-
 uos homines mortuis alligabat, & in misero
 complexu, fœtore & intolerabili tædio emori
 sinebat. Virgilij verba sunt octauo lib. Æneid.

Quid memorem infandas cædes, quid facta tyranni

*Effera? Dij capiti ipsius generiq; reseruent.
Mortua quimetiam iungebat corpora uiuis,
Componens manibusq; manus, atq; oribus ora.
Tormenti genus: Et sanie taboq; fluentes
Complexu in misero, longa sic morte necabat.*

Dij meliora. Hemistichium est Vergilianum
ex 3. Georgicon,

Dij meliora piis, erroremq; hostibus illum.

Verba sunt puellę desponsatę ad patrem, quem figuratę vocat Mezentium (olim Tyrihenorum regem, deorum omnium, hominũque contemptorem) cui respondet pater, Cur me compellas hoc insolito nomine?

Gallica quem scabies. Gallicam scabiem Hispani vocant *Buuas*: alij vocant Neapolitanam scabiem: alij Italiam: quia incertum erat, vnde tantum malum habuisset originem. At verò iam liquet ab Indis Occidentalibus primũ hęc pestem adductam ab Hispanis, & Neapoli (vbi tũc agebat Rex Fernandus) esse primũ disseminatam.

Mentagra. Ex mento & ἀγρίων, id est, expiscari, seu venari, quòd mentum venetur. Plinius lib. 26. cap. 1. Sic chyragra, & podagra.

Gallica scabies vnde primũ cepit.

Cupressus.

EMBLEMA CXCVIII.

*Indicat effigies metæ, nomenq; Cupressi
Tractandos parili conditione suos.*

A L I V D.

*Funesta est arbor, procerum monumenta Cupressus,
Quale Apium plebis, comere fronde solet.*

A L I V D.

*Pulchra coma est, pulchro digestæq; ordine frondes,
Sed fructus nullos hæc coma pulchra gerit.*

TRia proponuntur epigrammata : quia tria
potest Cupressus significare. Primum ex
ip[s]ius

*Cupressus
tria potest
significara.*

ipſius figura & nomine intelligamus eſſe emblema illorum, qui ſuam familiam, & omnes ſuos pari quadam conditione regunt. Nam meta (cuius effigiem reddit cupreſſus) terminus eſt cuiuſcunq; rei. Et metaphoricè terminum accipimus pro certo aliquo regimine & fine. Nomen præterea Cupreſſi græcè ſic deducitur *κυπαρίσσις*, ἀπὸ τῆς κύβειν τῆς ἀκρεμόνας, id eſt, Cypariſſus, inde nomen accepit, quòd producat ramos æquales.

A L I V D.

Fulleſta eſt arbor. Cupreſſus etiam ſymbolum præfert mortis: quia, vt inquit Feſtus Pompeius lib. 3. Cupreſſi mortuorum domibus ponébantur ideo, quia huius generis arbor exciſa nõ renaſcitur: ſicut ex mortuo nihil iam eſt ſperandum. Quam & ob cauſam in tutela Ditis patris eſſe putabatur. Hæc Feſtus. De hac Ouidius,

Lugebiſq; alios adertiſq; dolentibus, inquit.

Et Claudianus lib. 2. de raptu,

— *Tumulos tectura cupreſſus.*

Epigrammatis ſenſus eſt: Cupreſſus diuitem & magnatum monumenta & ſepulchra exornat, quemadmodum & apium plebis monumenta fronde ſua comit & exornat. Vnde Lucanus in 3. dixit,

Et non plebeios luctus teſtata cupreſſus.

Vide adagium, Apio opus eſt. & Alexand. ab Alexand. lib. 2. cap. 7. qui etſi vera dicit de apio, locum tamen Ciceronis nimis putidè interpretatur, cùm Cicero de Appio Pulchro intelligat.

Aliud

*Cupreſſus
ſymbolum
mortis.*

*Cupreſſus
diuitem mo-
numenta ex-
ornat.*

*Error Ale-
xandri ab
Alexand.*

A L I V D.

Pulchra coma est. Tertiò cupressus significat res dictu quidem magnificas ac præclaras, sed inutiles. Ita Phoció apud Plutarchum Leosthenis verba cupressis similia esse dicebat. Nã cupressi cùm pulchræ sint & sublimes, fructum non habent. Vide adagium, Cyparissi fructus. Cyparissi fabulam habes apud Ouid. lib. 10. Metam. & apud Cassium Dionysium lib. 11. de Agricultura cap. 5. Detorqueri etiam potest in viros bene formatos, aut mulieres pulchrè comatas, cæterùm nullius frugis.

Quercus.

EMBLEMA CXCIX.

Grata

*Grata Ioui est quercus, qui nos seruatq; fouetq;
Seruanti ciuem querna corona datur.*

A L I V D.

*Glande aluit ueteres, sola nunc proficit umbra.
Sic quoq; sic arbor officiosa Iouis.*

*Quercus sa-
lutis emble-
ma.*

Quercus primò salutis est emblema : quia qui Romanum ciuem in bello seruabat, coronam quernam accipiebat, quæ Ciuica vocabatur. Causas reddit Plutarchus in problematis : quòd vbique in expeditionibus facile sit quercum inuenire. Vel quòd Ioui & Iunoni, quos vrbi præsidere putabant, corona consecrata est. Vel mos ab Arcadibus est acceptus, quibus est quædam cum hac arbore cognatio. Ut enim primi homines ex terra Arcades: sic quercus prima ex omnibus plantis nata. Hæc Plutarchus. Vide Plinium lib. 16. cap. 3. & 4. Vide adagium, Annosam arborem transplantare. Et Multorum festorum Iouis glandes comedit. Quercus Ioui sacra, in ea enim oracula in Dodona sylua reddebat. Virgil. 2. Georgic.

A L I V D.

Glande aluit. Secundò quercus symbolū erit illius, qui multa gessit præclara facinora. Sed iā nomine tantum & fama durat, qualis describitur à Lucano Gn. Pompeius in 1. Pharf. Stat (inquit) magni nominis umbra, &c.

Salix

Salix.

EMBLEMA C C.

*Quòd frugifera salicem uocitarit Homerus,
Clitoris homines moribus adsimilat.*

Salix quia fructum perdit, refert homines
puerorum amoribus deditos, qui filios pro-
creare contemnunt. Nam κλειθειάζειν vulgato
conuitio dicebantur ijs, qui puerorum amoribus
oblectarentur. Vide adagium κλειθειάζειν.

*Salix quid
refert.*

Locus Homeri est Odysf. 10. in fine sic,

Κλειθεῖαι ἀγροὶ καὶ ἰτιάι ὠλεσίκαρποι.

Populus & salices plantæ fructum perimentes.

Afferit Cassius Dionysius lib. 11. cap. 13. tritum
& in potu acceptum salicis fructum homines
steriles

*Salicis fru-
ctus.*

steriles efficere. Et citat Homeri versiculum.

Theophrastus de salute.

Theophrastus li. 3. cap. 2. de historia plantarum, Salicem, inquit, celeriter fructum (antequam in plenum crassetur, percoquatúrque) dimittere asseuerant. Quamobrem Homerum haud improbè Frugiperdam hanc appellasse inquirunt. Vide Plinium lib. 16. cap. 26.

Abies.

EMBLEMA CCI.

*Apta fretis abies in montibus editur altis:
Est & in aduersis maxima commoditas.*

Abies

Abies imperitè dicitur Hispanè *la haya*. Nam propriè quædam species pini est, quæ Hispanè *abeto* dicitur: ex hac olim fabricabantur naues. Vnde etiam pinus pro naui vsurpatur. Symbolum igitur præfert abies commoditatis in rebus aduersis, ducta similitudine à maris tempestate, & ab ipsa naui in qua seruamur.

Apta fretis. Verba Claudiani 2. de Rapt.

Apta fretis abies bellis accommoda cornus.

Vergil. 1. Georg.

— *Et casus abies uisura marinos.*

Idem,

Populus in fluuijs abies in montibus ætis.

Vide Plinium lib. 16. cap. 10.

M m

Picea.

EMBLEMA CCII.

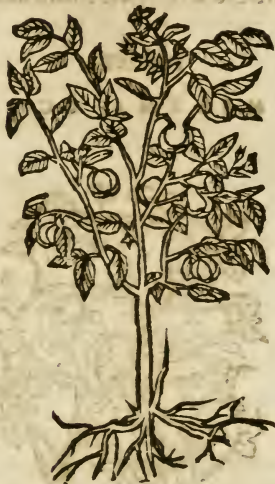
*At picea emittat nullos quòd stirpe stolones:
Illius est index, qui sine prole perit.*

Vide adagiũ, Pinus in morẽ, Scholiaſtes Ho-
meri li. i. Iliad. κ̃ γδ ἡ πεύκη κοπέσσα ἐκ ἀνίσι
βλαστῶν: κ̃ τὸ δ' ἄκρουον αὐτῆ ὄσσι πιπρὸν, ἢ πίσσα. Hoc
est, picea succifa non remittit stolonem: & la-
chryma eius est amara, quæ est pix. Vide Pli-
nium lib. 16. cap. 10. Pinus ex altis montibus in
ima flumina, melioris vsus gratia, deturbatur.
Leuis enim viscosaque est, materiãque nauigiis
fabricandis aptissima. Locum igitur plerisque
mutare expedit, & ab eminentiori statu ad hu-
miliorem deuolui vtilitatis causa.

Coton

Cotonea.

EMBLEMA CCIII.

Poma nouis tribui debere Cydonia nuptis

Dicitur antiquus constituisse Solon.

Grata ori & stomacho cum sint, ut & halitus illis,

Sic suavis, blandus manet & ore lepos.

EX Plutarcho in principio præceptorum
connubialium. Cuius hæc sunt verba : So-
lon iubebat sponsam non prius cum sponso con-
cubere, quàm malum cotoneum delibasset, in-
nuens, vt videtur, primam gratiam, quæ ab ore
vocèque sponsæ dimanat, bene compositam &
aptâ & suauem esse oportere. Hæc Plutarchus,
qui etiam huius rei meminit proble. 65.

Nota.

Cotonea mala & Cydonia mala idem, Hispanè membrillo. Hæc cor reficiunt & suauem halitum ori inspirant. De Cotoneis Plin. lib. 11. cap. 17.

Hedera.

EMBLEMA CCIIII.

Haudquaquam arcescens hedera est arbuscula, Cisso
 Quæ puero Bacchum dona dedisse ferunt:
 Errabunda, proçax auratis fulua corymbis,
 Exterius uiridis, cætera pallor habet.
 Hinc aptis uates cingunt sua tempora fertis:
 Palescunt studiis, laus diuturna uiret.

Hede

*Hedera
est symbolū
poetarum.*

Hedera emblemata & symbolum poetarum
est propter causas quas hîc Alciatus enu-
merat: quarum prima est, quia semper viret: se-
cunda, quia munus Bacchi, deinde, quia sit er-
rabunda & procax, & fulua; id est, pulchra &
viridis vt fama poetarum: & pallida vt poëta
præ nimio studio pallere solent. Hedera græcè
κισσός, adolescens antea fuit, & Bacchi Saltator:
qui cū coram Deo tripudiaret, ad terram pro-
lapsus est, & interiit. Terra autem in honorem
Bacchi florem produxit adolescenti cognomi-
nem, & iuuenis germina in plantæ germinē con-
seruauit. Quod vbi ex terra progressum est, vi-
tem amplectitur, eo modo quo adolescens Bac-
chum in tripudiis amplecti, & circumplicare
consueuerat. Hæc ex Cassio Dionysio, de agri-
cultura. lib. ii. cap. 130.

Ludit adhuc, casusq; memor uagus arbore Cissus,

Mille manus querit nectere mille pedes.

Vide adagium, Hedera lasciuior. Et He-
dera post Antisteria. & Plinium lib.

16. cap. 34. Ouidius 3. Fasto.

causas reddit, quare sit

hedera Baccho

gratissima.

M m 3

Ilex.

EMBLEMA CCV.

*Duritie nimia quod sese rumperet ilex,
Symbola ciuilibs seditionis habet.*

*Ilex seip-
sam rumpit.*

Sumptum est ex Aristote. li. 3 Rhet. ad Theo-
secten. Cuius verba sunt, Pericles Bæotios
ωπιυος, id est ilicibus dicebat esse similes : nam
ilices seipsas rumpunt, & Bæotij inter se bella
gerunt. Ilex Græcè *ωπιυος*, Hispanè *mesto*, o *cof-
coja*. Vide Plinium lib. 16. cap. 8.

Mala

Malus medica.

EMBLEMA CCVI.

Aurea sunt Veneris poma hæc: iucundus amaror

Indicat, est Græcis sic γλυκύπιπρος amor.

Meminimus huius emblematis in amoris scuto, in illis verbis, Iucundus labor est lasciuia per otia &c. Confer vtrunque.

Amor solet à poëtis vocari γλυκύπιπρος, quasi dulce amarus. Id quod indicat Gale. lib. 3. de simpl. medic. facul. cap. 16. Si parem (inquit) absinthij potionem melli exquisitè commistam linguæ imponas, γλυκύπιπρος: (quemadmodum poëta cognominant amorem) quod ex amobus mistum fuerit videbitur. Hæc ille. Musæus,

Ἡ δὲ καὶ γλυκύπικρον ἐδέξατο κέντρον ἐρώτων.

Malus medica.

Malus medica vel Assyria. Hispanè cidra. Ex Theophrasto lib. 4. cap. 4. ex Plinio lib. 12. cap. 3. Sed Plinius & Theophrastus possunt emendari ex Athenæo lib. 3. Nam diminuti sunt in hac parte. De malo hac medica loqui Virgilium (quidquid ganniant Commentatores) clarè docet Athenæus. Carmina Vergil. 2. Georg. sic se habent,

Plinij locus emendatur ex Athenæo.

*Media fert tristes succos tardumq; saporem
Felicis mali, quo non presentius ullum
(Pocula si quando seuæ infecère nouerca,
Miscueruntq; herbas & non innoxia uerba)
Auxilium uenit, & membris agit atra uenena &c.*

Buxus

Buxus.

EMBLEMA CCVII.

Perpetuò uiridis, crissoq; cacumine buxus,
 Vnde est disparibus fistula facta modis:
 Delitiis apta est teneris, & amantibus arbor.
 Pallor inest illi, pallet & omnis amans.

BVxus arbor est pallidi coloris: vnde fiunt fi-
 stulæ & multa ludicra pueris apta, & puel-
 lis amatis gratissima: quare amantium erit sym-
 bolum: quia etiam amantes pallent & musicis
 & ludicris delectantur.

Crissosq; cacumine. Claudianus 2. de Rapt.

— Hinc denso crissata cacumine buxus.

Pallet & omnis. Ouid. 1. de Arte,

M m 5

Buxus.

Palleat omnis amans: color est hic aptus amanti.
 Vide Plinium lib.16.cap.16.

Amygdalus.

EMBLEMA CCVIII.

Cur properans foliis præmittis amygdale flores?

Odi pupillos præcoctis ingenij.

EX prouerbio, Odi puerulos præcoci sapientia. Vide etiam prouerbiū Ante barbam doces senes. Et Ergini cani. Illud ingeniorum velut præcox genus (inquit Fabius) non temere vnquam peruenit ad maturitatem. Vide adagium, Festina lentè, in fine. Amygdala (inquit Plinius) floret prima omnium mense Ianuario.

nuario. Vide lib. 16. cap. 25. & 26. Sunt qui amygdala neutro genere proferunt. A Virgilio dicitur nux plurima, ab aliis nux græca. Hoc emblemata præposui moro, nec sequutus sum ordinem pristinum.

Morus.

EMBLEMA CCIX.

*Senior at Morus nunquam nisi frigore lapsa
Germinat: & sapiens nomina falsa gerit.*

Plinius lib. 16. cap. 25. Sicuti morus, quæ nouissima urbanarū germinat: nec nisi exacto frigore, ob id dicta sapientissima arborum.

Et

Et sapiens. Μῶρος apud Græcos stultum significat. Et licet hæc arbor stulta nomine dicatur, per antiphrasin tamen sapiens dicitur. Flores enim fructusque ab hiemis iniuria præseruat. Vide adagium Maturior moro. Vide Ouid. lib. 4. Metam. in fabula Pirami.

Laurus.

EMBLEMA CCX.

*Præscia uenturi laurus, fert signa salutis,
Subdita puluillo somnia uera facit.*

A L I V D.

*Debetur Carolo superatis laurea Pœntis,
Victrices ornant talia festa comas.*

Laurus

Laurus emblemata salutis est : quoniam domum (vt aiunt) à fulmine securam præstat. Vnde legimus solitum Tiberium Cæsarem lauream coronam gestasse, præcipuè cum tonabat. Creditur laurus & aduersus venena remedium habere. Vnde prouerb. Laureum baculû gesto: de iis qui aliquot insidias effugerunt. Vide Plinium lib. 15. cap. vlt.

Subdita puluillo. Hoc sumpsit ex Fulgentio in Mythologicis. Ait enim laurû esse sacram Apollini, propter vim insitam diuinandi. nam si illam sub cervicali ponas, somnia erunt rata. Fides sit penes autorem. Item Macrobius Saturnal. 6. ca. 4. Laurus græcè δάφνη δὲ τῆ δα intensiua particula, & φωνῆν loqui vel canere. Vnde δάφνηφάροι dicuntur vaticinantes & poëtæ. Iuuenalis,

Vnde dicuntur Laurus

— Laurumq; momordit

Præscia uenturi. Claudianus,

— Venturi præscia laurus.

A L I V D.

Debetur Carolo superatis laurea Pœnis.

Victrices ornent talia festa comas.

Laurum victoriæ insigne semper fuisse, notius est, quàm vt indicari debeat. Vide Ouid. 1. Metamorph. in transformatione Daphnes.

Popu

Populus alba.

EMBLEMA C C X I.

*Herculeos crines bicolor quòd populus ornet,
Temporis alternat, noxq; diesq; uices.*

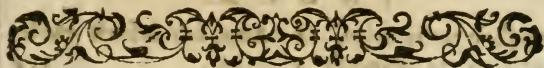
*Populus tē-
poris sym-
bolum.*

POpulus arbor, temporis symbolum. Nam tempus ex diebus & noctibus constat, quæ per populi folia significantur: nigricantia enim sunt, & altera parte albicantia. Et Hercules ipse tempus est: ideo coronam populeam gestat. Hinc Vergil.

— *Populus Alcide gratissima.*
Vide Plinium lib. 12. cap. 1.

F I N I S.

INDEX PRAECI-

PVORVM, QVÆ HIS

COMMENTARIIS

habentur.

A

Bdomen quid, & unde dicatur.

287

Abietis emblemata. 544

Achilles cur Peleus etiã dicatur, & Aeacides. 4

Achilles cur à Chirone erudi fingatur. 424

Achilles cur per simplex l. scribi deberet. ibid.

Achillis educatio. ibidem

Achillis sepulchrum. 187.

Aetæonis fabula. 194

Adolescentis est multa audire, loqui autem pauca.

Adonidis fabula. 251. 252

Adorea quid. 335

Adulatoris & amici discrimen. 153. 154

Aemulatio impar. 411

Aesculapij historia. 429

Aesculapius quid, & eius

draco. 428. 429

Aesculapij autoritas. 429

Aesculapio anguis dicatus.

431

Aether quid, & unde dicatur. 71

Aethiopem lauare. 209. et unde dicatur. 210

Actius dux Romanus. 375

Agamemnon unde dictus. 203

Ajax unde dicatur. 125

Aiacis insania unde. 481. & seq.

Aiacis mors. 482

Alauda pro legione. 114

Alauda & Galerita idem. 319

Alces figura ex Plinio. 20. eius in pascendo modus. 21

Alciatæ gentis insignia. 19

Alciati patris insigne. 17

Eiusdem

I N D E X.

Eiusdem patriæ origo.	17	Amygdali arbore emblemata.	554
Alciatus Mediolanensis.	5	Aminimis quoque timendum.	470
Alciati encomia.	5	Ammos quid.	11
Alciati lapsus.	129	Ἀμύγδαλα quid.	395
Alcyon uel Halcyon scribitur.	487	Amor uirtutis Cupidinem superat.	330
Alcyon quo tempore pariat.	486	Amor an deus sit.	335.336
Alcyonis nidus, & eius mira structura.	487	Amor carnalis ex Seneca.	338
Alexandri uetus numisma.	10	Amor labor iucundus.	339
Alexander Pelæus quare ita dictus.	11	Amor melle & felle est fecundissimus.	340
Aliquid mali propter uicium malum.	465	Amor filiorum.	530
Alius peccat, alius plectitur.	479	Amoris potentissimus affectus.	320
Alphonſi Sanctij Balleſtæ laudes.	162	Amoris pictura.	337.338
Alter Ianus. prouerbiū.	86	Amoris & Mortis error.	439.440
Ambigatus rex.	17	Amoris illecebræ.	343
Amaltheæ cornua quid.	352. & seq.	Amoris antiquitas.	339
Amaranthi flos cur supra monumenta olim ponebatur.	397. & seq.	Amuletum quid.	257
Amaranthi natura & uirtus.	398	Anchora quid in insignibus.	416
Amicitia etiam post mortem durans.	453	Anchoræ orthographia.	417
Amici quales querēdi. ibid.		Ἀνέχου καὶ ἀπέχου.	153
		Angerona dea.	57
		Anguillam folio ficulneo tenere.	95
		Anguillarum natura.	275

Angui

I N D E X.

Anguillas captare, pro- uerb.	ibid.	Apicij gulostas, & eius mors. 282. Idem de gu- lostate libros scripsit. 283
Anguifer Dux quis. 192		
Animalium inimicitia post mortem.	474	Apis & Cupidinis colloca- tio. 334
animi sedes ex Cicerone. 298		Apis in adulteros seuitia. 334
Animum animo uidere. 521		Apollinis oraculū de Oe- dipo. 517
Antequā incipias cōsultō: & ubi consulueris lentē, maturē factō opus est, prouerb.	93	Apollinis responsum. 296
Anteuorta & postuorta a= pud Romanos religiose cultæ.	86	Aquila cum cygnos insequā tur. 503
Antigoni Maced. regis re- sponsum de mouendis castris.	59	Aquile & scarabæi fabu- la. . . . . 470. & 471
Antiochi bellum in Galatas 365. 366. & seq.		Arcades antiquissimi. 401
Antiquissima quæq; com- mentitia.	498	Archilochi maledicentia. 192
Antonius primus currui leones subegit.	128	Ardelionis descriptio. 265
Antonius pestis Rom. di- ctus.	129	Ardeolarum tria genera. 264
Anulorum usus unde. 313		Ardus ex rebus nomē per petuum. 385
Apes solæ ex brutis regem habere dicuntur.	426	Aries uir gregis. 242
Apum rex an aculeum ha- beat.	427	Arionis historia. 277. 278
Apellis pergula.	362	Aristij tumultus. 442
		Aristomenis laudes ex Pli- nio. 150. & 151. eius cor hirsutum. . . . . ibidem
		Aristomenis historia. 140. 141. 142 & sequ. eius mors. 150

I N D E X.

Aristotelis locus explana- tus. 249	aurata siue Orata piscis. 472.
Idem memoria lapsus. ibid.	aures in linguam defluere quid sit. 55
ars naturam adiuuat. 300	aurum & argentum pestes. Mela uocat. 102
aries ex cerebro Iouis pro- uenire quid sit. 13	Author horum Commen- tariorum est abstemius. 100
aruum genitate. 251	Αὐτόχθονες qui dicantur. 399. 400
arx Athenarum Ascropolis 66	auxilium nunquã deficiens. 456
asinus portas mysteria. 40	B
asio auls. 221	Baby'on unde dicta. 38
Ate Iouis nuncia. 382	Baptista Pius, Lucretij com- mentator. 246
Ate, calamitas & nocumen- tum. 384	D. Basilij exhortatio ad mutuam coniugum toleran- tiam. 526. & seq.
Ates fabula. 382. & seq. un- de dica. ur. 384	Bacchus unde dictus. 100
Athenæ ex Mineruæ no- mine sic dictæ. 31	illius natiuitas & ortus ibid.
Athenienses uolatum no- tæ pro uictoriæ sym- bolo habebant. 89	Bacchus ui ignis partu ex- pulsus fingitur, & qua ratione. 110
Athenienses αὐτόχθονες cur dicerentur. 399	Bacchus cur cornutus. 109 & cur Liber dicatur. 110
Attilæ seu Atylæ historia. 375. & seq. eius exerci- tus. ibid.	Bacchus templum Ioui con- stituit. 11
Attila uictus Italiam inua- dit. 376. Eius mors. 377	Bacchus cur Mineruæ iun- gatur
auaritiæ exemplum. 269. 270	
aulicorum speculum & do- ctrina. 271	

I N D E X.

- gatur. 99
 Bacchus cur dictus Bro-
 mius 104
 Bacchus Iouis femori cur
 insutus fingatur. 101
 Bacchi & Palladis familia-
 ritas. 103
 Bacchi statua & de ea ele-
 gans dialogismus. 105
 Battus Rex. 274
 Beatus nemo ante obitum.
 444. & seq.
 Bellerophontis etymum 67
 Eius historia. 68. 69.
 Bellouesus & Sigouesus
 17
 Bellum cur & quando sus-
 cipiendum. 484. 485
 Bianori epigramma in aua-
 ros. 276
 Biantis apophthegma. 102
 Bis dat, qui citò dat. 401
 Biturigum insigne ueruex.
 17
 Brontes Gigas 105
 Bruti mors. 356. & seq.
 Bruti numisma. 432
 Burgundiorum rex captus
 ab Attila. 375
 Buxi emblemata. 553
- C
 Cadmi fabula. 508. & seq.
 allegoria. ibidem & seq.
 Cadmus quot literas attulit.
 510
 Calceus lunatus, insigne
 erat Romanorum nobi-
 lium. 400
 Caducei Mercurij descrip-
 tio. 354. & seq.
 Calchas augurum præstan-
 tissimus. 387
 Calix aureus Babylonis
 quid sit. 37
 Campana mentem ad Deū
 excitat. 73
 Campanæ unde dicta. 75
 Candia quæ nunc dicitur,
 qualiter olim dicta. 60
 Cancri, Hippici dicti, & ue-
 loces. 286
 Cancrorum & parasitorū
 comparatio. 286
 Canis cur iactum lapidem
 mordeat. 480
 Capra libidinosa 246
 Capra Scyria, adagiū. 410
 Capularis senex quid. 440
 Caput sphericū ait Plato.
 15
 Carne-zis pulchritū dictum.
 154
 Carpasij lini ellychmū. 66
 Cajus errorem in natura

I N D E X.

facit.	60	Charōtis cimba quid.	440
Castor & Pollux Iouis & Ladae filij. 174. Dioscu- ri dicti.	ibid.	Chimerae montis descri- ptio.	71
Catulus fidei symbolū.	525	Chimarrus à Bellerophōte occisus fuit.	70
Cecrops cur biformis uo- cabatur.	30.31	Chimera quid significet.	69.70
Cecrops ferinā cōmisionē in Attica abstulit, & ui- ris legitimas uxores iun- xit.	31	Chiron Iasonē instituit.	257
Cecrops primus bouem im- molauit. 32. qui floruit tempore Moysi.	ibid.	Chironis descriptio.	424
Centauri unde nati. 425. & unde dicti.	ibidem	Chiron redibis, Laërtij io- cus. 425. & non Chiron sed Eurycion.	ibid.
Cerberi allegoria ex Rodol- pho Agricola.	404	Chœnix quid.	260. 262
Ceres unde dicta.	487	Chœnici insidere.	261
Ceuere quid.	265	Christus, uerus Pan.	298
Chærephon Socratis disci- pulus, & Vespertilio di- ctus.	213	Cibos in scaphio non po- nendos esse.	260
Cham ueneficus & magi- cus.	87	Cibum in matellam ne im- mittas.	262
Chamæleontis natura.	198	Cicadae muta ubi. 506. & quare.	507
Chamæleōta non edere sal- so creditum est.	198	Cicadae apollini sacra.	507
Charitum numerus, atq; de scriptio 458. & seq.		Cicadae αὐτόχθονες cur dicantur.	401
Charitum, seu Gratiarum mater.	461	Cicadā ala corripere.	462
		Cicadarum ortus & mors unde.	400
		Cicadis pleni, quid.	400
		Ciconiae pictura quid apud Aegyptios.	132
		Ciceronis historia. 128. & eius mors.	129
		Cic	

I N D E X.

Cicero Romani eloquij ma- ximus author. 129	quando dabatur, & cui, & à quo. 113
Ciceronis carmina super Calchantis auguria. 386	Coronis fabula. 88.89
Ciconiarum pietas. 131.132	cor edere quid sit. 313
Ciconiæ fabula. 132	cor magnum habent timida animantia. 195
Circe Solis filia. 248. uene- fica. ibid.	considerare per i, non per y, scribendum. 175
Circe dicta Illustris. 249	cotone. arboris emble. 547
Cithara quid proprie. 51	cotonea & cydonia mala idem. 548
Clementiæ Principum ex- emplar. 426	Croesus captus à Cyro 447
Cleobi & Bitoni effigies. 446	Cubus quid. 7
Clyster unde dicatur. 273	Cubitus quid. 120
compedes aureæ quid. 271	cucuphæ avis pictura & pietas in parentes. 132
concipere preces quid. 43	culina parua duobus ganeo- nibus non sufficit. 287
concordia unde dicta. 164	culpa delinquētis & suaso- ris par est. 478. & seq.
coniux siue coniunx unde dicatur. 527	cum laruis nō luctandum. 437
Chōradus quid apud Ger- manos. 9	Cumæi fratres. 27
cordum quid. 378	cuculus desides significat a- gricolas. 211.212
cornicum fidißima societas cur dicatur. 160	cuculus & coruca. 211
cornicis dictum ex Sue- tonio. 179	cuculus in nidis minorū a- uium oua sua edit. 212
corona querna ciuica di- cta & quare. 542	cuculi natura ex Leonicensi 212
corona, corolla, & corolla- rium quid. 329	cuculus pro adultero. 212
corona graminea. 112. &	cuculus æstatis prænuntius

I N D E X.

dicitur.	304	Delphin quid cum anchora designet.	ibid.
Cupido cur <i>E'pws</i> dicatur.		Delphini in terra uis.	467.
337		celeritas. ibidem. & an tacta terra statim moriatur.	468
Cupressi emblemata quid denotet.	539	Delphini humanitas & pietas in Arionem.	277.
Cupressus symbolū est mortis. § 40. Diuitū monumenta exornat. ibidem.		278	
Cyathus quid.	110	Delphinus signum musicū	279
Cyclopes unde dicti.	476	Democriti risus.	434
Cygnus cur insigne poetarum. § 00. & seq.		Democritus cur se obcaecauit.	434
Cygni fabula.	502	Desiderare per i, non per y, scribendum.	175
Cynomyiæ descriptio.	463	Detrectatorum typus.	462
Cyri pœnitentia.	448	Dextras dandi mos.	163
Cyrus Croesū amicū ex inimico facit & cur.	449	Dextra quid significet. ibi.	
D		Dextra fidei dicata est.	49
Dædalus quo tempore clauerit.	60	Dextræ parti potior uis cordis incumbit.	164
Dæmonum mores	297	Diogenis apophthegma in musicos.	51
Danubius & Ister idē.	170	Diogenis de libidinoso dictum.	240
Dares Phrygius scriptor belli Troiani.	326	Dione pro ipsa Venere apud poetas sæpe ponitur	49
Daulias uel Daulis regio.		Diouysij Heraclie regis pinguedo & delitiae.	282
235		Dioscoridis de fibris opinio.	
Delphica litera quid.	520		
Delphines hominum amici.	416		
416			
Delphini natura.	416		
Delphini erga filios charitatis.	416		

I N D E X.

nio.	436	thagore fuit.	79
Diuites publico malo.	274	Epimethei paxis.	179
Diues indoctus.	323	Equorum aures, animi in-	
Doctos doctis obloqui ne-		dices.	217
fas est.	488	Equus libertatis insigne,	
Dodonæum æs quid.	75	154	
Dogma quid sit.	83	Erichacus auls.	288
Dona hostium, non dona.		Eros & Antheros quid.	
468. & 469		328	
Draco cur Mineræ sinu-		Eruca uermis & herba.	
lachro apponebatur.	96	239	
97		Eruce salacis natura.	252
Ducis consilium occultum		Eubuli poëtae epigramma	
esse debet.	59	de Baccho.	106
Dulcia quandoque amara		Eurus unde dictus.	375
fiunt.	332	Eusebius de raptu Ganyme	
		dis.	25
E			
Effigies sancti Senatus.	418	F	
Elephantorum impetus in		Fabula Aesopi de leone, ur	
Galatas, & uictoria.		so & uulpe.	371
366. 367		Facere damnum, & dare	
Eleusina in sacris asino im-		damnum	480
posita deportabatur.	40	Q. Fabius Max. corona	
Eloquentia fortitudine præ		graminea datus, & qua	
stantior.	490	re. 113. Idem Cunctator	
Emanuelis à Costa epigram		dictus, & cur.	114
ma de Morte & Amo-		Fabula Phinci.	135
re. 440.		Facundia an in senectâ ui-	
Emblematis etymon. 7. &		gorem habeat.	492
eius distinctio.	ibid.	Facundia difficilis.	494
Ephyre urbs.	243	Facundie uires.	495
Epicharmus discipulus Py-		Falco degener.	265

I N D E X.

<i>Faunus capripes.</i>	239	G
<i>Ferdinandus Sanctius fra-</i>		<i>Gabrie fabula.</i> 39.379
<i>ter auctoris.</i>	107	<i>Galatæ qui sint.</i> 367
<i>Festina lentè, prouerbium,</i>		<i>Galatarum historia.</i> 365
<i>quid.</i>	416	<i>Galeacij bellum in Florenti-</i>
<i>Fiber, siue Castor an sibi</i>		<i>nos.</i> 391
<i>testiculos amputet.</i>	435	<i>Galeacij Mediolanensis Du-</i>
<i>et seq.</i>		<i>cis mors.</i> 392
<i>Ficedula unde dicta.</i>	305	<i>Galerus quid à petaso disse-</i>
<i>Fidei stimulachrum.</i>	47. 48	<i>rat.</i> 8
<i>Fides tormenti genus.</i>	66	<i>Gallicæ scabiei origo.</i> 538
<i>Fides uxoria.</i>	524	<i>Galli fabula ex Luciano.</i>
<i>Fides in dextris est.</i>	525	74. item Aristophanis
<i>Fides nulla est sociis regni.</i>		<i>fabula de Gallo.</i> 75
288		<i>Galli cur turribus præsi-</i>
<i>Fiscus est regis crumena.</i>		<i>gantur.</i> 75
421		<i>Gallus in templis quid desi-</i>
<i>Fiscus rapit quod non capit</i>		<i>gnet.</i> 73
<i>Christus.</i>	420	<i>Ganimedes unde dicatur.</i> 23
<i>Fiscus cur lien dictus.</i>	423	<i>eius raptus.</i> 24. 25. lo-
<i>Flamines quo pacto sacra</i>		<i>cus ubi raptus.</i> 26
<i>faciebant.</i>	163	<i>Gemmarum origo.</i> 312
<i>Fœcunditas sibi ipsi damno-</i>		<i>Genea quid.</i> 108
<i>sa.</i>	528	<i>Generandi ac pariendi per-</i>
<i>Fœmina iners animal.</i>	284	<i>fectius spatium.</i> 108. et
<i>Formidolosorum, etiã post</i>		<i>genea dicitur.</i> <i>ibid.</i>
<i>mortem, typus.</i>	473	<i>Genium defraudare quid.</i>
<i>Fortuna errorem in homi-</i>		270
<i>ne parit.</i>	60	<i>Germanici epigrāma.</i> 391
<i>Fortune figura.</i>	300	<i>Geryonis regnum et armen-</i>
<i>Fringilla unde dicta.</i>	304	<i>ta.</i> 164. 165.
<i>Fumus et unda quid.</i>	230	<i>Gigantes qui.</i> 32. unde di-
		<i>cti.</i>

I N D E X.

Hi.	ibidem.	H
Gigantum audacia.	33	Halicutica quid. 52
Gigantum fabula.	31.32.33.	Harmodij coniuratio. 64.
	34	65.mors.66.
Gigantum more pugnare.		Harmonia unde nata. 52
	35	Harmonia Cadmi uxor. 511
Gigantes quid apud Macro-		Harpocratis simulacrum
bium.	ibid.	quid designabat. 57
Gigantum uastitas & pra-		Harpymarū descriptio. 137.
ua consuetudo ex Bero-		& unde dictæ. ibid.
so Babylonico.	34	Hector à nonnullis Apollis
Gith saporem piperis ha-		ne satus dicitur. 470
bet.	514	Hector Achillem occidit.
Gith quid significet.	513	398.
Glauci fabula.	116	Hederæ emblemata, & cur
Gorgones tres.	433	poëtarum symbolum sit.
Gorgus Aristomenis filius.		549
	147	Heduarum insigne porcula.
Græca fides, & pergræca-		17
ri	188	Heduarum uaria nomina.
Græcorū denominatio.	452	18
Gramen cum Marte quid		Heliodora quid sit. 325
commune habeat.	116	Hemina quid. 111
Gramen Saturno sacrum.		Henricus Glareanus anti-
114. & cur uiuax dicitur.	ibid.	quitatis scrutator dili-
		gens. 51
Graminis usus.	118	Heracliti apophthegma. 80
Gratiarum emblemata.	458.	Heracliti fletus, & mors.
nomina.	460	434
Gratiæ cur nudæ.	461	Herbā porrigere quid apud
Gruum prudentia.	83.84	antiquos. 113
Guloforum exemplar.	279	Herculanus nodus. 354

I N D E X.

Hercules unde dictus sit Al cides. 208	mitas. 457
Hercules Ogmius. 490	Hospes qui recipit, & qui recipitur. 489
Hercules spurius 406	Humanae uitae lapsus in tri bus consistit. 82
Herculi oratio à Gallis tri- buta, non Mercurio. 492	Hungaria unde dicta. 375
Herculis certamina. 402	Hunni qui. 102
& sequent.	I
Hermes unde dictus. 301	Iain apud Hebreos sonat uinum, à quo Ianus, id est, uinifer. 87
Hesiodi patria. 339	Ianus Patulcius & Clusius. 86
Hieroglyphicarum lit. my- sterium. 8	Ianus cur ita dictus. ibid.
Hipparchi occasio. 65	Ianus Gemmus à Numa re ge dicatus. 85
Hyperbole in Turcam. 170	Ianus bifrons quid indica- bat. 86. 87
Hippocentaurus ex Clau- diano. 30	Ianus Rex Italiae, qui cultu ram edocuit. 85
Hippocomos quid & unde dicatur. 155	Iason unde dictus sit. 257
Hirci libido & zelotypia. 239	Ibidis historia. 272. forma. 273
Hirundinem sub eodem te- sto ne habeas. 489	Ibides bifariae. 273. cum ser pentibus pugnautes. ibi.
Historia de Achillis armis. 123	Icarus mari Icaro nomen dedit. 317
Histricus quid, & unde. 498	Icari lapsus quid significet. 315. 316
Homerus Maonius dictus. 27	Ignorantia submoueda. 56
Homerus an Hesiodo anti- quior fuerit. 69	Ilicis emblemata. 550
Horatij Coclitis magnani- tas.	Imparilitas. 408
	Inanis

Inanis impetus emblemata.	Ister & Danubius idē. 170
464	Iuglans unde dicta. 6
Indigenæ qui. 401	Iupiter deceptus à Prometheo. 309.310
Insani gladius. 481	Iupiter unde dicatur. 26. 27
Insignia libertatis. 432	Iupiter cur sit Ammon dictus. 11
Intolerantia & incontinentia omnium uitiorū grauiſſima. 152	Iuſtæ uindictæ emblemata. 474
Inuestes pulli. 133	Iyngis auis descriptio. 254
Inuidia unde dicta. 237	Iyngis trabor, adaginm. 255
Ioannes Cifchas hæreticus, moriens ex proprio corio iuſſit fieri tympanū bellicum. 473	L
Ioan. Mallara Hiſpaleſiſ, Pylades autoris. 403	Laborum Herculis allegoria. 403
Iocasta cur ſe peremit. 519	Labra & labiæ apud antiquos indifferentes. 56
Ioui ſummo adeſſe quid ſit. 28	Labyrinthi periphrasiſ. 59
Iouis glans nux. 6	Lacerta an ore pariat. 12
Iudex à muneribus manus abſtinere debet. 134	Lacteus circulus unde. 407
Iudex cur ſine manibus pingatur. 418. 419	Lacones puniceis tunicis in bello utebantur. 350
Iudicibus munera excæcant oculos, & ſapientibus. 419	Latitia proprie quæ ſit. 27 28
Iuuenalis uerſus emendatur. 224	Lactucis ueſcentes hebetiores ſiunt in Venerem. 250. 251
Iſis cur cornua habeat. 41	Lactucæ ſtomachi ſaſtidium auferunt, & cibi appetentiam excitant. 251
Iſis pro Cerere. ibid.	Lactuca cur Eunuchion dicitur. 251
Iſis legifera ibid. & 42	Laidis facetum dictum de ſpeculo.

I N D E X.

Speculo.	244	est.	76
Laidis monumentum.	242	Leonis caput terrorem si-	
Laius Oedipum filium ex-		gnificat.	203
ponit.	517	Leonis cauda cur Alcea	
Lampada tradere quid, &		dicta.	218
unde originem habuit.		Leoni mortuo barbam uel-	
310		lere.	438
Laureum baculum gestare.		Leonum cauda index ani-	
557		mi.	217
Lauri emblemata.	556	Libertatis emblemata.	431
Lauri etymon, & uires.		Liene tabescente, artus reli-	
557		qui tabescunt.	423
Laurus uictoriae insigne,		Lignipedes qui sint.	351
& Apollini sacra.	557	Lipo oculo uti, quid.	412
Laruae quid ex Plinio.	438	Lirioessam edere quid.	
Larus auis. 280. Mercu-		492	
rio dicata.	ibid.	Liria quid.	493
Latrones unde dicti.	195	Litaniae unde dictae.	384
Leanae elinguis effigies quid		Letaniae barbarum est. ibid.	
designabat apud Athe-		Litae quid.	384
nienses.	63	Litera occidit, spiritus uiui-	
Leanae meretricis fortitudo		ficat.	508
& historia.	62. & 63	Literae Cadmi filiae.	511
Leocra pictor nobilissimus.		Locustae inter animalia nu-	
26		da computantur in Le-	
Leonidae pugna in Xerxe.		uitico.	375
378		Locustae quibus D. Ioannes	
Leo in templis custodiae si-		uescebatur in deserto.	
gnum dicitur. 73. oculis		374	
apertis dormire fertur.		Locus D. Marci cap. i. de	
ibid. &	76	locustis.	374 & seq.
Leo perspicacissimi uisus		Locustarum incommoda.	
		374.	

374. earundem descri- ptio. <i>ibid.</i>	Mala nomina quid. 216 Malè parta, malè dilabi. 379
Lotophagorum fabula. 341	Malus medica. 551. eius ui- res. 552
Lotos Nympha & eius trās formatio. 342	Mancipare quid. 221
Lucam olim grandem di- cebant. 367. & Lucas Boues. 368	Malluuium quid. 135
Luciani uerba de Hercule. 490. 491. & seq.	Manus artificum quid. 9
Lucus quid & unde dictus. 96. & 97	Manus dextra est cordis potissima ministra. 164
Luna quinta erat inauspica ta apud antiquos. 34	Mari cur pedes argentei. 398
Lunula in calceis quid si- gnificabant. 400	Martis ortus ex Ouidio. 114. 115
Lupi ceruarij obliuio. 222	Maturare quid sit. 93
Lupini corij, & ouis, mi- ra. 474. Item in fidibus citharæ, si aliqua insti- lupina, reliquæ surde- scunt. <i>ibid.</i>	Mature fruges. <i>ibid.</i>
Luscinia unde dicta. 234	Maturare fugam quid. 93
Lycia regio minoris Aste. 71	Medeæ crudelitas. 200
Lydia regio minoris Aste. 333	Mediolanense numisma. 10
M	Mediolanum unde dicatur, & illius insigne. 17
Menades scerdoes Bac- chi. 256. unde dicti. <i>ibid.</i>	Mediolanum siue Medio- lanium in Gallia Xain- tes. 18
Magnanimi uiri descri- ptio. 419	Melonts pagina quid. 511
	Memoria cur magni uiri laborare dicantur. 24
	Mentem non formam plus pollere. 522
	Meropum pietas. 131. 132
	Mercurij uirga. 352. & seq.
	Mercurij plures fuerūt. 46

I N D E X.

Mercurius unde dictus. <i>ibi.</i>	Mineræ simulachrum è cælo delapsum.	66	
& quare Herms Græcè.	<i>ibi.</i> Minotauri effigies cur olim inter insignia militaria.	58	
Mercurius quali forma pingebatur.	301	58	
Mercurij descriptio.	301	Myrtilus clypeo enatauit.	
Mercurius cur triceps olim pingebatur.	44	457	
Mercurij fabula ex Didymo.	45	Mysterium quid.	42
Mittere lapidem in aceruū		Mysteria duplicia. <i>ibidem</i>	
Mercurij quid.	45 46	Ante mysteria discedere.	<i>ibid.</i>
Meros mons Libero patri sacer.	101	Moly à Mercurio inuenta.	496
Metelli senis præclarū responsum.	59	Moly herbæ uires.	494. & seq.
Methodus unde dicatur.	231	Moly facundiæ symbolum.	495
Mezentij crudelitas.	537	Momentanea felicitas ex curbita.	369
Mulieris famam, non formam uulgatam esse oportere.	534	Monstrum naturæ error dicitur.	60
Muræ & lampretæ discrimen.	527	Mopsus augur.	387
Militis etymon.	485	Mori arboris emblemata.	555
Miluus rapacem locupletem designat in hieroglyph.	380	Mortē sibi consciscere, animi est timiditas.	357
Minerua quid, & unde dicta.	13	Mosis laudes ex Philone Iudæo.	201
Mineræ clamor in natiuitate quid.	13	Motacilla auis.	254. unde dicta.
			255
		Mullei calcei unde.	400
		Mulieres fucis comparatae.	284

I N D E X.

Mundus quid.	284	Nestor cur dicitur tres eta-	
Mundus duos Soles non ca-		tes uixisse.	109
pit.	288	Nestoris s. yphus.	305
Musarum & Sirenum cer-		Nestoris lingua.	492
tamen.	345	Nigellæ & gubh discrimen.	
Musæ cur palma coronen-			514
tur.	157	Nilotica papyrus.	511
Muscã diis curæ esse.	504	Niobe cur lapidea fingitur.	
Musca impudentiæ figura.			224
462		Niobes filiorum uarietas.	
Muscas pellere quid.	463		225
Mus albus quid.	259	Niobes fabula ex Pausania	
Musmon animal quid signi-		& Palephato.	226
ficet.	515	Niobes cur lapidea.	223
Mustella ore parit.	12	Noctua uolat, quid Athe-	
Mustella inauspicatũ ani-		niensibus significabat.	
mal.	373		89
Mutui auxiliij exēplar.	454	Noctuas Athenas quid.	89
& seq.		Noctua quas bestias uene-	
Mutuo an uerbum sit lati-		tur.	90
num.	456	Noctuæ & Cornicis simula-	
		tas & quare.	90
N		Noctuæ cur in nūmis Athe-	
Narcissi fabula.	231.232	nis insculpebantur.	89
Narcissus unde dictus.	231	Noctuæ & Vlule discrimen.	
Narcissus flos.	ibid.		90
Naxo insula Baccho sacra-		Noë dictus Ianus & unde.	
ta.	107		87
Neda fluius.	147	Nosce teipsum quid Cice-	
Nemesis unde.	120 121	roni.	521
Nemesis quid.	180 & 3,1	Nox sopora.	146
Neptunus unde dictus.	125	Numa Pompilius templum	
Nestorea senecta.	108		Iani

I N D E X.

Iani primus instituit. 85	Oliuæ & vitis dissidium. 103	
Numus à nomo, simpliciū, debet scribi. 137	Olympias mater Alexātri. 11	
Numisma Vespasiani. 416	Olympias aperit Alexandro generationis arcana. 12	
Nupta contagioso. 537	Onocrotali ingluuies. 281	
Nutrire lupos quid. 212	Onocrotalos fert Gallia. 282	
O		
Obscenus quid. 246	Ophionis superbia. 34	
Obsonium quid sit. 270	Opulenti hæreditas. 451	
Obstruere luminibus. 137	Oris durities quid. 226	
Occasio quid. 362	Orpheus hymnus. 295	
Occasionis statua in biblio theca Salmaticensi. 361	Oryx canis. 464	
Occasionis descriptio. 359	Orus Apollo libros Hieroglyphic. literarū scripsit. 9	
Oceanus unde dictus. 169. & cur pater dicatur. 170	Os unicum cur homini, aures autem duæ. 55	
Oeni funiculus. 284	Osci populi qui. 246	
Ocnos avis. 266	Otus quis, & unde dictus. 220	
Oculata manus quid. 77. 78. 79	Otis quid sit. 221	
Oculis magis habēda fides, quàm auribus. 79	Othonis historia. 10	
Oedipi histor. 517. & seq.	Ouidius rogatus tres uersus ex suis operibus tollere. 61	
Oedipus Laiū patrem occidit. 517	P	
Oedipus sibi oculos eruit. 519	Pæana canere. 367	
Oleum cur Mineruæ donum. 104	Pactis emblema. 482	
	Pacis	

I N D E X.

Pacis fructus.	485	Parmæ descriptio.	8
Pacuij carmen de fortuna.		Patellam sequi quid sit.	286
301		Paupertas summis ingeniis	
Pallas & Minerua idem		obesse dicitur.	358
sunt.	13	Pegasus genus nauigij ce-	
Pallas belli præses cur dica-		lerrimi. 70. unde dictus	
tur. 13. & è Iouis cere-		sit.	71
bro nata fingatur.	14	Pellex unde dicta.	326
Palladiæ sertum quid.	395	Peliades pro Pleiadibus se-	
Palladis etymon.	15	pe apud Poetas.	306
Palladis natalis. 12. cur ar-		Peplus seu Perplum quid.	
mata nascatur.	14	37	
Palephatus de Actæone.		Pergula quid.	362
195		Persicæ arboris translatio.	
Paleutria quid.	191	414.	
Palma aduersus ponderare		Persis minimè noxiam ait	
surgit.	156	Plinius.	ibid.
Pan magnus interiit, quid		Petasus quid, & unde dica-	
significet.	297	tur.	8
Pan: & antiquorum de Pa		Phaëthontis fabula.	204.
ne fabula. 293. 294. &		205	
seq.		Phalanx quid.	60
Panathenæa festa magna.		Pharsalia quid.	357
65		Pharos & Pharium.	56
Pandora quid.	310	Phastis & Phastiani.	257
Panici terrores quid.	362	Phasiaci doli.	258
Pandare quid.	42	Phastaca Medea dicta. ibid.	
Parcarum certus ordo.	450	Philautia quid.	231
Parra auis.	515	Philomela lingua caret. 235	
Parasitorum pernices pe-		Philoxeni uoluptas.	280
des.	286	Picæ emblemata.	546
Parasiti imago.	286	Picus Saturni filius.	248

I N D E X.

Pietas filiorum in parentes 532	Posidippi epigramma de Occasione. 359
Pileus quibus dabatur, & quid significabat. 432	Potentes obsunt potius quā profint. 466
Pylos oppidum ubi. 108	Præsidibus quæ capere li- cet. 419
Pygmæorum minæ in Her- culem, ex Philostrato, 206.207	Praxiteles statuarius nobi- liſſ. 107
Pindari laudes, & educatio 408.409	Principum doctores quales eſſe debeant. 423
Pinna quid. 362	Proboscis quid & unde di- catur. 368
Pini & cucurbitæ apolo- gus in momentaneam fe- licitatem. 369.370	Progne cur garrula uocata 233
Pythagoras cur carnibus ueſci prohibuit. 83	Promethei supplicium. 310
Pythagoras Samius. 262	Prometheus Rhetoricem communicauit mortali- bus. 310
Plato ex fabulis aliquid bo- ni elicit. 12. & 13	Promethei fabula & figu- ra quid deſignet. 308. 309
Poculum Neſtoreum. 306	Prometheus unde dicatur. 313
Poetarum inſignia. 500	Protei origo. 497. 498
Polyphemi & Vlyſſis fabu- la. 475. & ſeq.	Proteo mutabilior quare di- catur. 499
Pollucis & Caſtoris numen & cauſa melioris ſpei. 173	Proteus rex Aegypti. 499
Pompeij occiſio. 129	Proſeleni qui. 400
Populus alba. 558	Pudoris ſtatua. 535
Populus temporis eſt ſym- bolum. ibid.	Pulegij uires. 79
Porphyryionis natura. 184. 185	Q
	Quadrans quid. 110
	Quer

I N D E X.

<i>Quercus salutis emblemata.</i>	<i>est apud Deum.</i>	29
542	<i>Sapientum dicta.</i>	512
<i>Quercus prima ex plantis</i>	<i>Sardi uenales.</i>	514
<i>est nata.</i> 542.	<i>Sardi qui dicantur. ibidem</i>	
<i>sacra. ibid. &</i>	<i>Sardinia cur pestilens est.</i>	
171	514. & 515	
R		
<i>Rhamnusia unde dicta.</i> 181	<i>Sardus eques.</i>	515
<i>Regum Aegypti mos.</i> 499	<i>Sargus piscis caprarum a-</i>	
<i>Remora unde dicatur.</i> 94	<i>mator, & quo modo à</i>	
<i>Remora alio nomine Eche-</i>	<i>piscatore decipiatur.</i>	
<i>nels.</i> 263	245. 246	
<i>Reptare deïtibus qui dican-</i>	<i>Satyria insula.</i>	238
<i>tur.</i> 286	<i>Satyrorum libido.</i>	239
<i>Reuerentia in matrimonio</i>	<i>Scarabæi & aquilæ bellū.</i>	
<i>requiritur.</i> 526	471	
<i>Roberti Imperat. bellum</i>	<i>Scomma quid.</i>	287
<i>contra Galeacium Me-</i>	<i>Scorpij etymon.</i>	478
<i>diol. Ducem.</i> 392	<i>Scyllæ fabula.</i> 248. 249	
<i>Romani à Marte orti.</i> 162	<i>Scyphos duplici declinatio-</i>	
S	<i>ne flectitur.</i>	307
<i>Sacerdotes Romani cur ca-</i>	<i>Sedens columba, quid.</i> 191.	
<i>pra & cane abstinerēt.</i>	<i>Senatus optimi principis</i>	
246	<i>exemplar.</i>	418
<i>Salicis emblemata.</i> 543. &	<i>Senescentes in principum</i>	
<i>fructus.</i> ibid.	<i>aulis.</i>	271
<i>Salix frugifera cur dica-</i>	<i>Sepiæ atramentum.</i>	511
<i>tur.</i> 543	<i>Sermo, intelligentiæ cibus.</i>	
<i>Salus ære redimenda.</i> 435	260	
<i>Sa'utis draco quid.</i> 428.	<i>Serpentes ore parientes in</i>	
429	<i>Asia. 10. & 12</i>	
<i>Sannare & sanna quid.</i> 87	<i>Sexagenarius homo aui-</i>	
<i>Sapientia humana, stultitia</i>	<i>uitæ uidetur impleffe</i>	

I N D E X.

<i>genas.</i>	108	Σπεῦθε βραδέως, Augusti
<i>Scilla mythologicè quid sit.</i>		<i>Cæsaris dictum.</i> 416
228		<i>sphinx monstrum triforme</i>
<i>Sibyllini libri.</i>	429	518. <i>Ab Oepido confe-</i>
<i>Sidus per i, non per γ, scri-</i>		<i>ctum.</i> 520
<i>bendum.</i>	175	<i>sphinx pro ignorantia.</i> 521
<i>Sigalion dictus Harpocra-</i>		<i>sphingis historia.</i> 516
<i>tes.</i>	57	<i>sphingis etymon.</i> 519
<i>Signum pudoris.</i>	536	<i>Vbi nascantur sphinges.</i>
<i>Silentij autoritas & orna-</i>		<i>ibidem</i>
<i>mentum.</i> 54. 55. 56		<i>sphongia pro rapace.</i> 420
<i>Simonidis cantilena quid.</i>		<i>spongia sensum habet.</i> 421
460		<i>spuriij qui & unde dicatur.</i>
<i>Sirenũ fabula.</i> 343. & seq.		406
<i>Vnde dictæ.</i> 343. <i>Earum</i>		<i>spurius inter prima nomi-</i>
<i>nomina.</i>	345	<i>na.</i> 406. 407
<i>Sistrum quid & unde di-</i>		<i>stellionis nomen in male-</i>
<i>ctum.</i>	110	<i>dictum translatum.</i> 189
<i>Sobrius sit, & nemini con-</i>		<i>& crimen stellionatus.</i>
<i>fidat.</i>	78	<i>ibid.</i>
<i>Solonis laudes à Cræso.</i>		<i>styx quid, & unde dicta.</i>
448		478
<i>Solonis de Cræso historia.</i>		<i>stultorum est, compedes</i>
444. & sequent.		<i>(licet aureas) amare.</i>
<i>Solonis leges Atheniensis-</i>		271
<i>bus uenerandæ.</i>	444	T
<i>Sophoclis & puellæ histo-</i>		<i>T. litera communis in car-</i>
<i>ria.</i> 347. 348		<i>mine.</i> 321
<i>Speculum dicare quid.</i>	243	<i>Tacitis notis scribere.</i> 8
<i>Spei encomia.</i> 176. 177		<i>Tantali fabula.</i> 267. 268
<i>Spei cur cornix coniunge-</i>		<i>Tantalides qui.</i> 482
<i>batur.</i>	179	<i>Taurus quid significet in</i>
		<i>Hiero</i>

Hieroglyphicks.	152	Thrasymbuli historia.	393.
Techna quid.	61	& seq.	
Telamon unde dictus.	126	Thrasymbulus unde dictus.	
Tellus cur beatus à Solone dictus sit.	445	396	
Tempestas maris ab An=		Tritones quid olim.	388
neo Seneca.	173	Tritonis descriptio.	389
Termini pertinacia.	449	Tritonũ historia.	389.390
Terminus uitæ humanæ.		Tritonis palus, unde Palla=	
ibid.		di cognomen.	15
Terminus cur quadratus pingatur.	449	Tros pater Ganymedis.	
Terminus quid.	444	24	
Tessera quid sit.	7	Troia non capta ex Dio=	
Testiculi fibrorum adimi si=		nis historia.	398
ne animalis morte non		Trophæum quid, & eius	
possunt.	436	usus, & unde dicatur.	
Testudo cur sub pedibus		368	
Veneris.	8.534	Truculentia exemplar ex	
Theocriti de spe ratio.	178	delphino à suis in littus	
Theo Arati interpres.	362	eiecto.	466.467
Thetis & Tethys in quo		Tutissimum in expeditio=	
differant.	397	nibus est, facienda ne=	
Thetis cur pedes albos di=		sciri.	59
citur habere.	398		
Tydeus magnus bellator.		V	
168		Veneres duæ ex Platone.	
Tympanum quid.	109	328	
Tyranni opulentia, pauper		Veneris amuletum.	250
tas est subditorum.	422	Verborum quàm rerum cu	
Torus quid sit.	7	stodia melior.	55
		Veritas cur nuda.	49
		Vespæ immundæ & carni=	
		uoræ, regemque non ha=	

I N D E X.

bent.	427	animum uerò imbecil-	
Vespertilionis uaria acce-		lum.	ibid.
ptio.	215	Viperæ & muræ con-	
Vlysses rex Ithacæ Insula.		iugium ex D. Bastlio.	
476		526. & seq.	
Vlysses, Vtis. 475. Cyclo-		Vis amoris.	323
pen obcecavit.	476	Vitis & ulni amicitia.	453
Vlyssis sociorum transmuta		& seq.	
tio quid significet.	248	Vnus uir nullus uir.	167
Vlyssis historia contra Si-		Voluptas uniuscuiusque sen-	
renum cantus.	346	sus propria est.	22.23
Vlyssis laus.	346	Vrbs æterna quæ sit.	341.
Vlula picas uenatur.	90	342	
Vini etymologia.	411	Vrna quid.	243
Vini nimius usus furorem		Vxor formosa, compedes	
generat.	111	aureæ.	271
Vinum uirginibus non dan-			X
dum.	103	Xenia quæ dicantur.	419
Vinum, lac Veneris.	ibid.	Xeniorum mos antiquitus.	
Vinum opinionum uanità-		182	
te mentem opplet.	ibid.	Xerxes & eius exercitus	
corpusq; ualidum facit,		mirabilis.	377

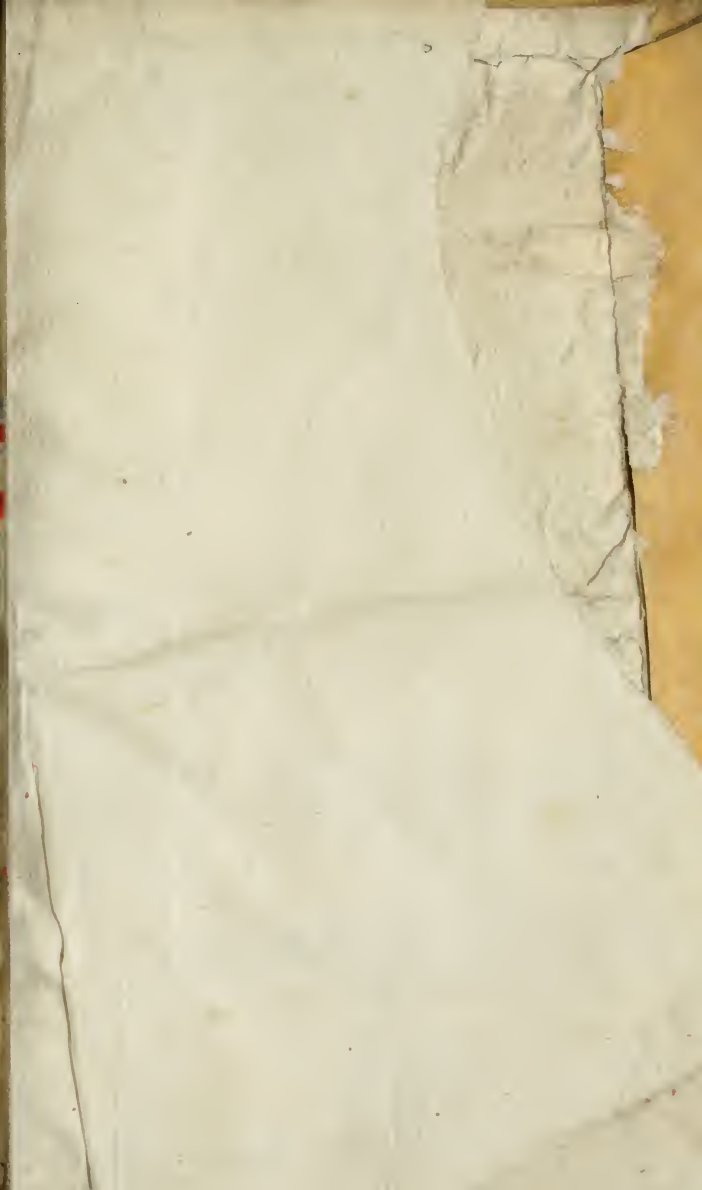
F I N I S.

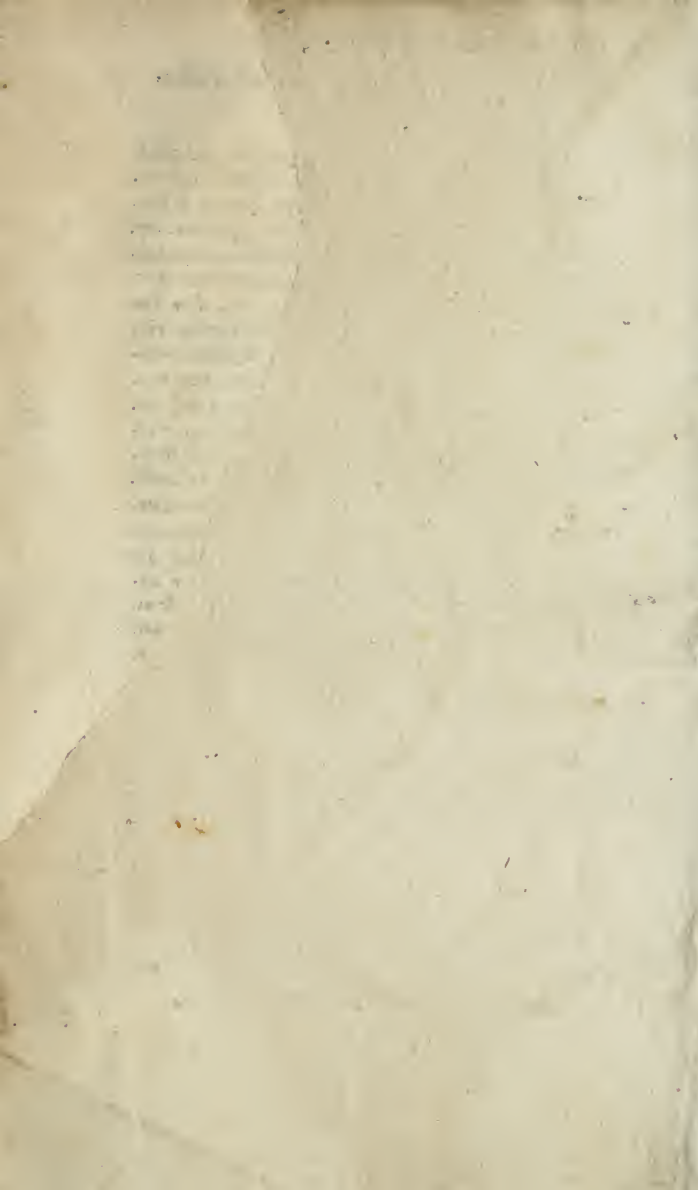

Errata aliquot in uocabulis & citationibus Gr.^æ
corum uersuum admissa.

Pagina 20. uersu βαλ. ἄπιμ. 23. uer. secut. ὑβριτᾶ. ibid.
uer. μίν. Διί. 26. uer. uerbis. χαίριτι, & in seq. similiter.
55. uer. Quam. πῆρι τῷ υγιανῶν. 56. uer. ἀρρῆ. γλώσσῃ, & seq.
κῆρώνων. uer. λάκι. οἰσωπαμίον. 71. uer. ἐπι. τραχέλα. 77.
uer. ἀπισ. φρονούστα. 79. uer. hanc λιπῶτικὴν. uer. lib.
φειδωλῆς. 81. uer. πῦ. τί δ' ἔριφα; ibid. ἔκπιλίθη; 95. uer.
Ex. ἐχέλιω. 123. uer. αὐτόν σ' ἐκκαλίθη. 169. uer. οὕτω ἴμ-
πιδι. 186. uer. Θυμ. οὐνι. 187. uer. Απλ. κ. διακρίσιν. uer.
ταχ. ἀκμάς. uer. ἔ. σκελιῶν. 193. uer. Μῶσ. πρῶτος ἔβαψι.
uer. ἠρέμ. παδάμψον. 199. uer. Αἶαν. διίπταμίον. 203. uer.
tendat. κατὰ τῶν ἐπ. 209. uer. ἔ. δουριζύν. 248. uer. ἦ. εἶ.
σύκ. uer. τῶτο ἀνιτίτῃ. 250. uer. σι.α. χροῦ. ὤνοι. 251. uer.
Μη. γύναι. 254. uer. Ποντ. Πόντια δ' ὠκυτάτων. uer. ποιή.
τιτρακνύμον. 256. uer. τιτρακ. τιτρακνύμονα. 251. uer. σποι.
ἔπως. 276. uer. ἀνά. λίγη δ' ἔ' π' Ἀρίονι. 288. uer. μί. κ. λίχη. 290.
uer. λκρθ. pro τύμβον lege ποτῆμον. 295. uer. κρεῖ. τάδε
γὰρ μέλι ἐστὶ τὰ Πανός. 306. uer. Πάρ. ἦγ'. 328. uer. Στίμ. φέ-
ρεῖς. uer. Οἶκ. πανδόμε. uer. ὠμ. ἀσανάγη. uer. ἰ. δ'. ἐ. δ'. ἀρ.
uer. τῶ. δ'. φέρον. 330. uer. Πταν. ἐπλάσ'. uer. Ορ. ὦσ. κί.
331. uer. Δακρ. πιρῶν. uer. ἐς. ἐ. ἦ. βαθ. 332. uer. Ηγνοι.
μιλίτας. 334. uer. Δακῆ. ὑπίνυξι. uer. Δάξ. ἔτι γε τυτθίμ.
421. uer. Μᾶ. ἰσ' ἄτ. 433. uer. τὸν ἔξῃ. 437. uer. Βάλλ. Βάλλ-
λιτι. uer. ὠς. ἔτίσασκε. 453. uer. Ητιζίμ. ἔ. πρὶν ἰμοῖς θαλίθου
ἔ. 457. uer. Σοδῆς. Σοδῆς κικριμίον. 461. uer. ἀχαρ. ἀ. χάρθ.
ἀβραλύπ. 483. uer. ἄσχιτ. μυριόλης 501. uer. esse. pro A-
pollinis lege Deli. 502. uer. ὕγι. ἄσαν. 505. uer. ἦ γὰρ.
ἦ γὰρ. uer. Αβρον. ἐπιτρούμ. uer. ἄς. ῥυθμῶν. 513. v. ἐ. χόλκ.

The first part of the ...

Special 89-3
26258

THE GETTY CENTER
LIBRARY

